

2019

Urząd Statystyczny
w Poznaniu

Rocznik Statystyczny Poznania

Statistical Yearbook of Poznań

2019

Rocznik Statystyczny Poznania

Statistical Yearbook of Poznań

Urząd Statystyczny w Poznaniu Statistical Office in Poznań

Poznań 2019

Komitet Redakcyjny Urzędu Statystycznego w Poznaniu
Editorial Board of Statistical Office in Poznań

Przewodniczący
President

Jacek Kowalewski

Redaktor Główny
Editor-in-Chief

Tomasz Klimanek

Członkowie
Members

Emilia Bogacka (sekretarz secretary), Monika Keller, Małgorzata Gniot, Ewa Kowalka, Kazimierz Kruszką, Anna Łukarska, Monika Natkowska, Arleta Olbrot, Artur Owczarkowski, Dorota Stachowiak, Justyna Stawińska

OPRACOWANIE MERYTORYCZNE I PRACE WYDAWNICZE
CONTENT-RELATED WORKS AND EDITORIAL WORKS

Urząd Statystyczny w Poznaniu, Wielkopolski Ośrodek Badań Regionalnych – Dział Opracowań Zbiorczych
Statistical Office in Poznań, Wielkopolski Regional Research Centre – Division of Aggregate Studies

Zespół autorski
Editorial team

Agnieszka Bieniek, Emilia Bogacka, Ewa Filipczuk, Urszula Kędzior, Marta Kowalczyk, Katarzyna Piętak, Leszek Siwka, Ewelina Żelobowska

pod kierunkiem
supervised by

Ewy Kowalki

Tłumaczenie (przedmowa)
Translation (preface)

Grzegorz Grygiel

Zdjęcie zamieszczone na okładce
Photograph on the cover

Teatr Wielki im. Stanisława Moniuszki w Poznaniu (fot. Dominik Krawczyk)

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła
When publishing Statistical Office data – please indicate the source

ISSN 1642-8439

Publikacja dostępna na stronie internetowej – <http://poznan.stat.gov.pl>
Publication available on website – <http://poznan.stat.gov.pl>

PRZEDMOWA

Początki „Rocznika Statystycznego Poznania” sięgają dwudziestolecia międzywojennego. Serię wydawniczą przerwana wybuchem II wojny światowej wznowiono dopiero w roku 1960. W ciągu następnych dekad Rocznik opracowywany był z różną częstotliwością. Od roku 1999 ukazuje się regularnie, w cyklu dwuletnim. Każdorazowo publikacja prezentuje aktualny obraz miasta, kreślony przy pomocy wskaźników i charakterystyk liczbowych opisujących zachodzące w stolicy województwa wielkopolskiego zjawiska społeczne, demograficzne i gospodarcze.

W kwestii budowy i przyjętego szeregu czasowego „Rocznik Statystyczny Poznań” koresponduje ze swoim odpowiednikiem wojewódzkim. Pod względem tematycznym nawiązuje do niego w tych obszarach, gdzie dane dla miasta wojewódzkiego są dostępne i nieograniczone tajemnicą statystyczną. W stosunku do poprzednich edycji „Rocznik Statystyczny Poznań 2019” nie różni się zasadniczo. Niewielkie zmiany dotyczą przesunięć międzydziałowych wybranych tablic.

Materiał statystyczny prezentowany w części dziedzinowej tegorocznej edycji Rocznika dotyczy lat 2017–2018, a w przypadku braku danych za rok 2018 (np. Rachunki regionalne) – lat 2016–2017. W większości tablic przedział czasowy został rozszerzony o dane dla tzw. lat węzłowych 2010 i 2015. Większą retrospekcję, sięgającą roku 2000, zastosowano w tablicach przeglądowych. Obok przekroju czasowego, charakterystyki opisujące sytuację społeczno-gospodarczą Poznania przedstawiono tam również na tle miast liczących 300 tys. i więcej mieszkańców, a także w odniesieniu do wielkości wojewódzkich i ogólnopolskich.

Przy opracowywaniu poszczególnych działów „Rocznika Statystycznego Poznania 2019” korzystano głównie z zasobów statystyki publicznej, posilając się również danymi ze źródeł administracyjnych. Dziękuję wszystkim osobom i instytucjom, których informacje i uwagi wzbogaciły treść tegorocznej edycji.

Przekazując Państwu najnowsze wydanie „Rocznika Statystycznego Poznania”, mam nadzieję, że spotka się on z zainteresowaniem stałych, ale także nowych Czytelników poszukujących informacji o poziomie rozwoju gospodarczego stolicy województwa wielkopolskiego oraz o warunkach życia jej mieszkańców.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Poznaniu

Jacek Kowalewski

PREFACE

The beginnings of the "Statistical Yearbook of Poznań" go back to the 1920s. The series, which was interrupted by the outbreak of the Second World War, was resumed only in 1960. In the following decades, the Yearbook appeared with varying frequency. Since 1999, it has been published in a two-year cycle. Each edition provides an up-to-date picture of the city, described in the terms of indicators and figures that characterise social, demographic and economic phenomena taking place in the capital of Wielkopolskie Voivodship.

In terms of structure and the reference period, the "Statistical Yearbook of Poznań", resembles the format of its counterpart for the voivodship. The similarities concern thematic areas where data for Poznań are available and not restricted by the requirements of statistical confidentiality. Compared to previous editions of the Yearbook, the 2019 edition is essentially the same. The only difference is the fact that some tables have been moved to other thematic sections.

Statistical information presented in the current edition of the Yearbook refers to the period 2017–2018, and when data for 2018 are not available (e.g. national accounts) for the period 2016–2017. In most tables the reference period is extended to include data for milestone years, i.e. 2010 and 2015. The time range of overview tables extend to 2000. In addition to the temporal dimension, variables describing the socio-economic situation of Poznań are compared with corresponding values for other cities with 300.000 or more inhabitants and with data for the voivodship and the country.

Each section of the Yearbook is based on official statistics complemented by data from administrative registers. I take this opportunity to express my gratitude to all persons and institutions that have contributed to the current edition of the Yearbook by providing relevant information and useful comments.

Recommending the latest edition of the "Statistical Yearbook of Poznań", I hope it will meet the expectations of both regular and new readers and will serve as a source of knowledge about the level of economic development of the capital of Wielkopolskie Voivodship and the living conditions of its citizens.

Director
of the Statistical Office in Poznań

Jacek Kowalewski

SPIS RZECZY

Przedmowa .....
Spis tablic .....
Spis wykresów .....
Objaśnienia znaków umownych .....
Ważniejsze skróty .....
Uwagi ogólne .....

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Ważniejsze dane o Poznaniu .....
II. Poznań na tle województwa i kraju w 2018 r. ....
III. Poznań na tle miast liczących 300 tys. i więcej mieszkańców .....

DZIAŁY

I. Geografia .....
II. Stan i ochrona środowiska .....
III. Samorząd terytorialny .....
IV. Bezpieczeństwo publiczne .....
V. Ludność .....
VI. Rynek pracy .....
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych .....
VIII. Mieszkania. Infrastruktura .....
IX. Edukacja i wychowanie .....
X. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna .....
XI. Kultura. Turystyka. Sport .....
XII. Leśnictwo .....
XIII. Przemysł i budownictwo .....
XIV. Transport .....
XV. Handel i gastronomia .....
XVI. Finanse przedsiębiorstw .....
XVII. Finanse publiczne .....
XVIII. Inwestycje. Środki trwałe .....
XIX. Rachunki regionalne .....
XX. Podmioty gospodarki narodowej .....
XXI. Targi .....
XXII. Nauka i technika .....

CONTENTS

	Str. Page
Preface	3, 4
List of tables	6–13
List of graphs	14
Symbols	15
Major abbreviations	15–16
General notes	17–21

REVIEW TABLES

Major data on Poznań	22–35
Poznań on the background of the voivodship and the country in 2018	36–37
Poznań on the background of the cities with 300 thousand and more inhabitants	38–47

CHAPTERS

Geography	48–50
Environmental protection	51–63
Local government	64–65
Public safety	66–71
Population	72–93
Labour market	94–104
Wages and salaries. Social security benefits	105–108
Dwellings. Infrastructure	109–122
Education	123–148
Health care and social welfare	149–159
Culture. Tourism. Sport	160–170
Forestry	171–173
Industry and construction	174–182
Transport	183–186
Trade and catering	187–190
Finances of enterprises	191–204
Public finance	205–211
Investments. Fixed assets	212–216
Regional accounts	217–220
Entities of the national economy	221–228
Fair	229–233
Science and technology	234–244

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA		
Położenie geograficzne Poznania	1	48
Układ pionowy powierzchni	2	48
Odległości Poznania od granic państwa	3	48
Temperatury powietrza	4	49
Miesięczne temperatury powietrza	5	49
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, usłonecznienie i zachmurzenie	6	49
Miesięczne opady atmosferyczne	7	50
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA		
Uwagi ogólne	x	51
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wykorzystaniu powierzchni miasta	1 (8)	56
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	2 (9)	57
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	3 (10)	57
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie	4 (11)	57
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi	5 (12)	58
Oczyszczalnie ścieków	6 (13)	58
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza	7 (14)	59
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona	8 (15)	60
Pomniki przyrody	9 (16)	60
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej	10 (17)	61
Ogrody zoologiczne	11 (18)	61
Palmiarnia	12 (19)	61
Odpady wytworzone	13 (20)	62
Odpady komunalne	14 (21)	62
Nakłady na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej według źródeł finansowania (ceny bieżące)	15 (22)	62
Nakłady na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące)	16 (23)	63
DZIAŁ III. SAMORZĄD TERYTORIALNY		
Uwagi ogólne	x	64
Radni Rady Miasta Poznania	1 (24)	65
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE		
Uwagi ogólne	x	66
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych ...	1 (25)	68
CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Geographic location of Poznań	1	48
Elevations	2	48
Distance of Poznań from the state border	3	48
Air temperatures	4	49
Monthly air temperatures	5	49
Atmospheric precipitation, wind velocity, insolation and cloudiness	6	49
Monthly atmospheric precipitation	7	50
CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
General notes	x	51
Geodesic status, directions and changes of city land use	1 (8)	56
Water withdrawal for needs of the national economy and population	2 (9)	57
Water consumption for needs of the national economy and population	3 (10)	57
Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry	4 (11)	57
Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground	5 (12)	58
Wastewater treatment plants	6 (13)	58
Emission and reduction of air pollutants	7 (14)	59
Area of special nature value under legal protection	8 (15)	60
Monuments of nature	9 (16)	60
Generally accessible and estate area green belts	10 (17)	61
Zoological gardens	11 (18)	61
Palm house	12 (19)	61
Waste generated	13 (20)	62
Municipal waste	14 (21)	62
Outlays on fixed assets in environmental protection and water management by the source of financing (current prices)	15 (22)	62
Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices)	16 (23)	63
CHAPTER III. LOCAL GOVERNMENT		
General notes	x	64
Councillors of Poznań City Council	1 (24)	65
CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY		
General notes	x	66
Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings	1 (25)	68

	Tabl. Table	Str. Page
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych według rodzajów przestępstw	Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings by type of crime	2 (26) 68
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję	Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police	3 (27) 70
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję według rodzajów przestępstw	Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police by type of crime	4 (28) 70
Realizacja niektórych zadań Straży Miejskiej	Realisation of selected tasks of Municipal Police ..	5 (29) 71
Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej	Registered activity of the State Fire Service	6 (30) 71
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ	CHAPTER V. POPULATION	
Uwagi ogólne	General notes	x 72
Ludność	Population	1 (31) 76
Ludność w układzie byłych delegatur Urzędu Miasta Poznania	Population in the breakdown of former office agencies of Poznań City Hall	2 (32) 76
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym oraz w układzie byłych delegatur Urzędu Miasta Poznania	Working and non-working age population as well as in the breakdown of former office agencies of Poznań City Hall	3 (33) 77
Ludność według płci i wieku oraz w układzie byłych delegatur Urzędu Miasta Poznania	Population by sex and age as well as in the breakdown of former office agencies of Poznań City Hall	4 (34) 80
Mediana wieku (wiek środkowy) ludności według płci	Median age of population by sex	5 (35) 81
Ruch naturalny ludności	Vital statistics	6 (36) 81
Małżeństwa zawarte w 2018 r. według wieku nowożeńców	Marriages contracted by age of bridegrooms and brides in 2018	7 (37) 82
Małżeństwa zawarte w 2018 r. według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców	Marriages contracted by previous marital status of bridegrooms and brides in 2018	8 (38) 82
Rozwody w 2018 r. według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa	Divorces by age of spouses at the moment of filing petition for divorce in 2018	9 (39) 83
Urodzenia żywe	Live births	10 (40) 83
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki	Live births by birth order and age of mother	11 (41) 83
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności	Female fertility and reproduction rates of population	12 (42) 84
Zgony według płci i wieku zmarłych	Deaths by sex and age of deceased	13 (43) 84
Zgony według przyczyn	Deaths by causes	14 (44) 85
Zgony niemowląt według płci i wieku	Infant deaths by sex and age	15 (45) 87
Zgony niemowląt według przyczyn	Infant deaths by causes	16 (46) 88
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez Policję	Suicides registered by Police	17 (47) 88
Przeciętne dalsze trwanie życia	Life expectancy	18 (48) 88
Prognoza ludności	Population projection	19 (49) 89
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały	Internal and international migration of population for permanent residence	20 (50) 89
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów	Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants	21 (51) 90
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków	Internal migration of population for permanent residence by directions	22 (52) 90
Ruch wędrowny ludności na pobyt stały w obrębie Poznania	Migration of population for permanent residence within Poznań	23 (53) 92
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów	International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants	24 (54) 92
Rezydenci	Usual residence population	25 (55) 93
Rezydenci w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	Working and non-working age usual residence population	26 (56) 93

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET	
Uwagi ogólne	x	94
Pracujący	Employment	
Pracujący	1 (57)	98
Przeciętne zatrudnienie	2 (58)	99
Bezrobocie	Unemployment	
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy	3 (59)	100
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani	4 (60)	100
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy	5 (61)	101
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy	6 (62)	102
Wydatki Funduszu Pracy	7 (63)	102
Warunki pracy	Work conditions	
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) ..	8 (64)	103
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia	9 (65)	103
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi i niebezpiecznymi dla zdrowia	10 (66)	104
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS	
Uwagi ogólne	x	105
Wynagrodzenia	Wages and salaries	
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	1 (67)	107
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits	
Świadczenia z programu „Rodzina 500+”	2 (68)	108
DZIAŁ VIII. MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA	CHAPTER VIII. DWELLINGS. INFRASTRUCTURE	
Uwagi ogólne	x	109
Mieszkania	Dwellings	
Zasoby mieszkaniowe w układzie byłych delegatur Urzędu Miasta Poznania	1 (69)	112
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje w układzie byłych delegatur Urzędu Miasta Poznania	2 (70)	114
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2018 r.	3 (71)	114
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe	4 (72)	115
Mieszkania, których budowę rozpoczęto	5 (73)	115
Mieszkania oddane do użytkowania w układzie byłych delegatur Urzędu Miasta Poznania	6 (74)	116
Wybrane wskaźniki w zakresie mieszkań oddanych do użytkowania w układzie byłych delegatur Urzędu Miasta Poznania	7 (75)	119
Infrastruktura	Infrastructure	
Wodociągi i kanalizacja	8 (76)	120

	Tabl. Table	Str. Page
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych	Consumers and consumption of electricity in households	9 (77) 121
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych	Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households	10 (78) 121
Ogrzewnictwo	House-heating	11 (79) 121
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej	Population using water supply, sewage and gas supply systems	12 (80) 122
DZIAŁ IX. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER IX. EDUCATION	
Uwagi ogólne	General notes	x 123
Edukacja według szczebli kształcenia	Education by level	1 (81) 128
Szkoły według organów prowadzących	Schools by school governing authority	2 (82) 129
Współczynnik skolaryzacji	Enrollment rate	3 (83) 132
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych	Pupils and students learning foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools	4 (84) 133
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych	Students studying foreign languages in schools for adults	5 (85) 134
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze	Special education and care centres and rehabilitation and education centres	6 (86) 135
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	Boarding schools and dormitories for children and youth (excluding special schools)	7 (87) 135
Domy i stołówki studenckie	Student dormitories and canteens	8 (88) 136
Studenci uczelni otrzymujący stypendia	Students of higher education institutions receiving scholarships and grants	9 (89) 136
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	Primary schools for children and youth (excluding special schools)	10 (90) 137
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools)	11 (91) 137
Branżowe szkoły I stopnia dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	Stage I sectoral vocational schools for youth (excluding special schools)	12 (92) 138
Uczniowie branżowych szkół I stopnia i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według podgrup kierunków kształcenia	Students of stage I sectoral vocational schools and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by narrow fields of education	13 (93) 139
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	General secondary schools for youth (excluding special schools)	14 (94) 139
Technika dla młodzieży (bez szkół specjalnych) ..	Technical secondary schools for youth (excluding special schools)	15 (95) 139
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według podgrup kierunków kształcenia	Students and graduates of technical secondary schools for youth (excluding special schools) by narrow fields of education	16 (96) 140
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży	Level art schools for children and youth	17 (97) 140
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych)	Post-secondary schools (excluding special schools)	18 (98) 141
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według podgrup kierunków kształcenia	Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by narrow fields of education	19 (99) 141
Uczelnie	Higher education institutions	20 (100) 142
Filie, zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne oraz zamiejscowe ośrodki dydaktyczne uczelni według lokalizacji w roku akademickim 2018/19	Branches, branch basic organisational units and branch teaching centres of higher education institutions by location in the 2018/19 academic year	21 (101) 143
Studenci uczelni według form studiów i typów uczelni	Students of higher education institutions by mode of study and type of higher education institutions	22 (102) 143
Absolwenci uczelni według form studiów i typów uczelni	Graduates of higher education institutions by mode of study and type of higher education institutions	23 (103) 144

		Tabl. Table	Str. Page
Nauczyciele akademicy w uczelniach	Academic teachers in higher education institutions	24 (104)	144
Cudzoziemcy – studenci i absolwenci według form studiów i typów uczelni	Foreigners – students and graduates by mode of study and type of higher education institutions ..	25 (105)	145
Studia podyplomowe i doktorantki	Postgraduate and doctoral programmes	26 (106)	145
Studia podyplomowe według podgrup kierunków kształcenia	Postgraduate programmes by narrow fields of education	27 (107)	146
Szkoły dla dorosłych	Schools for adults	28 (108)	147
Wychowanie przedszkolne	Pre-primary education	29 (109)	148
DZIAŁ X. OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA	CHAPTER X. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE		
Uwagi ogólne	General notes	x	149
Pracownicy medyczni	Medical personnel	1 (110)	154
Ambulatoryjna opieka zdrowotna	Out-patient health care	2 (111)	154
Szpitala ogólne	General hospitals	3 (112)	155
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna	Emergency medical services and first aid	4 (113)	155
Apteki ogólnodostępne	Generally available pharmacies	5 (114)	156
Krwiodawstwo	Blood donation	6 (115)	156
Żłobki i kluby dziecięce	Nurseries and children's clubs	7 (116)	156
Placówki wsparcia dziennego	Day-support centres	8 (117)	157
Rodziny zastępcze	Foster families	9 (118)	157
Institutionalna piecza zastępcza	Institutional foster care	10 (119)	158
Pomoc społeczna stacjonarna	Stationary social welfare	11 (120)	158
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców	Stationary social welfare facilities by groups of residents.....	12 (121)	159
Świadczenia pomocy społecznej	Social assistance benefits	13 (122)	159
DZIAŁ XI. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XI. CULTURE. TOURISM. SPORT		
Uwagi ogólne	General notes	x	160
Kultura	Culture		
Książki i broszury wydane	Books and pamphlets published	1 (123)	163
Gazety i czasopisma wydane	Newspapers and magazines published	2 (124)	163
Biblioteki publiczne (z filiami)	Public libraries (with branches)	3 (125)	163
Muzea	Museums	4 (126)	164
Galerie sztuki	Art galleries	5 (127)	164
Teatry i instytucje muzyczne	Theatres and music institutions	6 (128)	164
Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby	Centres of culture, cultural centres and establishments, clubs	7 (129)	165
Kina stałe	Fixed cinemas	8 (130)	165
Turystyka	Tourism		
Baza noclegowa turystyki	Tourist accommodation establishments	9 (131)	166
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki	Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments	10 (132)	167
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki	Occupancy in tourist accommodation establishments	11 (133)	167
Baza noclegowa turystyki w układzie byłych delegatur Urzędu Miasta Poznania	Tourist accommodation establishments in the breakdown of former office agencies of Poznań City Hall	12 (134)	168
Sport	Sport		
Kluby sportowe	Sports clubs	13 (135)	170
Wybrane obiekty sportowe w 2018 r.	Selected sports facilities in 2018	14 (136)	170

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XII. LEŚNICTWO		
Uwagi ogólne	x	171
Powierzchnia gruntów leśnych	1 (137)	173
Lasy prywatne i gminne	2 (138)	173
DZIAŁ XIII. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO		
CHAPTER XII. FORESTRY		
General notes	x	171
Forest land	1 (137)	173
Private and gmina forests	2 (138)	173
DZIAŁ XIII. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO		
CHAPTER XIII. INDUSTRY AND CONSTRUCTION		
General notes	x	174
Przemysł		
Industry		
Sold production of industry	1 (139)	176
Average paid employment in industry	2 (140)	177
Average monthly gross wages and salaries in industry	3 (141)	178
Budownictwo		
Construction		
Construction and assembly production (current prices)	4 (142)	179
Construction and assembly production by type of constructions (current prices)	5 (143)	179
Buildings completed	6 (144)	180
Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction	7 (145)	182
Produkcja sprzedana przemysłu		
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle		
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące)		
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące)		
Budynki oddane do użytkowania		
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie		
DZIAŁ XIV. TRANSPORT		
CHAPTER XIV. TRANSPORT		
General notes	x	183
Hard surface public roads	1 (146)	184
Registered road vehicles and tractors	2 (147)	184
Passenger traffic at airport „Ławica”	3 (148)	184
Przeładunek ładunków w porcie lotniczym „Ławica”	4 (149)	185
Freight loaded and unloaded at airport „Ławica” ..	4 (149)	185
Wypadki drogowe i ich ofiary	5 (150)	185
Road traffic accidents and their casualties	5 (150)	185
Wypadki drogowe według sprawców ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów	6 (151)	185
Road traffic accidents by culprits major causes and types of vehicles	6 (151)	185
DZIAŁ XV. HANDEL I GASTRONOMIA		
CHAPTER XV. TRADE AND CATERING		
General notes	x	187
Shops by organisational form and petrol stations	1 (152)	189
Gastronomia	2 (153)	189
Catering	2 (153)	189
Magazyny handlowe	3 (154)	189
Trade warehouses	3 (154)	189
Targowiska	4 (155)	190
Marketplaces	4 (155)	190
DZIAŁ XVI. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW		
CHAPTER XVI. FINANCE OF ENTERPRISES		
General notes	x	191
Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors	1 (156)	195
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności	1 (156)	195
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sekcji	2 (157)	197
Revenues, costs and financial results of enterprises by sections	2 (157)	197
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych	3 (158)	198
Enterprises by obtained financial results	3 (158)	198
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach	4 (159)	199
Economic relations in enterprises	4 (159)	199
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw	5 (160)	200
Current assets of enterprises	5 (160)	200
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw	6 (161)	202
Share equity (funds) of enterprises	6 (161)	202

		Tabl. Table	Str. Page
Kapitał zakładowy spółek	Share capital of companies	7 (162)	203
Zobowiązania przedsiębiorstw	Liabilities of enterprises	8 (163)	204
DZIAŁ XVII. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XVII. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	General notes	x	205
Dochody budżetu miasta Poznania według rodzajów	Revenue of Poznań city budget by type	1 (164)	207
Dochody budżetu miasta Poznania według działów	Revenue of Poznań city budget by divisions	2 (165)	208
Wydatki budżetu miasta Poznania według rodzajów	Expenditure of Poznań city budget by type	3 (166)	208
Wydatki budżetu miasta Poznania według działów	Expenditure of Poznań city budget by divisions ...	4 (167)	209
Wydatki budżetu miasta Poznania w dziale oświata i wychowanie	Expenditure of Poznań city budget in division education	5 (168)	210
Wydatki budżetu miasta Poznania w dziale pomoc społeczna	Expenditure of Poznań city budget in division social assistance	6 (169)	210
Wydatki budżetu miasta Poznania w dziale rodzina	Expenditure of Poznań city budget in division family	7 (170)	210
Wydatki budżetu miasta Poznania w dziale gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Expenditure of Poznań city budget in division municipal economy and environmental protection	8 (171)	211
Wydatki budżetu miasta Poznania w dziale kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	Expenditure of Poznań city budget in division culture and national heritage	9 (172)	211
DZIAŁ XVIII. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XVIII INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	General notes	x	212
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące)	Investment outlays in enterprises (current prices)	1 (173)	215
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne)	Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices)	2 (174)	216
DZIAŁ XIX. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XIX. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	General notes	x	217
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące)	Gross domestic product (current prices)	1 (175)	219
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca (ceny bieżące)	Gross domestic product per capita (current prices)	2 (176)	219
Wartość dodana brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)	Gross value added by kinds of activities (current prices)	3 (177)	219
DZIAŁ XX. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XX. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne	General notes	x	221
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON	Entities of the national economy in the REGON register	1 (178)	222
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji	Entities of the national economy in the REGON register by legal forms and sections	2 (179)	222
Podmioty gospodarki narodowej według sektorów i form własności oraz w układzie byłych delegatur Urzędu Miasta Poznania	Entities of the national economy by sectors and forms of ownership as well as in the breakdown of former office agencies of Poznań City Hall	3 (180)	225
Podmioty gospodarki narodowej według sekcji i w układzie byłych delegatur Urzędu Miasta Poznania	Entities of the national economy by sections and in the breakdown of former office agencies of Poznań City Hall	4 (181)	226
Spółki handlowe według form prawnych i rodzaju kapitału oraz w układzie byłych delegatur Urzędu Miasta Poznania	Commercial companies by legal status and types of capital as well as in the breakdown of former office agencies of Poznań City Hall	5 (182)	228

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XXI. TARGI		
Wystawcy oraz frekwencja na Targach „Innowacje – Technologie – Maszyny Polska (ITM Polska)” w Poznaniu	1 (183)	229
Powierzchnia wystawiennicza na Targach „Innowacje – Technologie – Maszyny Polska (ITM Polska)” w Poznaniu	2 (184)	229
Imprezy wystawiennicze na Międzynarodowych Targach Poznańskich w Poznaniu	3 (185)	230
Wybrane imprezy wystawiennicze organizowane (współorganizowane) przez Międzynarodowe Targi Poznańskie w 2018 r.	4 (186)	230
DZIAŁ XXII. NAUKA I TECHNIKA		
Uwagi ogólne	x	234
Podmioty oraz pracujący (personel wewnętrzny) w działalności badawczej i rozwojowej	1 (187)	238
Pracujący (personel wewnętrzny) w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia	2 (188)	239
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące)	3 (189)	240
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów działalności B+R (ceny bieżące)	4 (190)	241
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności B+R	5 (191)	241
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem w przemyśle w 2018 r.	6 (192)	242
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące)	7 (193)	243
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe w 2018 r.	8 (194)	244
CHAPTER XXI. FAIR		
Exhibitors and attendance on the “Innovations – Technologies – Machines Poland (ITM Poland)” in Poznań	1 (183)	229
Expositional area on the “Innovations – Technologies – Machines Poland (ITM Poland)” in Poznań	2 (184)	229
Expositional events on Poznań International Fair in Poznań	3 (185)	230
Selected expositional events organised (coorganised) by Poznań International Fair in 2018	4 (186)	230
CHAPTER XXII. SCIENCE AND TECHNOLOGY		
General notes	x	234
Entities and internal personnel in research and development	1 (187)	238
Internal personnel in research and development by educational level	2 (188)	239
Expenditures on research and development (current prices)	3 (189)	240
Expenditures on research and development by type of R&D (current prices)	4 (190)	241
Degree of consumption of research equipment in R&D	5 (191)	241
Share of net revenues from sales of new or improved products in net revenues from sales in industry in 2018	6 (192)	242
Expenditures on innovation activity in industry (current prices)	7 (193)	243
Domestic inventions and utility models in 2018	8 (194)	244

SPIS WYKRESÓW

LIST OF CHARTS

	Str. Page
Poznań na tle kraju i miast liczących 300 tys. i więcej mieszkańców	Poznań on the background of the country and the cities with 300 thousand and more inhabitants 50
Stopa bezrobocia rejestrowanego	Registered unemployment rate 50
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	Dwellings completed per 1000 population 50
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	Average monthly gross wages and salaries 51
Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności	National economy entities per 1000 population 51
Ludność według płci i wieku w 2018 r.	Population by sex and age in 2018 80
Ruch naturalny ludności	Vital statistics 81
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat	Life expectancy at 0 age 81
Struktura pracujących według sekcji	Structure of employed persons by sections 104
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia	Structure of registered unemployed persons by age and educational level 104
Stopa bezrobocia rejestrowanego	Registered unemployment rate 105
Odchylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia ogółem	Relative deviations of average wages and salaries in sections from the total average wages and salaries .. 105
Zużycie energii elektrycznej i wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	Consumption of electricity and water in households per capita 132
Mieszkania oddane do użytkowania	Dwellings completed 132
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2018/19	Education by educational level in the 2018/19 school year 133
Struktura produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)	Structure of construction and assembly production (current prices) 182
Struktura dochodów i wydatków budżetu miasta według działów w 2018 r.	Structure of revenue and expenditure of city budget by divisions in 2018 183
Dochody i wydatki budżetu miasta na 1 mieszkańca	Revenue and expenditure of city budget per capita 183
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca (ceny bieżące)	Gross domestic product per capita (current prices) 220
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)	Structure of gross value added by kinds of activities (current prices) 220
Struktura podmiotów gospodarki narodowej według sekcji w 2018 r.	Structure of entities of the national economy by sections in 2018 221
Spółki handlowe według form prawnych w 2018 r.	Commercial companies by legal status in 2018 221

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska	(-)	-	zjawisko nie wystąpiło. magnitude zero.
Zero:	(0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit;
	(0,0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.
Kropka	(.)	-	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. data not available or not reliable.
Znak	*	-	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych. data revised.
Znak	x	-	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. not applicable.
Znak	Δ	-	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 15 na str. 20. categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 15 on page 20.
Znak	#	-	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. data should not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Official Statistics;
„W tym” „Of which”		-	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. indicates that not all elements of the sum are given.
Comma	(,)	-	used in figures represents the decimal point.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY MAJOR ABBREVIATIONS

tys.	=	tysiąc	m ²	=	metr kwadratowy square metre
mln	=	milion	ha	=	hektar hectare
zł PLN	= =	złoty złoty	km ²	=	kilometr kwadratowy square kilometre
szt. pcs	= =	sztuka piece	l	=	litr litre
wol. vol.	= =	wolumin volume	hl	=	hektolitr hectolitre
kg	=	kilogram kilogram	dam ³	=	dekametr sześcienny cubic decametre
t	=	tona tonne	hm ³	=	hektometr sześcienny cubic hectometre
mm	=	milimetr millimetre	kWh	=	kilowatogodzina kilowatt-hour
m	=	metr metre	GWh	=	gigawatogodzina gigawatt-hour
km	=	kilometr kilometre	TJ	=	teradžul terajoule

°C	=	stopień Celsjusza centigrade	Dz. Urz.	=	Dziennik Urzędowy
h	=	godzina hour	i in.	=	i inni
d	=	doba	itp.	=	i tym podobne
24 h	=	24 hours	etc.	=	and the like
r.	=	rok year	m.in.	=	między innymi
t/r	=	ton rocznie	i.a.	=	among others
t/y	=	tonnes per year	np.	=	na przykład
art.	=	artykuł	e.g.	=	for example
Art.	=	article	tj.	=	to jest
cd.	=	ciąg dalszy	i.e.	=	that is
cont.	=	continued	tzn.	=	to znaczy
dok.	=	dokończenie	i.e.	=	that is
cont.	=	continued	tw.	=	tak zwany
Lp.	=	liczba porządkowa	ww.	=	wyżej wymieniony
No.	=	ordinal number	ESA	=	Europejski System Rachunków European System of Accounts
kk	=	Kodeks karny	PKB	=	produkt krajowy brutto
kks	=	Kodeks karny skarbowy	GDP	=	gross domestic product
nr (Nr)	=	numer	EKG	=	Europejska Komisja Gospodarcza
No.	=	number	ECE	=	Economic Commission for Europe
ok.	=	około	Eurostat	=	Urząd Statystyczny Unii Europejskiej Statistical Office of the European Union
pkt	=	punkt	OECD	=	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju Organization for Economic Cooperation and Development
p.proc.	=	punkt procentowy	ONZ	=	Organizacja Narodów Zjednoczonych
pp	=	percentage point	UN	=	United Nations
poz.	=	pozycja	UE	=	Unia Europejska
tabl.	=	tablica	EU	=	European Union
Dz. U.	=	Dziennik Ustaw	WHO	=	Światowa Organizacja Zdrowia World Health Organization

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251 poz. 1885 z późn. zm.).

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”;

2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

– **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

– **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

3. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook – unless otherwise indicated – concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1st January 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24th December 2007 (Journal of Laws No. 251 item 1885 with later amendments).

The item **“Industry”** was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

The item **“Other services”** was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation”, “Other service activities” as well as “Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use”;

2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

– **public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), the ownership of local government units as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,

– **private sector** – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the num-

kryterium liczby pracujących i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9,
- od 10 do 49,
- 50 i więcej.

4. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON).

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

Informacje w rejestrze REGON tworzone są na podstawie danych zgłaszanych bezpośrednio przez podmioty, na których ciąży obowiązek rejestracji oraz dokonywania zmian cech objętych wpisem. Dane te nie podlegają dodatkowej weryfikacji.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD 2007 – należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja opracowana na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 227) w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2014 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania obiektów budowlanych; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316 z późn. zm.);
- 3) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT 2016 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2017 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. (Dz. U. 2016 poz. 1864), w miejsce obowiązującej do 31 grudnia 2016 r.

ber of persons employed, and – unless otherwise indicated – include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- 50 persons and more.

4. Data – unless otherwise indicated – are compiled in accordance with the **respective organisational status of units of the national economy**.

5. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions are compiled – unless otherwise indicated – using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organisational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity, registered in the Country Official Register of the Units of the National Economy (REGON).

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and services) on their own account in order to earn a profit.

Information in REGON register is produced on the basis of data submitted directly by entities, which are obliged to register and report on changes in features required for the registration. The data are not further verified.

7. Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specialisations Classification (KZiS)**, on the basis of which councillors of organs of local government units are grouped; the classification, compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1st January 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 7th August 2014 (uniform text Journal of Laws 2018 item 227) replacing the classification valid until 31st December 2014;
- 2) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which type of constructions are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1st January 2000 by the decree of the Council of Ministers, dated 30th December 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316 with later amendments);
- 3) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT 2016 was introduced on 1st January 2017 by the decree of the Council of Ministers, dated 3rd October 2016 (Journal of Laws 2016 item 1864), replacing the classification valid until 31st December 2016.

8. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach i na wykresach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej brutto przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług – VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych oraz do 2010 r. zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

9. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

10. Do przeliczeń danych według liczby ludności – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto liczbę ludności według krajowej definicji zamieszkania, opracowaną metodą bilansową.

Przy **przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. produkcja, sprzedaż, nakłady inwestycyjne) – według stanu w dniu 30 czerwca.

Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną – jeśli nie zaznaczono inaczej – za lata 2000–2009 na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, przy czym dla lat 2000 i 2001 według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2002 r., od 2010 r. na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, przy czym dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.

11. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

8. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables and charts in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

In order to evaluate production and gross value added the **basic price** category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax – VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including excise tax) as well as other taxes on products, such as excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting and until 2010 lump sum tax on goods and services from occasional transport of passengers in buses with foreign registration).

9. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices – in case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods – are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

10. For the purpose of calculating data by population number, unless otherwise indicated, the population number according to the national definition of residence, compiled using the balance method, was adopted.

When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g., beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31st December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., production, sales, investment outlays) – as of 30th June.

For calculations, it was assumed to use the number of population calculated – unless otherwise indicated – for the years 2000–2009 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002, for 2000 and 2001 by the administrative division valid as of 31st December 2002, and since 2010 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011, for 2010 by the administrative division valid as of 31st December 2011.

11. Data – unless otherwise indicated – do not include the budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety.

12. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

13. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

14. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, zgodnie z zasadą, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

15. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

12. Selected information presented on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.

13. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.

14. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information for the last presented year given as the source.

15. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)	
INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD-10 Revision)	
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych Diseases of blood and blood-forming organs	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz wybrane choroby przebiegające z udziałem mechanizmów immunologicznych Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism
Wady rozwojowe wrodzone Congenital anomalies	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities
Objawy i stany niedokładnie określone Symptoms and ill-defined conditions	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych niesklasyfikowane gdzie indziej Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2	

sekcje sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 (dok.)
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY
– NACE Rev. 2 (cont.)

działy divisions

Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
Produkcja wyrobów farmaceutycznych Manufacture of pharmaceutical products	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
Produkcja wyrobów z metali Manufacture of metal products	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

*

* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowywania danych liczbowych znajdują się w uwagach ogólnych do poszczególnych działów, a bardziej szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki w publikacjach tematycznych oraz w serii „Metodologia badań statystycznych”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are contained in the general notes to individual chapters, while more detailed information on particular fields of statistics can be found in thematic publications as well as in the series “Statistical Research Methodology”.

I. WAŻNIEJSZE DANE O POZNANIU

MAJOR DATA ON POZNAŃ

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2014
POWIERZCHNIA					
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	261	261	262	262
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA					
Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele:					
2	produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem).....	39,4	21,1	16,5	13,7
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	60,6	78,8	83,3	86,2
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	212,6	160,1	143,4	139,8
5	w tym do produkcji przemysłowej	47,6	24,7	16,4	15,1
Ścieki przemysłowe i komunalne ^c odprowadzone do wód lub do ziemi:					
6	oczyszczane w % wymagających oczyszczenia	99,8	99,9	100,0	99,9
7	nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,3	0,2	0,1	0,1
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności ^d	93,6	94,5	90,6	94,7
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:					
9	pyłowych	1,9	0,9	0,4	0,4
10	gazowych (bez dwutlenku węgla).....	12,5	13,3	7,7	5,9
Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					
11	pyłowych	98,8	99,4	99,7	99,6
12	gazowych (bez dwutlenku węgla).....	31,2	38,6	35,4	33,2
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):					
13	w % powierzchni ogólnej	x	0,2	1,4	3,8
14	na 1 mieszkańca w m ²	x	1	6	18
15	Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^e na 1 km ² w t.....	1447,5	1477,0	2643,1	1525,6
16	Odpady komunalne zebrane ^f (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	.	421	375	313
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w zł:					
17	służące ochronie środowiska	155	128	284	497
18	służące gospodarce wodnej	76	32	29	2
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE					
Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^g w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					
19	w liczbach bezwzględnych	39730	34823	28377	22206
20	na 10 tys. ludności.....	681	611	510	406
21	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^g w %	29,4	47,9	54,7	51,4

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi ścieków – dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów. e Patrz uwagi ogólne działu „Stan i ochrona środowiska” z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów. g Do 2012 r. – łącznie z prokuraturą; od 2014 r.

a From own intakes. b Water withdrawn at intakes before entering the water network. c Since 2010 data are not comparable with data for previous years due to change in the catalogue of waste. g Until 2012 – including prosecutor's office;

2015	2016	2017	2018	SPECIFICATION	No.
AREA					
262	262	262	262	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ENVIRONMENTAL PROTECTION					
				Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:	
19,3	17,3	20,3	17,7	production ^a (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)	2
80,5	82,6	79,6	82,2	exploitation of water supply network ^b	3
134,8	136,1	134,5	141,4	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³	4
15,7	15,2	15,4	18,5	of which for industrial production	5
				Industrial and municipal ^c wastewater discharged into waters or into the ground:	
100,0	99,9	99,9	99,9	treated in % of requiring treatment	6
0,0	0,1	0,1	0,1	untreated per 1 km ² in dam ³	7
94,3	92,7	90,6	91,0	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^d	8
				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thousand tonnes:	
0,3	0,2	0,1	0,2	particulates	9
5,7	6,5	5,5	4,5	gases (excluding carbon dioxide)	10
				Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:	
99,7	99,8	99,9	99,8	particulates	11
38,4	27,6	55,3	61,3	gases (excluding carbon dioxide)	12
				Area of special nature value under legal protection (as of 31 XII):	
4,1	4,2	4,2	4,3	in % of total area	13
20	20	21	21	per capita in m ²	14
1959,9	2288,5	1811,5	1367,2	Waste generated (during the year; excluding municipal waste) ^e per 1 km ² in t	15
312	328	299	292	Municipal waste collected ^f (during the year) per capita in kg	16
				Outlays on fixed assets (current prices) per capita in PLN:	
1933	475	192	227	in environmental protection	17
1	55	26	50	in water management	18
PUBLIC SAFETY					
				Ascertained crimes by the Police ^g in completed preparatory proceedings:	
19869	16614	15777	15804	in absolute numbers	19
365	307	292	294	per 10 thousand population	20
49,0	47,9	55,9	62,8	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police ^g in %	21

za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. d Ludność korzystająca z oczyszczalni ska", ust. 7 na str. 54. f Dane szacunkowe; w 2000 r. określane jako odpady stałe wywiezione; od 2003 r. dane nieporównywalne z czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

ble with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. d Population connected to waste mental protection", item 7 page 54. f Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed; since 2003 data are not comparable since 2014 excluding punishable acts committed by juveniles.

I. WAŻNIEJSZE DANE O POZNANIU (cd.)

MAJOR DATA ON POZNAŃ (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2014
LUDNOŚĆ ^a					
1	Ludność (stan w dniu 31 XII)	582254	567882	555614	545680
2	w tym kobiety	310526	303244	296784	291364
3	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII).....	114,3	114,6	114,7	114,6
4	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	2228	2173	2122	2083
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):					
5	przedprodukcyjnym	110840	90177	85220	85668
6	produkcyjnym	378215	382827	364578	339667
7	poprodukcyjnym	93199	94878	105816	120345
8	Małżeństwa na 1000 ludności	5,3	5,2	5,7	4,6
9	Rozwody na 1000 ludności.....	1,9	1,6	1,8	2,1
10	Urodzenia żywe na 1000 ludności.....	8,1	9,5	10,9	10,4
11	Zgony ^b na 1000 ludności.....	10,4	9,5	10,1	10,2
12	Przyrost naturalny na 1000 ludności	-2,3	0,0	0,7	0,2
13	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych.....	6,3	5,7	4,8	3,0
14	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,6	-3,7	-5,4	-3,5
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:					
15	mężczyźni.....	.	.	73,8	75,1
16	kobiety	.	.	80,6	81,4
RYNEK PRACY					
Pracujący ^{de} (stan w dniu 31 XII):					
17	w tysiącach	.	.	300,4	322,5
18	na 1000 ludności	.	.	541	591
według rodzajów działalności w %:					
19	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	.	.	0,6	0,6
20	przemysł i budownictwo.....	.	.	22,8	20,0
21	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^A ; informacja i komunikacja....	.	.	31,8	31,8
22	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^A	.	.	6,2	6,2
23	pozostałe usługi ^f	.	.	38,6	41,4
Przeciętne zatrudnienie ^g :					
w przemyśle:					
24	w tysiącach	.	.	50,7	48,5
25	na 1000 ludności.....	.	.	91,1	88,8
w budownictwie:					
26	w tysiącach	.	.	11,6	7,8
27	na 1000 ludności.....	.	.	20,8	14,2

a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność”, ust. 2 na str. 72 i ust. 3 na str. 73. b Łącznie ze zgonami niemowląt. c Do obliczenia miejsca pracy i (od 2004 r.) rodzaju działalności. e Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach w 2005 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. danych o liczbie pracujących do 9; bez zatrudnionych za granicą.

a See general notes to the chapter “Population”, item 2 on page 72 and item 3 on page 73. b Including infant deaths. c For actual workplace and (since 2004 r.) kind of activity. e Data are compiled considering employed persons on private farms in Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. f See general notes employed abroad.

2015	2016	2017	2018	SPECIFICATION	No.
POPULATION^a					
542348	540372	538633	536438	Population (as of 31 XII)	1
289478	288475	287429	286194	of which females	2
114,5	114,5	114,4	114,4	Females per 100 males (as of 31 XII)	3
2071	2063	2057	2048	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	4
86233	87480	88983	90034	Population of age (as of 31 XII): pre-working	5
332702	326530	320471	315069	working	6
123413	126362	129179	131335	post-working	7
4,8	5,8	5,9	5,9	Marriages per 1000 population	8
2,1	2,1	1,7	1,9	Divorces per 1000 population	9
10,4	11,4	11,9	11,6	Live births per 1000 population	10
10,7	10,4	10,4	10,9	Deaths ^b per 1000 population	11
-0,3	1,0	1,5	0,7	Natural increase per 1000 population	12
5,6	3,9	2,0	2,6	Infant deaths per 1000 live births	13
-3,5 ^c	-3,3	-3,5	-3,5	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	14
75,1	75,5	75,9	75,7	Life expectancy at the moment of birth: males	15
81,3	82,1	82,1	82,6	females	16
LABOUR MARKET					
326,2	340,3	345,0	344,4	Employed persons ^{de} (as of 31 XII): in thousands	17
601	630	641	642	per 1000 population	18
0,6	0,6	0,6	0,6	by kind of activities in %: agriculture, forestry and fishing	19
19,8	19,3	19,4	19,4	industry and construction	20
31,7	31,2	31,5	31,9	trade; repair of motor vehicles ^A ; transportation and storage; accommodation and catering ^A ; information and communication	21
6,2	6,3	6,3	6,1	financial and insurance activities; real estate activities	22
41,7	42,6	42,3	42,1	other services ^f	23
48,1	50,3	50,8	51,5	Average paid employment ^g : in industry: in thousands	24
88,4	92,9	94,2	95,7	per 1000 population	25
7,7	7,4	7,4	7,5	in construction: in thousands	26
14,1	13,7	13,7	13,9	per 1000 population	27

salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. d Według faktycznego indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. f Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2, pkt 1 na str. 17. g Bez podmiotów gospo-

calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. d By agriculture estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005 – of the Population and Housing to the Yearbook, item 2, point 1 on page 17. g Excluding economic entities employing up to 9 persons; excluding persons

I. WAŻNIEJSZE DANE O POZNANIU (cd.)

MAJOR DATA ON POZNAŃ (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2014
RYNEK PRACY (dok.)					
1	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys. ...	11,0	19,6	11,2	10,4
2	2000 = 100.....	100,0	179,2	102,3	94,5
W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):					
3	kobiety	58,5	55,8	51,3	52,9
4	w wieku 24 lata i mniej.....	29,2	15,3	13,9	7,4
5	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok.....	23,7	46,9	14,1	35,7
6	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy.....	104	76	78	38
7	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %.....	3,5	6,2	3,6	3,1
WYNAGRODZENIA					
8	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^b w zł.....	.	2734,73	3814,08	4354,40
9	2005 = 100.....	.	100,0	139,5	159,2
10	w tym: w przemyśle	.	3022,19	4558,60	5343,88
11	w budownictwie.....	.	2355,73	3371,84	4093,88
MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA					
Zasoby mieszkaniowe ^c (w 2000 r. – zamieszkane; stan w dniu 31 XII):					
mieszkania:					
12	w tysiącach	200,3	221,7	236,6	247,7
13	na 1000 ludności.....	344,0	390,4	425,9	454,0
14	izby na 1000 ludności	1185,3	1355,8	1503,6	1592,3
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
15	na 1000 ludności.....	20220,6	24772,7	27466,1	29349,0
16	przeciętna 1 mieszkania	58,8	63,5	64,5	64,6
Mieszkania oddane do użytkowania:					
mieszkania:					
17	w tysiącach	2,2	3,4	3,2	3,6
18	na 1000 ludności.....	3,8	5,9	5,7	6,7
19	izby na 1000 ludności	10,9	19,8	18,7	19,8
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
20	na 1000 ludności.....	242,7	496,7	414,2	428,5
21	przeciętna 1 mieszkania	63,4	83,9	72,5	64,3
Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:					
22	wodociągowej	758,6	866,7	910,5	1156,6
23	kanalizacyjnej ^d	623,7	718,6	758,2	925,7
Zużycie w gospodarstwach domowych:					
wody z wodociągów:					
24	w hektometrach sześciennych.....	27,2	24,0	22,9	22,0
25	na 1 mieszkańca w m ³	46,6	42,0	41,2	40,2
energii elektrycznej ^e :					
26	w gigawatogodzinach	444,6	452,4	485,3	443,2
27	na 1 mieszkańca w kWh.....	762,1	793,7	871,7	810,6

a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego stawie bilansów. d Łącznie z kolektorami. e W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania

a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. b Excluding tors. e In 2000 excluding households, whose the main source of maintenance was income from a private farm in agricul

2015	2016	2017	2018	SPECIFICATION	No.
LABOUR MARKET (cont.)					
8,0	6,6	5,0	4,2	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thousands	1
72,7	60,1	46,1	38,5	2000 = 100	2
53,0	55,4	55,1	58,1	In % of registered unemployed (as of 31 XII): women	3
7,0	6,0	6,2	6,3	aged 24 years and less	4
31,0	32,3	33,6	30,9	out of work for longer than 1 year	5
13	9	10	7	Registered unemployed persons (as of 31 XII) per a job offer	6
2,4	1,9	1,4	1,2	Registered unemployment rate ^a (as of 31 XII) in %	7
WAGES AND SALARIES					
4549,11	4770,94	5062,37	5355,57	Average monthly gross wages and salaries ^b in PLN	8
166,3	174,5	185,1	195,8	2005 = 100	9
5385,42	5647,61	6142,63	6405,84	of which: in industry	10
4271,22	4496,05	4685,89	5083,76	in construction	11
DWELLINGS. INFRASTRUCTURE					
251,3	254,1	258,0	261,8	Dwelling stocks ^c (in 2000 – inhabited; as of 31 XII): dwellings:	12
463,4	470,2	479,0	488,1	in thousands	13
1619,8	1641,0	1666,6	1694,4	per 1000 population	14
29936,1	30371,5	30912,3	31478,9	rooms per 1000 population	15
64,6	64,6	64,5	64,5	useful floor area of dwellings in m ² : per 1000 population	16
3,6	2,9	4,1	4,0	average per dwelling	17
6,7	5,4	7,5	7,5	Dwellings completed: dwellings:	18
18,3	16,3	21,3	22,2	in thousands	19
421,7	353,3	467,0	470,5	per 1000 population	20
63,3	65,6	61,9	63,1	rooms per 1000 population	21
1172,3	1185,7	1197,0	1205,8	useful floor area of dwellings in m ² : per 1000 population	22
951,9	977,3	986,7	1056,2	average per dwelling	23
21,3	21,8	21,6	22,2	Distribution network (as of 31 XII) in km: water supply	24
39,1	40,2	40,1	41,2	sewage ^d	25
438,6	437,7	485,2	487,1	Consumption in households: water from water supply systems:	26
805,4	808,3	899,3	905,9	in cubic hectometre	27
				per capita in m ³	
				electricity ^e :	
				in gigawatt-hour	
				per capita in kWh	

wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w 2005 r. – Narodowego Spisu Rolnego 2010. b Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9; bez zatrudnionych za granicą. c Na pod-
 był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

used for calculation, estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005 – of the Population and
 economic entities employing up to 9 persons; excluding persons employed abroad. c Based on balances. d Including collec-
 ture.

I. WAŻNIEJSZE DANE O POZNANIU (cd.)

MAJOR DATA ON POZNAŃ (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2014
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE					
	Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego):				
1	podstawowych ^c	37724	29556	27615	31812
2	gimnazjach.....	14983	18441	14519	13302
3	branżowych I stopnia ^{de}	8504	3158	2577	2219
4	liceach ogólnokształcących ^f	23568	17465	14423	12353
5	liceach profilowanych.....	x	3098	473	–
6	technikach ^g	13619	6522	7427	7491
7	artystycznych ogólnokształcących ^h	705	893	730	735
8	policealnych.....	8264	11858	10980	10206
	Absolwenci szkół ^{bi} :				
9	podstawowych.....	15428 ^k	5556	4444	4173
10	gimnazjów.....	x	6329	4738	4061
11	zasadniczych zawodowych ^e	2771	1108	914	518
12	liceów ogólnokształcących ^f	4227	5798	4846	4040
13	liceów profilowanych.....	x	994	163	127
14	techników ^g	2619	2303	1424	1391
15	artystycznych ogólnokształcących ^h	130	210	121	110
16	policealnych.....	4171	3923	2609	2924
17	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^{gii} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności.....	16,7	18,3	13,4	11,3
18	Studenci uczelni ^m (stan w dniu 31 XII; w latach 2000–2017 – stan w dniu 30 XI).....	106950	131821	131879	114524
19	Absolwenci uczelni ^{mn}	15973	24115	36253	32119
20	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego).....	9267	9605	7869	5350
21	Absolwenci szkół dla dorosłych ⁱ	2599	1933	1516	1437
	Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):				
22	miejsca w przedszkolach.....	14419	14935	17463	19507
23	dzieci ^o	14614	15580	18630	20092
24	w przedszkolach.....	13908	13867	16565	17646
25	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych.....	706	1713	1993	2280
26	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat ^p	716	770	818	865

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 123. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkółnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe. e–g Łącznie ze szkołami: e – od roku szkolnego 2004/05 specjalnymi przyspo 2005/06–2013/14 – absolwenci), g – z uzupełniającymi technikami (w latach szkolnych 2004/05–2013/14 – uczniowie, absolwentów klasy VIII i VI. l Łącznie z liceami profilowanymi w latach szkolnych 2004/05–2013/14. m Łącznie z filiami, siedzibę jednostki macierzystej poza Poznaniem; bez szkół resortu obrony narodowej; bez cudzoziemców. n Osoby, które – z poprzedniego roku akademickiego, a w 2000 r. – z roku kalendarzowego. o Od 2008 r. łącznie z – nieuwzględnionymi wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do 2011 r. określanych jako zakłady opieki wie rocznika 6-latków, a w 2015 r. – w wieku 3–5 lat.

a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 123. b Excluding schools for adults, except post-year, basic vocational schools. e–g Including schools: e – since the 2004/05 school year special job-training schools, f – supplementary technical secondary schools (in the 2004/05–2013/14 school years – students, 2006/07–2013/14 – graduates). cluding specialised secondary schools in the 2004/05–2013/14 school years. m Including branches, basic branch organisa higher schools of the Ministry of National Defence; excluding foreigners. n Persons who obtained higher education diplo – from the calendar year. o Since 2008, including pre-primary education groups and pre-primary points not listed in divi (until 2011 defined as health care institution). p In 2014, the rate was calculated using the number of children aged 3–6 the

2015	2016	2017	2018	SPECIFICATION	No.
EDUCATION ^a					
				Pupils and students in schools ^b (as of beginning of the school year):	
34702	32317	36957	41985	primary ^c	1
13403	14124	9619	5114	lower secondary	2
2027	1912	1920	1877	stage I sectoral vocational ^{de}	3
12002	11850	12069	12333	general secondary ^f	4
x	x	x	x	specialised secondary	5
7844	8376	8538	8865	technical secondary ^g	6
728	747	754	744	general art ^h	7
9795	9740	9558	10028	post-secondary	8
				Graduates in schools ^{bi} :	
4295	5123	x	x	primary	9
4053	4166	3961	4293	lower secondary	10
614	597	497	487	basic vocational ^e	11
3948	3802	3677	3677	general secondary ^f	12
x	x	x	x	specialised secondary	13
1445	1426	1649	1644	technical secondary ^g	14
110	102	122	113	general art ^h	15
2715	2754	2760	3317	post-secondary	16
				Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools ^{efgi} (excluding schools for adults) per 1000 population	17
11,3	11,0	11,0	11,0		
113411	108172	105478	98718	Students of higher education institutions ^m (as of 31 XII; in years 2000–2017 – as of 30 XI)	18
31453	28670	31810	26721	Graduates of higher education institutions ^{mn}	19
				Students of schools for adults (as of beginning of the school year)	20
5166	4898	4668	4413		
1360	1535	1254	1470	Graduates of schools for adults ⁱ	21
				Pre-primary education (as of beginning of the school year):	
19202	19771	20661	21409	places in nursery schools	22
18178	20043	20972	21339	children ^o	23
16716	18160	19122	19574	in nursery schools	24
				in pre-primary sections in primary schools	25
1256	1583	1559	1447		
936	816	876	901	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6 ^p	26

policealnych. c Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. d Do roku szkol-sabiającymi do pracy, f – z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi (w latach szkolnych 2004/05–2013/14 – uczniowie, 2006/07–2013/14 – absolwenci). h Dające uprawnienia zawodowe. i Z poprzedniego roku szkolnego. k Dane obejmują zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi szkół mających uzyskały dyplomy ukończenia studiów wyższych w okresie od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r.; w latach 2005–2017 w podziale według rodzaju placówek – zespołami wychowania przed szkolnego i punktami przedszkolnymi; od 2007 r. bez zdrowotnej). p W 2014 r. do przeliczeń wskaźnika użyto liczbę dzieci w grupie 3–6 w liczbie ludności w wieku 3–5 lat i poło-

secondary schools. c Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. d Until the 2016/17 school plementary general secondary schools (in the 2004/05–2013/14 school years – students, 2005/06–2013/14 – graduates), g – sup-h Leading to professional certification. i From the previous school year. k Data include graduates of grades 8th and 6th. l In-tional units and branch teaching centres of higher education institutions seated outside the territory of Poznań; excluding mas between 1st December 2017 and 31st December 2018; 2005–2017 – from the previous academic year, and in 2000 sion by type of establishments; since 2007, excluding pre-primary education in the units performing health care activities population aged 3–5 and in half of the 6-year old population and in 2015 – aged 3–5.

I. WAŻNIEJSZE DANE O POZNANIU (cd.)

MAJOR DATA ON POZNAŃ (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2014
OCHRONA ZDROWIA^a I POMOC SPOŁECZNA					
	Pracownicy medyczni ^b (stan w dniu 31 XII):				
1	lekarze	2743	2216	2089	2237
2	lekarze dentyści	258	182	178	168
3	pielęgniarki ^c	.	4053	4122	4797
4	Łóżka w szpitalach ogólnych ^d (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	93	97	102	113
5	Przychodnie ^e (stan w dniu 31 XII)	142	249	341	462
6	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	157	216	251	259
7	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę ogólnodostępną	3709	2629	2214	2107
	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:				
8	lekarskie	6,8	7,7	9,7	10,8
9	stomatologiczne	0,7	0,7	1,0	1,3
10	Dzieci w żłobkach ^f i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku ^g do lat 3	.	58,2	64,9	158,0
KULTURA. TURYSTYKA					
11	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	65	59	57	44
12	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	2421	2598	2757	2909
13	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	198	184	167	158
	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych ^h w wol.:				
14	na 1000 ludności	3995	4054	3317	2956
15	na 1 czytelnika	20,2	22,0	19,9	18,7
16	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	.	5,6	6,0	6,3
17	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ⁱ na 1000 ludności	.	735	1171	1042
18	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	15	21	21	18
19	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	366	418	527	523
20	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	10	9	8	11
21	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	9,5	23,7	29,0	30,2
22	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	2390	3560	4378	4158
23	Obiekty noclegowe turystyki ^k (stan w dniu 31 VII)	54	57	75	90
24	w tym hotele	23	34	47	55
25	Miejsca noclegowe ^k (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	112,8	132,0	146,8	164,9
26	Korzystający z noclegów ^k na 1000 ludności	675	761	1047	1337

a Od 2012 r. łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgniarska. c Łącznie z magistrami pielęgniarstwa ogólne do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 3 na str. 149. f Łącznie z oddziałami żłobkowymi. g Do 2010 r. czy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Od 2016 r. dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla

a Since 2012 data include health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior 2006 including persons for whom the primary workplace is a medical and nurse practice. c Including master nurses. d Exclud “Health care and social welfare”, item 3 on page 149. f Including nursery wards. g Until 2010 excluding children’s clubs. 2016 data were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey.

2015	2016	2017	2018	SPECIFICATION	No.
HEALTH CARE^a AND SOCIAL WELFARE					
2319	2609	2523	2379	Medical personnel ^b (as of 31 XII):	
102	90	103	82	doctors	1
4626	4627	4763	4423	dentists	2
				nurses ^c	3
113	108	109	105	Beds in general hospitals ^d (as of 31 XII) per 10 thousand population	4
484	526	525	521	Out-patient departments ^e (as of 31 XII)	5
282	299	309	300	Generally available pharmacies (as of 31 XII)	6
1923	1807	1743	1788	Population (as of 31 XII) per generally available pharmacy	7
				Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	
11,0	11,4	11,7	11,9	medical	8
1,4	1,5	1,4	1,4	dental	9
166,9	185,5	205,9	211,4	Children in nurseries ^f and children's clubs (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3 ^g	10
CULTURE. TOURISM					
43	41	41	41	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	11
2968	3039	3124	3108	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 popu- lation in vol.	12
159	147	147	150	Public library borrowers per 1000 population	13
				Public library loans ^h in vol.:	
2890	2873	3000	2928	per 1000 population	14
18,1	19,5	20,4	19,5	per borrower	15
6,4	6,3	8,0	8,2	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population	16
906	1015	1056	1147	Audience in theatres and music institutions ⁱ per 1000 population	17
19	21	20	20	Museums with branches (as of 31 XII)	18
590	680	681	751	Museum and exhibition visitors per 1000 population	19
11	11	11	11	Fixed cinemas (as of 31 XII)	20
30,4	33,0	33,0	32,2	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	21
4706	5252	5804	6618	Audience in fixed cinemas per 1000 population	22
88	91	95	95	Tourist accommodation establishments ^k (as of 31 VII)	23
54	55	57	57	of which hotels	24
162,6	167,5	173,8	175,0	Number of beds ^k (as of 31 VII) per 10 thousand population	25
1505	1563	1627	1705	Tourists accommodated ^k per 1000 population	26

oraz do 2011 r. Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. b Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. łącznie d Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. e Patrz uwagi bez klubów dziecięcych. h Od 2015 r. łącznie z wypożyczeniami międzybibliotecznymi. i Według siedziby. k Od 2011 r. doty- jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.

and Administration as well as until 2011 the Internal Security Agency. b Since 2005 working directly with a patient; since ing day places in hospital wards; since 2008 including beds and incubators for newborns. e See general notes to the chapter h Since 2015 including interlibrary lending. i By the seat. k Since 2011 concern establishments 10 and more bed places. Since

I. WAŻNIEJSZE DANE O POZNANIU (cd.)

MAJOR DATA ON POZNAŃ (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2014
PRZEMYSŁ^a					
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):					
1	w milionach złotych.....	.	25457,5	28966,0	35003,6
2	rok poprzedni = 100.....	.	.	105,0	103,1
3	na 1 mieszkańca w zł	.	44662	52030	64012
BUDOWNICTWO^{ab}					
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące):					
4	w milionach złotych.....	.	.	2327,8	2487,9
5	na 1 mieszkańca w zł	.	.	4181	4550
TRANSPORT – stan w dniu 31 XII					
Drogi publiczne o twardej nawierzchni:					
powiatowe:					
6	w kilometrach.....	248	266	263	264
7	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	94,9	101,8	100,4	100,8
gminne:					
8	w kilometrach.....	389	498	538	591
9	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	148,9	190,5	205,5	225,7
Samochody osobowe zarejestrowane ^c :					
10	w tysiącach sztuk.....	201,1	212,9	285,4	327,7
11	na 1000 ludności	345	375	514	601
HANDEL^d – stan w dniu 31 XII					
12	Sklepy.....	.	1258	1594	1704
13	Liczba ludności na 1 sklep.....	.	451	349	320
FINANSE PUBLICZNE					
Dochody budżetu miasta:					
14	w milionach złotych.....	1145,4	1668,3	2442,5	2831,9
15	na 1 mieszkańca w zł	1963	2927	4387	5179
Wydatki budżetu miasta:					
16	w milionach złotych.....	1199,8	1689,9	2946,7	2578,7
17	na 1 mieszkańca w zł	2057	2965	5293	4716
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE^a					
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^e (ceny bieżące):					
18	w milionach złotych.....	.	.	2909,2	4098,3
19	na 1 mieszkańca w zł	.	.	5226	7495
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach ^f (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):					
20	w milionach złotych.....	.	.	45502,7	53981,1
21	na 1 mieszkańca w zł	.	.	81896	98924

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. b Wykonana przez przedsiębiorcy cymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. d Jednostki o liczbie pracujących powyżej 9; według

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Realised by enterprises which have a seat of board days) issued at the end of the year. d Units employing more than 9 persons; by localization. e According to investment loca

2015	2016	2017	2018	SPECIFICATION	No.
INDUSTRY^a					
36326,1	40432,2	45902,5	43710,6	Sold production of industry (current prices):	1
103,8	111,3	113,5	95,2	in million PLN	2
66701	74659	85076	81300	previous year = 100	3
				per capita in PLN	
CONSTRUCTION^{ab}					
2952,4	2209,6	2359,2	2966,4	Sales of construction and assembly production (current prices):	4
5421	4080	4372	5517	in million PLN	5
				per capita in PLN	
TRANSPORT – as of 31 XII					
263	264	264	263	Hard surface public roads:	6
100,4	100,8	100,8	100,4	district:	7
				in kilometres	
567	575	574	583	per 100 km ² of total area in km	8
216,5	219,5	219,2	222,6	communal:	9
				in kilometres	
339,0	356,8	371,6	389,0	per 100 km ² of total area in km	10
625	660	690	725	Registered passenger cars ^c :	11
				in thousand units	
				per 1000 population	
TRADE^d – as of 31 XII					
1748	1947	2011	1950	Shops	12
310	278	268	275	Population per shop	13
PUBLIC FINANCE					
3321,7	3252,9	3510,0	3698,8	City budget revenue:	14
6099	6007	6505	6880	in million PLN	15
				per capita in PLN	
3106,2	3221,9	3348,4	3552,6	City budget expenditure:	16
5704	5949	6206	6608	in million PLN	17
				per capita in PLN	
INVESTMENTS. FIXED ASSETS^a					
3629,8	3678,0	4118,5	4651,1	Investment outlays in enterprises ^e (current prices):	18
6665	6791	7633	8651	in million PLN	19
				per capita in PLN	
57927,3	59368,7	58316,1	58823,7	Gross value of fixed assets in enterprises ^f (as of 31 XII; current book-keeping prices):	20
106808	109866	108267	109656	in million PLN	21
				per capita in PLN	

stwa mające siedzibę zarządu na terenie Poznania, siłami własnymi bez podwykonawców. c Od 2011 r. łącznie z posiadającymi lokalizacją. e Według lokalizacji inwestycji. f Według siedziby jednostki lokalnej.

in Poznań without subcontractors participation. c Since 2011 including having temporary permission (for the period of 30 tion. f According to seat of local unit.

I. WAŻNIEJSZE DANE O POZNANIU (dok.)

MAJOR DATA ON POZNAŃ (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2010	2014
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON^a – stan w dniu 31 XII					
1	Ogółem	78720	90666	98092	107117
2	na 10 tys. ludności	1352	1597	1765	1963
3	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej	20242	23861	29166	38418
4	2000 = 100	100,0	117,8	144,1	189,6
	w tym:				
5	spółdzielnie	297	303	291	319
6	spółki handlowe	7173	9886	13439	20667
7	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	1892	2345	2761	3575
8	spółki cywilne	8930	8441	8967	9342
9	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą ..	58478	66805	68926	68699
10	2000 = 100	100,0	114,1	117,6	117,0
11	na 10 tys. ludności	1004	1176	1241	1259

RACHUNKI REGIONALNE^b

Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					
12	w milionach złotych	.	.	41217	48725
13	rok poprzedni = 100	.	.	.	102,7
14	województwo = 100	.	.	30,4	29,2
15	Polska = 100	.	.	2,9	2,8
16	na 1 mieszkańca w zł	.	.	74034	89105
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					
17	w milionach złotych	.	.	36217	43199
18	na 1 mieszkańca w zł	.	.	65054	78999

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b Dane za lata 2014–2015 zmieniono w stosunku do a Excluding persons tending private farms in agriculture. b Data for 2014–2015 were changed in relation to data published

2015	2016	2017	2018	SPECIFICATION	No.
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER ^a – as of 31 XII					
108821	110531	112548	111670	Total	1
2006	2045	2090	2082	per 10 thousand population	2
41348	43992	46097	43239	Legal persons and organisational entities without legal personality	3
204,0	217,1	227,5	213,4	2000 = 100	4
				of which:	
320	318	323	177	cooperatives	5
23196	25464	27331	24948	commercial companies	6
3644	3822	4034	3161	of which with foreign capital participation	7
9396	9386	9378	9424	civil law partnerships	8
67473	66539	66451	68431	Natural persons conducting economic activity	9
114,9	113,3	113,2	116,6	2000 = 100	10
1244	1231	1234	1276	per 10 thous. population	11

REGIONAL ACCOUNTS^b

				Gross domestic product (current prices):	
50327	52065	55767	.	in million PLN	12
103,3	103,5	107,1	.	previous year = 100	13
28,5	28,3	28,3	.	voivodship = 100	14
2,8	2,8	2,8	.	Poland = 100	15
92409	96138	103359	.	per capita in PLN	16
				Gross value added (current prices):	
44659	45999	48975	.	in million PLN	17
82001	84938	90770	.	per capita in PLN	18

opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika; patrz uwagi ogólne do działu „Rachunki regionalne”, ust. 7 na str. 218.
in the previous edition of the Yearbook; see general notes to the chapter “Regional accounts”, item 7 on page 218.

II. POZNAŃ NA TLE WOJEWÓDZTWA I KRAJU W 2018 R.

POZNAŃ ON THE BACKGROUND OF THE VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2018

WYSZCZEGÓLNIENIE	Poznań	Województwo wielkopolskie Wielkopolskie Voivodship	Polska Poland	SPECIFICATION
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	2048	117	123	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Udział kobiet w ogólnej liczbie ludności (stan w dniu 31 XII) w %	53,4	51,3	51,6	Participation of females in the grand total of population (as of 31 XII) in %
Liczba kobiet na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII).....	114,4	105,5	106,7	Females per 100 males (as of 31 XII)
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys. .... w wieku w %:	536,4	3494,0	38411,1	Population (as of 31 XII) in thousands at age in %:
przedprodukcyjnym	16,8	19,3	18,1	pre-working
produkcyjnym	58,7	60,7	60,6	working
poprodukcyjnym	24,5	19,9	21,4	post-working
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII).....	70,3	64,7	65,1	Population of non-working age per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Małżeństwa zawarte na 1000 ludności	5,9	5,2	5,0	Marriages contracted per 1000 population
Urodzenia żywe na 1000 ludności.....	11,6	11,1	10,1	Live births per 1000 population
Zgony ^a na 1000 ludności	10,9	10,1	10,8	Deaths ^a per 1000 population
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	2,6	4,1	3,8	Infant deaths per 1000 live births
Przyrost naturalny na 1000 ludności ..	0,7	1,1	-0,7	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-3,5	0,4	0,1	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych ^b na 10 tys. ludności	294	172	200	Ascertained crimes by the Police in completed preparatory proceedings ^b per 10 thousand population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych ^b przez Policję w %	62,8	76,9	73,4	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes ^b by the Police in %
Pracujący ^{cd} (stan w dniu 31 XII) w tys. na 1000 ludności	344,4 642	1563,8 448	15614,9 407	Employed persons ^{cd} (as of 31 XII) in thousands per 1000 population
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys. .... z liczbą ogółem w %:	4,2	50,9	968,9	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thousands of total in %:
kobiety	58,1	61,8	56,0	women
w wieku 24 lata i mniej	6,3	13,5	12,2	aged 24 years and less
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^d (stan w dniu 31 XII) w %	1,2	3,2	5,8	Registered unemployment rate ^d (as of 31 XII) in %
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^e w zł	5355,57	4382,96	4834,76	Average monthly gross wages and salaries ^e in PLN
Zasoby mieszkaniowe (stan w dniu 31 XII) ^f :				Inhabited dwellings (as of 31 XII) ^f :
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania.....	488	352	380	dwellings
izby	1694	1427	1455	rooms
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	64,5	81,5	74,2	average useful floor area per dwelling in m ²
Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
na 1000 ludności	7,5	5,7	4,8	per 1000 population
na 1000 zawartych małżeństw	1271	1094	962	per 1000 marriages contracted

a Łącznie ze zgonami niemowląt. b Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. c Według faktycznego miejsca pracy. d Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. e Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9; bez zatrudnionych za granicą. f Na podstawie bilansów.

a Including infant deaths. b Excluding punishable acts committed by juveniles. c By actual workplace. d Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. e Excluding economic entities employing up to 9 persons; excluding persons employed abroad. f Based on balances.

II. POZNAŃ NA TLE WOJEWÓDZTWA I KRAJU W 2018 R. (dok.)

POZNAŃ ON THE BACKGROUND OF THE VOIVODSHIP AND THE COUNTRY IN 2018 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Poznań	Województwo wielkopolskie Wielkopolskie Voivodship	Polska Poland	SPECIFICATION
Ludność w miastach – w % ogółu ludności ^a – korzystająca z sieci ^b :				Population in urban areas – in % of total urban area population ^a – using systems ^b :
wodociągowej	98,4	98,0	96,6	water supply system
kanalizacyjnej	95,0	92,1	90,3	sewage system
gazowej	77,6	68,1	70,9	gas supply system
Zużycie w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w miastach:				Consumption in households per capita in urban area:
wody z wodociągów w m ³	41,2	37,3	35,2	water from water supply system in m ³
energii elektrycznej w kWh	905,9	777,9	777,4	electricity in kWh
gazu sieciowego w kWh	2089,7	1781,8	1553,0	gas from gas supply system in kWh
Łóżka w szpitalach ogólnych (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności....	105,2	43,1	47,3	Beds (as of 31 XII) in hospitals per 10 thousand population
Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną (stan w dniu 31 XII)	1788	2655	2978	Population per generally available pharmacy (as of 31 XII)
Biblioteki publiczne:				Public libraries:
księgozbiór (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3108	3384	3319	collection (as of 31 XII) per 1000 population in vol.
czytelnicy na 1000 ludności	150	146	155	borrowers per 1000 population
wypożyczenia w woluminach na:				loans in volumes per:
1000 ludności	2934	2831	2654	1000 population
1 czytelnika	19,5	19,4	17,1	borrower
Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	751	370	993	Museums and exhibitions visitors per 1000 population
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^c na 1000 ludności	1147	214	388	Audience in theatres and music institutions ^c per 1000 population
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	6618	1780	1541	Audience in fixed cinemas per 1000 population
Miejsca noclegowe ^d (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	175,0	120,4	207,9	Number of beds ^d (as of 31 VII) per 10 thous. population
Produkcja sprzedana przemysłu ^e (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w zł	81300	48432	36757	Sold production of industry ^e (current prices) per capita in PLN
Samochody osobowe zarejestrowane ^f (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	725	671	610	Registered passenger cars ^f (as of 31 XII) per 1000 population
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^g (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w zł	8651	4908	4725	Investment outlays in enterprises ^g (current prices) per capita in PLN
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach ^h (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne) na 1 mieszkańca w zł	109656	59171	54987	Gross value of fixed assets in enterprises ^h (as of 31 XII; current-keeping prices) per capita in PLN
Podmioty gospodarki narodowej ⁱ (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	2082	1230	1136	Entities of the national economy ⁱ (as of 31 XII) per 10 thousand population
Produkt krajowy brutto w 2017 r. (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w zł	103359	56496	51776	Gross domestic product in 2017 (current prices) per capita in PLN

a Na podstawie bilansów. b Dane szacunkowe. c Według siedziby. d Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. e Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9. f Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. g Według lokalizacji inwestycji. h Według siedziby lednostki lokalnej. i W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Based on balances. b Estimated data. c By the seat. d Concern establishments possessing 10 and more bed places. Data were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey. e Excluding economic entities employing up to 9 persons. f Including having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. g According to investment location. h According to seat of local unit. i In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture.

III. POZNAŃ NA TLE MIAST LICZĄCYCH 300 TYS. I WIĘCEJ MIESZKAŃCÓW

POZNAŃ ON THE BACKGROUND OF THE CITIES WITH 300 THOUSAND AND MORE INHABITANTS

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Poznań	Bydgoszcz
1	Powierzchnia (stan w dniu 31 XII) w km ²	2017	262	176
2	Area (as of 31 XII) in km ²	2018	262	176
3	Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczone w % wymagających	2017	99,9	96,3
4	oczyszczania Treated industrial and municipal wastewater in % requiring treatment	2018	99,9	96,5
5	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności	2017	90,6	100,0
6	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population	2018	91,0	100,0
	Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych: Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:			
7	pyłowych	2017	99,9	99,8
8	particulates	2018	99,8	99,6
9	gazowych (bez dwutlenku węgla)	2017	55,3	12,9
10	gases (excluding carbon dioxide)	2018	61,3	11,9
11	Ludność (stan w dniu 31 XII): w tysiącach	2017	538,6	352,3
12	Population (as of 31 XII): in thousands	2018	536,4	350,2
13	na 1 km ² powierzchni ogólnej	2017	2057	2002
14	per 1 km ² of total area	2018	2048	1990
15	w tym kobiety: w tysiącach	2017	287,4	186,7
16	of which females: in thousands	2018	286,2	185,4
17	na 100 mężczyzn	2017	114,4	112,7
18	per 100 males	2018	114,4	112,5
	Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII) w tys.: Population at age (as of 31 XII) in thousands:			
19	0–19 lat	2017	97,0	61,9
20		2018	98,0	61,8
21	20–64 lata	2017	335,1	218,9
22		2018	328,9	214,8
23	65 lat i więcej	2017	106,5	71,5
24	and more	2018	109,5	73,6
25	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	2017	68,1	68,1
26	Population of non-working age per 100 persons of working age (as of 31 XII)	2018	70,3	70,4
27	Małżeństwa zawarte na 1000 ludności	2017	5,9	5,2
28	Marriages contracted per 1000 population	2018	5,9	5,3
29	Urodzenia żywe na 1000 ludności	2017	11,9	9,7
30	Live births per 1000 population	2018	11,6	9,2
31	Urodzenia dziewcząt na 100 chłopców	2017	95,6	94,2
32	Births of girls per 100 boys	2018	94,3	89,4
33	Zgony ^a na 1000 ludności	2017	10,4	10,9
34	Deaths ^a per 1000 population	2018	10,9	11,7
35	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	2017	2,0	6,4
36	Infant deaths per 1000 live births	2018	2,6	4,3
37	Przyrost naturalny na 1000 ludności	2017	1,5	-1,3
38	Natural increase per 1000 population	2018	0,7	-2,5
39	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ^b na pobyt stały na 1000 ludności	2017	-3,5	-2,5
40	Net internal and international migration ^b for permanent residence per 1000 population	2018	-3,5	-3,0

a Łącznie ze zgonami niemowląt. b Bez ruchu między delegaturami (dzielnicami) miasta.

a Including infant deaths. b Excluding movements between city's districts.

Gdańsk	Kraków	Lublin	Łódź	Szczecin	Warszawa	Wrocław	Lp. No.
262	327	147	293	301	517	293	1
262	327	147	293	301	517	293	2
100,0	100,0	100,0	100,0	94,5	100,0	100,0	3
99,7	100,0	100,0	100,0	97,6	100,0	100,0	4
93,3	97,7	96,1	98,4	86,3	98,3	98,0	5
93,3	97,3	96,0	98,3	92,0	98,7	97,6	6
99,7	99,7	99,2	100,0	99,2	99,9	99,8	7
99,6	99,7	99,1	100,0	99,2	99,9	99,9	8
95,9	43,1	2,9	67,7	0,8	59,9	76,2	9
95,4	43,6	4,3	73,2	18,4	63,1	76,6	10
464,3	767,3	339,9	690,4	403,9	1764,6	638,6	11
466,6	771,1	339,7	685,3	402,5	1778,0	640,6	12
1772	2348	2305	2354	1344	3412	2181	13
1781	2359	2303	2337	1339	3437	2188	14
244,1	409,2	183,2	375,8	212,0	953,8	340,6	15
245,4	411,2	183,1	373,0	211,3	960,3	341,5	16
110,9	114,3	116,9	119,4	110,5	117,6	114,3	17
111,0	114,3	116,9	119,4	110,5	117,4	114,1	18
86,6	139,4	62,8	111,8	71,5	333,9	112,7	19
88,8	142,6	63,5	112,4	72,0	343,4	115,3	20
286,4	480,8	212,6	424,4	252,3	1079,5	400,4	21
284,3	477,2	209,4	414,8	247,9	1074,0	396,1	22
91,2	147,1	64,5	154,2	80,1	351,1	125,5	23
93,6	151,3	66,8	158,2	82,6	360,6	129,2	24
69,0	65,8	66,8	72,6	67,2	71,3	66,7	25
71,0	67,8	69,0	75,1	69,3	73,0	68,9	26
5,6	5,8	5,2	4,6	4,9	5,1	5,2	27
5,7	5,8	5,0	4,7	5,5	5,2	5,8	28
12,1	12,0	10,5	9,0	9,8	12,1	11,2	29
12,0	12,2	10,6	9,0	9,6	12,0	11,8	30
94,4	92,6	97,2	93,9	89,6	93,8	96,9	31
94,9	96,2	88,1	94,0	95,6	93,0	95,3	32
10,7	10,0	10,4	14,5	11,4	10,9	10,8	33
11,5	10,2	10,5	14,6	12,3	11,1	11,1	34
4,8	2,4	4,5	4,3	5,8	3,1	4,0	35
4,6	2,6	5,5	3,9	3,9	3,1	3,7	36
1,4	2,0	0,1	-5,5	-1,7	1,2	0,4	37
0,5	2,0	0,2	-5,6	-2,7	0,9	0,8	38
1,7	2,6	-0,8	-1,8	0,3	4,5	2,2	39
4,2	6,1	-0,5	-1,7	0,6	6,2	2,3	40

III. POZNAŃ NA TLE MIAST LICZĄCYCH 300 TYS. I WIĘCEJ MIESZKAŃCÓW (cd.)

POZNAŃ ON THE BACKGROUND OF THE CITIES WITH 300 THOUSAND AND MORE INHABITANTS (cont.)

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Poznań	Bydgoszcz
1	Pracujący ^{abc} (stan w dniu 31 XII): w tysiącach	2017	248,4	124,5
2	Employed ^{abc} (as of 31 XII): in thousands	2018	250,9	125,4
3	na 1000 ludności	2017	461	353
4	per 1000 population	2018	468	358
5	w tym kobiety: w tysiącach	2017	128,6	63,3
6	of which women: in thousands	2018	130,1	64,0
7	w % ogółu pracujących	2017	51,7	50,8
8	in % of total employed	2018	51,8	51,0
9	Przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto ^b w zł.....	2017	5062,37	4185,10
10	Average monthly gross wages and salaries ^b in PLN	2018	5355,57	4481,39
11	Polska = 100.....	2017	111,8	92,4
12	Poland = 100	2018	110,8	92,7
13	województwo = 100	2017	122,8	107,7
14	voivodship = 100	2018	122,2	108,3
15	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.....	2017	5,0	6,6
16	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thousands	2018	4,2	6,0
17	w tym kobiety.....	2017	2,8	3,7
18	of which women	2018	2,4	3,5
19	Stopa bezrobocia ^c (stan w dniu 31 XII) w %.....	2017	1,4	3,9
20	Unemployment rate ^c (as of 31 XII) in %	2018	1,2	3,6
	Zasoby mieszkaniowe ^d (stan w dniu 31 XII): Dwelling stocks ^d (as of 31 XII):			
21	mieszkania: w tysiącach	2017	258,0	150,3
22	dwellings: in thousands	2018	261,8	151,3
23	na 1000 ludności.....	2017	479,0	426,6
24	per 1000 population	2018	488,1	432,1
25	izby w tysiącach.....	2017	897,7	515,6
26	rooms in thousands	2018	908,9	518,5
27	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	2017	64,5	57,9
28	average useful floor space per dwelling in m ²	2018	64,5	58,0
	Mieszkania oddane do użytkowania: Dwellings completed:			
29	mieszkania: w tysiącach	2017	4,1	1,4
30	dwellings: in thousands	2018	4,0	1,1
31	na 1000 ludności.....	2017	7,5	4,1
32	per 1000 population	2018	7,5	3,2
33	na 1000 zawartych małżeństw.....	2017	1270	775
34	per 1000 marriages contracted	2018	1271	614
35	izby: w tysiącach.....	2017	11,5	4,2
36	rooms: in thousands	2018	11,9	3,3
37	na 1000 ludności.....	2017	21,3	11,9
38	per 1000 population	2018	22,2	9,4
39	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	2017	61,9	63,3
40	average useful floor space per dwelling in m ²	2018	63,1	59,1

a Według faktycznego miejsca pracy. b Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9; bez zatrudnionych za nich przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. d Na podstawie bilansów.

a By actual place of employment. b Excluding economic entities employing up to 9 persons; excluding persons employed Agricultural Census 2010. d Based on balances.

Gdańsk	Kraków	Lublin	Łódź	Szczecin	Warszawa	Wrocław	Lp. No.
182,4	347,7	129,1	247,6	118,5	955,8	283,6	1
188,1	364,3	132,6	257,7	121,6	973,6	285,5	2
393	453	380	359	293	542	444	3
403	473	390	376	302	548	446	4
95,7	181,1	69,1	130,9	62,7	507,5	148,1	5
98,8	190,5	71,4	136,0	64,7	517,1	148,6	6
52,5	52,1	53,5	52,9	52,9	53,1	52,2	7
52,5	52,3	53,8	52,8	53,2	53,1	52,0	8
5312,48	4966,20	4431,61	4462,50	4732,93	6059,04	5070,35	9
5642,00	5368,39	4708,40	4779,47	5007,48	6432,78	5338,47	10
117,3	109,7	97,9	98,6	104,5	133,8	112,0	11
116,7	111,0	97,4	98,9	103,6	133,1	110,4	12
118,1	114,2	110,2	107,7	113,9	109,7	108,9	13
117,7	114,7	110,5	107,6	113,0	109,2	108,0	14
6,8	13,0	11,2	21,9	5,5	26,1	8,2	15
6,6	11,5	10,1	19,3	4,6	19,4	7,2	16
4,0	6,7	5,5	10,6	2,9	13,1	4,2	17
3,8	6,0	5,0	9,6	2,3	9,7	3,7	18
2,7	2,7	6,2	6,3	3,1	2,0	2,1	19
2,6	2,3	5,5	5,4	2,6	1,5	1,9	20
222,3	380,1	152,1	356,4	177,8	952,7	319,8	21
229,0	389,6	154,9	359,0	180,0	975,7	329,1	22
478,9	495,3	447,6	516,1	440,1	539,9	500,7	23
490,7	505,3	456,1	523,9	447,4	548,8	513,6	24
734,8	1191,4	542,0	1097,8	636,9	3014,3	1215,0	25
751,8	1216,9	550,7	1105,9	643,3	3077,2	1241,6	26
59,3	57,7	60,1	54,2	63,9	59,0	69,6	27
59,2	57,6	60,1	54,3	63,8	59,0	69,3	28
6,4	11,0	2,7	2,5	2,7	20,3	8,8	29
6,9	9,6	2,9	2,8	2,3	23,4	9,4	30
13,9	14,4	8,0	3,6	6,6	11,6	13,9	31
14,7	12,5	8,5	4,1	5,7	13,2	14,8	32
2496	2496	1541	791	1345	2265	2655	33
2567	2136	1690	873	1040	2557	2558	34
16,9	29,2	8,4	8,3	7,6	55,9	24,4	35
17,8	25,8	9,0	8,6	6,5	64,0	27,1	36
36,5	38,0	24,7	12,0	18,7	31,8	38,2	37
38,2	33,5	26,5	12,5	16,2	36,2	42,4	38
57,7	56,1	61,1	75,9	62,3	63,1	59,4	39
55,9	57,2	61,0	70,9	64,1	59,7	57,6	40

granicą. c Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowa-

abroad. c Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the

III. POZNAŃ NA TLE MIAST LICZĄCYCH 300 TYS. I WIĘCEJ MIESZKAŃCÓW (cd.)

POZNAŃ ON THE BACKGROUND OF THE CITIES WITH 300 THOUSAND AND MORE INHABITANTS (cont.)

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Poznań	Bydgoszcz
	Ludność (w % ludności miasta) korzystająca z: Population (in % of total urban area population) using:			
1	wodociągu	2017	97,9	97,0
2	water supply system	2018	98,4	97,0
3	kanalizacji	2017	94,8	93,1
4	sewage system	2018	95,0	93,1
	Zużycie w gospodarstwach domowych: Consumption in households:			
5	wody z wodociągów: w hm ³	2017	21,6	11,8
6	water from water supply system: in hm ³	2018	22,2	12,2
7	na 1 mieszkańca w m ³	2017	40,1	33,4
8	per capita in m ³	2018	41,2	34,7
9	energii elektrycznej: w GWh	2017	485,2	237,4
10	electricity: in GWh	2018	487,1	237,7
11	na 1 mieszkańca w kWh	2017	899,3	672,0
12	per capita in kWh	2018	905,9	676,7
13	gazu z sieci: w GWh	2017	1182,5	447,4
14	gas from gas supply system: in GWh	2018	1123,5	469,9
15	na 1 mieszkańca w kWh	2017	2191,7	1266,7
16	per capita in kWh	2018	2089,7	1337,8
17	na 1 odbiorcę ^a w kWh	2017	6887,1	3803,9
18	per consumer ^a in kWh	2018	6630,7	3986,0
	Szkoły dla dzieci i młodzieży ^b : Schools for children and youth ^b :			
19	podstawowe	2017/18	131	64
20	primary	2018/19	135	64
21	gimnazja	2017/18	22	18
22	lower secondary	2018/19	22	18
23	branżowe I stopnia ^c	2017/18	22	18
24	stage I sectoral vocational ^c	2018/19	24	20
25	licea ogólnokształcące	2017/18	46	27
26	general secondary	2018/19	47	27
27	technika ^d	2017/18	26	27
28	technical secondary ^d	2018/19	26	27
	Uczniowie w szkołach dla dzieci i młodzieży ^b w tys.: Pupils and students in schools for children and youth ^b in thousands:			
29	podstawowych	2017/18	37,0	21,7
30	primary	2018/19	42,0	24,7
31	gimnazjalnych	2017/18	9,6	5,6
32	lower secondary	2018/19	5,1	2,8
33	branżowych I stopnia ^c	2017/18	1,9	1,7
34	stage I sectoral vocational ^c	2018/19	1,9	1,7
35	liceach ogólnokształcących	2017/18	12,1	5,2
36	general secondary	2018/19	12,3	5,1
37	technikach ^d	2017/18	9,3	7,5
38	technical secondary ^d	2018/19	9,6	7,7

a Do przeliczeń przyjęto przeciętną liczbę odbiorców w roku. b Stan na początku roku szkolnego. c, d Łącznie z: c – od ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a For calculations was assumed an average number of consumers during the year. b At the beginning of the school ing to professional certification.

Gdańsk	Kraków	Lublin	Łódź	Szczecin	Warszawa	Wrocław	Lp. No.
100,0	99,7	95,4	94,9	96,3	96,7	96,7	1
100,0	99,7	95,5	94,9	95,8	96,2	96,5	2
96,4	91,9	91,8	87,5	87,9	94,5	93,1	3
96,5	92,0	91,8	87,6	86,3	94,8	92,6	4
17,9	34,7	11,7	26,7	13,6	81,4	28,3	5
18,7	35,7	11,7	27,5	14,2	84,1	29,2	6
38,6	45,3	34,3	38,4	33,7	46,3	44,4	7
40,3	46,4	34,5	40,0	35,2	47,5	45,7	8
397,3	786,0	251,2	580,6	312,0	1841,5	576,0	9
410,1	775,1	242,7	568,5	315,1	1841,8	568,9	10
855,8	1025,1	738,5	836,8	771,4	1047,4	902,4	11
882,2	1007,3	714,3	826,7	781,4	1040,9	889,9	12
653,2	1605,2	601,5	776,4	761,2	3139,9	1438,4	13
681,8	1564,3	572,6	776,5	743,9	3249,9	1270,4	14
1406,8	2093,6	1767,8	1119,0	1882,2	1785,9	2253,3	15
1466,7	2032,9	1685,1	1129,1	1844,8	1836,6	1987,3	16
4813,9	6362,5	4836,8	2948,6	5508,6	4869,1	6820,4	17
5026,0	6209,5	4588,0	2954,3	5466,8	5074,3	6107,2	18
107	199	68	142	87	399	133	19
109	200	68	149	87	398	137	20
13	39	19	64	7	54	34	21
12	37	18	63	7	47	30	22
14	34	11	18	12	32	20	23
14	33	11	20	15	33	20	24
35	64	39	53	31	151	44	25
36	65	39	54	31	159	45	26
19	32	26	33	22	61	29	27
19	32	26	33	22	60	30	28
30,8	48,1	23,5	40,1	25,5	124,2	38,8	29
34,8	55,4	27,1	45,8	29,2	142,8	45,0	30
7,4	12,3	6,2	10,6	6,6	30,7	9,0	31
3,8	6,4	3,1	5,4	3,4	15,8	4,6	32
1,2	2,4	1,2	1,2	1,1	2,2	1,5	33
1,1	2,1	1,2	1,2	1,1	2,2	1,4	34
7,5	16,2	9,8	11,4	6,4	38,3	11,5	35
7,7	16,3	9,8	11,8	6,5	40,5	12,0	36
6,1	11,8	6,7	7,7	6,2	17,9	7,0	37
6,3	12,0	6,9	7,6	6,3	18,7	7,1	38

działami zasadniczych szkół zawodowych oraz ze specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy, d – artystycznymi

year. c, d Including: c – basic vocational school sections as well as special job-training schools, d – general art schools lead-

III. POZNAŃ NA TLE MIAST LICZĄCYCH 300 TYS. I WIĘCEJ MIESZKAŃCÓW (cd.)

POZNAŃ ON THE BACKGROUND OF THE CITIES WITH 300 THOUSAND AND MORE INHABITANTS (cont.)

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Poznań	Bydgoszcz
	Szkolnictwo policealne ^a : Post-secondary schools ^a :			
1	szkoły	2017/18	62	51
2	schools	2018/19	57	49
3	uczniowie w tys.	2017/18	9,6	3,6
4	students in thousands	2018/19	10,0	3,5
5	Studenci ^b uczelni (stan w dniu 31 XII, w 2017 r. – 30 XI) w tys.....	2017/18	110,3	28,8
6	Students ^b of higher education institutions ^l (as of 31 XII, in 2017 – 30 XI) in thousands	2018/19	104,1	27,1
7	Placówki wychowania przedszkolnego.....	2017/18	317	136
8	Pre-primary education establishments	2018/19	324	143
9	Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w tys.	2017/18	21,0	11,9
10	Children attending nursery schools in thousands	2018/19	21,3	12,2
11	w tym w przedszkolach	2017/18	19,1	10,9
12	of which in nursery schools	2018/19	19,6	11,1
13	Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku	2017/18	958	922
14	Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged 3–6	2018/19	979	953
15	Łóżka w szpitalach ogólnych ^c (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności.....	2017	108,7	97,8
16	Beds in general hospitals ^c (as of 31 XII) per 10 thousand population	2018	105,2	98,3
17	Liczba ludności na 1 przychodnię (stan w dniu 31 XII).....	2017	1026	1874
18	Number of persons per out-patients departments (as of 31 XII)	2018	1030	1692
19	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	2017	309	136
20	Generally available pharmacies (as of 31 XII)	2018	300	132
21	Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną (stan w dniu 31 XII).....	2017	1743	2591
22	Population per generally available pharmacy (as of 31 XII)	2018	1788	2653
23	Żłobki ^d i kluby dziecięce (stan w dniu 31 XII)	2017	105	18
24	Nurseries ^d and children's clubs (as of 31 XII)	2018	109	25
25	Miejsca w żłobkach ^d i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII)	2017	4043	1126
26	Places in nurseries ^d and children's clubs (as of 31 XII)	2018	4485	1406
27	Dzieci w żłobkach ^d i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci	2017	205,9	115,4
28	Children in nurseries ^d and children's clubs (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3	2018	211,4	137,2
29	Stacjonarne placówki pomocy społecznej (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	2017	23	4
30	Social welfare homes (with branches; as of 31 XII)	2018	23	6
31	Miejsca w domach i zakładach pomocy społecznej (łącznie z filiami; stan	2017	1467	662
32	in 31 XII)	2018	1414	645
33	Places in social welfare homes (with branches; as of 31 XII)			
33	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII).....	2017	41	27
34	Public libraries (with branches; as of 31 XII)	2018	41	27
35	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 bibliotekę.....	2017	13137	13049
36	Number of persons (as of 31 XII) per library	2018	13084	12970
37	Księgozbiór bibliotek publicznych (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	2017	3124	2647
38	Collection of public libraries (with branches; as of 31 XII) per 1000 population	2018	3108	2668
39	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych na 1 czytelnika w wol.....	2017	20,4	19,7
40	Loans collection with public libraries per borrower in vol.	2018	19,5	19,4

a Stan na początku roku szkolnego. b Łącznie z danymi resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych; we dzioziemcami. c Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. d Łącz

a At the beginning of the school year. b Including data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior; ac institutions operating abroad; including foreign students. c Excluding day places in hospital wards; including beds and incu

Gdańsk	Kraków	Lublin	Łódź	Szczecin	Warszawa	Wrocław	Lp. No.
44	77	46	56	41	101	81	1
44	68	47	53	37	97	69	2
6,5	12,0	6,7	6,1	5,0	14,0	9,9	3
6,3	11,2	5,7	6,1	4,0	16,3	9,9	4
67,8	143,6	63,0	72,0	35,0	230,3	114,8	5
65,0	135,0	61,0	65,6	32,9	219,6	110,9	6
279	394	186	243	175	1077	320	7
291	413	197	248	186	1104	328	8
17,0	31,0	13,4	22,2	13,8	78,1	24,9	9
18,0	32,3	13,7	22,3	14,4	80,9	26,0	10
14,1	29,6	12,1	21,8	10,1	67,3	21,2	11
15,1	31,0	12,5	21,9	10,1	70,2	22,7	12
902	1001	994	937	953	1000	934	13
928	1021	1014	964	995	1026	979	14
65,7	80,3	113,1	87,9	86,2	70,1	83,6	15
63,2	80,0	108,3	85,7	87,1	69,5	83,0	16
2010	1157	1072	1011	1364	1318	1212	17
1768	1108	1045	1011	1320	1305	1144	18
189	314	166	310	162	658	297	19
185	298	160	300	159	634	287	20
2456	2444	2047	2227	2493	2682	2150	21
2522	2587	2123	2284	2531	2804	2232	22
63	182	46	54	41	322	146	23
79	221	54	59	47	357	164	24
1888	6754	1897	2654	1637	11424	5584	25
2435	8539	2346	2922	2038	13368	6604	26
114,7	233,3	174,6	163,2	138,3	173,9	254,5	27
132,4	261,7	205,2	172,4	170,1	190,0	280,4	28
26	30	16	33	11	51	20	29
26	32	18	32	10	54	22	30
1400	2854	854	2851	1063	4027	1624	31
1549	3004	932	2702	1013	3952	1604	32
29	61	42	80	36	203	39	33
29	61	43	82	36	204	39	34
16009	12579	8092	8630	11219	8693	16374	35
16091	12640	7900	8357	11180	8716	16427	36
1410	2237	2901	2686	4399	3758	1636	37
1378	2266	2931	2517	4413	3749	1596	38
9,9	12,3	18,9	22,8	15,1	14,2	14,1	39
9,9	11,8	17,8	20,9	16,1	13,9	13,7	40

dług faktycznej lokalizacji uczelni/jednostek zamiejscowych, bez jednostek zamiejscowych polskich uczelni za granicą; z cun-
nie z oddziałami.

ording to the seats of higher education institutions/another location, excluding organisational units of Polish higher education
bators for newborns. d Including nursery wards.

III. POZNAŃ NA TLE MIAST LICZĄCYCH 300 TYS. I WIĘCEJ MIESZKAŃCÓW (dok.)

POZNAŃ ON THE BACKGROUND OF THE CITIES WITH 300 THOUSAND AND MORE INHABITANTS (cont.)

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Poznań	Bydgoszcz
1	Kina stałe (stan w dniu 31 XII).....	2017	11	4
2	Fixed cinemas (as of 31 XII)	2018	11	4
3	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	2017	33,0	16,1
4	Seating in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	2018	32,2	16,2
	Baza noclegowa turystyki ^a : Tourist accommodation establishments ^a :			
5	obiekty (stan w dniu 31 VII)	2017	95	38
6	facilities (as of 31 VII)	2018	95	40
7	w tym hotele.....	2017	57	25
8	of which hotels	2018	57	28
9	miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	2017	173,8	96,3
10	bed places (as of 31 VII) per 10 thousand population	2018	175,0	101,7
11	w tym w hotelach	2017	129,5	80,1
12	of which in hotels	2018	131,9	84,9
13	udzielone noclegi na 1000 ludności.....	2017	2664	1281
14	night spent (overnight stay) per 1000 population	2018	2760	1309
15	korzystający z noclegów na 1000 ludności.....	2017	1627	578
16	tourists accommodated per 1000 population	2018	1705	608
17	turyści zagraniczni korzystający z noclegów w % turystów ogółem	2017	23,5	19,0
18	foreign tourist accommodated in % of total tourists	2018	22,8	17,7
19	stopień wykorzystania miejsc noclegowych w %.....	2017	43,0	38,4
20	utilisation of bed places in %	2018	43,7	37,1
21	Dochody budżetu miasta w mln zł.....	2017	3510,0	1902,0
22	Municipal budget revenue in million PLN	2018	3698,8	2109,1
23	na 1 mieszkańca w zł	2017	6505	5385
24	per capita in PLN	2018	6880	6004
25	Wydatki budżetu miasta w mln zł	2017	3348,4	1838,2
26	Municipal budget expenditure in million PLN	2018	3552,6	2087,1
27	na 1 mieszkańca w zł	2017	6206	5204
28	per capita in PLN	2018	6608	5942
29	Podmioty gospodarki narodowej ^b (stan w dniu 31 XII).....	2017	112548	42974
30	National economy entities ^b (as of 31 XII)	2018	111670	42299
31	na 10 tys. ludności.....	2017	2090	1220
32	per 10 thousand population	2018	2082	1208
	w tym według wybranych sekcji: of which selected sections:			
33	przemysł	2017	8421	3836
34	industry	2018	7777	3659
35	budownictwo.....	2017	9831	4217
36	construction	2018	9974	4145
37	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2017	25413	10105
38	trade; repair of motor vehicles ^Δ	2018	23696	9460
39	transport i gospodarka magazynowa.....	2017	5655	2704
40	transportation and storage	2018	5603	2732
41	zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2017	2999	934
42	accommodation and catering ^Δ	2018	3103	947

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych; dane opracowano z uwzględnieniem imputacji dla w rolnictwie.

a Concern establishments 10 and more bed places; data were compiled with consideration imputation for units, which

Gdańsk	Kraków	Lublin	Łódź	Szczecin	Warszawa	Wrocław	Lp. No.
7	12	9	8	5	28	8	1
7	11	9	10	5	30	10	2
18,8	18,8	16,4	10,2	12,0	17,9	21,0	3
17,1	18,3	16,5	10,5	11,8	18,6	25,5	4
167	266	47	67	51	168	82	5
167	270	55	70	55	186	93	6
52	150	28	31	22	86	47	7
53	156	31	33	23	94	52	8
372,9	404,6	104,4	102,5	175,2	176,4	196,6	9
386,7	414,0	122,5	119,7	182,4	188,8	186,3	10
175,8	291,9	73,9	72,2	84,3	138,1	131,7	11
184,1	296,3	85,0	86,4	87,8	147,8	139,9	12
5215	6874	1467	1445	2322	3504	3075	13
5629	7251	1588	1696	2295	3608	3206	14
2175	3116	901	854	972	2024	1844	15
2393	3267	982	900	960	2061	2005	16
38,5	49,7	23,4	20,4	35,5	37,6	32,6	17
37,7	48,0	21,5	20,5	35,5	37,4	30,2	18
51,1	52,1	40,9	37,9	47,9	56,5	49,0	19
50,6	52,6	39,3	39,8	46,6	54,5	48,6	20
2922,8	4960,5	2046,1	3896,6	2156,8	15476,7	4135,0	21
3277,0	5307,1	2241,9	4076,5	2288,8	17004,6	4456,6	22
6295	6470	6014	5616	5333	8803	6477	23
7050	6897	6598	5928	5676	9610	6972	24
2870,9	5014,8	2110,4	3941,7	2230,0	15271,7	4125,2	25
3305,6	5573,0	2328,0	4022,2	2543,9	16622,3	4566,4	26
6183	6540	6203	5681	5514	8686	6462	27
7111	7242	6851	5849	6308	9394	7143	28
77592	138515	45386	93448	69769	434676	120203	29
77037	140500	45348	92537	69055	433823	122684	30
1671	1805	1335	1353	1727	2463	1882	31
1651	1822	1335	1350	1716	2440	1915	32
7951	10071	3307	10264	6241	28510	8073	33
7077	9676	3215	9659	5992	26916	7936	34
7306	12076	4021	7363	8025	31612	11510	35
7247	12196	4044	7453	8033	31362	11768	36
13926	28528	10280	22626	14602	92405	23957	37
12636	27311	9698	21207	13753	85182	22804	38
4929	8363	2796	5628	4993	21318	5697	39
4947	8631	2829	5673	4976	21495	5843	40
2274	4918	1100	2454	2026	11760	3299	41
2413	5145	1107	2491	2044	12201	3489	42

jednostek, które odmówiły udziału w badaniu. b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne

refused to participate in the survey. b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE POZNAŃ
GEOGRAPHIC LOCATION OF POZNAŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE	W stopniach i minutach In degrees and minutes	W km In km	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy miasta:			Extreme points of the city border:
na północ (szerokość geograficzna północna).....	52°30'	x	in the north (northern geographic latitude)
na południe (szerokość geograficzna północna).....	52°17'	x	in the south (northern geographic latitude)
na zachód (długość geograficzna wschodnia).....	16°43'	x	in the west (eastern geographic longitude)
na wschód (długość geograficzna wschodnia).....	17°04'	x	in the east (eastern geographic longitude)
Rozciągłość:			Extent:
z południa na północ.....	0°13'	24	from south to north
z zachodu na wschód.....	0°21'	23	from west to east

Ź r ó d ł o: dane Departamentu Geodezji, Kartografii i Gospodarki Mieniem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego.

S o u r c e: data of the Department of Geodesy, Cartography and Estate Management of the Marshal Office of the Wielkopolska Region.

TABL. 2. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lokalizacja Location	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above sea level in m	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt.....	Góra Moraska	153,68	Highest point
Najniżej położony punkt.....	Dolina Warty	56,39	Lowest point

Ź r ó d ł o: dane Departamentu Geodezji, Kartografii i Gospodarki Mieniem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego.

S o u r c e: data of the Department of Geodesy, Cartography and Estate Management of the Marshal Office of the Wielkopolska Region.

TABL. 3. ODLEGŁOŚCI POZNAŃ OD GRANIC PAŃSTWA
DISTANCE OF POZNAŃ FROM THE STATE BORDER

WYSZCZEGÓLNIENIE	Miejscowość Locality	Odległość ^a w km Distance ^a in km	SPECIFICATION
Od granicy wschodniej.....	Terespol	455	From eastern border
Od granicy zachodniej.....	Świecko	159	From western border
Od granicy południowej.....	Głucholazy	235	From southern border

a W linii prostej; dane przybliżone.

a In the direct line; approximated data.

TABL. 4. TEMPERATURY POWIETRZA
AIR TEMPERATURES

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziomem morza w m Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C Temperatures in °C								
		średnie ^a average ^a					skrajne extreme		amplitudy temperatur skrajnych amplitudes of extreme temperatures	
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2017	2018	maksimum maximum	minimum minimum		
										1971–2018
Poznań	87	8,5	8,8	9,2	9,7	10,7	37,1	-28,5	65,6	

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 5. MIESIĘCZNE TEMPERATURY POWIETRZA^a
MONTHLY AIR TEMPERATURES^a

LATA YEARS STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Średnia miesięczna temperatura w °C Average monthly temperature in °C											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Poznań ... 1971–2000	-1,0	-0,2	3,4	7,9	13,5	16,3	18,1	17,8	13,3	8,6	3,4	0,5
1991–2000	-0,2	0,5	3,6	9,1	13,6	16,5	18,6	18,3	13,6	8,5	3,1	0,2
2001–2005	-0,7	0,1	3,1	8,8	14,8	17,0	19,5	19,5	14,1	9,1	4,0	-0,3
2001–2010	-1,2	0,3	3,5	9,3	14,3	17,4	20,2	19,1	14,3	8,8	4,6	0,0
2017	-2,2	0,5	6,7	7,7	14,2	18,1	18,6	19,3	13,7	11,0	5,5	2,9
2018	2,2	-2,6	1,0	13,4	17,9	19,4	20,9	21,7	16,1	10,9	5,2	2,8

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 6. OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE I ZACHMURZENIE
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziomem morza w m Station elevation above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm					Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s		Usłonecznienie w h Insolation in h		Średnie zachmurzenie w oktantach ^a Average cloudiness in octants ^a	
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Poznań	87	507	555	535	668	373	4,0	3,9	1739	2225	5,7	4,8

a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 7. **MIESIĘCZNE OPADY ATMOSFERYCZNE**^a
MONTHLY ATMOSPHERIC PRECIPITATION^a

LATA YEARS	STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Miesięczne sumy opadów w mm Monthly precipitation in mm											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Poznań	1971–2000	29	23	33	31	47	62	76	55	44	35	33	39
	1991–2000	29	31	47	30	57	61	85	57	50	34	32	42
	2001–2005	38	34	33	26	43	45	78	46	44	43	31	47
	2001–2010	39	31	38	32	55	47	71	66	39	38	39	41
	2017	22	34	38	34	33	87	127	97	40	68	42	47
	2018	49	4	29	28	17	23	81	10	41	23	8	60

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

POZNAŃ NA TLE KRAJU I MIAST LICZĄCYCH 300 TYS. I WIĘCEJ MIESZKAŃCÓW

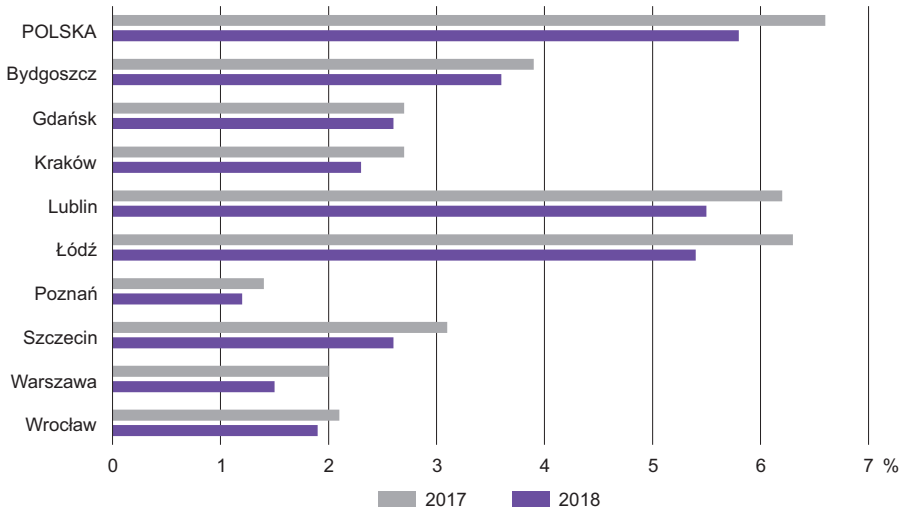
POZNAŃ ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY AND THE CITIES WITH 300 THOUSAND AND MORE INHABITANTS

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO

Stan w dniu 31 grudnia

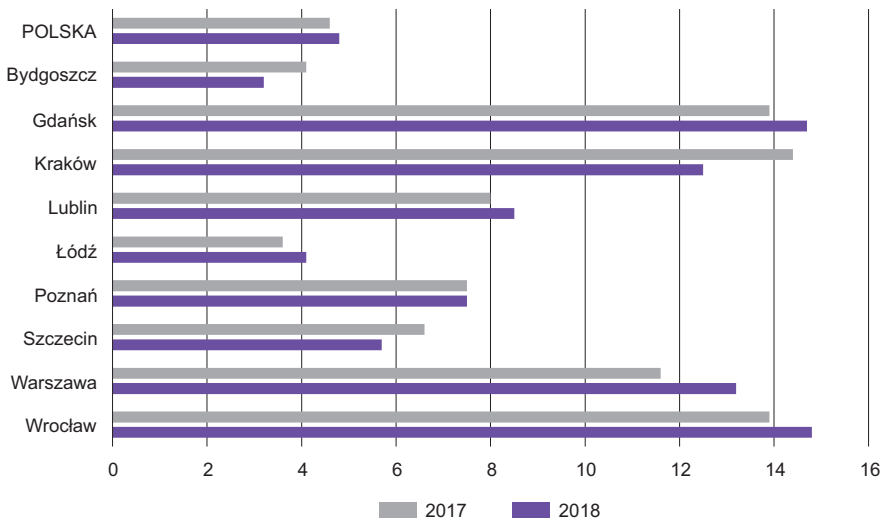
REGISTERED UNEMPLOYMENT RATE

As of 31st December

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA NA 1000 LUDNOŚCI

DWELLINGS COMPLETED PER 1000 POPULATION

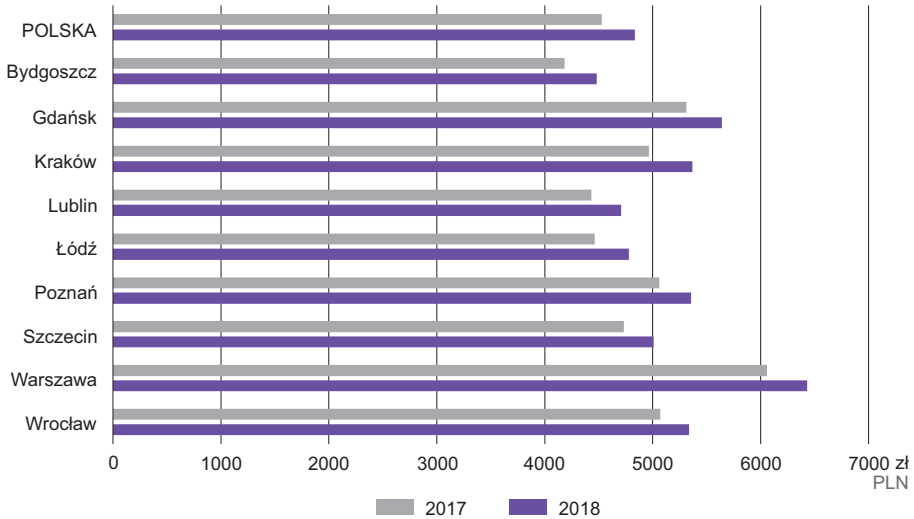

POZNAŃ NA TLE KRAJU I MIAST LICZĄCYCH 300 TYS. I WIĘCEJ MIESZKAŃCÓW

POZNAŃ ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY AND THE CITIES WITH 300 THOUSAND AND MORE INHABITANTS

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a

AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a

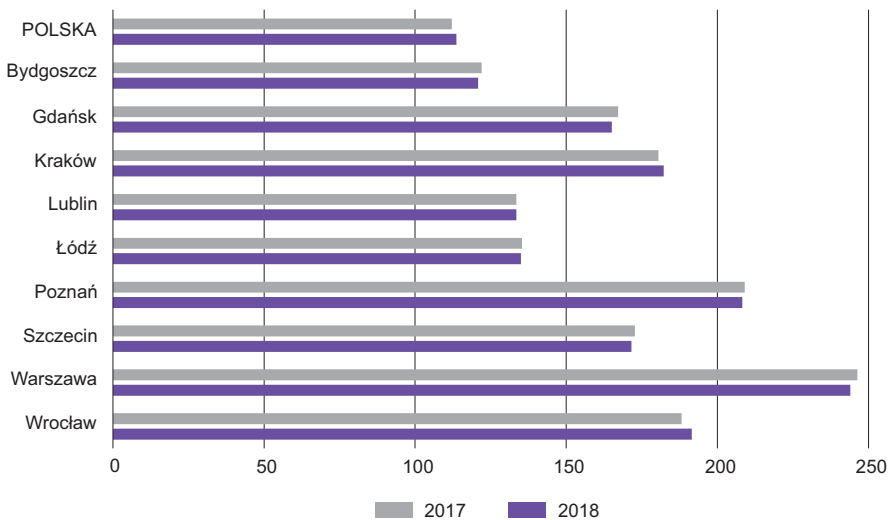
^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9; bez zatrudnionych za granicą.
^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; excluding persons employed abroad.

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a NA 1000 LUDNOŚCI

Stan w dniu 31 grudnia

NATIONAL ECONOMY ENTITIES^a PER 1000 POPULATION

As of 31st December

^a W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture.

DZIAŁ II STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 1034 z późn. zm.).

2. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” – jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

3. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to wody używane w procesach produkcyjnych, głównie w elektrowniach ciepłych, do celów chłodzenia. Są one zwykle podgrzane i powodują tzw. zanieczyszczenie termiczne wód.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

CHAPTER II ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

1. Information regarding the **geodesic status and directions in voivodship land use** is classified according to ownership and register groups, of land included in the land register introduced by the decree of the Minister of Regional Development and Construction, dated 29th March 2001 on registration of land and buildings (uniform text Journal of Laws 2016 item 1034, with later amendments).

2. Information regarding **water withdrawal** concerns:

- 1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)” – organisational units making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of wastewater annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines and construction facilities, which is discharged to reservoir without further use;
- 2) in the item “irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds” – agricultural, forest and fishing organisational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fish ponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item “exploitation of water supply network” – all entities supervising the work of the water supply network (including housing cooperatives, water companies, water service plants, workplaces, etc.).

3. Data regarding **wastewater** concern wastewater discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding **equipment with wastewater treatment plants** concern the same entities.

Wastewater requiring treatment is understood as water discharged by means of channel or open ditch systems directly into waters or into the ground or to sewage network from production entities (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

Cooling water means water used in production processes, mainly in heat and power generating plants, for cooling purposes. This is usually hot water which causes so-called thermal pollution of water.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ładunki zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ładunków zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usunięcie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie odprowadzanych ścieków, np. biologiczne z podwyższonym usuwaniem biogenów lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne, zakwalifikowano do najwyższego stopnia oczyszczania (z podwyższonym usuwaniem biogenów, biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni sieci kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni niepracujących na sieci kanalizacyjnej).

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię pracującą na sieci kanalizacyjnej. W przypadku gdy miasto obsługiwane jest przez kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o zakwalifikowaniu miasta do obsługiwanego przez poszczególne rodzaje oczyszczalni ścieków decyduje przewaga ilości ścieków oczyszczanych przez dany rodzaj oczyszczalni.

4. Informacje o emisji i redukcji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla

- is discharged in waters by a separate sewage system,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C and into other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated wastewater** concern wastewater treated mechanically, chemically, biologically and with increased biogene removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of wastewater is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation.

Chemical treatment of wastewater consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralisation through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of wastewater occurs through mineralisation processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of wastewater, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from wastewater.

Increased biogene removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

A few steps treatment of discharged wastewater, e.g. biological with increased biogene removal or mechanical, chemical and biological, was classified as the highest degree of the treatment process (with increased biogene removal, biological or chemical).

Data on **municipal wastewater treatment plants** concern those of them, which are used to treat wastewater drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported wastewater (i.e., wastewater treatment plants not working within sewage network).

Data concerning the **population connected to wastewater treatment plants** are presented on a basis of a number of people served by wastewater treatment plants working on sewage network. When an urban area is served by several treatment plants with various methods of treatment, the predominate amount of wastewater treated by a given treatment plant determines the classification of the urban area in the appropriate type of wastewater treatment plant.

4. Information regarding emission and reduction of air pollutants from plants of significant

czystości powietrza dotyczą jednostek ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za gospodarstwo korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późn. zm.).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

5. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1614); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów lub Ministra Środowiska, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Rezerwaty przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska: roślin, zwierząt i grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

nuisance to air quality concerns units established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13th January 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40, with later amendments).

The established group of surveyed entities maintained annually which, i.a. assures comparability of data may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding **particulate emission** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding **gas emission** concern: sulphur dioxide, carbon oxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).

Data regarding particulate and gas emission include organised emission (from technological and heating facilities) and non-organised emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading, from production halls etc.).

The **emission volumes of different pollutant types from various sources** were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

5. Nature protection consists of maintaining, sustainable use and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, documentation sites, ecological areas, landscape-nature complexes, Natura 2000 areas, monuments of nature, plant, animal and fungi species protection.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16th April 2004 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1614); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers or the Minister of Environment, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

Nature reserves include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state, ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej albo ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzucone oraz jaskinie.

6. Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Dane o odpadach do 2012 r. opracowano w oparciu o Ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243), natomiast dane od 2013 r. opracowano według Ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 701 z późn. zm.).

Prezentowane rodzaje odpadów są zgodne z katalogiem odpadów wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. (Dz. U. poz. 1923).

8. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych (z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji), a także odpadów niezawierających odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Grupowanie odpadów przeznaczonych do procesów odzysku i unieszkodliwiania podano w układzie funkcjonującym w organizacjach międzynarodowych (m.in. UE, OECD).

9. Dane o odpadach na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Dzia-

Protected landscape areas include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are valuable due to their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Ecological areas are worth protecting fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species etc.

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien bushes, sources, waterfalls, exsurgents, stomes, ravines, erratic boulders and caves.

6. Strolling and recreational parks are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches, etc.

Lawns are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.

Estate green belts are located in residential areas and are used for the purposes of recreation, isolation and aesthetic visual appearance.

7. Waste shall mean any substance or object in which the holder discards or intends or is required to discard.

Data on waste to 2012 have been elaborated on the basis of the Law on Waste dated 27th April 2001 (unified text Journal of Laws 2010 No 185, item 1243), whereas data since 2013 r. have been elaborated on the basis of the Law on Waste dated 14th December 2012 (uniform text Journal of Laws 2019 item 701 with later amendments).

Types of waste presented are consistent with the waste catalogue introduced by the decree of the Minister of the Environment dated 9th December 2014 (Journal of Laws item 1923).

8. Data on municipal waste concern waste generated by households (excluding discarded vehicles) as well as waste not containing hazardous waste originating from other producers of waste, which because of its character or composition is similar to waste from households.

Grouping of waste designated for recovery and disposal operations is given according to the layout functioning in international organisations (i.a. EU, OECD).

9. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical

łałości i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 (z wyłączeniem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą – prowadzących księgi przychodów i rozchodów), jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących.

Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2nd March 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

The presented data refer to: legal persons and organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of private forms in agriculture as well as natural persons and civil law partnerships conducting economic activity – keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section “Public administration and defence; compulsory social security” as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

TABL. 1 (8). STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI MIASTA

Stan w dniu 1 stycznia

GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF CITY LAND USE

As of 1st January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2019		2015	2019	SPECIFICATION
	w ha in ha		przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do 2018 r. increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2018	na 1000 ludności ^a w ha per 1000 population ^a in ha			
Powierzchnia ogólna^b	26185	26191	26191	-	48,0	48,8	Total area^b
Użytki rolne.....	8687	8205	7906 ^c	-74	15,0	14,7	Agricultural land
w tym:							of which:
grunty orne, sady, łąki i pa- stwiska trwale	8583	8077	7759	-75	14,8	14,5	arable land, orchards, permanent meadows and pastures
grunty orne.....	7015	6694	6475	-66	12,3	12,1	arable land
sady.....	385	267	239	-6	0,5	0,4	orchards
łąki trwale.....	772	725	679	-2	1,3	1,3	permanent meadows
pastwiska trwale	411	391	366	-1	0,7	0,7	permanent pastures
grunty rolne zabudowane	41	54	70	+1	0,1	0,1	agricultural built-up areas
grunty pod stawami	5	23	23	-	0,0	0,0	lands under ponds
grunty pod rowami	58	51	49	-	0,1	0,1	lands under ditches
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione.....	3892	4011	3584	-4	7,4	6,7	Forest land as well as woody and bushy land
lasy	3712	3839	3434	-3	7,0	6,4	forests
grunty zadrzewione i zakrze- wione	180	172	150	-1	0,3	0,3	woody and bushy land
Grunty pod wodami	725	688	689	-1	1,3	1,3	Lands under waters
powierzchniowymi płynącymi	602	616	621	-1	1,1	1,2	surface flowing
powierzchniowymi stojącymi	123	72	68	-	0,1	0,1	surface standing
Grunty zabudowane i zurba- nizowane	11335	11687	11946 ^d	+85	21,4	22,3	Built-up and urbanized areas
tereny mieszkaniowe	3238	3346	3501	+48	6,1	6,5	residential areas
tereny przemysłowe.....	1202	1066	1048	-3	2,0	2,0	industrial areas
tereny inne zabudowane	1690	2128	2224	+19	3,9	4,1	other built-up areas
tereny zurbanizowane niezab- udowane	667	639	607	+6	1,2	1,1	urbanized non-built-up areas
tereny rekreacji i wypoczynku	1123	964	975	+5	1,8	1,8	recreational areas
tereny komunikacyjne.....	3415	3544	3591	+10	6,5	6,7	transport areas
drogi.....	2470	2563	2613	+2	4,7	4,9	roads
kolejowe.....	576	571	568	-1	1,0	1,1	railway
inne ^e	369	410	410	+9	0,8	0,8	others ^e
Użytki ekologiczne.....	-	170	688	-2	0,3	1,3	Ecological areas
Nieużytki.....	555	496	445	-2	0,9	0,8	Wasteland
Tereny różne ^f	991	934	933	-2	1,7	1,7	Miscellaneous land ^f

a Stan ludności w dniu 31 grudnia, odpowiednio dla lat 2014 i 2018. b Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi). c Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. d Łącznie z gruntami przeznaczonymi na budowę dróg publicznych lub linii kolejowych. e Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp.; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 51. f Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Population as of 31st December for 2014 and 2018, respectively. b Land area (including inland waters). c Including woody and bushy land on agricultural land, classified until 2016 in the items "forest land as well as woody". d Including areas used for public road construction or railways. e Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc.; see general notes, item 1 on page 51. f Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

S o u r c e : data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (9). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018		SPECIFICATION
	w dam ³ in dam ³				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	23390	20116	18438	24714	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) – z ujęć własnych.....	3871	3888	3738	4367	17,7	Production (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing) – from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe.....	1915	1794	1439	1836	7,4	surface
podziemne.....	1956	2094	2299	2531	10,2	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych.....	27	29	27	27	0,1	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	19492	16199	14673	20320	82,2	Exploitation of water supply network ^a
wody: powierzchniowe.....	14537	16199	14673	20229	81,9	waters: surface
podziemne.....	4955	–	–	91	0,4	underground

a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

a Water withdrawal by intakes before entering the water network.

TABL. 3 (10). **ZUŻYCIENIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018		SPECIFICATION
	w dam ³ in dam ³				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	37575	35317	35219	37042	100,0	TOTAL
Przemysł.....	4309	4115	4026	4836	13,1	Industry
Rolnictwo i leśnictwo ^a	27	29	27	27	0,1	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	33239	31173	31166	32179	86,9	Exploitation water supply network ^b

a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 4 (11). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEŃ W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha.....	38	38	38	38	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Pobór wody ^b do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych w dam ³	27	29	27	27	Water withdrawal ^b for irrigation of agricultural and forest lands in dam ³
na 1 ha.....	0,7	0,8	0,7	0,7	per 1 ha

a O powierzchni co najmniej 20 ha. b Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

a Area of 20 ha and more. b Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 5 (12). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018		SPECIFICATION
	w dam ³ in dam ³				w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	33616	31812	32317	31953	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	1521	1988	2214	2006	6,3	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze.....	42	11	–	–	–	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną.....	32095	29824	30103	29947	93,7	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczania.....	33574	31801	32317	31953	100,0	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane.....	33560	31788	32287	31917	99,9	treated
mechanicznie.....	1338	1806	2037	1824	5,7	mechanically
chemicznie ^b	68	88	104	87	0,3	chemically ^b
biologicznie.....	156	109	82	98	0,3	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów.....	31998	29785	30064	29908	93,6	with increased biogene removal
nieoczyszczane.....	14	13	30	36	0,1	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów.....	14	13	30	36	0,1	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną.....	–	–	–	–	–	discharged by sewage network

a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. b Data concerns only to industrial wastewater.

TABL. 6 (13). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW
Stan w dniu 31 grudnia
WASTEWATER TREATMENT PLANTS
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Mechaniczne Mechanical	Chemiczne Chemical	Biologiczne Biological	Z podwyższonym usuwaniem biogenów With increased biogene removal	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						Industrial wastewater treatment plants
Liczba..... 2010	6	2	1	3	–	Number
2015	5	1	1	3	–	
2017	5	1	1	3	–	
2018	5	1	1	3	–	
Przepustowość w m ³ /d .. 2010	13280	12200	660	420	–	Capacity in m ³ /24 h
2015	13640	12000	600	1040	–	
2017	13270	12000	600	670	–	
2018	13270	12000	600	670	–	

TABL. 6 (13). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW (dok.)**

Stan w dniu 31 grudnia

WASTEWATER TREATMENT PLANTS (cont.)

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Mechaniczne Mechanical	Chemiczne Chemical	Biologiczne Biological	Z podwyższonym usuwaniami biogenów With increased biogene removal	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a						Municipal wastewater treatment plants^a
Liczba						Number
2010	2	–	x	1	1	
2015	2	–	x	1	1	
2017	2	–	x	1	1	
2018	2	–	x	1	1	
Przepustowość w m ³ /d ..						Capacity in m ³ /24 h
2010	50660	–	x	660 ^b	50000	
2015	50120	–	x	120	50000	
2017	50120	–	x	120	50000	
2018	50120	–	x	120	50000	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^c						Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^c
2010	90,6	–	x	0,6	90,0	
2015	94,3	–	x	0,1	94,2	
2017	90,6	–	x	0,1	90,5	
2018	91,0	–	x	0,1	90,9	

a Miejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów.

a Treatment plants of urban areas working on sewage network. b Refers to equipment for biological treatment. c Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances.

TABL. 7 (14). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**

EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII).....	16	16	17	17	Plants of significant nuisance to air quality ^a (as of 31 XII)
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					of which possessing systems to reduce the emission of:
pyłowych.....	12	12	13	13	particulates
gazowych.....	2	2	2	2	gases
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					Emission of pollutants in thousand tonnes:
pyłowych.....	0,4	0,3	0,1	0,2	particulates
w tym pyły ze spalania paliw.....	0,3	0,2	0,1	0,1	of which particulates from the combustion of fuels
gazowych (bez dwutlenku węgla)....	7,7	5,7	5,5	4,5	gases (excluding carbon dioxide)
w tym: dwutlenek siarki.....	3,9	1,9	0,8	1,0	of which: sulphur dioxide
tlenek węgla.....	0,3	0,4	0,4	0,5	carbon oxide
tlenki azotu.....	2,9	2,5	2,7	2,3	nitrogen oxides

a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

a Emitting particulates, gases or particulates and gases.

TABL. 7 (14). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA (dok.)**

EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					Pollutants retained in pollutant reduction systems:
w tysiącach ton:					in thousand tonnes:
pyłowe.....	131,8	108,1	104,3	91,4	particulates
gazowe (bez dwutlenku węgla).....	4,2	3,6	6,8	7,1	gases (excluding carbon dioxide)
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					in % of pollutants produced:
pyłowych.....	99,7	99,7	99,9	99,8	particulates
gazowych (bez dwutlenku węgla)	35,4	38,4	55,3	61,3	gases (excluding carbon dioxide)

TABL. 8 (15). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a**

Stan w dniu 31 grudnia

AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018		SPECIFICATION	
	w ha in ha			w % powierzchni ogólnej miasta in % of total area of the city	na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²		
OGÓŁEM.....	354,6	1068,3	1105,1	1113,7	4,3	21	TOTAL
Rezerwy przyrody.....	56,0	56,2	56,0	56,0	0,2	1	Nature reserves
Obszary chronionego krajobrazu ^b	182,7	182,7	182,7	182,7	0,7	3	Protected landscape areas ^b
Użytki ekologiczne.....	115,9	829,5	866,5	875,1	3,3	16	Ecological areas

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 53. b Bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.

a See general notes, item 5 on page 53. b Excluding nature reserves and other forms of nature protection located within those areas.

TABL. 9 (16). **POMNIKI PRZYRODY**

Stan w dniu 31 grudnia

MONUMENTS OF NATURE

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
OGÓŁEM.....	25	34	35	35	TOTAL
Pojedyncze drzewa.....	12	19	20	20	Individual trees
Grupy drzew.....	10	4	4	4	Tree clusters
Aleje.....	–	8	8	8	Alleys
Głazy narzutowe.....	3	3	3	3	Erratic boulders

TABL. 10 (17). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**

Stan w dniu 31 grudnia

GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
OGÓŁEM w ha.....	1068,0	958,7	1053,4	1007,0	TOTAL in ha
w % powierzchni ogólnej miasta.....	4,1	3,7	4,0	3,8	in % of total area space of the city
na 1 mieszkańca w m ²	19,2	17,7	19,6	18,8	per capita in m ²
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej:					Generally accessible urban area green belts:
parki spacerowo-wypoczynkowe.....	347,3	347,3	337,4	337,4	strolling-recreational parks
zieleńce.....	90,3	97,0	88,8	88,8	lawns
Tereny zieleni osiedlowej.....	630,4	514,4	627,2	580,7	Estate green belts

TABL. 11 (18). **OGRODY ZOOLOGICZNE**

Stan w dniu 31 grudnia

ZOOLOGICAL GARDENS

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Liczba ogrodów ^a	1	1	1	1	Number of gardens ^a
Powierzchnia w ha.....	121	121	121	121	Area in ha
Liczba zwierząt.....	2197	3624	3508	3191	Number of animals
Liczba gatunków zwierząt.....	361	338	354	401	Number of animal's species
Liczba zwiedzających (w ciągu roku) w tys.	296	360	389	467	Number of visitors (during the year) in thousands

a Obejmuje dwa tereny: przy ul. Zwierzynieckiej (Stare ZOO) oraz ul. Kaprała Wojtki (Nowe ZOO).

Źródło: dane Ogrodu Zoologicznego w Poznaniu.

a Includes two areas: at the Zwierzyniecka Street (Old ZOO) and at the Kaprała Wojtki Street (New ZOO).

Source: data of the Zoological Garden in Poznań.

TABL. 12 (19). **PALMIARNIA**

Stan w dniu 31 grudnia

PALM HOUSE

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Kubatura w dam ³	46,0	46,0	46,0	46,0	Cubature in dam ³
Liczba pawilonów.....	10	10	10	10	Number of pavilions
Liczba gatunków roślin w tys.	1,3	1,3	1,3	1,3	Number of plant's species in thousands
Liczba zwiedzających (w ciągu roku) w tys.	162	158	202	202	Number of visitors (during the year) in thousands

Źródło: dane Palmiarni Poznańskiej.

Source: data of the Poznań Palm House.

TABL. 13 (20). **ODPADY^a WYTWORZONE**
WASTE^a GENERATED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII).....	24	25	28	24	Plants generating waste (as of 31 XII)
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t.....	692,5	513,5	474,6	358,2	Waste generated (during the year) in thousand tonnes

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 54.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 54.

TABL. 14 (21). **ODPADY KOMUNALNE^a**
MUNICIPAL WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010 ^b	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Zmieszane odpady komunalne zebrane ^c w t.....	209004,7	170024,8	161401,0	157001,7	Mixed municipal waste collected ^c in t
w tym z gospodarstw domowych.....	140086,3	129254,5	123655,9	124329,8	of which from households
na 1 mieszkańca w kg.....	251,6	237,3	229,2	231,2	per capita in kg

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 54; dane nie obejmują odpadów komunalnych zebranych selektywnie. b Dane szacunkowe. c Od 2014 r. pozycja obejmuje odpady odebrane od wszystkich właścicieli nieruchomości i uznawana jest za odpady wytworzone ze względu na objęcie od 1 lipca 2013 r. przez gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich właścicieli nieruchomości.

a See general notes, item 8 on page 54; excluding municipal waste collected separately. b Estimated data. c Since 2014 includes waste collected from all inhabitants and is considered to be waste generated because of covering by gminas since 1st July 2013 all real-estate owners with municipal waste management system.

TABL. 15 (22). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT BY THE SOURCE OF FINANCING (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
Ochrona środowiska	158047,3	1052748,8	103606,4	122229,0	Environmental protection
Środki własne.....	58422,7	190860,4	37983,6	39642,6	Own funds
Z budżetu:					From the budget:
centralnego.....	–	652,1	170,0	519,0	central
województwa.....	–	–	–	200,0	voivodship
powiatu.....	18869,5	273,5	16572,7	391,5	powiat
gminy (współdział).....	2308,8	4458,6	758,1	5062,9	gmina (cooperation)
Z zagranicy.....	24392,9	323798,4	45217,0	1942,0	From abroad
Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje).....	5715,3	67479,3	2794,0	50533,0	Ecological funds (loans, credits and grants)
Kredyty i pożyczki krajowe, w tym bankowe.....	24202,8	146,5	–	1172,0	Domestic credits and loans, including bank credits and loans
Inne środki, w tym nakłady niesfinansowane.....	24135,3	465080,0	111,0	22766,0	Other funds, including non-financed outlays
Gospodarka wodna	15934,3	675,6	14139,0	26862,6	Water management
Środki własne.....	14029,9	587,6	8895,0	18121,8	Own funds
Z budżetu gminy (współdział).....	–	–	–	131,0	From the gmina (cooperation) budget
Z zagranicy.....	–	–	5151,0	2408,8	From abroad
Inne środki, w tym nakłady niesfinansowane.....	1904,4	88,0	93,0	6201,0	Other funds, including non-financed outlays

TABL. 16 (23). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a
(ceny bieżące)
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
Ochrona środowiska	158047,3	1052748,8	103606,4	122229,0	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	376,8	51880,1	2720,7	23433,9	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	–	841,4	78,7	–	of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernisation of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	139562,7	267798,2	74774,4	94372,6	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	77850,4	–	–	–	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	55835,6	265825,3	72724,5	92951,3	sewage network for the transport of wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	3808,9	722809,2	25304,7	417,4	Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface water
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	2662,0	490,2	540,7	366,0	waste collection ^b and transportation
w tym selektywne zbieranie odpadów	2662,0	–	540,7	366,0	including selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	740,0	722305,0	24764,0	–	removal and treatment of waste ^b
Zmniejszanie hałasu i wibracji	12006,6	2598,6	–	–	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	15934,3	675,6	14139,0	26862,6	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	15269,8	675,6	13240,0	23437,0	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	664,5	–	899,0	419,0	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	–	–	–	3006,6	Water reservoirs and falls

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments location; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

DZIAŁ III SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 stycznia 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 lipca 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603 z późn. zm.) wprowadzono zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju.

2. Władzę uchwalodawczą i funkcję kontrolną w samorządzie miasta sprawuje wybrana w wyborach powszechnych Rada Miejska. Samorządową władzą wykonawczą jest Prezydent Miasta, który przy pomocy Urzędu Miasta wykonuje uchwały Rady Miejskiej oraz inne zadania zlecone – w trybie ustawy lub porozumienia – przez administrację rządową.

3. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

4. Wybory do rad gmin I kadencji odbyły się 27 maja 1990 r., II kadencji 19 czerwca 1994 r., III kadencji 11 października 1998 r., IV kadencji 27 października 2002 r., V kadencji 12 listopada 2006 r., VI kadencji 21 listopada 2010 r., VII kadencji 16 listopada 2014 r., VIII kadencji 21 października 2018 r.

5. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2018, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 21 października 2018 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

CHAPTER III LOCAL GOVERNMENT

General notes

1. On 1st January 1999 (based on the act dated 24th July 1998, Journal of Laws No. 96, item 603 with later amendments) a fundamental three-tier administrative division of the country was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure.

2. The City Council elected in a general election is in resolution and supervisor authority in the town local government. The local government executive authority is the City Board, which with the help of President of the City executed resolutions of the Town Council and other assignments commissioned by the governmental administration with using a procedure of law or agreement.

3. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.

4. The election to first term of gmina councils took place on 27th May 1990, to second term on 19th June 1994, to third on 11th October 1998, to fourth on 27th October 2002 and to fifth on 12th November 2006, sixth on 21st November 2010, seventh on 16th November 2014, eighth on 21st October 2018.

5. The demographic and occupational characteristic of councillors in local government units is based on reporting results for 2018, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 21st October 2018 local government elections.

The grouping of councillors of organs of local government units by groups of occupations is made on the basis of the Polish Classification of Occupations and Specializations for Labour Market Needs, which was introduced by a decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 7th August 2014 (uniform text Journal of Laws 2018 item 227).

TABL. 1 (24). **RADNI RADY MIASTA POZNANIA**

Stan w dniu 31 grudnia

COUNCILLORS OF POZNAŃ CITY COUNCIL

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	37	37	37	34	TOTAL
W tym kobiety.....	9	14	13	14	Of which women
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
18–29 lat.....	5	6	3	4	18–29 years
30–39.....	11	14	12	12	30–39
40–49.....	13	3	16	10	40–49
50–59.....		12	–	4	50–59
60 lat i więcej.....	8	2	6	4	60 and more
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL					
Wyższe.....	33	37	37	34	Tertiary
Średnie.....	4	–	–	–	Secondary
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW^a BY OCCUPATIONAL GROUPS^a					
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy.....	–	–	–	8	Managers
Specjaliści.....	29	35	37	25	Professionals
Technicy i inny średni personel	1	–	–	–	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi.....	1	–	–	–	Clerical support workers
Pracownicy usług i sprzedawcy	6	–	–	–	Service and sales workers
Siły zbrojne.....	–	–	–	1	Armed forces occupations

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 64; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

a See general notes, item 5 on page 64; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

Uwagi ogólne

1. Dane o przestępstwach stwierdzonych podano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 września 1998 r. (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r., Dz. U. z 2019 r. poz. 1950 z póź. zm.), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 października 1999 r. (ustawa z dnia 10 września 1999 r., tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1958) lub innych ustaw szczególnych.

2. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to **przestępstwo wykryte**.

Dane o przestępstwach stwierdzonych od 2014 r. nie obejmują czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. Zgodnie z obowiązującą metodologią stwierdzenie popełnienia czynów karalnych przez nieletnich dokonywane jest w postępowaniu sądowym po uprzednim przekazaniu przez Policję akt w sprawach nieletnich do sądu rodzinnego.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

3. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

4. **Straż Miejska Miasta Poznania** działa na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1383 z późn. zm.) i innych powszechnie obowiązujących aktów prawnych i podlega Prezydentowi Poznania.

Do zadań Straży Miejskiej należy w szczególności: ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych, czuwanie nad porządkiem ruchu drogowego i jego kontrola, pomoc w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń, zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego

General notes

1. Data concerning ascertained crimes are given according to the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1st September 1998 (the law dated 6th June 1997, uniform text Journal of Laws 2019 item 1950 with later amendments), the Penal Fiscal Code valid since 17th October 1999 (the law dated 10th September 1999, uniform text Journal of Laws 2018 item 1958) or other specific laws.

2. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. Under the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, under the Penal Fiscal Code – is a fiscal offence.

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which at least one suspect was found is a **detected crime**.

Data about ascertained crimes since 2014 do not include punishable acts committed by juveniles. In accordance with the existing methodology, the specification of the number of juveniles committing punishable acts takes place during court proceedings after the Police provides records in juvenile cases to the family court.

Information on ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes come from police information systems.

3. The **rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

4. The **Municipal Police of Poznań** operates on the basis of Law on Communities Guards dated 29th August 1997 (uniform text Journal of Laws of 2013 item 1983 with later amendments) and other commonly binding legal acts and is subordinated to the President of Poznań.

The duties of the Municipal Police are: protecting the peace and order in public places, watching and monitoring of road traffic, assisting in removing the technical accidents and the consequences of the natural disasters as well as other regional threats, protecting place of crime, natural disaster and other

zdarzenia przed dostępem osób postronnych lub zniszczeniem śladów i dowodów, do momentu przybycia właściwych służb, a także ochrona obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej.

Zadaniem Straży Miejskiej jest również: współdziałanie w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych, doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania (jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód do zgorznięcia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu i zdrowiu innych osób), informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, działalność prewencyjna i profilaktyczna.

Strażnik wykonując swoje zadania ma prawo do udzielania pouczeń, wydawania poleceń, legitymowania osób, ujęcia i niezwłocznego doprowadzenia do najbliższej jednostki Policji osób stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia, nakładania grzywien za wykroczenia.

5. Państwowa Straż Pożarna powołana została na mocy ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 603 z późn. zm.) jako zawodowa, umundurowana i wyposażona w specjalistyczny sprzęt formacja, przeznaczona do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami.

Dane o działalności Państwowej Straży Pożarnej podano zgodnie z „Zasadami ewidencjonowania zdarzeń w Systemie Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej” opracowanymi w związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (Dz. U. Nr 46, poz. 239).

6. Pożar jest to niekontrolowany proces palenia, w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Miejscowe zagrożenie jest to inne niż pożar zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego, działań człowieka lub naturalnych sił przyrody, stwarzające zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska.

Falszywe alarmy są to wezwania podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego lub innych jednostek ochrony przeciwpożarowej do zdarzeń, które faktycznie nie miały miejsca.

similar incidents from access of outsiders and securing traces and evidences of an offence, until the arrival of the proper services, protecting municipal objects and public utility installations.

The duties of the Municipal Police include also: co-operation in providing public peace and order during public gatherings or events, escorting persons under influence of alcohol to sobering chambers or to their homes (when such persons are causing outrage in public place, their life or health is endangered or they are causing danger to another's persons life and health), informing local community about threats, preventive and prophylactic activity.

While on duty, the Municipal Police Officer is entitled to: give a warning and instruction, to check identification card, to apprehend persons causing danger to another person's life, health and property, and take them to the nearest Police Station, and to impose fines for offences.

5. State Fire Service appointed by law dated 24th August 1991 on State Fire Service (uniform text Journal of Laws of 2016 item 603 with later amendments), the professional, uniformed and provided with special equipment unit, given for fighting against the fire, environmental disasters and other local threats.

Data concerning activity of the State Fire Service are given according to "Rules of keeping a record of incidents in a Decision Support System of the State Fire Service" compiled due to coming into effect of the decree of the Minister of the Interior and Administration, dated 18th February 2011, on rules of organisation of national system of rescue and fire extinguishing (Journal of Laws No. 46, item 239).

6. Fire is out-of-control burning process in places not suitable for this.

Local threat is event different from fire being a result of civilisation development, human activity and forces of nature, creating threat to live, health, property or environment.

False alarms are calls of national system of rescue and fire extinguishing entities or other fire protection entities to incidents which actually have not occurred.

TABL. 1 (25). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH^a

ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010 ^b	2015	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	28377	19869	15777	15804	T O T A L
w tym:					of which:
o charakterze kryminalnym	24096	14900	11297	10615	criminal
o charakterze gospodarczym	2567	4066	3521	4323	economic
drogowe.....	1146	598	565	547	traffic
Na 10 tys. ludności	510	365	292	294	Per 10 thousand population

a W latach 2015–2018 bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. b Łącznie z przestępstwami stwierdzonymi przez prokuraturę.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a In 2015–2018 excluding punishable acts committed by juveniles. b Including crimes ascertained by prosecutor's office.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 2 (26). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW^a

ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS BY TYPE OF CRIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	19869	15777	15804	T O T A L
w tym:				of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu – art. 148–162 kk	304	335	301	Against life and health – Art. 148–162 Criminal Code
w tym:				of which:
Zabójstwo – art. 148 kk	4	12	6	Homicide – Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu – art. 156 i 157 kk	191	200	206	Damage to health – Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bójce lub pobiciu – art. 158 i 159 kk	81	54	38	Participation in violence or assault – Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180 kk	676	735	636	Against public safety and safety in transport – Art. 163–180 Criminal Code
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego – art. 178a kk	445	395	379	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant – Art. 178a Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196 kk	488	521	479	Against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189–196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205 kk	49	62	75	Against sexual freedom and morals – Art. 197–205 Criminal Code
W tym zgwałcenie – art. 197 kk.....	28	39	18	Of which rape – Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211 kk	231	296	1105	Against the family and guardianship – Art. 206–211 Criminal Code
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 kk.....	91	164	134	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person – Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212–217 kk	20	46	35	Against good name and personal integrity – Art. 212–217 Criminal Code
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – art. 222–231 kk^b.....	519	618	254	Against the activities of state institutions and local government – Art. 222–231 Criminal Code^b
w tym:				of which:
Naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego – art. 222 i 223 kk.....	125	113	78	Battery or active assault on a public official – Art. 222 and 223 Criminal Code

a Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. b Łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”.

a Excluding punishable acts committed by juveniles. b Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity”.

TABL. 2 (26). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW^a (dok.)

ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS BY TYPE OF CRIME^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – art. 222–231 kk^b (dok.)				Against the activities of state institutions and local government – Art. 222–231 Criminal Code^b (cont.)
Znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP – art. 226 kk.....	246	161	114	Insulting a public official or belittling or insulting a constitutional body of the Republic of Poland – Art. 226 Criminal Code
Przestępstwa korupcyjne – art. 228–231, 250a, 296a i 296b kk.....	110	302	34	Corruption – Art. 228–231, 250a, 296a and 296b Criminal Code
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości – art. 232–247 kk.....	178	147	163	Against the judiciary – Art. 232–247 Criminal Code
Przeciwko porządkowi publicznemu – art. 252–264 kk.....	117	91	59	Against public order – Art. 252–264 Criminal Code
Przeciwko wiarygodności dokumentów – art. 270–277 kk^c.....	1316	1580	944	Against the reliability of documents – Art. 270–277 Criminal Code^c
Przeciwko mieniu – art. 278–295 kk^d	13969	9604	8332	Against property – Art. 278–295 Criminal Code^d
w tym:				of which:
Kradzież rzeczy – art. 275 § 1, 278 i 279 ^e kk.....	5565	3765	3008	Property theft – Art. 275 § 1, 278 and 279 ^e Criminal Code
w tym kradzież samochodu.....	699	530	333	of which automobile theft
Krótkotrwały zabór pojazdu – art. 289 kk.....	26	24	12	Wilful short-term theft of automobile – Art. 289 Criminal Code
Kradzież z włamaniem – art. 279 kk ^f	1854	1155	986	Burglary – Art. 279 Criminal Code ^f
Rozbój – art. 280 kk.....	155	89	45	Robbery – Art. 280 Criminal Code
Kradzież rozbójnicza – art. 281 kk.....	41	16	33	Theft with assault – Art. 281 Criminal Code
Wymuszenie rozbójnicze – art. 282 kk.....	5	8	1	Criminal coercion – Art. 282 Criminal Code
Oszustwo – art. 286 i 287 kk.....	3712	2116	2496	Fraud – Art. 286 and 287 Criminal Code
Przeciwko obrotowi gospodarczemu – art. 296–309 kk^g.....	306	169	103	Against economic activity – Art. 296–309 Criminal Code^g
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi – art. 310–315 kk.....	241	165	206	Against money and securities trading – Art. 310–315 Criminal Code
Przestępstwa z ustaw szczególnych:				Crimes by specific laws:
O prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 z późn. zm.).....	51	27	21	On Copyright and Related Laws (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631 with later amendments)
O przeciwdziałaniu narkomanii – ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198 z późn. zm.) i z dnia 29 VII 2005 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. poz. 124).....	847	1066	1161	On Counteracting Drug Addiction – laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012 item 124)
Przestępstwa skarbowe – kks.....	35	35	21	Fiscal offences – Penal Fiscal Code
W tym akcyza.....	9	7	5	Of which excise

a–b Notki patrz na str. 68. c Z wyłączeniem kradzieży lub przywłaszczenia dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk), d Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów”). e Wyłącznie w zakresie kradzieży samochodu poprzez włamanie. f Z wyłączeniem kradzieży samochodu poprzez włamanie. g Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a–b See footnotes on page 68. c Excluding theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code). d Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code in the section “Against the reliability of documents”). e Exclusively in regard to automobile theft by burglary. f Excluding automobile theft by burglary. g Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (27). WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ^a
 RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010 ^b	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w % in %				
O G Ó Ł E M	54,7	49,0	55,9	62,8	T O T A L
w tym:					of which:
O charakterze kryminalnym.....	48,0	35,5	42,4	47,7	Criminal
O charakterze gospodarczym.....	91,0	89,1	89,5	93,6	Economic
Drogowe.....	98,2	97,5	96,5	97,8	Traffic

a W latach 2015–2018 bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. b Łącznie z przestępstwami stwierdzonymi przez prokuraturę.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a In 2015–2018 excluding punishable acts committed by juveniles. b Including crimes ascertained by prosecutor's office.
 S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 4 (28). WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ
 WEDŁUG RODZAJÓW PRZESTĘPSTW^a
 RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE BY TYPE
 OF CRIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w % in %			
O G Ó Ł E M	49,0	55,9	62,8	T O T A L
w tym przestępstw ^b :				of which of crimes ^b :
Przeciwko życiu i zdrowiu.....	78,3	75,5	81,7	Against life and health
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji.....	96,6	96,9	97,3	Against public safety and safety in transport
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania.....	82,0	82,7	83,5	Against freedom, freedom of conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności.....	54,0	69,4	82,7	Against sexual freedom and morals
Przeciwko rodzinie i opiece.....	97,8	95,3	100,0	Against the family and guardianship
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej.....	65,0	50,0	57,1	Against good name and personal integrity
Przeciwko porządkowi publicznemu.....	39,3	66,7	55,9	Against public order
Przeciwko wiarygodności dokumentów.....	80,3	90,3	75,7	Against the reliability of documents
Przeciwko mieniu ^c	34,4	35,9	38,9	Against property ^c

a Bez czynów karalnych popełnionych przez nieletnich. b Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 2 na str. 68. c Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów”).

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a Excluding punishable acts committed by juveniles. b See Criminal Code articles table 2 on page 68. c Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code in the section “Against the reliability of documents”).

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 5 (29). **REALIZACJA NIEKTÓRYCH ZADAŃ STRAŻY MIEJSKIEJ**
REALISATION OF SELECTED TASKS OF MUNICIPAL POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Liczba wniosków o ukaranie.....	1581	2702	3525	5629	Number of applications for adjudication of a penalty
Liczba osób ukaranych mandatami karnymi	40580	27217	44260	43192	Number of persons punished with punitive mandates
Kwota nałożonych mandatów karnych w tys. zł.....	3944,5	2983,5	4122,6	4144,7	Amount of imposed punitive mandates in thousand PLN
Liczba udzielonych upomnień – pouczeń ^a	14338	9641	12163	11851	Number of granted admonitions ^a
Liczba osób wylegitymowanych	61355	40625	61373	60123	Number of identified persons

a Przy wykroczeniach o mniejszej szkodliwości społecznej.

Ź r ó d ł o: dane Straży Miejskiej w Poznaniu.

a In offences with exiguous social harmfulness.

S o u r c e: data of the Municipal Police of Poznań.

TABL. 6 (30). **ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**
REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE SERVICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Liczba zdarzeń	5120	5299	5213	5216	Number of events
Pożary	1519	1503	1171	1507	Fires
Miejscowe zagrożenia	3145	2887	3025	2737	Local threats
Falszywe alarmy.....	456	909	1017	972	False alarms
Pożary według miejsca ich występowania:					Fires by place of their occurrence:
Obiekty	413	380	397	404	Objects
mieszkalne.....	335	313	312	323	residential buildings
użyteczności publicznej	36	45	62	50	general purpose public buildings
produkcyjne	19	11	16	17	manufacturing facilities
magazynowe	23	11	7	14	warehouse facilities
Środki transportu	119	112	110	124	Transport equipment
Lasy	15	23	3	18	Forests
Uprawy	23	32	7	13	Crops
Inne obiekty	949	956	654	948	Other objects
Ofiary pożarów:					Fire victims:
Śmiertelnie.....	5	3	2	5	Killed
Ranni	56	83	28	41	Injured

Ź r ó d ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu.

S o u r c e: data of Voivodship Command of State Fire Department in Poznań.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ

CHAPTER V POPULATION

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
- 1) bilansów stanu i struktury **ludności** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (z wyjątkiem danych dla 2010 r. – patrz ust. 3) przy uwzględnieniu zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania z innych gmin i z zagranicy na pobyt stały oraz czasowy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych (więcej – patrz ust. 2);
  - 2) rejestrów Ministerstwa Cyfryzacji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały oraz czasowy;
  - 3) sprawozdawczości gmin – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt czasowy;
  - 4) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
  - 5) sprawozdawczości sądów okręgowych – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.
2. Bilans ludności jest opracowywany dla dwóch kategorii zamieszkania – według **krajowej** oraz **międzynarodowej definicji zamieszkania**. Różnica dotyczy kryteriów w zakresie migracji czasowych uwzględnianych w każdym z bilansów – w przypadku:

- 1) **krajowej definicji zamieszkania** – uwzględniane są migracje czasowe wewnętrzne, tj. różnica między liczbą osób, które czasowo wyjechały z gminy na ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) do innego miejsca w kraju a liczbą osób przybyłych z innego miejsca w kraju na okres ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące). Do ludności gminy nie są zatem zaliczani imigranci przebywający w Polsce czasowo, natomiast są zaliczani stali mieszkańcy Polski przebywający czasowo za granicą (bez względu na okres ich czasowego przebywania/ nieobecności);
- 2) **międzynarodowej definicji zamieszkania (rezydenci)** – uwzględniane są długookresowe migracje czasowe zarówno wewnętrzne, jak i zagraniczne, tj. różnica między liczbą osób, które wyjechały z gminy na co najmniej 12 miesięcy do innego miejsca w kraju lub za granicę a liczbą osób przybyłych do gminy z innego miejsca w kraju lub z zagranicy na co najmniej 12 miesięcy. Do rezydentów gminy zalicza się zatem wszystkie osoby mieszkające lub zamierzające

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
- 1) the balances of the size and structure of the **population** in gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census (with the exception of data for 2010 – see item 3), taking into account changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent as well as temporary residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division (more – see item 2);
  - 2) the registers of the Ministry of Digital Affairs – on internal and international migration of population for permanent as well as temporary stay residence;
  - 3) documentation of gminas regarding internal and international migration of population for temporary stay;
  - 4) documentation of Civil Status Offices – regarding registered marriages, births and deaths;
  - 5) documentation of regional courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

2. The balance of the population is being developed for the two categories of residence – according to **national** and **international definition of residence**. The difference concerns the criteria for the migration for temporary stay taken into account in each of the balance sheets – in the case of:

- 1) **national definition of residence** – includes internal migration for temporary stay, i.e. the difference between the number of persons who temporarily left gmina for more than 3 months (until 2005 – more than 2 months) to another place in the country and the number of persons who arrived in from somewhere else in the country for more than 3 months (until 2005 – more than 2 months). For the population of the gmina therefore are not counted immigrants staying in Poland temporarily, but are counted Polish permanent residents temporarily staying abroad (regardless of their period of their temporary presence/absence);
- 2) **international definition of residence (residents)** – includes long-term temporary migration both – internal and international, i.e. the difference between the number of persons who left gmina for at least 12 months to another place in the country or abroad and the number of people who arrived in from elsewhere in the country or from

mieszkać na jej terenie nie krócej niż 1 rok. Rezydenci (ludność rezydująca) to kategoria stanu ludności opracowana na potrzeby statystyki międzynarodowej zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1260/2013 z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie statystyk europejskich w dziedzinie demografii.

Prezentowane w dziale dane o ludności i w zakresie współczynników demograficznych opracowano zgodnie z krajową definicją zamieszkania – z wyjątkiem tabl. 25 i 26, które dotyczą rezydentów.

3. Dane o ludności (według stanu w dniu 30 czerwca i 31 grudnia) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjmując jako bazę wyjściową wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 grudnia 2011 r.

4. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet – 18–59 lat. Wśród ludności **w wieku produkcyjnym** wyróżnia się ludność **w wieku mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata, i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat, oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

5. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, której połowa ludności jeszcze nie przekroczyła, a druga połowa już osiągnęła.

6. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano: małżeństwa – według miejsca zamieszkania męża przed ślubem, separacje i rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo, urodzenia – według miejsca zamieszkania matki noworodka, zgony – według miejsca zamieszkania osoby zmarłej.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

7. Dane o małżeństwach uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

abroad for at least 12 months. For residents of gmina are therefore all persons living or intending to live in the area of gmina not less than 1 year. Residents (resident population) is the category of the state population developed for international statistics in accordance with Regulation of the European Parliament and of the Council (EU) No. 1260/2013 of 20th November 2013 European statistics on demography.

Data presented in the chapter concerning population in terms of demographic rates are developed according to the national definition of residence – with the exception of tables 25 and 26, which relate to the residents.

3. Data about population (as of 30th June and 31st December) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population etc.) were compiled – unless otherwise stated – on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011, for 2010 by the administrative division valid as of 31st December 2011.

4. The working age population refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

5. Median age of population is a parameter determining the exact age, which half of population did not reach yet and the other half already exceeded.

6. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows: marriages – by the place of residence of the husband before the contract of the marriage, separations and divorces – by the place of residence of the person filling petition, births – by the place of residence of the new born child's mother, deaths – by the place of residence of the deceased.

Natural increase of the population means the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

7. The data on marriages refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24th July 1998 (Journal of Laws No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canon law marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

8. Do 2014 r. źródłem danych o urodzeniach żywych i martwych był, wykorzystywany wtórnie przez statystykę publiczną, dokument Ministerstwa Zdrowia podstawowy dla akt stanu cywilnego „Pisemne zgłoszenie urodzenia dziecka”. W latach 2015–2017 źródłem danych medycznych o urodzeniach żywych był dokument Ministerstwa Zdrowia „Karta urodzenia”, a o urodzeniach martwych – sprawozdanie o działalności szpitala ogólnego (o symbolu MZ-29) zawierające ogólne informacje, tj. dotyczące liczby urodzeń martwych w podziale na ciężar urodzeniowy dziecka i województwo porodu (umiejscowienie szpitala).

Od roku 2018 źródłem danych medycznych o urodzeniach żywych i martwych są dokumenty Ministerstwa Zdrowia „Karta urodzenia” i „Karta martwego urodzenia”, natomiast dane demograficzno-społeczne pochodzą z rejestru stanu cywilnego oraz rejestru PESEL.

Na nowych wzorach kart urodzeń wprowadzonych przez Ministerstwo Zdrowia zmieniono zapisy dotyczące liczby dzieci urodzonych przez matkę, co spowodowało poważne problemy z prawidłowym wypełnianiem tych informacji przez lekarzy. W konsekwencji nie jest możliwa prezentacja danych o urodzeniach według kolejności urodzenia dziecka za rok 2018.

Podział na urodzenia małżeńskie i pozamałżeńskie oraz stan cywilny rodziców dziecka jest wynikiem szacowania na podstawie informacji pochodzących z urzędów stanu cywilnego oraz rejestru PESEL.

9. **Płodność kobiet** mierzy się współczynnikiem obliczonym jako ilorzaz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (cząstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

10. Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobie-

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Association: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

8. Up to 2014 the source of data on live birth and stillbirth was the document of the Ministry of the Health "Notification of birth". In 2015–2017 the source of medical data about live birth was document of the Ministry of the Health "Birth certificate" and about stillbirth – hospital's report (symbol MZ-29) containing general information, i.e. the number of stillbirths by birthweight and voidship of delivery (location of the hospital).

Since 2018, the source of medical data on live and stillbirths are documents of the Ministry of Health "Birth certificate" and "Stillbirth certificate", while socio-demographic data come from the registry of civil status and the PESEL register.

On the new birth certificate templates introduced by the Ministry of Health, notation concerning the number of children born by the mother was changed, which caused serious problems with the correct completion of this information by physicians. As a consequence, it is not possible to present data on births according to the birth order for 2018.

The division into legitimate and illegitimate births and marital status of the child's parents is the result of the estimation made on the basis of information from civil registry offices and the PESEL register.

9. **Female fertility rate** is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15–49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15–19 and from the mothers in the age 50 and over – to the group 45–49.

10. Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the average number of children who would be born by a woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years old), assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming that age specific fertility rates for this period are constant,
- **gross reproduction rate** refers to the average number of daughters who would be born by a woman, assuming that the woman during her

te przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynnik płodności),

- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

11. Przy opracowywaniu danych o **zgonach według przyczyn** przyjęto wyjściową przyczyną zgonów. Za przyczynę wyjściową uważa się chorobę stanowiącą początek okresu chorobowego, który doprowadził do zgonu, albo uraz czy zatrucie, w wyniku którego nastąpił zgon.

12. **Przeciętne dalsze trwanie życia** wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

13. **Prognoza ludności** do 2050 r. opracowana została w 2014 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 grudnia 2013 r. (zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 1 stycznia 2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji w dzietności, umieralności oraz migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały. Dane o ludności według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano przyjmując górną granicę dla wieku produkcyjnego 59/64 lata oraz dolną granicę dla wieku poprodukcyjnego 60/65; patrz. ust. 4 na str. 73.

14. **Migracje wewnętrzne ludności** są to zmiany miejsca zamieszkania w kraju; prezentowane dane pochodzą z rejestru PESEL i zostały opracowane na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, odpływ – wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

15. **Migracje zagraniczne ludności** to przemieszczenia ludności związane ze zmianą kraju zamieszkania; prezentowane dane pochodzą z rejestru PESEL i zostały opracowane na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

16. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 czerwca.

reproductive age will give birth with a frequency which is characteristic for all women giving birth in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),

- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

11. Compiling data on causes of deaths, an initial cause of death was assumed. An initial cause of death is defined as a disease that occurred at the beginning of an illness period and led to death or as an injury or poisoning that resulted in death.

12. **Life expectancy** is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

13. **Population projection** until 2050 has been elaborated in 2014 on the basis of the population state as of 31st December 2013 (in the administrative division valid from 1st January 2014) and of the assumptions on predicted trends in fertility, mortality as well as internal and international migrations for permanent stay. Data about population by working and post-working age are given assuming the upper limit of the working age 59/64 and the lower limit of the post-working age 60/65; see item 4 on page 73.

14. **Internal migration of the population** is understood as changes in the place of residence within the country; presented data come from the PESEL register and was compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of persons for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

The inflow of the population includes registrations of arrival for permanent residence, outflow – registrations of departure from permanent residence.

15. **International migration of the population** is understood as movements of the persons related to the change of country of residence; presented data come from the PESEL register and was compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of persons arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as deregistration of persons leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

16. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30th June.

TABL. 1 (31). LUDNOŚĆ^a
POPULATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
O G Ó Ł E M	556722	544612	539549	537643	TOTAL
Mężczyźni.....	259335	253819	251666	250766	Males
Kobiety.....	297387	290793	287883	286877	Females
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
O G Ó Ł E M	555614	542348	538633	536438	TOTAL
na 1 km ²	2122	2071	2057	2048	per 1 km ²
Mężczyźni.....	258830	252870	251204	250244	Males
Kobiety.....	296784	289478	287429	286194	Females
na 100 mężczyzn.....	114,7	114,5	114,4	114,4	per 100 males

a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 1, pkt 1) na str. 72.

a Based on balances; see general notes, item 1, point 1) on page 72.

TABL. 2 (32). LUDNOŚĆ^a W UKŁADZIE BYŁYCH DELEGATUR URZĘDU MIASTA POZNAŃ

Stan w dniu 31 grudnia

POPULATION^a IN THE BREAKDOWN OF FORMER OFFICE AGENCIES OF POZNAŃ CITY HALL

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Kobiety na 100 mężczyzn Females per 100 males
O G Ó Ł E M 2010	555614	258830	296784	114,7
TOTAL 2015	542348	252870	289478	114,5
2017	538633	251204	287429	114,4
2018	536438	250244	286194	114,4
Grunwald 2010	120878	55752	65126	116,8
2015	118095	54505	63590	116,7
2017	117084	54043	63041	116,6
2018	116314	53691	62623	116,6
Jeżyce 2010	81381	37820	43561	115,2
2015	80235	37425	42810	114,4
2017	80062	37435	42627	113,9
2018	79848	37346	42502	113,8
Nowe Miasto..... 2010	136521	64464	72057	111,8
2015	133177	62428	70749	113,3
2017	131210	61484	69726	113,4
2018	131000	61344	69656	113,5
Stare Miasto 2010	156470	72701	83769	115,2
2015	152808	71358	81450	114,1
2017	152399	71159	81240	113,9
2018	151632	70840	80792	114,0
Wilda..... 2010	60364	28093	32271	114,9
2015	58033	27154	30879	113,7
2017	57878	27083	30795	113,7
2018	57644	27023	30621	113,3

a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 1, pkt 1) na str. 72.

a Based on balances; see general notes, item 1, point 1) on page 72.

TABL. 3 (33): **LUDNOŚĆ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM ORAZ W UKŁADZIE BYŁYCH DELEGATUR URZĘDU MIASTA POZNAŃA**

Stan w dniu 31 grudnia

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a AS WELL AS IN THE BREAKDOWN OF FORMER OFFICE AGENCIES OF POZNAŃ CITY HALL

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM.....	555614	542348	538633	536438	GRAND TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym....	85220	86233	88983	90034	Pre-working age
mężczyźni.....	43560	44265	45560	46091	males
kobiety.....	41660	41968	43423	43943	females
W wieku produkcyjnym.....	364578	332702	320471	315069	Working age
w tym w wieku mobilnym	231408	219545	212077	207851	of which of mobility age
mężczyźni.....	184952	170463	164988	162353	males
w tym w wieku mobilnym	113798	107938	104364	102290	of which of mobility age
kobiety.....	179626	162239	155483	152716	females
w tym w wieku mobilnym	117610	111607	107713	105561	of which of mobility age
W wieku poprodukcyjnym.....	105816	123413	129179	131335	Post-working age
mężczyźni.....	30318	38142	40656	41800	males
kobiety.....	75498	85271	88523	89535	females
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	52,4	63,0	68,1	70,3	Non-working age population per 100 persons of working age
mężczyźni.....	39,9	48,3	52,3	54,1	males
kobiety.....	65,2	78,4	84,9	87,4	females
GRUNWALD					
RAZEM.....	120878	118095	117084	116314	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym....	17466	17599	18350	18684	Pre-working age
mężczyźni.....	8899	8983	9351	9493	males
kobiety.....	8567	8616	8999	9191	females
W wieku produkcyjnym.....	77741	72264	69470	68167	Working age
w tym w wieku mobilnym	48000	46445	45026	44229	of which of mobility age
mężczyźni.....	39577	37123	35867	35235	males
w tym w wieku mobilnym	23675	22909	22171	21779	of which of mobility age
kobiety.....	38164	35141	33603	32932	females
w tym w wieku mobilnym	24325	23536	22855	22450	of which of mobility age
W wieku poprodukcyjnym.....	25671	28232	29264	29463	Post-working age
mężczyźni.....	7276	8399	8825	8963	males
kobiety.....	18395	19833	20439	20500	females
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	55,5	63,4	68,5	70,6	Non-working age population per 100 persons of working age
mężczyźni.....	40,9	46,8	50,7	52,4	males
kobiety.....	70,6	81,0	87,6	90,2	females

a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 1, pkt 1) na str. 72.

a Based on balances; see general notes, item 1, point 1) on page 72.

TABL. 3 (33): **LUDNOŚĆ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM ORAZ W UKŁADZIE BYŁYCH DELEGATUR URZĘDU MIASTA POZNAŃA (cd.)**

Stan w dniu 31 grudnia

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a AS WELL AS IN THE BREAKDOWN OF FORMER OFFICE AGENCIES OF POZNAŃ CITY HALL (cont.)

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
JEŻYCE					
RAZEM	81381	80235	80062	79848	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym....	13137	13213	13605	13770	Pre-working age
mężczyźni.....	6698	6785	6981	7052	males
kobiety.....	6439	6428	6624	6718	females
W wieku produkcyjnym.....	53411	50167	48804	48025	Working age
w tym w wieku mobilnym	33857	32874	32131	31557	of which of mobility age
mężczyźni.....	26821	25510	25010	24634	males
w tym w wieku mobilnym	16440	15973	15634	15407	of which of mobility age
kobiety.....	26590	24657	23794	23391	females
w tym w wieku mobilnym	17417	16901	16497	16150	of which of mobility age
W wieku poprodukcyjnym.....	14833	16855	17653	18053	Post-working age
mężczyźni.....	4301	5130	5444	5660	males
kobiety.....	10532	11725	12209	12393	females
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	52,4	59,9	64,0	66,3	Non-working age population per 100 persons of working age
mężczyźni.....	41,0	46,7	49,7	51,6	males
kobiety.....	63,8	73,6	79,2	81,7	females
NOWE MIASTO					
RAZEM	136521	133177	131210	131000	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym....	21326	21228	21665	22016	Pre-working age
mężczyźni.....	10943	10877	11116	11304	males
kobiety.....	10383	10351	10549	10712	females
W wieku produkcyjnym.....	88286	79869	76237	75052	Working age
w tym w wieku mobilnym	56847	52893	49950	48733	of which of mobility age
mężczyźni.....	45523	41112	39384	38762	males
w tym w wieku mobilnym	28320	26126	24713	24080	of which of mobility age
kobiety.....	42763	38757	36853	36290	females
w tym w wieku mobilnym	28527	26767	25237	24653	of which of mobility age
W wieku poprodukcyjnym.....	26909	32080	33308	33932	Post-working age
mężczyźni.....	7998	10439	10984	11278	males
kobiety.....	18911	21641	22324	22654	females
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	54,6	66,7	72,1	74,5	Non-working age population per 100 persons of working age
mężczyźni.....	41,6	51,8	56,1	58,3	males
kobiety.....	68,5	82,5	89,2	91,9	females

a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 1, pkt 1) na str. 72.

a Based on balances; see general notes, item 1, point 1) on page 72.

TABL. 3 (33): **LUDNOŚĆ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM ORAZ W UKŁADZIE BYŁYCH DELEGATUR URZĘDU MIASTA POZNAŃ (dok.)**

Stan w dniu 31 grudnia

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a AS WELL AS IN THE BREAKDOWN OF FORMER OFFICE AGENCIES OF POZNAŃ CITY HALL (cont.)

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
STARE MIASTO					
RAZEM	156470	152808	152399	151632	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym....	23783	25218	26134	26290	Pre-working age
mężczyźni.....	12111	12933	13313	13405	males
kobiety.....	11672	12285	12821	12885	females
W wieku produkcyjnym.....	105372	93453	90113	88490	Working age
w tym w wieku mobilnym	67882	63632	61749	60396	of which of mobility age
mężczyźni.....	52969	47817	46292	45504	males
w tym w wieku mobilnym	33189	31292	30467	29770	of which of mobility age
kobiety.....	52403	45636	43821	42986	females
w tym w wieku mobilnym	34693	32340	31282	30626	of which of mobility age
W wieku poprodukcyjnym.....	27315	34137	36152	36852	Post-working age
mężczyźni.....	7621	10608	11554	11931	males
kobiety.....	19694	23529	24598	24921	females
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	48,5	63,5	69,1	71,4	Non-working age population per 100 persons of working age
mężczyźni.....	37,3	49,2	53,7	55,7	males
kobiety.....	59,9	78,5	85,4	87,9	females
WILDA					
RAZEM	60364	58033	57878	57644	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym....	9508	8975	9229	9274	Pre-working age
mężczyźni.....	4909	4687	4799	4837	males
kobiety.....	4599	4288	4430	4437	females
W wieku produkcyjnym.....	39768	36949	35847	35335	Working age
w tym w wieku mobilnym	24822	23701	23221	22936	of which of mobility age
mężczyźni.....	20062	18901	18435	18218	males
w tym w wieku mobilnym	12174	11638	11379	11254	of which of mobility age
kobiety.....	19706	18048	17412	17117	females
w tym w wieku mobilnym	12648	12063	11842	11682	of which of mobility age
W wieku poprodukcyjnym.....	11088	12109	12802	13035	Post-working age
mężczyźni.....	3122	3566	3849	3968	males
kobiety.....	7966	8543	8953	9067	females
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	51,8	57,1	61,5	63,1	Non-working age population per 100 persons of working age
mężczyźni.....	40,0	43,7	46,9	48,3	males
kobiety.....	63,8	71,1	76,9	78,9	females

a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 1, pkt 1) na str. 72.

a Based on balances; see general notes, item 1, point 1) on page 72.

TABL. 4 (34). LUDNOŚĆ^a WEDŁUG PŁCI I WIEKU ORAZ W UKŁADZIE BYŁYCH DELEGATUR URZĘDU MIASTA POZNAŃA

Stan na dniu 31 grudnia

POPULATION^a BY SEX AND AGE AS WELL AS IN THE BREAKDOWN OF FORMER OFFICE AGENCIES OF POZNAŃ CITY HALL

As of 31st December

WIEK AGE	2010	2015	2017	2018					
				ogółem total	Grunwald	Jeżyce	Nowe Miasto	Stare Miasto	Wilda
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM TOTAL	555614	542348	538633	536438	116314	79848	131000	151632	57644
0– 2 lata.....	18166	16778	18054	18441	4123	2767	4385	5177	1989
3– 6.....	19647	22152	21408	21221	4554	3052	5021	6538	2056
7–12.....	24493	27530	29799	30351	6063	4688	7624	8968	3008
13–15.....	13033	11537	11626	12209	2412	1951	3085	3466	1295
16–18.....	15221	12517	12097	11898	2345	1959	2859	3232	1503
19–24.....	51302	30652	26532	25295	5311	4232	6378	6347	3027
25–29.....	53281	44054	36679	33398	7458	5446	7080	9418	3996
30–34.....	50618	54513	53440	50963	11174	7557	11681	14789	5762
35–39.....	40466	47898	49182	50914	10815	7404	11819	15549	5327
40–44.....	30401	38147	42243	43195	8658	6271	10817	13202	4247
45–49.....	30554	28958	30892	32614	6778	4838	8514	8978	3506
50–54.....	39840	29128	27859	27384	6005	4264	6860	7031	3224
55–59.....	44292	37482	32272	30335	7263	4774	7049	7548	3701
60–64.....	41963	40944	40095	38682	8822	5869	8808	10711	4472
65–69.....	20575	38030	37505	37480	7721	5082	9644	11509	3524
70–74.....	21063	18096	24910	28114	5457	3539	8387	8404	2327
75–79.....	18603	17749	16559	15936	3398	2086	4784	4191	1477
80 lat i więcej..... and more	22096	26183	27481	28008	7957	4069	6205	6574	3203
W TYM KOBIETY OF WHICH FEMALES									
OGÓŁEM TOTAL	296784	289478	287429	286194	62623	42502	69656	80792	30621
0– 2 lata.....	8869	8202	8800	8977	2058	1360	2118	2509	932
3– 6.....	9532	10679	10343	10330	2242	1470	2440	3170	1008
7–12.....	11952	13468	14599	14785	2973	2287	3728	4353	1444
13–15.....	6412	5605	5686	5990	1160	973	1510	1721	626
16–18.....	7522	6152	5948	5862	1156	941	1380	1682	703
19–24.....	26287	15177	13067	12394	2608	2150	3108	3115	1413
25–29.....	27093	23134	19122	17256	3923	2802	3703	4696	2132
30–34.....	25572	27731	27462	26377	5797	3905	6031	7681	2963
35–39.....	20454	24075	24747	25641	5365	3798	5869	7926	2683
40–44.....	15577	19352	21362	21892	4359	3182	5478	6658	2215
45–49.....	15783	14991	15899	16650	3425	2531	4360	4553	1781
50–54.....	21490	15165	14469	14243	3163	2192	3580	3628	1680
55–59.....	24743	20476	17402	16262	3894	2518	3697	4179	1974
60–64.....	23479	23355	22724	21797	4930	3277	4912	6174	2504
65–69.....	11881	21897	21700	21825	4433	2897	5685	6860	1950
70–74.....	13057	10752	14836	16700	3267	2053	5094	4922	1364
75–79.....	11814	11379	10434	9958	2243	1297	2900	2528	990
80 lat i więcej..... and more	15267	17888	18829	19255	5627	2869	4063	4437	2259

a Na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 1, pkt 1) na str. 72.

a Based on balances; see general notes, item 1, point 1) on page 72.

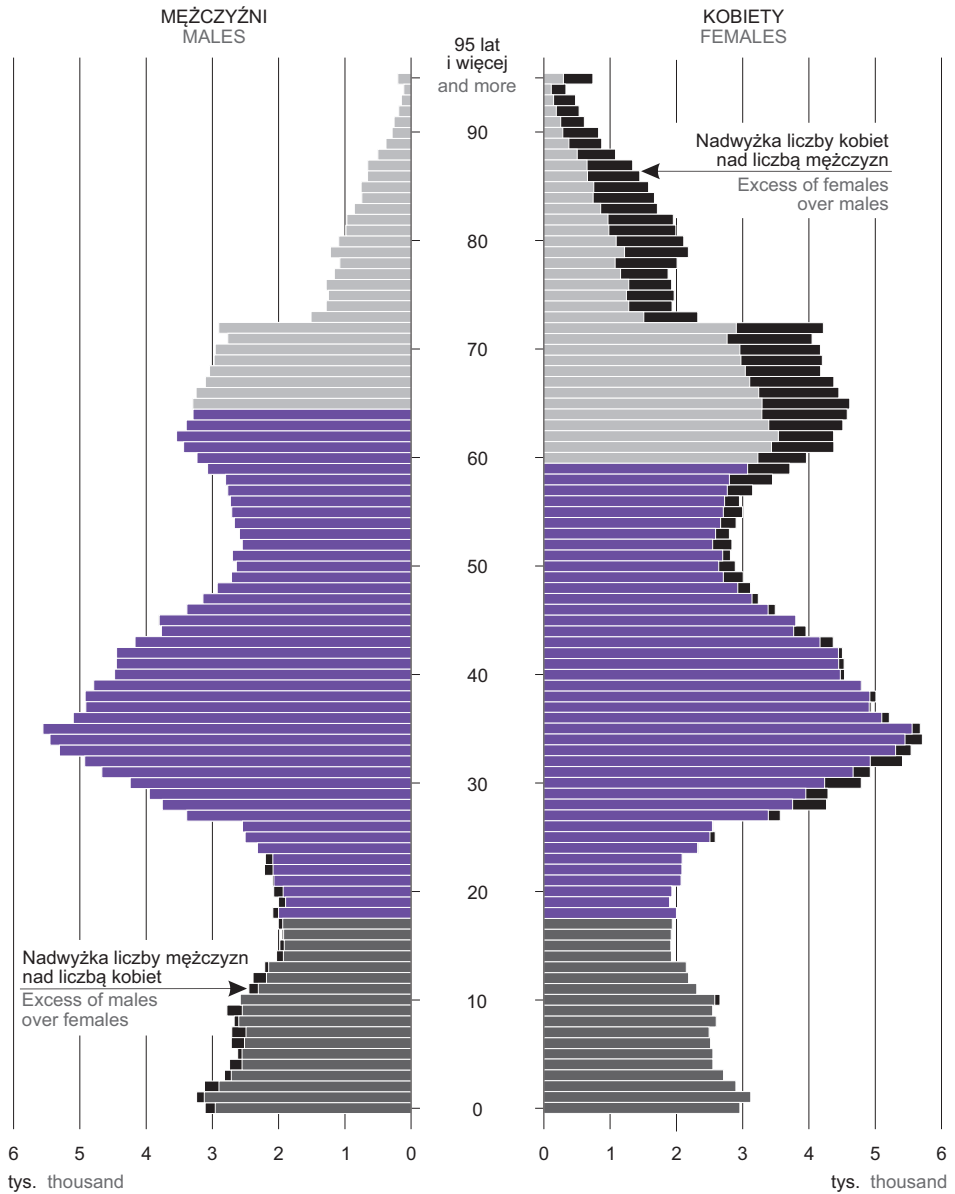

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2018 R.

Stan w dniu 31 grudnia

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2018

As of 31st December

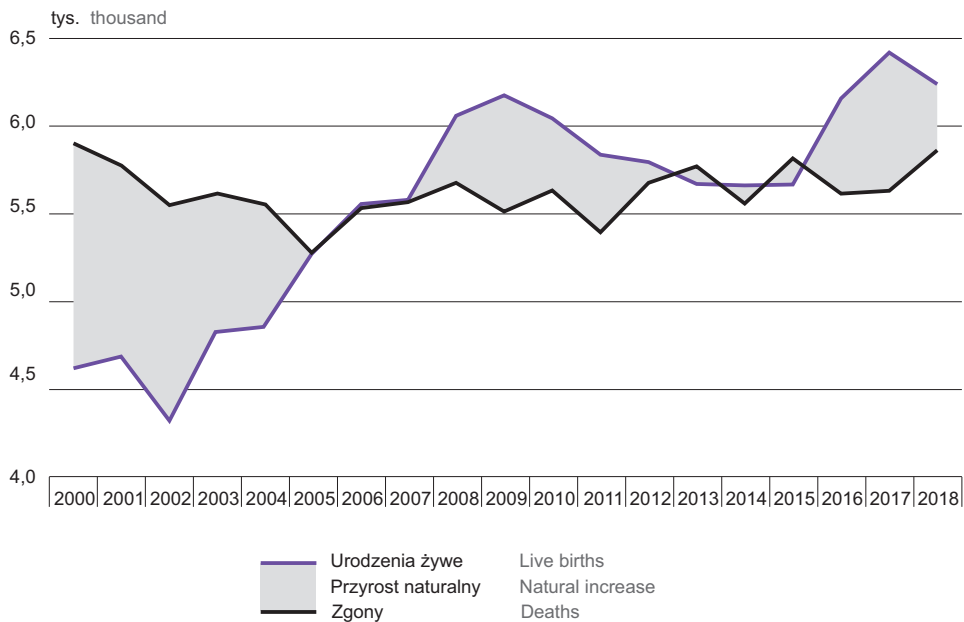
Wiek przedprodukcyjny
Pre-working age

Wiek produkcyjny
Working age

Wiek poprodukcyjny
Post-working age

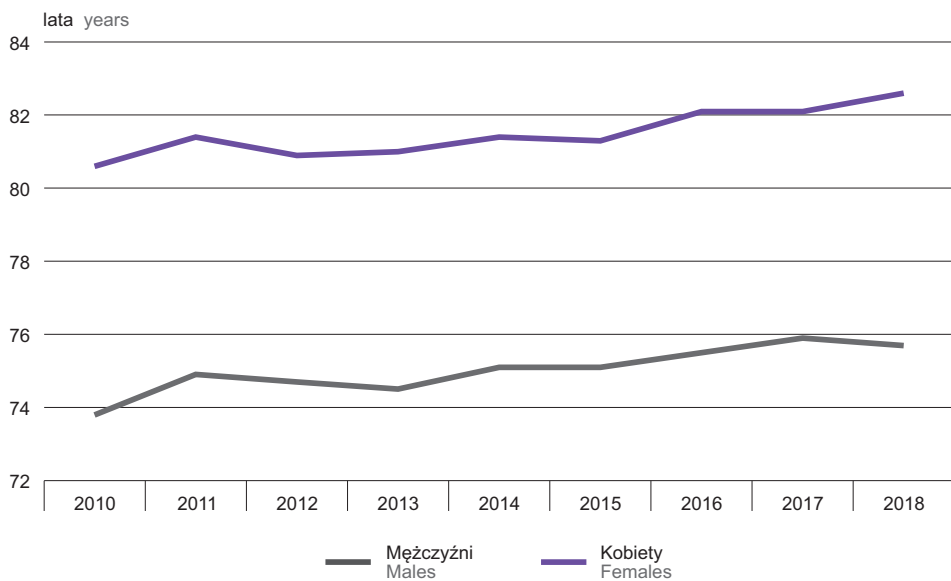
RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

VITAL STATISTICS

PRZECIĘTNA LICZBA LAT DALSZEGO TRWANIA ŻYCIA DLA OSÓB W WIEKU 0 LAT

LIFE EXPECTANCY AT 0 AGE

TABL. 5 (35). **MEDIANA WIEKU (wiek środkowy) LUDNOŚCI WEDŁUG PŁCI**
 MEDIAN AGE OF POPULATION BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	38,8	40,4	41,2	41,5	TOTAL
Mężczyźni.....	36,5	38,5	39,2	39,6	Males
Kobiety.....	41,4	42,5	43,1	43,4	Females

TABL. 6 (36). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
 VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages	Separacje Separations	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase
					ogółem total	w tym niemowląt of which infants	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS

O G Ó Ł E M 2010	3163	20	1001	6045	5634	29	411
TOTAL 2015	2608	20	1163	5669	5817	32	-148
2017	3205	22	939	6420	5632	13	788
2018	3152	19	1007	6240	5864	16	376
W układzie byłych delegatur Urzędu Miasta Poznania:							
In the breakdown of former office agencies of Poznań City Hall:							
Grunwald	723	7	232	1380	1658	1	-278
Jeżyce	496	2	159	929	858	3	71
Nowe Miasto.....	761	6	241	1506	1276	3	230
Stare Miasto	836	2	282	1749	1400	7	349
Wilda	336	2	93	676	672	2	4

NA 1000 LUDNOŚCI^a PER 1000 POPULATION^a

O G Ó Ł E M 2010	5,7	3,6	1,8	10,9	10,1	4,8	0,7
TOTAL 2015	4,8	3,7	2,1	10,4	10,7	5,6	-0,3
2017	5,9	4,1	1,7	11,9	10,4	2,0	1,5
2018	5,9	3,5	1,9	11,6	10,9	2,6	0,7
W układzie byłych delegatur Urzędu Miasta Poznania:							
In the breakdown of former office agencies of Poznań City Hall:							
Grunwald	6,2	6,0	2,0	11,8	14,2	0,7	-2,4
Jeżyce	6,2	2,5	2,0	11,6	10,7	3,2	0,9
Nowe Miasto.....	5,8	4,6	1,8	11,5	9,7	2,0	1,8
Stare Miasto	5,5	1,3	1,9	11,5	9,2	4,0	2,3
Wilda	5,8	3,5	1,6	11,7	11,6	3,0	0,1

a W przypadku: separacji – na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.

a In case of: separations – data are presented per 100 thousand population; infant deaths – per 1000 live births.

TABL. 7 (37). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2018 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2018

MEŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL	3152	6	395	1322	718	315	238	89	69
19 lat i mniej Under 20 years	3	1	2	–	–	–	–	–	–
20–24	178	2	113	56	6	1	–	–	–
25–29	1107	2	205	786	101	11	2	–	–
30–34	934	–	61	399	401	66	7	–	–
35–39	396	1	11	64	157	131	28	4	–
40–49	304	–	3	16	51	88	130	13	3
50–59	114	–	–	1	2	14	52	40	5
60 lat i więcej and more	116	–	–	–	–	4	19	32	61
W tym małżeństwa wyznaniowe^a Of which church or religious marriages^a	1725	3	252	913	402	103	38	5	9
19 lat i mniej Under 20 years	1	–	1	–	–	–	–	–	–
20–24	118	2	77	37	2	–	–	–	–
25–29	794	1	137	585	65	6	–	–	–
30–34	545	–	30	254	232	26	3	–	–
35–39	180	–	5	34	86	50	5	–	–
40–49	66	–	2	3	17	20	23	1	–
50–59	9	–	–	–	–	1	6	1	1
60 lat i więcej and more	12	–	–	–	–	–	1	3	8

a Ze skutkami cywilnymi.

a With civil law consequences.

TABL. 8 (38). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2018 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2018

POPRZEDNI STAN CYWILNY MEŻCZYŹN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwidzione divorced
OGÓŁEM TOTAL	3152	2685	58	409
Kawalerowie Single	2639	2471	12	156
Wdowcy Widowers	48	12	14	22
Rozwiedzeni Divorced	465	202	32	231

TABL. 9 (39). **ROZWODY W 2018 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA**
 DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILING PETITION FOR DIVORCE IN 2018

MEŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL	1007	1	16	116	198	218	287	123	48
19 lat i mniej Under 20 years	–	–	–	–	–	–	–	–	–
20–24	9	–	4	4	1	–	–	–	–
25–29	79	–	7	57	13	–	1	1	–
30–34	180	–	4	43	109	17	7	–	–
35–39	210	1	–	9	58	113	28	1	–
40–49	324	–	1	3	17	78	212	13	–
50–59	136	–	–	–	–	9	35	89	3
60 lat i więcej and more	69	–	–	–	–	1	4	19	45

TABL. 10 (40). **URODZENIA ŻYWE**
 LIVE BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
OGÓŁEM	6045	5669	6420	6240	TOTAL
chłopcy	3070	2884	3282	3211	males
dziewczeta	2975	2785	3138	3029	females
Mażeńskie	4510	4083	4583	4348	Legitimate
chłopcy	2275	2074	2380	2242	males
dziewczeta	2235	2009	2203	2106	females
Pozamażeńskie	1535	1586	1837	1892	Illegitimate
chłopcy	795	810	902	969	males
dziewczeta	740	776	935	923	females

TABL. 11 (41). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a ORAZ WIEKU MATKI**
 LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order						
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over	
OGÓŁEM TOTAL	2010	6045	3338	2059	472	113	32	31
	2015	5669	2878	2109	475	140	33	32
	2017	6420	3195	2401	626	136	38	24
	2018^b	6240	.	.	.	.	.	.
19 lat i mniej Under 20 years		74	.	.	.	.	.	.
20–24		518	.	.	.	.	.	.
25–29		1885	.	.	.	.	.	.
30–34		2437	.	.	.	.	.	.
35–39		1119	.	.	.	.	.	.
40–44		201	.	.	.	.	.	.
45 lat i więcej and more		6	.	.	.	.	.	.

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
 b W 2018 r. brak informacji o urodzeniach żywych według kolejności urodzenia, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 74.

a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown. b In 2018 lack of information about live births by birth order, see general notes, items 8 on page 74.

TABL. 12 (42). PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat:					Fertility – live births per 1000 women aged:
15–49 ^{ab}	42,8	42,3	49,3	48,4	15–49 ^{ab}
15–19 ^a	10,5	8,7	8,9	7,6	15–19 ^a
20–24	31,5	32,3	44,3	47,9	20–24
25–29	83,4	72,7	91,1	103,4	25–29
30–34	81,1	85,0	95,4	90,4	30–34
35–39	37,7	37,7	46,0	44,3	35–39
40–44	6,9	6,3	9,6	9,3	40–44
45–49 ^b	0,3	0,1	0,5	0,4	45–49 ^b
Współczynniki:					Rates:
Dzietności ogólnej	1,243	1,198	1,460	1,504	Total fertility
Reprodukcji brutto	0,612	0,588	0,714	0,730	Gross reproduction
Dynamiki demograficznej	1,073	0,975	1,140	1,064	Demographic dynamics

a, b łącznie z urodzeniami z matek w wieku: a – poniżej 15 lat, b – 50 lat i więcej.

a, b Including births from mothers aged: a – below 15, b – 50 and more.

TABL. 13 (43). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Mężczyźni Males	Kobiety Females
---	-----------------	--------------------	--------------------

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM 2010	5634	2818	2816
TOTAL 2015	5817	2784	3033
..... 2017	5632	2692	2940
..... 2018	5864	2862	3002
0 lat.....	16	11	5
1–4 lata.....	2	–	2
5–9.....	–	–	–
10–14.....	1	1	–
15–19.....	4	2	2
20–24.....	7	5	2
25–29.....	17	16	1
30–34.....	32	24	8
35–39.....	51	36	15
40–44.....	78	56	22
45–49.....	83	48	35
50–54.....	132	96	36
55–59.....	243	158	85
60–64.....	510	331	179
65–69.....	638	393	245
70–74.....	705	373	332
75–79.....	609	291	318
80–84.....	847	376	471
85 lat i więcej.....	1889	645	1244
and more			

TABL. 13 (43). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH (dok.)
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED (cont.)

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Mężczyźni Males	Kobiety Females
NA 100 tys. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU PER 100 thousand POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP			
OGÓŁEM 2010	1012	1087	947
TOTAL 2015	1068	1097	1043
2017	1044	1070	1021
2018	1091	1141	1046
0 lat ^a	256	343	165
1–4 lata	9	–	18
5–9	–	–	–
10–14	5	9	–
15–19	20	20	21
20–24	32	45	19
25–29	49	95	6
30–34	61	95	30
35–39	102	145	59
40–44	182	265	102
45–49	262	310	215
50–54	477	722	250
55–59	777	1093	505
60–64	1296	1934	805
65–69	1702	2497	1127
70–74	2660	3471	2107
75–79	3753	4810	3125
80–84	6041	8114	5017
85 lat i więcej	13823	15977	12919
and more			

a Na 100 tys. urodzeń żywych.

a Per 100 thousand live births.

TABL. 14 (44). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN
DEATHS BY CAUSES

LATA PRZYCZYNY ZGONÓW ^a	Ogółem Total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	YEARS CAUSES OF DEATHS ^a
	na 100 tys. ludności per 100 thousand population			
OGÓŁEM 2010	1012	1087	947	TOTAL
2015	1068	1097	1043	
2016	1037	1112	971	
2017	1044	1070	1021	
w tym:				of which:
Choroby zakaźne i pasożytnicze.....	9	8	9	Infectious and parasitic diseases

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

TABL. 14 (44). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYŃ (dok.)
DEATHS BY CAUSES (dok.)

L A T A PRZYCZYNY ZGONÓW ^a	Ogółem Total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Y E A R S CAUSES OF DEATHS ^a
	na 100 tys. ludności per 100 thousand population			
Nowotwory.....	317	335	302	Neoplasms
w tym nowotwory złośliwe	301	320	284	of which malignant neoplasms
w tym:				of which:
nowotwór złośliwy żołądka.....	13	22	5	malignant neoplasm of stomach
nowotwór złośliwy trzustki.....	16	15	17	malignant neoplasm of pancreas
nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzela i płuca	67	85	52	malignant neoplasm of trachea, bronchus and lung
nowotwór złośliwy sutka	29	1	53	malignant neoplasm of breast
nowotwór złośliwy szyjki maci- cy ^b	11	x	11	malignant neoplasm of cervix uteri ^b
nowotwór złośliwy gruczołu krokowego ^c	32	32	x	malignant neoplasm of prosta- te ^c
białaczka	9	10	7	leukemia
Zaburzenia wydzielania wewnętr- znego, stanu odżywiania i przemia- ny metabolicznej	31	35	27	Endocrine, nutritional and metabo- lic diseases
w tym cukrzyca	30	35	26	of which diabetes mellitus
Choroby układu nerwowego i nar- ządów zmysłów	18	17	19	Diseases of the nervous system and sense organs
Choroby układu krążenia.....	349	329	365	Diseases of the circulatory system
w tym:				of which:
choroba nadciśnieniowa	9	9	9	hypertensive diseases
choroba niedokrwienna serca.....	69	83	57	ischemic heart disease
w tym ostry zawał serca.....	37	48	28	of which acute myocardial infarction
choroby naczyń mózgowych	77	67	85	diseases of cerebrovascular
miażdżycy.....	36	26	44	atherosclerosis
Choroby układu oddechowego.....	81	84	78	Diseases of the respiratory system
Choroby układu trawiennego.....	36	41	32	Diseases of the digestive system
w tym zwłóknienie i marskość wątroby	13	18	9	of which fibrosis and cirrhosis of liver
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej	1	-	3	Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue
Choroby układu moczowo-płciowe- go.....	26	23	28	Diseases of the genitourinary system
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	1	2	0	Conditions originating in the perina- tal period
Wady rozwojowe wrodzone ^d	2	3	1	Congenital malformations ^d
Objawy i stany niedokładnie określone ^d	139	151	129	Symptoms and ill-defined conditions ^d
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny.....	26	29	24	Injuries and poisonings by external cause
w tym:				of which:
wypadki komunikacyjne.....	6	8	3	transport accidents
samobójstwa.....	3	5	0	intentional self-harm

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja). b Na 100 tys. kobiet. c Na 100 tys. mężczyzn.

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision). b Per 100 thousand females. c Per 100 thousand males.

TABL. 15 (45). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziewczęta Females
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS			
OGÓŁEM 2010	29	10	19
TOTAL 2015	32	18	14
..... 2017	13	10	3
..... 2018	16	11	5
0–27 dni 0–27 days	11	7	4
0–6.....	9	6	3
w tym 0 ^a of which 0 ^a	5	2	3
7–13.....	2	1	1
14–20.....	–	–	–
21–27.....	–	–	–
28–29 dni 28–29 days	–	–	–
1 miesiąc 1 month	2	2	–
2.....	1	1	–
3.....	1	–	1
4.....	–	–	–
5.....	–	–	–
6.....	–	–	–
7.....	–	–	–
8.....	–	–	–
9.....	–	–	–
10.....	1	1	–
11 miesięcy 11 months	–	–	–

NA 100 tys. URODZEŃ ŻYWYCH DANEJ PŁCI PER 100 thousand OF LIVE BIRTHS OF GIVEN SEX

OGÓŁEM 2010	480	326	639
TOTAL 2015	564	624	503
..... 2017	202	305	96
..... 2018	256	343	165
0–27 dni 0–27 days	176	218	132
0–6.....	144	187	99
w tym 0 ^a of which 0 ^a	80	62	99
7–13.....	32	31	33
14–20.....	–	–	–
21–27.....	–	–	–
28–29 dni 28–29 days	–	–	–
1 miesiąc 1 month	32	62	–
2.....	16	31	–
3.....	16	–	33
4.....	–	–	–
5.....	–	–	–
6.....	–	–	–
7.....	–	–	–
8.....	–	–	–
9.....	–	–	–
10.....	16	31	–
11 miesięcy 11 months	–	–	–

a Przez 0 dni określa się wiek żywo urodzonego noworodka, który nie przeżył 24 godzin.

a 0 day indicates the age of new live born infant, who did not survive 24 hours.

TABL. 16 (46). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PRZYCZYN
INFANT DEATHS BY CAUSES

LATA PRZYCZYNY ZGONÓW ^a	Ogółem Total		Chłopcy Males	Dziewczęta Females	YEARS CAUSES OF DEATHS ^a
	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	na 100 tys. urodzeń żywych per 100 thousand live births			
OGÓŁEM 2010	29	480	326	639	TOTAL
2015	32	564	624	503	
2016	24	390	409	369	
2017	13	202	305	96	
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	1	16	30	–	Diseases of the blood and blood-forming organs
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	7	109	183	32	Conditions originating in the perinatal period
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	5	78	91	64	Congenital anomalies ^Δ

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

TABL. 17 (47). ZAMACHY SAMOBÓJCZE^{ab} ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ
SUICIDES^{ab} REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018	SPECIFICATION
OGÓŁEM	72	71	61	TOTAL
w tym dokonane	64	68	60	of which committed
Wiek samobójców:				Age of suicidal persons:
12 lat i mniej	–	–	–	12 and less
13–18.....	3	–	2	13–18
19–24.....	9	6	4	19–24
25–29.....	10	6	9	25–29
30–49.....	28	35	23	30–49
50–69.....	21	20	17	50–69
70 lat i więcej.....	1	4	6	70 and more

a Usiłowane i dokonane. b Dane dotyczą Poznania i powiatu poznańskiego.

Źródło: dane Krajowego Systemu Informacji Policji (KSIP).

a Attempted and committed. b Data concern Poznań and Poznański Powiat.

Source: data of the National Police Information System (KSIP).

TABL. 18 (48). PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat Life expectancy at age specified				
	0	15	30	45	60
Mężczyźni..... 2010	73,8	59,2	44,7	30,6	18,8
Males					
2015	75,1	60,8	46,3	32,2	20,0
2017	75,9	61,3	46,8	32,5	20,4
2018	75,7	61,0	46,5	32,4	20,1
Kobiety..... 2010	80,6	66,3	51,6	37,0	23,8
Females					
2015	81,3	66,8	51,9	37,3	24,0
2017	82,1	67,3	52,4	37,8	24,3
2018	82,6	67,9	53,0	38,4	24,9

TABL. 19 (49). PROGNOZA LUDNOŚCI^a

Stan w dniu 31 grudnia

POPULATION PROJECTION^a

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS								
O G Ó Ł E M	526063	508544	488226	465996	443721	422438	402076	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	85516	82545	72974	64621	57883	54317	52465	Pre-working age
mężczyźni	44035	42555	37661	33367	29887	28045	27090	males
kobiety	41481	39990	35313	31254	27996	26272	25375	females
W wieku produkcyjnym	307595	291146	282751	269044	248067	220453	192958	Working age
mężczyźni	157975	148435	144510	139675	131092	118505	103959	males
kobiety	149620	142711	138241	129369	116975	101948	88999	females
W wieku poprodukcyjnym	132952	134853	132501	132331	137771	147668	156653	Post-working age
mężczyźni	43309	46360	45771	44707	46908	52248	59076	males
kobiety	89643	88493	86730	87624	90863	95420	97577	females

LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM
NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE

O G Ó Ł E M	71,0	74,7	72,7	73,2	78,9	91,6	108,4	T O T A L
Mężczyźni	55,3	59,9	57,7	55,9	58,6	67,8	82,9	Males
Kobiety	87,6	90,0	88,3	91,9	101,6	119,4	138,1	Females

a Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 75.

a See general notes, item 13 on page 75.

TABL. 20 (50). MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY

INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
2010.....	5359	3390	1844	125	8364	2513	5406	445	-3005
2015.....	5180	3211	1969	.	6702	1991	4711	.	-1892 ^c
2017.....	4893	2894	1784	215	6762	1847	4878	37	-1869
2018.....	5880	3474	2151	255	7767	2218	5486	63	-1887
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
2010.....	9,6	6,1	3,3	0,2	15,0	4,5	9,7	0,8	-5,4
2015.....	9,5	5,9	3,6	.	12,3	3,7	8,7	.	-3,5 ^c
2017.....	9,1	5,4	3,3	0,4	12,5	3,4	9,0	0,1	-3,5
2018.....	10,9	6,5	4,0	0,5	14,4	4,1	10,2	0,1	-3,5

a Zameldowania. b Wymeldowania. c Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

a Registrations. b Deregistrations. c For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

TABL. 21 (51). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF
MIGRANTS

LATA YEARS	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
OGÓŁEM 2010	5234	2300	2934	7919	3682	4237	-2685	-1382	-1303
TOTAL 2015	5180	2319	2861	6702	3157	3545	-1522	-838	-684
2017	4678	2128	2550	6725	3178	3547	-2047	-1050	-997
2018	5625	2621	3004	7704	3713	3991	-2079	-1092	-987
0–4 lata.....	366	169	197	874	462	412	-508	-293	-215
5–9.....	222	118	104	653	332	321	-431	-214	-217
10–14.....	139	67	72	352	166	186	-213	-99	-114
15–19.....	108	56	52	248	142	106	-140	-86	-54
20–24.....	360	152	208	245	100	145	115	52	63
25–29.....	1460	604	856	684	293	391	776	311	465
30–34.....	1184	579	605	1184	539	645	0	40	-40
35–39.....	621	336	285	1003	504	499	-382	-168	-214
40–44.....	324	171	153	666	349	317	-342	-178	-164
45–49.....	177	108	69	406	212	194	-229	-104	-125
50–54.....	124	65	59	267	126	141	-143	-61	-82
55–59.....	121	51	70	279	139	140	-158	-88	-70
60–64.....	114	38	76	282	113	169	-168	-75	-93
65 lat i więcej and more	305	107	198	561	236	325	-256	-129	-127

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 22 (52). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Napływ ^a do Poznania Inflow ^a to Poznań			Odpływ ^b z Poznania Outflow ^b from Poznań			Saldo migracji Net migration
		ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	
OGÓŁEM 2010		5234	3390	1844	7919	2513	5406	-2685
TOTAL 2015		5180	3211	1969	6702	1991	4711	-1522
2017		4678	2894	1784	6725	1847	4878	-2047
2018		5625	3474	2151	7704	2218	5486	-2079
Dolnośląskie..... 2010		218	171	47	148	114	34	70
2015		163	129	34	129	95	34	34
2017		153	116	37	99	68	31	54
2018		198	169	29	123	85	38	75
Kujawsko-pomorskie ... 2010		438	338	100	119	85	34	319
2015		474	327	147	102	74	28	372
2017		372	273	99	114	75	39	258
2018		519	383	136	125	89	36	394
Lubelskie 2010		97	70	27	21	13	8	76
2015		69	49	20	23	16	7	46
2017		77	58	19	15	8	7	62
2018		95	66	29	32	20	12	63
Lubuskie 2010		343	270	73	131	102	29	212
2015		318	266	52	86	59	27	232
2017		315	250	65	108	58	50	207
2018		320	235	85	112	84	28	208

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 22 (52). MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW (dok.)
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a do Poznania Inflow ^a to Poznań			Odływ ^b z Poznania Outflow ^b from Poznań			Saldo migracji Net migration	
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas		
Łódzkie	2010	119	87	32	46	35	11	73
	2015	134	96	38	42	31	11	92
	2017	144	111	33	32	21	11	112
	2018	147	111	36	41	27	14	106
Małopolskie.....	2010	51	30	21	50	33	17	1
	2015	40	32	8	52	28	24	-12
	2017	39	19	20	41	31	10	-2
	2018	42	34	8	60	42	18	-18
Mazowieckie.....	2010	154	117	37	261	208	53	-107
	2015	123	105	18	291	257	34	-168
	2017	149	115	34	255	209	46	-106
	2018	126	99	27	279	231	48	-153
Opolskie.....	2010	30	26	4	12	8	4	18
	2015	52	41	11	4	2	2	48
	2017	37	31	6	9	8	1	28
	2018	30	24	6	26	18	8	4
Podkarpackie.....	2010	32	22	10	9	6	3	23
	2015	37	26	11	13	4	9	24
	2017	37	15	22	14	8	6	23
	2018	42	24	18	24	14	10	18
Podlaskie	2010	57	43	14	16	8	8	41
	2015	66	53	13	12	9	3	54
	2017	47	37	10	17	9	8	30
	2018	49	36	13	28	17	11	21
Pomorskie.....	2010	134	111	23	93	75	18	41
	2015	155	107	48	93	64	29	62
	2017	134	106	28	109	87	22	25
	2018	164	115	49	124	82	42	40
Śląskie	2010	103	86	17	55	43	12	48
	2015	97	81	16	63	60	3	34
	2017	78	68	10	45	40	5	33
	2018	85	64	21	51	46	5	34
Świętokrzyskie.....	2010	54	39	15	17	6	11	37
	2015	36	25	11	16	7	9	20
	2017	36	23	13	14	4	10	22
	2018	36	21	15	15	5	10	21
Warmińsko-mazurskie	2010	107	82	25	30	20	10	77
	2015	99	76	23	27	14	13	72
	2017	84	58	26	11	7	4	73
	2018	112	84	28	34	28	6	78
Wielkopolskie.....	2010	2891	1567	1324	6766	1663	5103	-3875
	2015	2920	1468	1452	5633	1197	4436	-2713
	2017	2601	1308	1293	5719	1124	4595	-3118
	2018	3196	1650	1546	6498	1336	5162	-3302
Zachodniopomorskie ...	2010	406	331	75	145	94	51	261
	2015	397	330	67	116	74	42	281
	2017	375	306	69	123	90	33	252
	2018	464	359	105	132	94	38	332

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 23 (53). RUCH WĘDRÓWKOWY LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY W OBRĘBIE POZNAŃA^a
MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE WITHIN POZNAŃ^a

LATA YEARS		BYŁE DELEGATURY URZĘDU MIASTA POZNAŃA FORMER OFFICE AGENCIES OF POZNAŃ CITY HALL		Napływ Inflow	Odpyływ Outflow	Saldo ruchu międzydzielnicowego Net migration
OGÓŁEM	2010			4832	4832	x
TOTAL	2015			3981	3981	x
	2017			3233	3233	x
	2018			3555	3555	x
Grunwald	2010			1053	1020	33
	2015			980	853	127
	2017			652	703	-51
	2018			730	786	-56
Jeżyce	2010			1033	914	119
	2015			843	646	197
	2017			668	654	14
	2018			732	677	55
Nowe Miasto.....	2010			951	769	182
	2015			697	751	-54
	2017			615	538	77
	2018			814	525	289
Stare Miasto	2010			1159	1481	-322
	2015			869	1202	-333
	2017			869	813	56
	2018			776	1027	-251
Wilda.....	2010			636	648	-12
	2015			592	529	63
	2017			429	525	-96
	2018			503	540	-37

a Dane dotyczą tylko ruchu ludności między byłymi delegaturami Urzędu Miasta Poznania (bez ruchu zewnętrznego).

a Data concern only migration of population between former office agencies of Poznań City Hall (excluding the outside migration).

TABL. 24 (54). MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE
OF MIGRANTS

LATA YEARS		Imigranci Immigrants			Emigranci Emigrants			Saldo migracji Net migration		
WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
OGÓŁEM	2010	125	75	50	445	179	266	-320	-104	-216
TOTAL	2017	215	124	91	37	13	24	178	111	67
	2018	255	130	125	63	28	35	192	102	90
0–4 lata.....		37	24	13	3	3	–	34	21	13
5–9.....		19	10	9	6	4	2	13	6	7
10–14.....		10	1	9	1	1	–	9	0	9
15–19.....		9	4	5	3	1	2	6	3	3
20–24.....		12	6	6	1	–	1	11	6	5
25–29.....		16	5	11	13	5	8	3	0	3
30–34.....		37	16	21	9	5	4	28	11	17
35–39.....		35	21	14	11	5	6	24	16	8
40–44.....		20	11	9	6	1	5	14	10	4
45–49.....		18	10	8	2	–	2	16	10	6
50–54.....		13	7	6	3	1	2	10	6	4
55–59.....		5	2	3	2	1	1	3	1	2
60–64.....		11	5	6	2	1	1	9	4	5
65 lat i więcej and more		13	8	5	1	–	1	12	8	4

TABL. 25 (55). **REZYDENCI^a**

Stan w dniu 31 grudnia

USUAL RESIDENCE POPULATION^a

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	552568	541152	537682	535946	T O T A L
Mężczyźni.....	257940	252705	251111	250391	Males
Kobiety.....	294628	288447	286571	285555	Females
Kobiety na 100 mężczyzn.....	114,2	114,1	114,1	114,0	Females per 100 males

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2, pkt 2) na str. 72.

a See general notes, item 2, point 2) on page 72.

TABL. 26 (56). **REZYDENCI^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 grudnia

WORKING AND NON-WORKING AGE USUAL RESIDENCE POPULATION^a

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	552568	541152	537682	535946	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym....	85020	85624	88316	89413	Pre-working age
mężczyźni.....	43424	43947	45266	45835	males
kobiety.....	41596	41677	43050	43578	females
W wieku produkcyjnym.....	361702	332055	320131	315127	Working age
w tym w wieku mobilnym....	228273	218552	211390	207524	of which of mobility age
mężczyźni.....	184173	170562	165121	162664	males
w tym w wieku mobilnym....	112692	107619	104060	102142	of which of mobility age
kobiety.....	177529	161493	155010	152463	females
w tym w wieku mobilnym....	115581	110933	107330	105382	of which of mobility age
W wieku poprodukcyjnym.....	105846	123473	129235	131406	Post-working age
mężczyźni.....	30343	38196	40724	41892	males
kobiety.....	75503	85277	88511	89514	females

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2, pkt 2) na str. 72.

a See general notes, item 2, point 2) on page 72.

Uwagi ogólne

Pracujący

1. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
  - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin),
  - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
  - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

2. **Pełnozatrudnieni** są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia. **Niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

3. Dane dotyczące **pracujących według stanu w dniu 31 grudnia** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

4. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu** dotyczą pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezo-

General notes

Employment

1. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
  - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers),
  - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,
  - c) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

2. **Full-time paid employees** are employed persons on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker. **Part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

3. Data concerning **employment as of 31st December** are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main workplace**.

4. Data regarding the **average paid employment** concern full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as

nowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. Dane według sekcji PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 18.

6. Dane o pracujących prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracownika i faktycznie prowadzonej działalności.

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 czerwca 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 z późn. zm.), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonyującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest to osoba niepełnosprawna – zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub uczelni w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. **Stopę bezrobocia rejestrowanego** obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

3. Informacje o **wydatkach Funduszu Pracy** podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 czerwca 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 z późn. zm.).

Warunki pracy

1. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze „Statystycznej karty wypadku”.

part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

5. Data according to sections of the NACE Rev. 2 were compiled using the **enterprise method**. Definition of the enterprise method is given in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 18.

6. Data regarding employment are presented by permanent places of work and actually conducted business activity.

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed** persons include persons who, in accordance with the Law dated 20th April 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1st June 2004 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1265 with later amendments), are classified as unemployed.

An **unemployed person** is understood as a person who is at least 18 years old and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme) or tertiary schools in part-time programme registered in the powiat labour office corresponding to the person's permanent or temporary place of residence, and seeking, employment or any other income-generating work, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. The **registered unemployment rate** is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety.

3. Information concerning **Labour Fund expenditures** are given according to Law dated 20th April 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1st June 2004 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1265 with later amendments).

Work conditions

1. Information regarding **accidents at work** includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of whether incapacity for work was indicated. Information on accidents at work in budgetary units conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data on accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from “Statistical accident report”.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawiania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie podróży służbowej;
- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;
- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

Each accident, regardless whether the victim was injured during a single or multiple casualty incident, is counted as one accident at work.

2. Accident at work is a sudden event, caused by external reason leading to injury or death, which occurred in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the obligation arising from the employment relationship.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance against accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- 1) during a business trip;
- 2) during training within the scope of national self-defence;
- 3) when performing tasks ordered by trade union organisations operating at the employer's.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance in the course of:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work while serving the sentence of imprisonment or temporary detentions;
- 3) exercising a mandate by members of parliament or senate who receive salaries;
- 4) serving a mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;
- 5) doing – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity – training or internship connected with a scholarship received by school leavers;
- 6) performance of work, by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of cooperatives, for the benefit of these cooperatives;
- 7) performance or cooperation in performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;
- 8) performance of typical activities related to running, or cooperation in running, a non-agricultural economic activity;
- 9) performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;
- 10) serving supplementary forms of military service;
- 11) education of students receiving scholarship at the National School of Public Administration.

3. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

4. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

5. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości, przy czym:

- 1) dane obejmują zatrudnionych w jednostkach zaliczanych do sekcji: „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” (bez: gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybolówstwa w wodach morskich); „Górnictwo i wydobywanie”; „Przetwórstwo przemysłowe”; „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”; „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”; „Budownictwo” (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”; „Transport i gospodarka magazynowa”; „Informacja i komunikacja” (bez: działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca” (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzętania); „Edukacja” (w zakresie szkół wyższych); „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (w zakresie opieki zdrowotnej); „Pozostała działalność usługowa” (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);
- 2) dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, pyły zwłókniające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

3. Serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e.: loss of sight, hearing, speech, ability to procreate, other bodily harm or health-related problems disrupting primary bodily functions or resulting in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant incapacity for work in the occupation, or a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

4. Fatal accident at work is an accident which leads to the death of a victim at the site of the accident or within 6 months of the accident.

5. Information on persons exposed to physical health risk factors is compiled on the basis of reports, wherein:

- 1) data concern persons employed by entities included in the sections: "Agriculture, forestry and fishing" (excluding: private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); "Mining and quarrying"; "Manufacturing"; "Electricity, gas, steam and air conditioning supply"; "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities"; "Construction" (excluding development of building projects); "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles"; "Transportation and storage"; "Information and communication" (excluding: motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); "Professional, scientific and technical activities" (in the scope of scientific research and development as well as veterinary activities); "Administrative and support service activities" (in the scope of rental and leasing activities; travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); "Education" (only tertiary education); "Human health and social work activities" (in the scope of human health activities); "Other service activities" (in the scope of repair of computers and personal and household goods);
- 2) data concern persons exposed to factors arising from the work environment (chemicals, fibrous dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimate, etc.), strenuous work (awkward postures, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors associated with particularly dangerous machinery.

Pracujący Employment

TABLE 1 (57). **PRACUJĄCY^a**

Stan w dniu 31 grudnia
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2017	2018	
				ogółem total	w tym kobiety of which women
O G Ó Ł E M ..... TOTAL	227457	234666	243854	246076	126905
sektor publiczny..... public sector	81800	79815	80803	81266	51451
sektor prywatny..... private sector	145657	154851	163051	164810	75454
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	452	511	483	517	251
Przemysł..... Industry	40525	39415	40090	41321	12138
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing	35336	34837	35619	36578	10732
Budownictwo..... Construction	13857	9986	9716	9277	1580
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	38186	36830	37326	39537	22169
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage	13715	14061	13982	14081	4279
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	4780	4214	3905	4404	2564
Informacja i komunikacja..... Information and communication	8079	11366	12649	13627	5002
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities	11159	11194	11611	11214	6998
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	3690	3854	3870	3823	2177
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	13098	13872	15659	14630	8465
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities	14643	21759	24596	24019	11056
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne..... Public administration and defence; compulsory social security	16578	17349	17285	17839	12250
Edukacja..... Education	28123	29469	30659	30453	21563
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	16204	16371	17613	17018	14022
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... Arts, entertainment and recreation	3300	3262	3280	3185	1818
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	1068	1153	1130	1131	573

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

^a By actual workplace and kind of activity; excluding economic entities employing up to 9 persons as well as persons employed on private farms in agriculture.

TABL. 2 (58): **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M.....	223579	224213	235632	239122	T O T A L
sektor publiczny.....	87224	83123	82643	81652	public sector
sektor prywatny	136355	141090	152989	157470	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1162	1048	854	905	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł.....	50708	48123	50844	51458	Industry
w tym przetwórstwo przemy- słowe.....	39541	40835	43582	44073	of which manufacturing
Budownictwo	11563	7684	7385	7463	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	38348	37564	42335	44298	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka maga- zynowa	7423	7109	8141	8242	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2583	2095	2397	2679	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	5616	7003	8923	9411	Information and communica- tion
Działalność finansowa i ubez- pieczeniowa.....	10206	8170	6821	6262	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3487	3423	3605	3462	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	10054	12785	11493	12278	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	12951	17114	19453	19587	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obro- na narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	19896	21541	21407	20916	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja.....	28442	29736	30441	30338	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	17031	16618	17415	17659	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	2900	2874	2835	2863	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1210	1326	1285	1301	Other service activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; bez zatrudnionych za granicą.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Bezrobocie Unemployment

TABL. 3 (59). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**

Stan w dniu 31 grudnia

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS JOB OFFERS

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	11200	7964	5048	4214	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	5746	4224	2783	2447	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący	1490	745	503	463	previously not employed
absolwenci ^a	701	234	145	113	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	2654	2055	1365	1131	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	1112	746	326	243	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^b	2862	3407	2206	1711	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku	2625	1608	963	855	possessing benefit rights
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	.	1013	848	680	with at least one child under 6 years of age
niepełnosprawni	577	610	331	309	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego^c w %	3,6	2,4	1,4	1,2	Registered unemployment rate^c in %
Oferty pracy	143	604	483	641	Job offers

a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez ponad 12 miesięcy w ciągu ostatnich 2 lat, z wyłączeniem czasu odbywania stażu i przygotowania zawodowego. c Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 95.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall over 12 months during the last two years, excluding the time of undergoing traineeship and on a job occupational training. c See general notes, item 2 on page 95.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 4 (60). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**

NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem	22927	14625	11496	9652	Total newly registered unemployed persons
Z liczby ogółem:					Of total number:
kobiety	11152	7513	5929	5083	women
dotychczas niepracujący	3707	1723	1406	1228	previously not employed
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	2060	1287	649	404	terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani ogółem	21905	17011	13026	10486	Total persons removed from unemployment rolls
Z liczby ogółem:					Of total number:
kobiety	10517	8768	6788	5419	women
z tytułu podjęcia pracy	8547	8527	6252	5159	received jobs

a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 5 (61). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**

Stan w dniu 31 grudnia

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010		2015		2017		2018	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM TOTAL	11200	5746	7964	4224	5048	2783	4214	2447
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej and less	1561	881	555	359	315	214	266	189
25–34	3819	2197	2176	1382	1409	974	1173	826
35–44	1977	1037	1834	1036	1343	822	1095	709
45–54	2369	1176	1512	755	866	409	806	406
55 lat i więcej and more	1474	455	1887	692	1115	364	874	317
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe Tertiary	2689	1664	2043	1202	1491	882	1272	784
Policealne i średnie zawodowe Post-secondary and vocational secondary	2209	1186	1488	858	908	544	768	471
Średnie ogólnokształcące General secondary	1516	966	965	612	619	400	534	349
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	2284	858	1440	604	792	333	629	294
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe Lower secondary, primary and incomplete primary	2502	1072	2028	948	1238	624	1011	549
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{ab} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{ab}								
3 miesiące i mniej months and less	5084	2492	2738	1382	1723	856	1597	874
3–6	2403	1329	1323	743	844	507	715	442
6–12	2129	1135	1437	802	786	456	598	357
12–24	1272	648	1168	636	761	460	511	324
Powyżej 24 miesięcy More than 24 months	312	142	1298	661	934	504	793	450
WEDŁUG STAŻU PRACY^b BY WORK SENIORITY^b								
Bez stażu pracy No work seniority	1490	780	745	421	503	296	463	273
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej and less	2026	1056	1526	799	1013	508	818	466
1–5	2272	1181	1408	783	991	625	817	513
5–10	1522	823	1209	702	785	490	694	450
10–20	1602	879	1270	693	812	456	672	407
20–30	1628	777	1178	585	642	309	505	246
powyżej 30 lat more than 30 years	660	250	628	241	302	99	245	92

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 grudnia 2018 r. wśród bezrobotnych było 1270 osób (w tym 506 kobiet) w wieku 50 lat i więcej.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a From the date of registering in a labour office. b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6, persons remaining unemployed for 3 months and 1 day to 6 months were included.

Note. As of 31st December 2018 among the unemployed were 1270 persons (of which 506 women) aged 50 and more.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 6 (62). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**
 REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych.....	28	66	37	35	Undertook employment in intervention works
w tym kobiety.....	17	39	23	21	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych.....	18	10	15	8	Undertook employment in public works
w tym kobiety.....	9	10	13	7	of which women
Rozpoczęli szkolenie i staż u pracodawcy.....	2884	1701	1220	1024	Started training and traineeship with the employer
w tym kobiety.....	1574	988	640	553	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne.....	62	76	22	22	Started a social useful works
w tym kobiety.....	31	41	10	9	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy.....	7295	13713	15312	15127	Number of submitted job offers

a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a During the year.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

TABL. 7 (63). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^{ab}**
 EXPENDITURES OF LABOUR FUND^{ab}

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018		SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM.....	77705,7	67470,1	54337,0	47174,1	100,0	TOTAL
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych.....	43618,7	36455,3	23198,1	18617,3	39,5	Unemployment benefits
Szkolenia.....	3264,2	2540,5	2111,4	1563,1	3,3	Training
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy.....	12637,9	11038,4	8195,3	9193,1	19,5	Means for starting of economic activity and equipping of work seat
Roboty publiczne.....	310,1	266,2	245,2	87,5	0,2	Public works
Prace interwencyjne.....	286,2	721,5	352,6	147,4	0,3	Intervention works
Stypendia za okres stażu.....	9918,0	6695,4	3951,6	3226,6	6,8	Scholarships for traineeship period

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 95. b Dane dotyczą Poznania i powiatu poznańskiego.

Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

a See general notes, item 3 on page 95. b Data concern Poznań and Poznański Powiat.

Source: data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

Warunki pracy Work conditions

TABL. 8 (64). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Poszkodowani	2540	2267	2146	2222	Persons injured
w tym kobiety	839	1012	948	934	of which females
w wypadkach:					in accidents:
śmiertelnych	12	7	3	1	fatal
ciężkich	8	7	8	17	serious
z innym skutkiem	2520	2253	2135	2204	with other effect
Liczba dni niezdolności do pracy	90378	79709	73478	72585	Number of days of an inability to work
na jednego poszkodowanego ^b	35,7	35,3	34,3	32,7	for an injured person ^b

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych oraz bez liczby dni niezdolności do pracy dla tych osób.

^a Registered in a given year. ^b Excluding persons injured in fatal accidents and without the number of days of an inability to work of these persons.

TABL. 9 (65). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
EXPOSURE TO RISK FACTORS AT WORK^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	18776	16508	12474	14433	T O T A L
w tym przez jedną grupę czynników	15699	14400	11119	12923	of which one group factors
Zagrożenia:					Risks arising from:
związane ze środowiskiem pracy	9484	8126	6636	8038	work environment
w tym przez jedną grupę czynników	7607	6736	5833	6905	of which one group factors
związane z uciążliwością pracy	6781	6112	2858	3052	strenuous work
w tym przez jedną grupę czynników	6122	5824	2691	2904	of which one group factors
czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi	2511	2270	2980	3343	mechanical factors associated with particularly dangerous machinery
w tym przez jedną grupę czynników	1970	1840	2595	3114	of which one group factors

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 i wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 97.

^a Employees listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 5 on page 97.

TABL. 10 (66). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a CZYNNIKAMI SZKODLIWYMI I NIEBEZPIECZNYMI DLA ZDROWIA**

Stan w dniu 31 grudnia

EXPOSURE^a TO PHYSICAL HEALTH RISK FACTORS

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Zagrożenia związane ze środowiskiem pracy	11114	9283	7343	8851	Hazard connected with work environment
w tym:					of which:
substancje chemiczne	862	353	297	427	chemicals
pyły	1132	375	310	319	dusts
hałas	5066	4652	4575	5527	noise
wibracje (drgania mechaniczne)...	677	679	405	376	vibrations
mikroklimat gorący	371	206	179	333	hot microclimate
mikroklimat zimny	425	246	388	460	cold microclimate
Zagrożenia związane z uciążliwością pracy	8332	6575	3003	3379	Hazard connected with strenuous work
w tym niedostateczne oświetlenie stanowisk pracy	625	381	577	907	of which of insufficient lighting of workstation
Zagrożenia czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi	2697	2307	3187	3786	Hazard connected with mechanical factors associated with particularly dangerous machinery

^a Liczeni tyle razy, na ile czynników są narażeni; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 97.

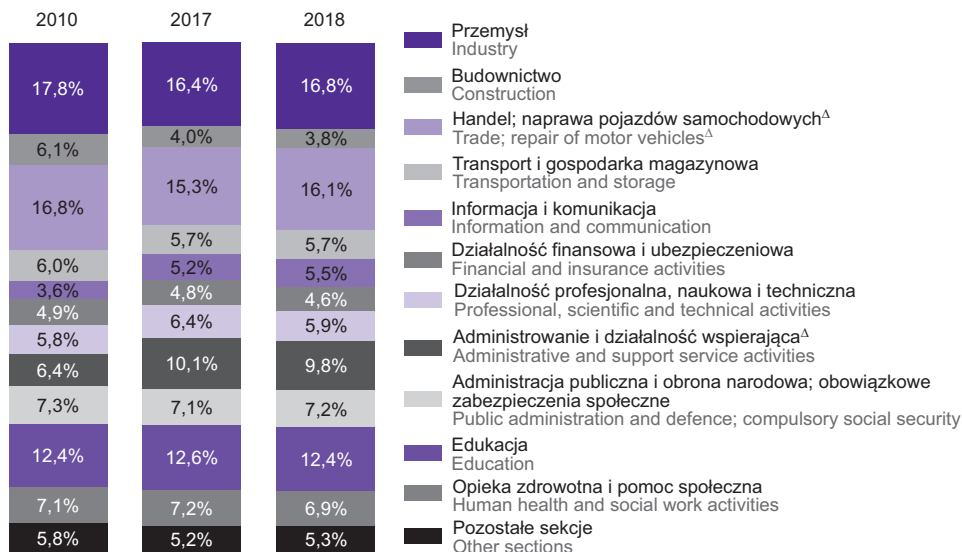
^a Employees listed as many times as many risks they are exposed to; data concern entities employing more than 9 persons; see general notes, item 5 on page 97.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG SEKCJI

Stan w dniu 31 grudnia

STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a BY SECTIONS

As of 31st December

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

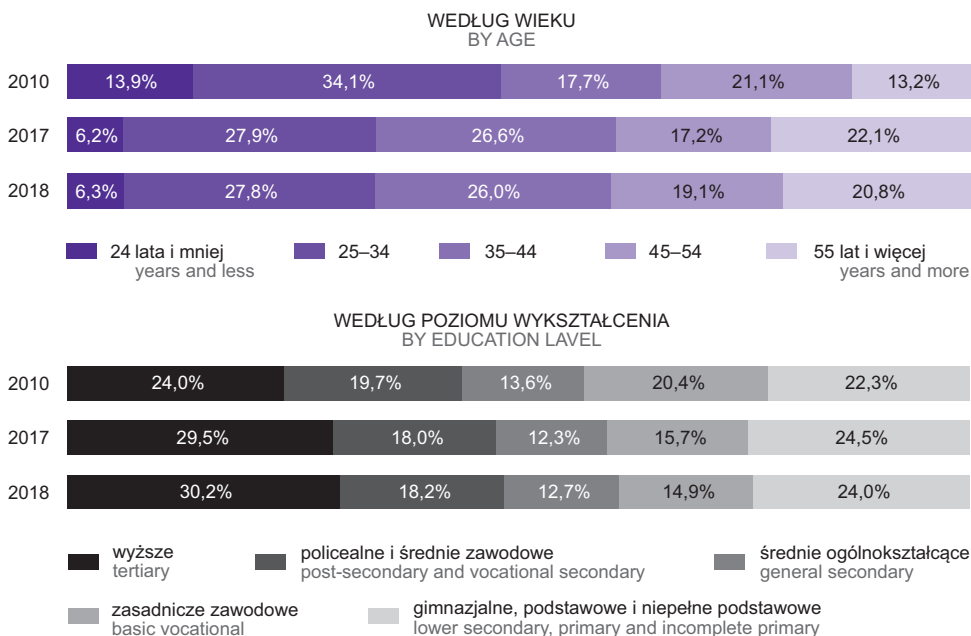
^a By actual workplace and kind of activity; excluding economic entities employing up to 9 persons as well as persons employed on private farms in agriculture.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 grudnia

STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL

As of 31st December

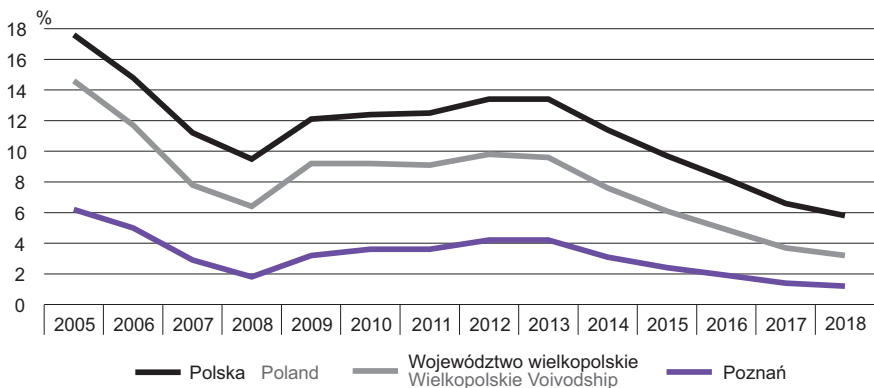

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO

Stan w dniu 31 grudnia

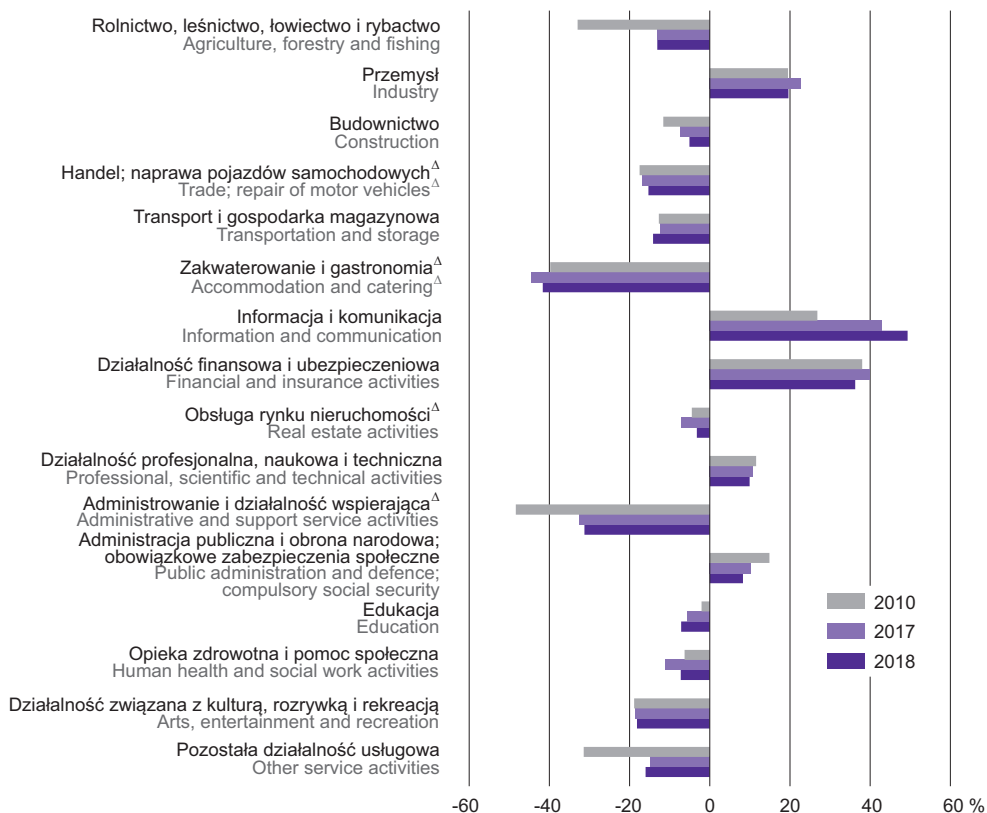
REGISTERED UNEMPLOYMENT RATE

As of 31st December

ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ W SEKCJACH OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA OGÓLEM^a

RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE WAGES AND SALARIES IN SECTIONS FROM THE TOTAL AVERAGE WAGES AND SALARIES^a

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9; bez zatrudnionych za granicą; dotyczy miesięcznych wynagrodzeń brutto.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; excluding persons employed abroad; concern monthly gross wages and salaries.

DZIAŁ VII WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. **Wynagrodzenia** obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

2. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne)** przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) placonymi przez ubezpieczonego pracownika.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Dane o świadczeniach i dodatkach z programu „**Rodzina 500+**” prezentowane są na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (jednolity tekst Dz. U. z 2018 r. poz. 2134 z późn. zm.).

Świadczenie finansowane jest z budżetu państwa.

2. **Karta Dużej Rodziny** na mocy ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1390) przysługuje, niezależnie od dochodów, rodzinom z co najmniej trójką dzieci:

- 1) poniżej 18 lat,
- 2) poniżej 25 lat, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej,
- 3) bez ograniczeń wiekowych w przypadku dziecka posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności.

CHAPTER VII WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. **Wages and salaries** include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

2. The **average monthly (nominal) wages and salaries** per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in cooperatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television programme producers.

3. Data regarding wages and salaries are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income tax and also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by the insured employee.

Social security benefits

1. Data on benefits and supplements under “**Family 500+**” programme are presented according to the Law on State Aid in Raising Children dated 11th February 2016 (uniform text Journal of Law 2018 item 2134 with later amendments).

Benefit is financed from the state budget.

2. **Large Family Card** based on the law dated 5th December 2014 of Large Family Card (uniform text Journal of Laws 2019 item 1390) can be obtained, regardless of the received income, by families with at least three children:

- 1) up to the age of 18,
- 2) up to the age of 25 in the case when children learn at school or higher education institution,
- 3) without age limits in the case of children with legal confirmation of disability.

Karta wydawana jest bezpłatnie każdemu członkowi rodziny (również rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka) spełniającej wymienione warunki. Posiadacze karty mają zapewnione zniżki, przede wszystkim, przy zakupie towarów i usług konsumpcyjnych.

The Card is issued free of charge to each member of the family (including foster family and foster home) meeting the conditions specified. The holders of the Card can take advantage of discounts while purchasing consumer goods and services.

Wynagrodzenia Wages and salaries

TABLE 1 (67). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
OGÓŁEM	3814,08	4549,11	5062,37	5355,57	TOTAL
sektor publiczny	4131,96	4802,87	5289,84	5566,38	public sector
sektor prywatny	3610,73	4399,61	4939,48	5246,26	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2556,94	3972,69	4402,32	4654,83	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	4558,60	5385,42	6142,63	6405,84	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	4294,27	5270,03	6007,13	6256,60	of which manufacturing
Budownictwo	3371,84	4271,22	4685,89	5083,76	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3146,31	3718,13	4206,83	4536,70	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	3329,30	3841,73	4435,72	4597,71	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2296,87	2688,86	2803,94	3124,84	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	4837,19	6730,96	7238,88	7997,19	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5263,75	6425,54	7083,34	7297,65	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3643,33	4442,34	4705,82	5182,97	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4254,98	4818,88	5605,11	5888,13	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1969,41	2958,40	3411,30	3681,65	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	4381,89	4898,93	5582,67	5799,25	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	3735,75	4616,72	4782,69	4973,35	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3574,68	3985,19	4495,13	4968,01	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3094,40	3548,88	4120,78	4382,79	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2615,08	3693,29	4311,64	4498,26	Other service activities

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9; bez zatrudnionych za granicą.

a Excluding economic entities employing up to 9 persons; excluding persons employed abroad.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 2 (68). ŚWIADCZENIA Z PROGRAMU „RODZINA 500+”
"FAMILY 500+" PROGRAMME

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	SPECIFICATION
Świadczenie wychowawcze:			Child-raising benefit:
przeciętna miesięczna liczba rodzin otrzymujących świadczenie	29956	28693	average monthly numer of families receiving benefit
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie	40457	38941	average monthly numer of children to which families receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	248474	239822	benefit payments in thousand PLN
Dodatek wychowawczy:			Child-rising supplement:
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka otrzymują dodatek	470	451	average monthly numer of children to which foster families and foster homes receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	2813	2690	benefit payments in thousand PLN
Dodatek do zryczałtowanej kwoty:			Lump sum supplement:
przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego otrzymują dodatek	25	26	average monthly numer of children to which family care and education centres receive benefits
wypłaty świadczenia w tys. zł	153	157	benefit payments in thousand PLN

Uwaga. W 2018 r. Kartę Dużej Rodziny posiadało 5181 rodzin.

Note. In 2018, 5181 families had the Large Family Card.

DZIAŁ VIII MIESZKANIA. INFRASTRUKTURA

Uwagi ogólne

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkanych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię – jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby wykorzystywane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych – według stanu w dniu 31 grudnia, w każdorazowym podziale administracyjnym.

3. **Bilanse zasobów mieszkaniowych** sporządza się dla okresów międzypisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (od 2010 – wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

4. W zasobach mieszkaniowych za podstawę obliczenia przeciętnej liczby osób na mieszkanie i na izbę przyjęto ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia.

CHAPTER VIII DWELLINGS. INFRASTRUCTURE

General notes

Dwellings

1. Information on **dwelling stocks and dwellings completed** concerns dwellings, rooms and useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

Dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

Room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used exclusively for conducting economic activity, if they are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

Useful floor area of a dwelling is the total useful floor area of the rooms, kitchens, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31st December, in each administrative division.

3. **Balances of dwelling stocks** are estimated for the periods between censuses on the basis of results from the last census (since 2010 – the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases in dwelling stocks.

4. In dwelling stocks as the basis for calculating the average number of persons per dwelling and per room the total number of population as of 31st December was used.

5. Dane o **mieszkaniach**, których **budowę rozpoczęto**, dotyczą mieszkań: w nowych budynkach mieszkalnych, w budynkach niemieszkalnych, uzyskanych w wyniku rozbudowy budynków (w części stanowiącej rozbudowę), uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

6. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań** oraz o **izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora;
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku;
- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego;
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów.

7. W związku ze zmianą metodologiczną, od 2018 r. dane o efektach budownictwa „indywidualnego” realizowanego z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku, zostały włączone do formy budownictwa „przeznaczone na sprzedaż lub wynajem”. Dane o mieszkaniach, powierzchni użytkowej oraz izbach oddanych do użytkowania przeliczono zgodnie nowo obowiązującą metodologią. Dane o mieszkaniach, których budowę rozpoczęto, ze względu na brak możliwości dokonania przeliczeń wstecz zgodnie ze zmienionym zakresem form budownictwa („indywidualne” oraz „na sprzedaż lub wynajem”), dla lat 2010–2015 zaprezentowano według metodologii obowiązującej do 2017 r.

Infrastruktura

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego.

5. Data on **dwelling**s in which **construction has begun** concern dwellings in new residential buildings, in non-residential buildings, dwellings created as a result of enlarging building (the enlarged portion), created as a result of adapting non-residential spaces.

6. Information on **dwelling**s, **useful floor area of dwelling**s as well as regarding **rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged part) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

Information regarding the effects of:

- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons, foundations, churches and religious associations, intended for the own use of the investor;
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit;
- **cooperative construction** concerns dwellings completed by housing cooperatives, intended for persons being members of these cooperatives;
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realised entirely from the budget of gmina (primarily with a public assistance or intervention character);
- **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non-profit basis) using credit from the state bank BGK;
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), intended for meeting the residential needs of the employees of these companies.

7. Due to methodological change, since 2018, data regarding effects of „private construction” realised for sale or rent in order to achieve a profit, are included into the form of construction “for sale or rent”. Data on dwellings, useful floor area and rooms completed are recalculated according to the new methodology. Data on dwellings in which construction has begun, due to the impossibility of recalculating data back, according to the revised scope of forms of construction (“private” and “for sale or rent”), for the years 2010–2015 are presented according to methodology valid until 2017.

Infrastructure

1. Information on municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 18.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. – gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) oraz **przyłącza gazowe** prowadzące do budynków (łącznie z budynkami niemieszkalnymi) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

3. **Zródło uliczne** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. **Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci** w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz budynki urzędów i instytucji ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 220).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

The definition of the **enterprise method** is given in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 18.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water supply and gas supply networks** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e., conduits providing water to the distribution network and since 2003 – gas.

Data regarding the **length of the sewage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water supply and sewage connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) and **gas supply connections** leading to buildings (included non-residential buildings) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in case of the sewage system – with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water supply system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water supply and sewage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Data regarding the population connected to the water supply system, sewage system and gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

5. **Consumption of electricity and gas from gas supply system** in households is established on the basis of an advance payment system.

6. Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line – which is considered as a system of connected and collaborating conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10th April 1997 Energetic law (uniform text Journal of Laws 2017 item 220).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

Mieszkania Dwellings

TABL. 1 (69). ZASOBY MIESZKANIOWE^a W UKŁADZIE BYŁYCH DELEGATUR URZĘDU MIASTA POZNAŃA

Stan w dniu 31 grudnia

DWELLING STOCKS^a IN THE BREAKDOWN OF FORMER OFFICE AGENCIES OF POZNAŃ CITY HALL

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M T O T A L					
Mieszkania w tys.	236,6	251,3	258,0	261,8	Dwellings in thousands
Izby w mieszkaniach w tys.	835,4	878,5	897,7	908,9	Rooms in dwellings in thousands
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	15260,6	16235,8	16650,4	16886,5	Useful floor area of dwellings in thousand m ²
Przeciętna w zasobach:					Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu	3,53	3,50	3,48	3,47	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :					useful floor area in m ² :
1 mieszkania	64,5	64,6	64,5	64,5	per dwelling
na 1 osobę	27,5	29,9	30,9	31,5	per person
liczba osób na:					number of persons:
1 mieszkanie	2,35	2,16	2,09	2,05	per dwelling
1 izbę	0,67	0,62	0,60	0,59	per room
GRUNWALD					
Mieszkania w tys.	53,6	56,7	58,2	59,2	Dwellings in thousands
Izby w mieszkaniach w tys.	188,7	197,4	201,9	204,8	Rooms in dwellings in thousands
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	3531,0	3724,1	3818,4	3875,0	Useful floor area of dwellings in thousand m ²
Przeciętna w zasobach:					Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu	3,52	3,48	3,47	3,46	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :					useful floor area in m ² :
1 mieszkania	65,9	65,7	65,6	65,4	per dwelling
na 1 osobę	29,2	31,5	32,6	33,3	per person
liczba osób na:					number of persons:
1 mieszkanie	2,26	2,08	2,01	1,96	per dwelling
1 izbę	0,64	0,60	0,58	0,57	per room
JEŻYCE					
Mieszkania w tys.	34,8	36,8	38,2	38,9	Dwellings in thousands
Izby w mieszkaniach w tys.	128,5	134,9	139,2	141,1	Rooms in dwellings in thousands
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	2625,8	2793,8	2887,0	2930,0	Useful floor area of dwellings in thousand m ²
Przeciętna w zasobach:					Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu	3,69	3,67	3,64	3,63	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :					useful floor area in m ² :
1 mieszkania	75,3	75,9	75,5	75,4	per dwelling
na 1 osobę	32,3	34,8	36,1	36,7	per person
liczba osób na:					number of persons:
1 mieszkanie	2,34	2,18	2,09	2,06	per dwelling
1 izbę	0,63	0,59	0,58	0,57	per room

a Na podstawie bilansów.

a Based on balances.

TABL. 1 (69). ZASOBY MIESZKANIOWE^a W UKŁADZIE BYŁYCH DELEGATUR URZĘDU MIASTA POZNAŃ (dok.)

Stan w dniu 31 grudnia

DWELLING STOCKS^a IN THE BREAKDOWN OF FORMER OFFICE AGENCIES OF POZNAŃ CITY HALL
(cont.)

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
NOWE MIASTO					
Mieszkania w tys.	54,7	57,3	58,3	59,7	Dwellings in thousands
Izby w mieszkaniach w tys.	196,3	205,1	208,5	212,8	Rooms in dwellings in thousands
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	3363,4	3570,4	3649,9	3739,5	Useful floor area of dwellings in thousand m ²
Przeciętna w zasobach:					Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu	3,59	3,58	3,58	3,56	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :					useful floor area in m ² :
1 mieszkania	61,5	62,3	62,6	62,6	per dwelling
na 1 osobę	24,6	26,8	27,8	28,5	per person
liczba osób na:					number of persons:
1 mieszkanie	2,50	2,32	2,25	2,19	per dwelling
1 izbę	0,70	0,65	0,63	0,62	per room
STARE MIASTO					
Mieszkania w tys.	68,0	72,7	74,6	75,0	Dwellings in thousands
Izby w mieszkaniach w tys.	238,1	251,6	256,7	257,9	Rooms in dwellings in thousands
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	4182,6	4478,4	4587,0	4614,0	Useful floor area of dwellings in thousand m ²
Przeciętna w zasobach:					Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu	3,50	3,46	3,44	3,44	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :					useful floor area in m ² :
1 mieszkania	61,5	61,6	61,5	61,5	per dwelling
na 1 osobę	26,7	29,3	30,1	30,4	per person
liczba osób na:					number of persons:
1 mieszkanie	2,30	2,10	2,04	2,02	per dwelling
1 izbę	0,66	0,61	0,59	0,59	per room
WILDA					
Mieszkania w tys.	25,5	27,8	28,6	29,0	Dwellings in thousands
Izby w mieszkaniach w tys.	83,9	89,4	91,4	92,4	Rooms in dwellings in thousands
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	1557,8	1669,1	1708,2	1728,0	Useful floor area of dwellings in thousand m ²
Przeciętna w zasobach:					Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu	3,29	3,21	3,19	3,18	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :					useful floor area in m ² :
1 mieszkania	61,1	60,0	59,6	59,5	per dwelling
na 1 osobę	25,8	28,8	29,5	30,0	per person
liczba osób na:					number of persons:
1 mieszkanie	2,37	2,09	2,02	1,99	per dwelling
1 izbę	0,72	0,65	0,63	0,62	per room

a Na podstawie bilansów.

a Based on balances.

TABL. 3 (71). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2018 R. (dok.)**
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2018 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Wypłacone użytkownikom lokali Paid out user to					
		gminnych gminas	spółdziel- czych coopera- tives	wspólnot mieszka- niowych housing community	prywatnych private	towarzystw budownictwa spo- łecznego public building society	innych others
W % OGÓŁEM IN % OF TOTAL							
Liczba dodatków..... Number of allowances	100,0	31,1	20,1	4,5	39,4	2,1	2,8
Kwota dodatków..... Amount of allowances	100,0	31,1	20,1	4,5	39,4	2,1	2,8

TABL. 4 (72). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo mieszkaniowe Area of grounds transferred to investor for dwelling construction			Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe (stan w dniu 31 XII) Area of grounds in gminas stock for dwelling construction (as of 31 XII)			
	ogółem total	w tym of which		wielorodzinne multi-family		jednorodzinne single-family	
		spółdzielcze cooperatives	osób fizycznych of natural persons	razem total	w tym uzbrojone of which developed	razem total	w tym uzbrojone of which developed
	w ha in ha						
2010.....	5,4	5,0	0,3	32,4	32,4	48,6	48,6
2015.....	7,4	–	4,7	32,8	32,8	49,2	49,2
2017.....	12,0	–	1,2	34,0	34,0	51,0	51,0
2018.....	8,0	–	1,4	32,0	32,0	51,0	51,0

TABL. 5 (73). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
OGÓŁEM.....	2762	4570	7432	5610	TOTAL
Indywidualne.....	274	411	367	332 ^a	Private
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	2463	4159	6610	5228 ^b	For sale or rent
Spółdzielcze.....	4	–	–	–	Cooperatives
Komunalne (gminne).....	21	–	166	50	Municipal (gmina)
Społeczne czynszowe.....	–	–	289	–	Public building society

^a Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 110. ^b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 110.

^a Realised by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor; see general notes, item 7 on page 110. ^b Including private construction designed for sale or rent; see general notes, item 7 on page 110.

TABL. 6 (74). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W UKŁADZIE BYŁYCH DELEGATUR URZĘDU MIASTA POZNANIA**
 DWELLINGS COMPLETED IN THE BREAKDOWN OF FORMER OFFICE AGENCIES OF POZNAŃ CITY HALL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
Mieszkania	3180	3629	4069	4006	Dwellings
Indywidualne ^a	470	300	294	321	Private ^a
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	2659	3184	3685	3545	For sale or rent ^b
Spółdzielcze.....	15	2	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne).....	36	–	90	140	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe.....	–	143	–	–	Public building society
Izby	10386	9970	11493	11928	Rooms
Indywidualne ^a	2682	1754	1711	1775	Private ^a
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	7562	7898	9512	9748	For sale or rent ^b
Spółdzielcze.....	46	4	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne).....	96	–	270	405	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe.....	–	314	–	–	Public building society
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	230615	229652	251974	252969	Useful floor area of dwellings in m²
Indywidualne ^a	74986	52122	50855	50768	Private ^a
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	152532	171108	196473	195271	For sale or rent ^b
Spółdzielcze.....	1302	90	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne).....	1795	–	4646	6930	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe.....	–	6332	–	–	Public building society
GRUNWALD					
Mieszkania	542	910	1088	1050	Dwellings
Indywidualne ^a	83	42	41	49	Private ^a
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	455	725	1047	1001	For sale or rent ^b
Spółdzielcze.....	4	–	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne).....	–	–	–	–	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe.....	–	143	–	–	Public building society
Izby	1700	2324	3169	3167	Rooms
Indywidualne ^a	432	260	230	260	Private ^a
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	1244	1750	2939	2907	For sale or rent ^b
Spółdzielcze.....	24	–	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne).....	–	–	–	–	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe.....	–	314	–	–	Public building society
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	40101	52332	65941	62877	Useful floor area of dwellings in m²
Indywidualne ^a	12298	8266	7123	8095	Private ^a
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	26970	37734	58818	54782	For sale or rent ^b
Spółdzielcze.....	832	–	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne).....	–	–	–	–	Municipal (gmina)
Spółeczne czynszowe.....	–	6332	–	–	Public building society

^a Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora (dane za lata 2010 i 2015 zmieniono); patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 110. ^b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (dane za lata 2010 i 2015 zmieniono); patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 110.

^a Realised by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor (data for 2010 and 2015 were changed); see general notes, item 7 on page 110. ^b Including private construction designed for sale or rent (data for 2010 and 2015 were changed); see general notes, item 7 on page 110.

TABL. 6 (74). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W UKŁADZIE BYŁYCH DELEGATUR URZĘDU MIASTA POZNAŃ (cd.)

DWELLINGS COMPLETED IN THE BREAKDOWN OF FORMER OFFICE AGENCIES OF POZNAŃ CITY HALL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
JEŻYCE					
Mieszkania	714	394	710	642	Dwellings
Indywidualne ^a	154	107	71	89	Private ^a
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	560	286	639	553	For sale or rent ^b
Spółdzielcze.....	–	1	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne).....	–	–	–	–	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe.....	–	–	–	–	Public building society
Izby	2778	1335	2094	2058	Rooms
Indywidualne ^a	910	597	406	498	Private ^a
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	1868	736	1688	1560	For sale or rent ^b
Spółdzielcze.....	–	2	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne).....	–	–	–	–	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe.....	–	–	–	–	Public building society
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	61013	35785	47020	47040	Useful floor area of dwellings in m²
Indywidualne ^a	25430	17705	12112	14403	Private ^a
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	35583	18035	34908	32637	For sale or rent ^b
Spółdzielcze.....	–	45	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne).....	–	–	–	–	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe.....	–	–	–	–	Public building society
NOWE MIASTO					
Mieszkania	676	476	673	1463	Dwellings
Indywidualne ^a	122	90	118	120	Private ^a
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	508	385	555	1203	For sale or rent ^b
Spółdzielcze.....	10	1	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne).....	36	–	–	140	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe.....	–	–	–	–	Public building society
Izby	1986	1606	2084	4351	Rooms
Indywidualne ^a	703	526	684	665	Private ^a
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	1167	1078	1400	3281	For sale or rent ^b
Spółdzielcze.....	20	2	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne).....	96	–	–	405	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe.....	–	–	–	–	Public building society
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	48162	37941	49200	92285	Useful floor area of dwellings in m²
Indywidualne ^a	19114	14809	19577	18373	Private ^a
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	26848	23087	29623	66982	For sale or rent ^b
Spółdzielcze.....	405	45	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne).....	1795	–	–	6930	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe.....	–	–	–	–	Public building society

^a Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora (dane za lata 2010 i 2015 zmieniono); patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 110. ^b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (dane za lata 2010 i 2015 zmieniono); patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 110.

^a Realised by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor (data for 2010 and 2015 were changed); see general notes, item 7 on page 110. ^b Including private construction designed for sale or rent (data for 2010 and 2015 were changed); see general notes, item 7 on page 110.

TABL. 6 (74). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W UKŁADZIE BYŁYCH DELEGATUR URZĘDU MIASTA POZNAŃ (dok.)**
 DWELLINGS COMPLETED IN THE BREAKDOWN OF FORMER OFFICE AGENCIES OF POZNAŃ CITY HALL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
STARE MIASTO					
Mieszkania	723	1009	1158	423	Dwellings
Indywidualne ^a	89	51	54	52	Private ^a
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	633	958	1014	371	For sale or rent ^b
Spółdzielcze.....	1	–	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne).....	–	–	90	–	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe.....	–	–	–	–	Public building society
Izby	2276	2540	3044	1243	Rooms
Indywidualne ^a	514	315	330	296	Private ^a
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	1760	2225	2444	947	For sale or rent ^b
Spółdzielcze.....	2	–	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne).....	–	–	270	–	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe.....	–	–	–	–	Public building society
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	49304	61594	68309	28577	Useful floor area of dwellings in m²
Indywidualne ^a	15529	9734	9951	8150	Private ^a
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	33710	51860	53712	20427	For sale or rent ^b
Spółdzielcze.....	65	–	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne).....	–	–	4646	–	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe.....	–	–	–	–	Public building society
WILDA					
Mieszkania	525	840	440	428	Dwellings
Indywidualne ^a	22	10	10	11	Private ^a
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	503	830	430	417	For sale or rent ^b
Spółdzielcze.....	–	–	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne).....	–	–	–	–	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe.....	–	–	–	–	Public building society
Izby	1646	2165	1102	1109	Rooms
Indywidualne ^a	123	56	61	56	Private ^a
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	1523	2109	1041	1053	For sale or rent ^b
Spółdzielcze.....	–	–	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne).....	–	–	–	–	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe.....	–	–	–	–	Public building society
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	32035	42000	21504	22190	Useful floor area of dwellings in m²
Indywidualne ^a	2614	1608	2092	1747	Private ^a
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b	29421	40392	19412	20443	For sale or rent ^b
Spółdzielcze.....	–	–	–	–	Cooperative
Komunalne (gminne).....	–	–	–	–	Municipal (gmina)
Spoleczne czynszowe.....	–	–	–	–	Public building society

^a Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora (dane za lata 2010 i 2015 zmieniono); patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 110. ^b Łącznie z budownictwem indywidualnym przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (dane za lata 2010 i 2015 zmieniono); patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 110.

^a Realised by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor (data for 2010 and 2015 were changed); see general notes, item 7 on page 110. ^b Including private construction designed for sale or rent (data for 2010 and 2015 were changed); see general notes, item 7 on page 110.

TABL. 7 (75). WYBRANE WSKAŹNIKI W ZAKRESIE MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA W UKŁADZIE BYŁYCH DELEGATUR URZĘDU MIASTA POZNANIA

SELECTED INDICES OF DWELLINGS COMPLETED IN THE BREAKDOWN OF FORMER OFFICE AGENCIES OF POZNAN CITY HALL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
Mieszkania:					Dwellings:
na 1000 ludności	5,7	6,7	7,5	7,5	per 1000 population
na 1000 zawartych małżeństw	1005	1391	1270	1271	per 1000 contracted marriages
Izby na 1000 ludności.....	18,7	18,3	21,3	22,2	Rooms per 1000 population
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	72,5	63,3	61,9	63,1	Average useful floor area per dwelling in m ²
W tym budownictwo indywidualne ^a Of which private construction ^a					
Mieszkania:					Dwellings:
na 1000 ludności	0,8	0,6	0,5	0,6	per 1000 population
na 1000 zawartych małżeństw	149	115	92	102	per 1000 contracted marriages
Izby na 1000 ludności.....	4,8	3,2	3,2	3,3	Rooms per 1000 population
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	159,5	173,7	173,0	158,2	Average useful floor area per dwelling in m ²
GRUNWALD					
Mieszkania:					Dwellings:
na 1000 ludności	4,5	7,7	9,3	9,0	per 1000 population
na 1000 zawartych małżeństw	746	1442	1595	1452	per 1000 contracted marriages
Izby na 1000 ludności.....	14,0	19,7	27,0	27,2	Rooms per 1000 population
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	74,0	57,5	60,6	59,9	Average useful floor area per dwelling in m ²
JEŻYCE					
Mieszkania:					Dwellings:
na 1000 ludności	8,8	4,9	8,9	8,0	per 1000 population
na 1000 zawartych małżeństw	1763	906	1479	1294	per 1000 contracted marriages
Izby na 1000 ludności.....	34,1	16,6	26,2	25,8	Rooms per 1000 population
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	85,5	90,8	66,2	73,3	Average useful floor area per dwelling in m ²
NOWE MIASTO					
Mieszkania:					Dwellings:
na 1000 ludności	4,9	3,5	5,1	11,2	per 1000 population
na 1000 zawartych małżeństw	866	758	745	1922	per 1000 contracted marriages
Izby na 1000 ludności.....	14,5	11,9	15,8	33,2	Rooms per 1000 population
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	71,2	79,7	73,1	63,1	Average useful floor area per dwelling in m ²

^a Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora (dane za lata 2010 i 2015 zmieniono); patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 110.

^a Realised by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor (data for 2010 and 2015 were changed); see general notes, item 7 on page 110.

TABL. 7 (75). **WYBRANE WSKAŹNIKI W ZAKRESIE MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA W UKŁADZIE BYŁYCH DELEGATUR URZĘDU MIASTA POZNAŃA (dok.)**

SELECTED INDICES OF DWELLINGS COMPLETED IN THE BREAKDOWN OF FORMER OFFICE AGENCIES OF POZNAŃ CITY HALL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
STARE MIASTO					
Mieszkania:					Dwellings:
na 1000 ludności	4,6	6,6	7,6	2,8	per 1000 population
na 1000 zawartych małżeństw	797	1564	1409	506	per 1000 contracted marriages
Izby na 1000 ludności	14,5	16,6	20,0	8,2	Rooms per 1000 population
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	68,2	61,0	59,0	67,6	Average useful floor area per dwelling in m ²
WILDA					
Mieszkania:					Dwellings:
na 1000 ludności	8,7	14,4	7,6	7,4	per 1000 population
na 1000 zawartych małżeństw	1531	3123	1384	1274	per 1000 contracted marriages
Izby na 1000 ludności	27,2	37,2	19,0	19,2	Rooms per 1000 population
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	61,0	50,0	48,9	51,8	Average useful floor area per dwelling in m ²

Infrastruktura Infrastructure

TABL. 8 (76). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**

Stan w dniu 31 grudnia

WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km:					Distribution network in km:
wodociągowa	910,5	1172,3	1197,0	1205,8	water supply
kanalizacyjna ^a	758,2	951,9	986,7	1056,2	sewage ^a
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.:					Connections leading to residential buildings in pcs:
wodociągowe	31339	42502	43851	53989	water supply system
kanalizacyjne	28664	36751	38949	39957	sewage system
Zdroje uliczne	3	15	16	31	Street outlets
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku):					Consumption of water from water supply systems in households (during the year):
w dam ³	22945,2	21275,8	21635,9	22177,4	in dam ³
na 1 mieszkańca w m ³	41,2	39,1	40,1	41,2	per capita in m ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w dam ³	32095	29824	30103	29947	Wastewater discharged by sewage system (during the year) in dam ³
w tym oczyszczone	32095	29824	30103	29947	of which treated

a łącznie z kolektorami.

a Including collectors.

TABL. 9 (77). ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII)	239965	246941	267267	271856	Consumers (as of 31 XII)
Zużycie (w ciągu roku):					Consumption (during the year):
w GWh	485,3	438,6	485,2	487,1	in GWh
na 1 mieszkańca w kWh	871,7	805,4	899,3	905,9	per capita in kWh
na 1 odbiorcę ^a w kWh	2022,4	1776,2	1815,5	1791,6	per consumer ^a in kWh

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Energii.

a The number of consumers as of 31st December was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Energy.

TABL. 10 (78). SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

Stan w dniu 31 grudnia

GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km ...	1240,9	1294,2	1309,1	1319,5	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	8,8	8,7	8,7	8,7	of which transmission
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt.	38985	40998	42136	42459	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
Odbiorcy gazu z sieci ^a	182897	171070	171704	169443	Consumers of gas from gas supply system ^a
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system (during the year):
w GWh ^b	128,1	1046,8	1182,5	1123,5	in GWh ^b
na 1 odbiorcę w kWh ^c	700,5	6119,4	6887,1	6630,7	per consumer in kWh ^c
na 1 mieszkańca w kWh ^c	230,1	1922,2	2191,7	2089,7	per capita in kWh ^c

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. b, c W 2010 r. w jednostkach naturalnych: b – hm³, c – m³.

a Including consumers using collective gas-meter. b, c In 2010 in natural units: b – hm³, c – m³.

TABL. 11 (79). OGRZEWNICTWO

Stan w dniu 31 grudnia

HOUSE-HEATING

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Sieć ciepła w km	141,0	573,1	587,5	614,1	Heating network in km
w tym przesyłowa	72,5	355,6	358,6	376,6	of which transmission
Kotłownie	348	640	638	567	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	6674,3	4655,5	5261,3	5209,0	Sale of heating energy (during the year) in TJ
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	62019,2	78594,7	82749,2	86107,0	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	41971,2	40539,6	42464,5	43634,6	of which residential buildings

TABL. 12 (80). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**
 POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Ludność w tys. – korzystająca ^a z:					Population in thousands – using ^a :
wodociągu	536,2	530,7	527,5	527,9	water supply system
kanalizacji	502,3	512,8	510,8	509,4	sewage system
gazu	485,4	436,2	424,8	416,2	gas supply system
Ludność – w % ogółu ludności ^b – korzystająca ^a z:					Population – in % of total population ^b – using ^a :
wodociągu	96,5	97,9	97,9	98,4	water supply system
kanalizacji	90,4	94,6	94,8	95,0	sewage system
gazu	87,4	80,4	78,9	77,6	gas supply system

a Dane szacunkowe. b Na podstawie bilansów.

a Estimated data. b Based on balances.

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe (tekst jednolity Dz. U. z 2018 poz. 996 z późn. zm.), ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1457) oraz ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zm.).

Od 1 września 2017 r. rozpoczęto reformę systemu edukacji, która docelowo wprowadza 8-letnią szkołę podstawową, 4-letnie liceum ogólnokształcące, 5-letnie technikum, 3-letnią branżową szkołę I stopnia, 2-letnią branżową szkołę II stopnia oraz likwiduje gimnazja.

W wyniku wdrażania nowego systemu edukacji w roku szkolnym 2018/19:

- 1) w szkołach podstawowych kształci się pierwszy rocznik uczniów realizujących program klasy siódmej, co skutkuje brakiem absolwentów z roku szkolnego 2016/17 i 2017/18 (przejście z 6- na 8-letnią szkołę podstawową),
- 2) nie odbył się nabór do klasy pierwszej gimnazjów, które ulegają likwidacji,
- 3) w branżowych szkołach I stopnia pozostali jeszcze uczniowie oddziałów zasadniczych szkół zawodowych.

2. Prezentowane dane obejmują:

- 1) placówki wychowania przedszkolnego;
- 2) szkoły dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych:
  - a) podstawowe,
  - b) gimnazja,
  - c) ponadgimnazjalne i ponadpodstawowe;
- 3) szkoły policealne;
- 4) uczelnie;
- 5) specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze;
- 6) placówki pozaszkolne.

3. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwo) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

4. Szkoły (z wyjątkiem uczelni) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rzą-

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Law on School Education of 14th December 2016 (uniform text Journal of Laws 2018 item 996, with later amendments), the Education System Law of 7th September 1991 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1457) and the Higher Education Law and Science Law of 20th July 2018 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1668, with later amendments).

The reform of the education system began on 1st September 2017, eventually implementing 8-year primary school, 4-year general secondary school, 5-year technical secondary school, 3-year stage I sectoral vocational school, 2-year stage II sectoral vocational school. Lower secondary schools are being phased out.

As a result of the reform of the education system introduced in the 2018/19 school year:

- 1) the first cohort of pupils following the eighth grade curriculum attends primary schools, which results in the lack of graduates from the 2016/17 and 2017/18 school years (transition from a 6-year to 8-year primary school),
- 2) there was no recruitment to the first grade of lower secondary schools which are being phased out,
- 3) the remaining students enrolled in basic vocational school sections are pursuing their education in stage I sectoral vocational schools.

2. The presented data include:

- 1) pre-primary establishments;
- 2) schools for children, youth and adults:
  - a) primary schools,
  - b) lower secondary schools,
  - c) upper secondary and post-primary schools;
- 3) post-secondary schools;
- 4) higher education institutions;
- 5) special education and care centres, youth educational centres, youth sociotherapy centres and rehabilitation and education centres;
- 6) extracurricular institutions.

3. Data comprise schools and establishments managed by central (government) administration units and local government units (gminas, powiats and voivodship), as well as by other legal and natural persons.

4. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum curriculum and applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National Education, allowing students to obtain state certificates or

dowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Uczelnie mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

5. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) **szkoły podstawowe**, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych), szkoły filialne (bez szkół specjalnych), szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) **gimnazja**;
- 3) 3-letnie **szkoły specjalne przysposabiające do pracy**;
- 4) 3-letnie **branżowe szkoły I stopnia** (do roku szkolnego 2016/17 2-, 3-letnie **zasadnicze szkoły zawodowe**);
- 5) 3-letnie **licea ogólnokształcące**, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 6) 4-letnie **technika**;
- 7) **ogólnokształcące szkoły artystyczne** dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych), które prezentuje się z wyłączeniem szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne;
- 8) funkcjonujące w latach szkolnych:
  - 2002/03–2013/14 – 3-letnie licea profilowane,
  - 2004/05–2013/14 – 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące,
  - 2004/05–2013/14 – 3-letnie technika uzupełniające dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

6. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej, zaocznej i stacjonarnej – obejmują:

- 1) szkoły policealne (1-, 1,5- lub 2-letnie), łącznie ze specjalnymi;
- 2) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie);
- 3) funkcjonujące do roku szkolnego 2015/16 nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie) i kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadawano tytułu licencjata.

7. Uczelnie realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu uczelni:

- 1) do roku akademickiego 2015/16 podawano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadawano tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce (w tym studiujący w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą);
- 4) do roku akademickiego 2012/13 nie obejmują uczelni resortu obrony narodowej. Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych uczeni bez filii, zamiejscowych podstawowych jednostek organizacyjnych

diplomas. Central (government) administration units and local government units can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can only be public schools or non-public schools with the competence of public schools.

Higher education institutions can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

5. Schools for children and youth (including special schools) include:

- 1) **primary schools** including sports schools and athletic schools (excluding special schools), branch schools (excluding special schools), art schools not leading to professional certification (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school curriculum;
- 2) **lower secondary schools**;
- 3) 3-year **special job-training schools**;
- 4) 3-year **stage I sectoral vocational schools** (until the 2016/17 school year 2-, 3-year **basic vocational schools**);
- 5) 3-year **general secondary schools**, including sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 6) 4-year **technical secondary schools**;
- 7) **general art schools** leading to professional certification (excluding special schools), with the exception of schools providing art education only;
- 8) schools operating in the school years:
  - 2002/03–2013/14 – 3-year specialised secondary schools,
  - 2004/05–2013/14 – 2-year supplementary general secondary schools,
  - 2004/05–2013/14 – 3-year supplementary technical secondary schools for graduates of basic vocational schools.

6. Post-secondary schools – educating in day, evening, extramural and full-time mode – comprise:

- 1) post-secondary schools (1-, 1,5- or 2-year), including special schools;
- 2) colleges of social work (3-year);
- 3) foreign language teacher training colleges (3-year) and teacher training colleges (3-year) operating until the 2015/16 school year, in which graduates did not obtain the Bachelor's degree.

7. Higher education institutions provide full-time and part-time programmes of education. Data regarding higher education institutions:

- 1) until the 2015/16 academic year, included foreign language teacher training colleges and teacher training colleges in which graduates obtained the Bachelor's degree;
- 2) comprise foreigners studying in Poland (including students at branch units of Polish higher education institutions operating abroad);
- 3) do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at branch units of Polish higher education institutions operating abroad);
- 4) until the 2012/13 academic year, do not include higher schools of the Ministry of National Defence.

Data on students and graduates are given according to the seats of higher education institutions ex-

oraz zamiejscowych ośrodków dydaktycznych uczelni prezentowanych wyłącznie w tabl. 21.

8. Szkoły dla dorosłych kształtujące w formie stacjonarnej i zaocznej – obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) 3-letnie licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 4) funkcjonujące w latach szkolnych:
  - 2002/03–2014/15 – 2-, 3-letnie zasadnicze szkoły zawodowych dla dorosłych oraz 4-letnie technika dla dorosłych,
  - 2004/05–2013/14 – 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych,
  - 2004/05–2015/16 – 3-letnie technika uzupełniające dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej,
  - 2002/03–2012/13 – 3-letnie licea profilowane dla dorosłych.

9. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub w placówkach wykonujących działalność leczniczą (łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

10. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

11. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

12. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udziału specjalnej pomocy.

13. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

14. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

cluding their branches, branch basic organisational units and branch teaching centres of higher education institutions presented only in table 21.

8. Schools for adults – educating in full-time and part-time mode – comprise:

- 1) primary schools for adults;
- 2) lower secondary schools for adults;
- 3) 3-year general secondary schools for adults;
- 4) schools operating in the school years:
  - 2002/03–2014/15 – 2-, 3-year basic vocational schools for adults and 4-year technical secondary schools for adults,
  - 2004/05–2013/14 – 2-year supplementary secondary schools for adults for graduates of basic vocational schools,
  - 2004/05–2015/16 – 3-year supplementary technical secondary schools for adults based on the curriculum of basic vocational school,
  - 2002/03–2012/13 – 3-year specialised secondary schools for adults.

9. Special schools are organised for children and youth with special educational needs, including youth with disabilities. Education may be conducted within the school system or individually. Education is provided in mainstream schools (in which special or integrated and mainstream sections are established), in special schools operating independently, as well as in special educational care centres, other educational institutions or in the units performing health care activities (including health resort treatment).

10. Special education care centres are facilities for disabled children and youth aged 3 years and more who cannot, due to their disability, attend a regular pre-school or a school.

11. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

12. Youth sociotherapy centres are facilities intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

13. Rehabilitation and education centres are facilities enabling children and youth with a profound intellectual retardation to fulfil their schooling obligation through participating in rehabilitation and education classes.

14. Boarding school is a care and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A **dormitory** is an interschool facility serving as a boarding school.

15. Dane o nauczycielach akademickich zaprezentowano według faktycznej lokalizacji uczelni oraz ich jednostek zamiejscowych i dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

16. Studia podyplomowe – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia, prowadzona między innymi w uczelni, instytucie naukowym PAN, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji podyplomowych.

17. Studia doktoranckie (studia trzeciego stopnia), prowadzone przez uprawnioną jednostkę organizacyjną uczelni, instytut naukowy PAN, instytut badawczy lub międzynarodowy instytut naukowy działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej utworzony na podstawie odrębnych przepisów, na które są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje drugiego stopnia, kończące się uzyskaniem kwalifikacji trzeciego stopnia.

18. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza uczelniami) oraz specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, wychowania pozaszkolnego oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) uczelni – prezentuje się według stanu w dniu 31 grudnia (do roku akademickiego 2017/18 – w dniu 30 listopada); studenci są wykazywani tyle razy na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; dane o absolwentach dotyczą osób, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów wyższych w okresie od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r. (do roku akademickiego 2017/18 absolwenci wykazywani byli z danego roku akademickiego).

19. Współczynnik skolaryzacji:

- 1) **brutto** jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 grudnia) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania;
- 2) **netto** jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 grudnia) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

15. Data regarding academic teachers are presented by actual seat of higher education institutions and their branch units and concern the positions of: professor, associate professor, assistant professor and assistant lecturer, as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, foreign language teacher, instructor, certified librarian and certified personnel dealing with scientific documentation.

Data regarding teachers concern full-time and part-time paid employees converted into full time equivalent units.

16. Non-degree postgraduate programmes – a level of education open to holders of first cycle degree and provided by, i.a., a higher education institution, scientific institute of the Polish Academy of Sciences, leading to the award of postgraduate qualifications.

17. Doctoral studies (third-cycle programmes), open to holders of the second cycle qualification and lead upon successful completion to the award of a third cycle qualification conferred by an authorised academic unit of a higher education institution, scientific institute of the Polish Academy of Sciences, a research institute or an international scientific institute established under separate legislation and active on the territory of the Republic of Poland.

18. Data regarding:

- 1) pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as special education and care centres, youth educational centres, youth sociotherapy centres and rehabilitation and education centres, extracurricular education, as well as boarding schools and dormitories are given as of the beginning of the school year; data concerning graduates – as of the end of the school year;
- 2) higher education institutions – are presented as of 31st December (until the 2017/18 academic year – as of 30th November); students are listed as many times as many courses they are enrolled in; data regarding graduates concern the number of issued university diplomas; data regarding graduates concern persons who obtained higher education diplomas between 1st December 2017 and 31st December 2018 (until the 2017/18 academic year, graduates were shown as of a given academic year).

19. Enrolment rate:

- 1) **gross** – is the ratio of the number of pupils or students (as of the beginning of the school year) at a given level of education (regardless of age) to the population (as of 31st December) in the age group defined as corresponding to this level of education;
- 2) **net** – is the ratio of the number of pupils or students (as of the beginning of the school year) at a given level of education (in a given age group) to the population (as of 31st December) in the age group defined as corresponding to this level of education.

20. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Od roku akademickiego 2017/18 dane o szkołach wyższych, z wyjątkiem danych o części uczelni teologicznych, opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

21. Dane (poza uczelniami i szkołami dla dorosłych) prezentuje się, jeśli nie zaznaczono inaczej, łącznie ze szkołami specjalnymi.

20. The presented information, excluding the data on higher education institutions, has been compiled on the basis of the Educational Information System administered by the Ministry of National Education.

Since the 2017/18 academic year, data on higher education institutions, excluding the data on a part of schools of theology, have been compiled on the basis of the Integrated System of Information on Science and Higher Education POL-on administered by the Ministry of Science and Higher Education.

21. Data (excluding higher education institutions and schools for adults) are presented together with special schools, if not otherwise stated.

TABL. 1 (81). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe.....	105	113	131	135	primary
gimnazja	85	85	22	22	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy.....	5	6	6	6	special job-training
branżowe I stopnia ^a	19	17	16	18	stage I sectoral vocational ^a
licea ogólnokształcące ^b	53	45	46	47	general secondary ^b
technika ^c	25	22	22	22	technical secondary ^c
artystyczne ogólnokształcące ^d	4	4	4	4	general art ^d
policealne	81	66	62	57	post-secondary
dla dorosłych	64	35	31	29	for adults
podstawowe.....	1	–	2	2	primary
gimnazja	4	5	1	1	lower secondary
licea ogólnokształcące ^b	49	30	28	26	general secondary ^b
technika ^c	10	–	x	x	technical secondary ^c
Uczelnie.....	26	24	23	22	Higher education institutions
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^e	3462	5923	4933	5144	Pre-primary education ^e
Szkoły:					Schools:
podstawowe.....	27615	34702	36957	41985	primary
gimnazja	14519	13403	9619	5114	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy.....	167	146	159	171	special job-training
branżowe I stopnia ^a	2410	1881	1761	1706	stage I sectoral vocational ^a
licea ogólnokształcące ^b	14896	12002	12069	12333	general secondary ^b
technika ^c	7427	7844	8538	8865	technical secondary ^c
artystyczne ogólnokształcące ^d	730	728	754	744	general art ^d
policealne	10980	9795	9558	10028	post-secondary
dla dorosłych	7869	5166	4668	4413	for adults
podstawowe.....	196	–	4	38	primary
gimnazja	514	421	374	301	lower secondary
licea ogólnokształcące ^b	6491	4745	4290	4074	general secondary ^b
technika ^c	668	–	x	x	technical secondary ^c
Uczelnie.....	133084	114771	108655	102472	Higher education institutions

a Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe i od roku szkolnego 2017/18 łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. b, c W roku szkolnym 2010/11 łącznie z: b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi, c – technikami uzupełniającymi (w przypadku szkół dla dorosłych również w roku szkolnym 2015/16). d Dające uprawnienia zawodowe; ponadto funkcjonowały szkoły artystyczne realizujące wyłącznie kształcenie artystyczne – w roku szkolnym: 2010/11 – 2 szkoły i 212 uczniów, 2015/16 – 2 i 248 uczniów, 2017/18 – 3 i 473 uczniów, 2018/19 – 3 i 443 uczniów. e Dotyczy dzieci w wieku 6 lat, w roku szkolnym 2015/16 w wieku 5 lat, objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 29 na str. 148.

a Until the 2016/17 school year, basic vocational schools and since the 2017/18 school year, including basic vocational school sections. b, c In the 2010/11 school year including: b – supplementary general secondary and specialised secondary, c – supplementary technical secondary (in the case of schools for adults also in the 2015/16 school year). d Leading to professional certification; there were also art schools giving only artistic education in the school year: 2010/11 – 2 schools and 212 students, 2015/16 – 2 and 248 students, 2017/18 – 3 and 473 students, 2018/19 – 3 and 443 students. e Concerns children aged 6, in the 2015/16 school year aged 5, attending pre-primary education establishments also described in table 29 on page 148.

TABL. 1 (81). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)

EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	SPECIFICATION
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					Schools:
podstawowe.....	4351	5123	x	.	primary
gimnazja	4530	4166	4293	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy.....	35	30	37	.	special job-training
zasadnicze zawodowe.....	715	567	450	.	basic vocational
licea ogólnokształcące ^a	5259	3802	3677	.	general secondary ^a
technika ^b	1574	1426	1644	.	technical secondary ^b
artystyczne ogólnokształcące ^c	124	102	113	.	general art ^c
policealne	2530	2754	3317	.	post-secondary
dla dorosłych	1540	1535	1470	.	for adults
podstawowe.....	10	–	x	.	primary
gimnazja	105	132	165	.	lower secondary
licea ogólnokształcące ^a	1280	1403	1305	.	general secondary ^a
technika ^b	145	x	x	x	technical secondary ^b
Uczelnie.....	36826	28908	27177 ^d	.	Higher education institutions

a, b W roku szkolnym 2010/11 łącznie z: a – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi, b – technikami uzupełniającymi (w przypadku szkół dla dorosłych również w roku szkolnym 2015/16). c Dające uprawnienia zawodowe; ponadto w szkołach artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne 2010/11 – 23 absolwentów, 2015/16 – 26 absolwentów, 2017/18 – 46 absolwentów. d Osoby, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów wyższych w okresie od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

a, b In the 2010/11 school year including: a – supplementary general secondary and specialised secondary, b – supplementary technical secondary (in the case of schools for adults also in the 2015/16 school year). c Leading to professional certification; also in art schools giving only artistic education in the school year: 2010/11 – 23 graduates, 2015/16 – 26 graduates, 2017/18 – 46 graduates. d Persons who obtained higher education diplomas between 1st December 2017 and 31st December 2018.

Source: data of the Ministry of National Education and of the Ministry of Science and Higher Education.

TABL. 2 (82). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH

SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	2010/11	2015/16	2017/18
	szkoły schools				uczniowie i studenci pupils and students				absolwenci graduates		
Szkoły podstawowe.... Primary schools	105	113	131	135	27615	34702	36957	41985	4351	5123	x
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration units	x	x	x	1	x	x	x	2	x	x	x
Jednostki samorządu terytorialnego..... Local government units	82	84	92	94	24474	29716	30389	34499	3948	4439	x
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	10	10	11	11	1474	1899	2135	2356	234	291	x
Social organisations and associations											
Organizacje wyznani- owe..... Religious organisations	3	4	8	8	622	746	1249	1766	82	110	x
Pozostałe..... Others	10	15	20	21	1045	2341	3184	3362	87	283	x

TABL. 2 (82). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	2010/11	2015/16	2017/18
	szkoły schools				uczniowie i studenci pupils and students				absolwenci graduates		
Gimnazja ..... Lower secondary schools	85	85	22	22	14519	13403	9619	5114	4530	4166	4293
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration units	1	1	1	1	21	11	4	2	17	7	4
Jednostki samorządu terytorialnego..... Local government units	64	57	2	2	12739	11054	7780	4115	3960	3447	3462
Organizacje społeczne i stowarzyszenia..... Social organisations and associations	7	10	9	9	519	563	519	310	176	158	214
Organizacje wyznaniowe..... Religious organisations	6	7	2	2	954	1247	883	446	317	391	432
Pozostałe..... Others	7	10	8	8	286	528	433	241	60	163	181
Branżowe szkoły I stopnia ^{ab} ..... Stage I sectoral vocational schools ^{ab}	24	23	22	24	2577	2027	1920	1877	750	597	487
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration units	1	1	1	1	14	7	2	4	4	3	x
Jednostki samorządu terytorialnego..... Local government units	22	21	20	22	2072	1666	1621	1618	614	473	398
Pozostałe..... Others	1	1	1	1	491	354	297	255	132	121	89
Licea ogólnokształcące ^c ..... General secondary schools ^c	53	45	46	47	14896	12002	12069	12333	5259	3802	3677
Jednostki samorządu terytorialnego..... Local government units	43	33	33	34	14243	11065	11003	11101	5042	3495	3358
Organizacje społeczne i stowarzyszenia..... Social organisations and associations	1	2	1	1	6	141	175	177	–	30	51
Organizacje wyznaniowe..... Religious organisations	4	4	4	4	444	461	436	452	147	149	151
Pozostałe..... Others	5	6	8	8	203	335	455	603	70	128	117

a Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe. b Łącznie ze specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy i od roku szkolnego 2017/18 z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. c Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi (w roku szkolnym 2010/11).

a Until the 2016/17 school year, basic vocational schools. b Including special job-training schools and since the 2017/18 school year, basic vocational school sections. c Including supplementary general and specialised secondary schools (in the 2010/11 school year).

TABL. 2 (82). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	2010/11	2015/16	2017/18
	szkoły schools				uczniowie i studenci pupils and students				absolwenci graduates		
Technika^a..... Technical secondary schools^a	29	26	26	26	8157	8572	9292	9609	1698	1528	1757
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration units	3	3	3	3	414	432	458	453	67	60	67
Jednostki samorządu terytorialnego..... Local government units	25	20	20	20	7379	7453	7963	8195	1563	1375	1539
Pozostałe..... Others	1	3	3	3	364	687	871	961	68	93	151
Szkoły policealne..... Post-secondary schools	81	66	62	57	10980	9795	9558	10028	2530	2754	3317
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration units	3	3	2	3	393	191	190	200	171	100	89
Jednostki samorządu terytorialnego..... Local government units	14	9	8	7	1637	777	560	441	439	361	227
Organizacje społeczne i stowarzyszenia ..... Social organisations and associations	4	3	2	1	182	61	45	16	85	28	13
Pozostałe..... Others	60	51	50	46	8768	8766	8763	9371	1835	2265	2988
Uczelnie..... Higher education institutions	26	24	23	22	133084	114771	108655	102472	36826	28908	27177^b
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration units	8	8	8	8	96167	90128	85556	78576	25649	22357	21596
Pozostałe..... Others	18	16	15	14	36917	24643	23099	23896	11177	6551	5581
Szkoły dla dorosłych.. Schools for adults	64	35	31	29	7869	5166	4668	4413	1540	1535	1470
Jednostki samorządu terytorialnego..... Local government units	17	8	8	8	1849	699	543	489	344	206	190
Organizacje społeczne i stowarzyszenia ..... Social organisations and associations	3	1	1	1	209	60	48	57	97	29	25
Pozostałe..... Others	44	26	22	20	5811	4407	4077	3867	1099	1300	1255

a Łącznie z technikami uzupełniającymi (w roku szkolnym 2010/11) i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. b Osoby, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów wyższych w okresie od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

a Including supplementary technical secondary schools (in the 2010/11 school year) and general art schools leading to professional certification. b Persons who obtained higher education diplomas between 1st December 2017 and 31st December 2018.

Source: data of the Ministry of National Education and of the Ministry of Science and Higher Education.

TABL. 3 (83). WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI

ENROLLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Grupy wieku Age groups	2010/11			2015/16			2017/18			2018/19		
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
		w %			in %								

BRUTTO GROSS

Szkoły: Schools:													
podstawowe ^a ..... primary ^a	7–14	113,5	113,9	113,2	105,0	104,9	105,2	109,4	110,2	108,6	108,7	109,5	107,8
gimnazja ^b ..... lower secondary ^b	15	115,3	119,0	111,5	119,8	123,5	115,9	130,7	131,5	129,9	138,9	139,1	138,6
branżowe I stopnia ^{cd} ..... stage I sectoral vocational ^{cd}	16–18	16,9	21,8	11,9	16,2	20,6	11,6	15,9	20,2	11,3	15,8	20,2	11,2
licea ogólnokształcące ^e ..... general secondary ^e	16–18	140,5	129,0	152,3	133,8	117,9	150,2	135,2	116,2	154,9	137,9	117,7	158,6
technika ^f ..... technical secondary ^f	16–18	58,0	71,4	44,3	68,5	80,0	56,6	76,8	90,9	62,2	80,8	96,9	64,2
policealne ..... post-secondary	19–21	46,4	35,1	57,3	72,1	45,5	100,2	76,4	52,1	102,0	83,1	55,0	112,5

NETTO NET

Wychowanie przedszkolne ^g ..... Pre-primary education ^g	6	80,0	83,5	76,2	106,2	105,5	107,0	92,5	94,9	89,9	98,3	99,2	97,4
Szkoły: Schools:													
podstawowe ^a ..... primary ^a	7–14	105,8	106,2	105,3	103,9	103,4	104,4	105,6	106,2	105,0	105,7	106,3	105,1
gimnazja ^b ..... lower secondary ^b	15	102,5	102,4	102,6	104,9	105,5	104,4	102,8	101,0	104,7	91,8	90,2	93,4
branżowe I stopnia ^{cd} ..... stage I sectoral vocational ^{cd}	16–18	13,2	16,8	9,4	11,8	14,8	8,6	12,1	15,4	8,6	12,0	15,3	8,5
licea ogólnokształcące ^e ..... general secondary ^e	16–18	98,6	79,9	117,7	95,9	75,6	117,0	100,2	77,0	124,2	102,1	78,6	126,4
technika ^f ..... technical secondary ^f	16–18	39,2	48,6	29,5	51,8	61,0	42,2	57,0	69,2	44,5	58,4	71,6	44,7
policealne ..... post-secondary	19–21	16,2	11,8	20,4	24,7	14,3	35,7	23,0	14,2	32,3	20,4	12,2	28,9

a W roku szkolnym 2010/11 – grupa wieku 7–12 lat, w roku szkolnym 2015/16 – grupa wieku 6–12 lat, a w roku szkolnym 2017/18 – grupa wieku 7–13 lat. b W latach szkolnych 2010/11–2016/17 – grupa wieku 13–15 lat, a w roku szkolnym 2017/18 – grupa wieku 14–15 lat. c Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe. d–f Łącznie z: d – specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy i od roku szkolnego 2017/18 oddziałami zasadniczych szkół zawodowych, e – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi (w roku szkolnym 2010/11), f – technikami uzupełniającymi (w roku szkolnym 2010/11) i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. g Dotyczy dzieci objętych obowiązkową edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, za wyjątkiem roku szkolnego 2015/16 – dotyczy dzieci w wieku 5 lat.

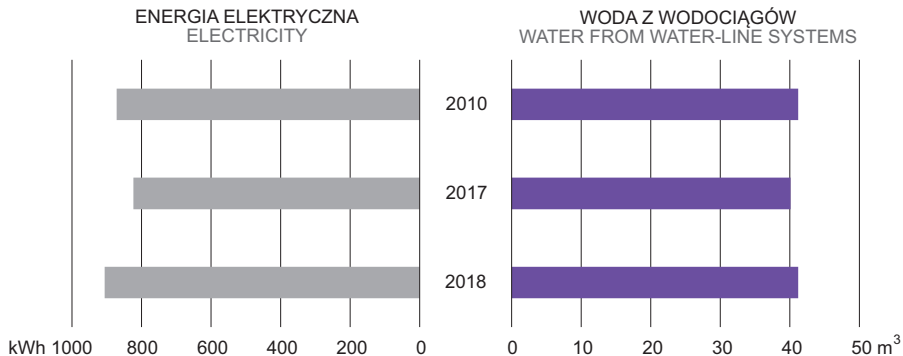
Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2010/11 school year – age group 7–12, in the 2015/16 school year – age group 6–12, and in the 2017/18 school year – age group 7–13. b In the 2010/11–2016/17 school years – age group 13–15, and in the school year 2017/18 – age group 14–15. c Until the 2016/17 school year, basic vocational schools. d–f Including: d – special job-training schools and since the 2017/18 school year, basic vocational school sections, e – supplementary general and specialised secondary schools (in the 2010/11 school year), f – supplementary technical secondary schools (in the 2010/11 school year) and general art schools leading to professional certification. g Concerns children attending obligatory pre-primary education establishments, excluding the 2015/16 school year – concerns children aged 5.

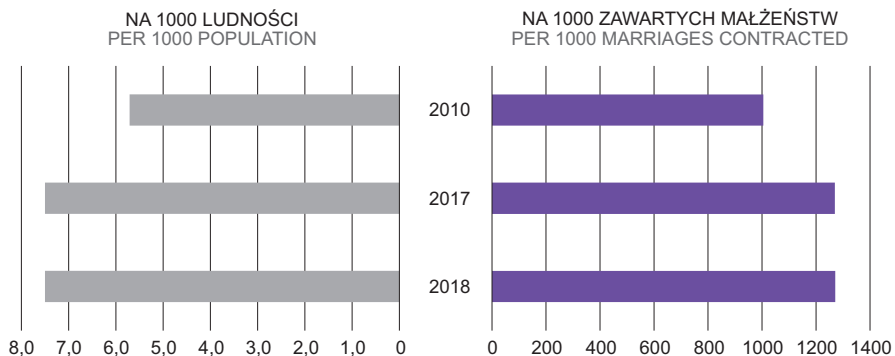
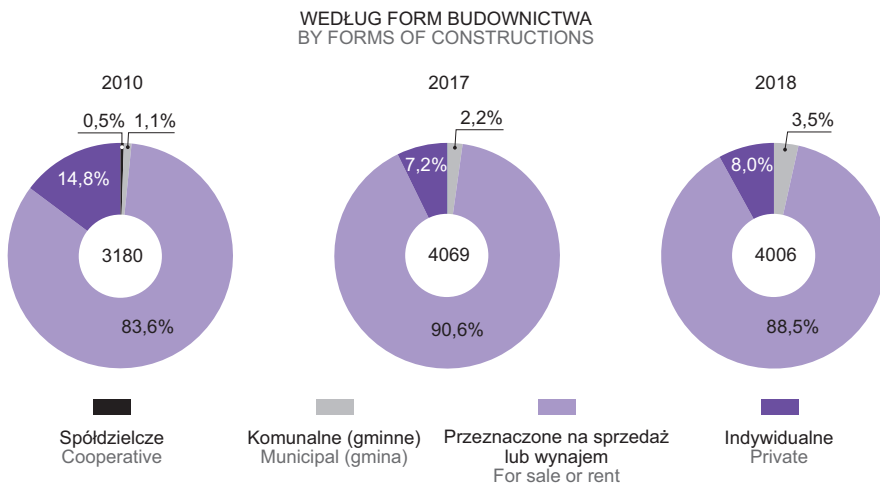
Source: data of the Ministry of National Education.

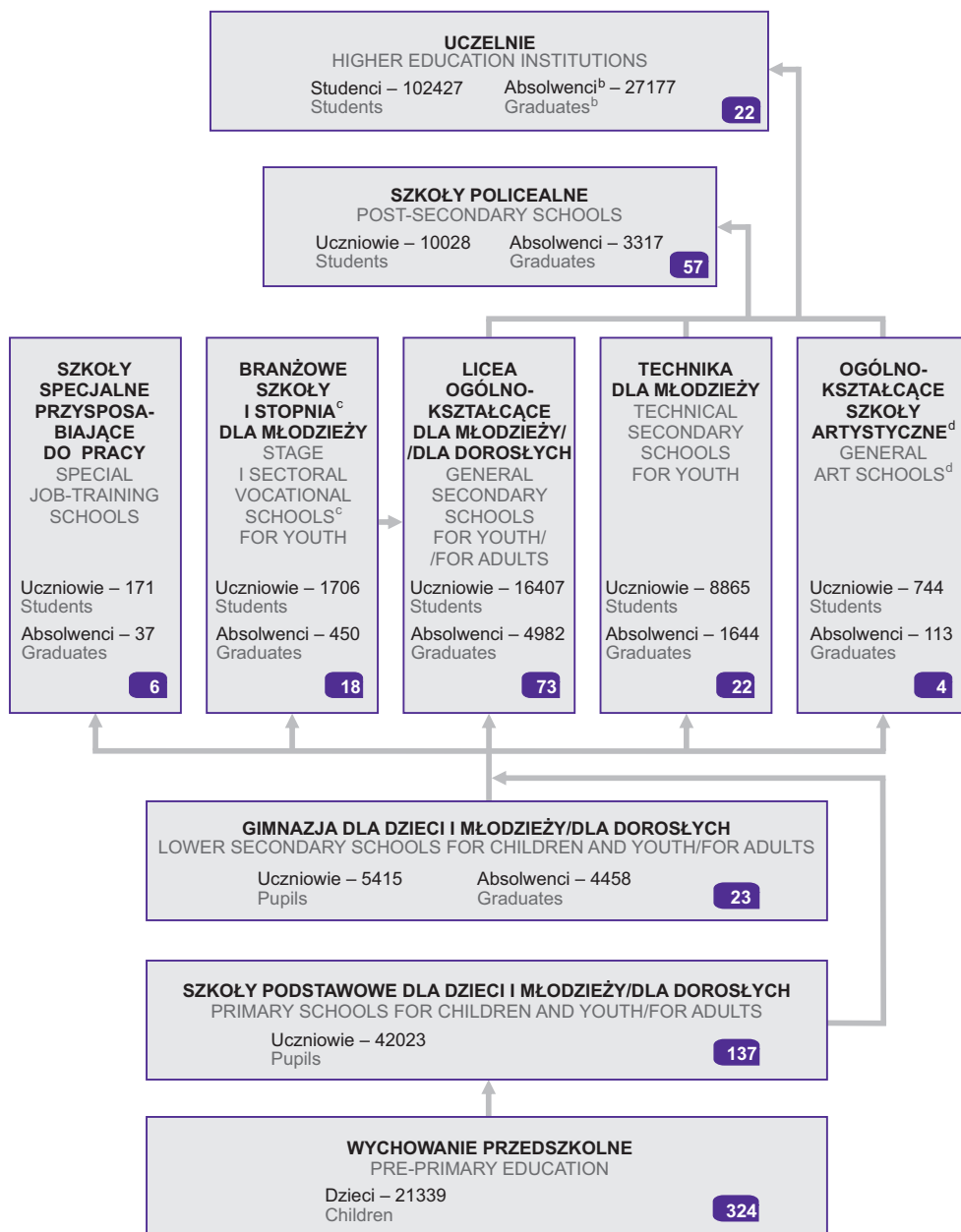
ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ I WODY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH NA 1 MIESZKAŃCA
CONSUMPTION OF ELECTRICITY AND WATER IN HOUSEHOLDS PER CAPITA

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA
DWELLINGS COMPLETED

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2018/19^a
EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN THE 2018/19 SCHOOL YEAR^a

Liczba placówek
Number of establishments

^a Stan na początku roku szkolnego. Absolwenci z roku szkolnego 2017/18. ^b Osoby, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów wyższych w okresie od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r. ^c Łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. ^d Dające uprawnienia zawodowe.

^a As of beginning of the school year. Graduates from the 2017/18 school year. ^b Persons who obtained higher education diplomas between 1st December 2017 and 31st December 2018. ^c Including basic vocational school sections. ^d Leading to professional certification.

Uwaga do tablic 4 i 5

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 4 and 5

In distribution by foreign languages, one person may be indicated more than once.

TABL. 4 (84). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH
PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND
YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total pupils and students in schools					
		podstawo- wych primary	gimnazjach lower secondary	branżowych I stopnia ^{ab} stage I sectoral vocational ^{ab}	liceach ogólnokształ- cących ^c general secondary ^c	technikach ^d technical secondary ^d	policealnych ^e post- secondary ^e
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION							
Angielski 2015/16	74815	98,6	98,5	71,0	99,5	100,0	55,9
English 2017/18	74122	98,5	98,3	79,1	99,9	100,0	58,5
2018/19	76988	97,8	97,8	71,9	100,0	100,0	78,0
Francuski 2015/16	2344	0,2	6,2	–	10,2	2,8	–
French 2017/18	2001	0,3	5,5	–	9,3	2,7	–
2018/19	1649	0,4	4,3	–	8,5	2,4	–
Niemiecki 2015/16	24169	3,4	66,6	21,8	56,6	79,4	0,2
German 2017/18	24939	12,2	66,1	12,7	53,4	78,6	1,0
2018/19	25527	17,6	62,0	16,8	54,2	80,1	2,9
Rosyjski 2015/16	1180	–	1,1	–	6,9	2,4	–
Russian 2017/18	1053	0,1	0,6	–	6,7	1,8	–
2018/19	1150	0,1	0,8	–	6,9	2,4	–
Hiszpański 2015/16	6125	2,3	15,7	–	23,5	4,6	–
Spanish 2017/18	6796	3,8	18,2	–	26,3	5,3	–
2018/19	6926	5,2	18,6	–	26,6	5,5	–
Włoski 2015/16	213	–	0,3	–	1,4	–	0,0
Italian 2017/18	241	0,1	0,4	–	1,5	–	–
2018/19	272	0,2	0,7	–	1,4	–	0,0
Łacina 2015/16	193	–	–	–	0,5	–	1,3
Latin 2017/18	58	–	–	–	0,5	–	–
2018/19	50	–	–	–	0,4	–	–
Inne 2015/16	60	–	0,2	–	0,3	–	–
Others 2017/18	40	–	0,3	–	0,1	–	–
2018/19	45	0,0	0,3	–	0,1	–	–
NAUCZANIE DODATKOWE^f ADDITIONAL EDUCATION^f							
Angielski 2015/16	396	0,1	–	–	–	–	3,8
English 2017/18	264	–	–	–	–	–	2,8
2018/19	347	0,3	–	–	1,4	–	0,4

a Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe. b–d Łącznie z: b – specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy i od roku szkolnego 2017/18 oddziałami zasadniczych szkół zawodowych, c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi (w roku szkolnym 2010/11), d – technikami uzupełniającymi (w roku szkolnym 2010/11) i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. e Dla młodzieży i dorosłych; dane nie obejmują kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

a Until the 2016/17 school year, basic vocational schools. b–d Including: b – special job-training schools and since the 2017/18 school year, basic vocational school sections, c – supplementary general and specialised secondary schools (in the 2010/11 school year), d – supplementary technical secondary schools (in the 2010/11 school year) and general art schools leading to professional certification. e For youth and adults; data do not include teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

TABL. 4 (84). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH (dok.)

PUPILS AND STUDENTS LEARNING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS (cont.)

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total pupils and students in schools					
		podstawo- wych primary	gimnazjach lower secondary	branżowych I stopnia ^{ab} stage I sectoral vocational ^{ab}	liceach ogólnokształ- cących ^c general secondary ^c	technikach ^d technical secondary ^d	policealnych ^e post- -secondary ^e
NAUCZANIE DODATKOWE ^f (dok.) ADDITIONAL EDUCATION ^f (cont.)							
Francuski 2015/16	42	0,1	–	–	–	0,0	–
French 2017/18	75	0,2	–	–	–	0,0	–
2018/19	67	0,2	–	–	–	–	–
Niemiecki 2015/16	2723	4,5	4,1	–	–	0,3	6,7
German 2017/18	2170	3,9	2,3	–	–	0,5	5,0
2018/19	2550	4,1	6,5	–	–	0,2	5,0
Inne..... 2015/16	1067	1,6	1,7	–	–	2,5	–
Others 2017/18	1245	2,4	1,4	–	–	1,4	0,7
2018/19	1236	2,5	1,9	–	–	0,3	0,5

a Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe. b–d Łącznie z: b – specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy i od roku szkolnego 2017/18 oddziałami zasadniczych szkół zawodowych, c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi (w roku szkolnym 2010/11), d – technikami uzupełniającymi (w roku szkolnym 2010/11) i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. e Dla młodzieży i dorosłych; dane nie obejmują kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Until the 2016/17 school year, basic vocational schools. b–d Including: b – special job-training schools and since the 2017/18 school year, basic vocational school sections, c – supplementary general and specialised secondary schools (in the 2010/11 school year), d – supplementary technical secondary schools (in the 2010/11 school year) and general art schools leading to professional certification. e For youth and adults; data do not include teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 5 (85). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^aSTUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total students in schools		
		podstawowych primary	gimnazjach lower secondary	liceach ogólnokształcących general secondary
Angielski 2015/16	4968	–	–	91,2
English 2017/18	4262	–	100,0	48,3
2018/19	3983	–	100,0	57,8
Niemiecki 2015/16	150	–	–	8,8
German 2017/18	116	–	–	51,7
2018/19	262	–	–	19,3
Rosyjski 2015/16	1	–	–	–
Russian 2017/18	–	–	–	–
2018/19	–	–	–	–

a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Data concern obligatory education.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 6 (86). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**
SPECIAL EDUCATION AND CARE CENTRES AND REHABILITATION AND EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^a SPECIAL EDUCATION AND CARE CENTRES^a					
Ośrodki	3	3	3	3	Centres
Miejsca	329	422	363	355	Places
Wychowankowie	290	207	155	132	Residents
w tym:					of which:
niesłyszący i słabo słyszący	91	47	36	33	deaf and hearing impaired
z niepełnosprawnością ruchową ^b	51	42	28	19	with impaired motor skills ^b
niepełnosprawni intelektualnie ^c	65	33	30	28	with intellectual disability ^c
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	53	39	24	15	at risk of social maladjustment
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE REHABILITATION AND EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	–	2	3	3	Centres
Miejsca	–	49	78	78	Places
Wychowankowie	–	27	58	64	Residents
w tym:					of which:
niepełnosprawni intelektualnie w stopniu głębokim ^c	–	14	18	21	with severe intellectual disability ^c
z niepełnosprawnościami sprzężonymi	–	13	40	43	with multiple impairments

a Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (w 2018 r. – 1 ośrodek z 70 miejscami i z 52 wychowankami).
b Od 2013 r. dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i afazją. c Do 2015 r. wykazywani jako wychowankowie z upośledzeniem umysłowym

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Including special educational centres (in 2018 was 1 centre with 70 places and with 52 residents). b Since 2013, data have concerned residents with impaired motor skills and with aphasia. c Until 2015, indicated as residents with mental impairment.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (87). **INTERNATY I BURSY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BOARDING SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2018/19		2010/11	2015/16	2017/18	2018/19		SPECIFICATIONS
	placówki establishments	miejsca beds	korzystający boarders					
			ogółem total		na 100 miejsc per 100 beds			
O G Ó Ł E M	11	1361	1207	1091	1081	1189	87,4	TOTAL
Internaty	8	925	721	654	637	764	82,6	Boarding schools
szkoły podstawowe i gimnazja	1	119	120	103	110	111	93,3	primary and lower secondary schools
branżowe szkoły I stopnia ^a i technika ^b	5	682	429	416	405	553	81,1	stage I sectoral vocational schools ^a and technical secondary schools ^b
licea ogólnokształcące ^c	2	124	172	135	122	100	80,6	general secondary schools ^c
Bursy	3	436	486	437	444	425	97,5	Dormitories

a Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe i od roku szkolnego 2017/18 łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. b, c Łącznie z: b – technikami uzupełniającymi (w roku szkolnym 2010/11), szkołami artystycznymi ogólnokształcącymi, policealnymi oraz kolegiami pracowników służb społecznych, c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi (w roku szkolnym 2010/11).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Until the 2016/17 school year, basic vocational schools and since the 2017/18 school year, including basic vocational school sections. b, c Including b – supplementary technical secondary schools (in the 2010/11 school year), general art schools, post-secondary schools and colleges of social work, c – supplementary general and specialised secondary schools (in the 2010/11 school year).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (88). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	38	36	36	38	Dormitories
Miejsca	10804	10037	9814	9458	Beds
Korzystający:					Boarding:
studenci	8493	7258	7108	6726	students
w % ogółu studentów	6,4	6,3	6,5	6,6	in % of total students
doktoranci	140	123	120	123	doctoral studies
w % ogółu doktorantów	4,6	4,1	4,2	4,7	in % of total doctoral students
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	2	3	3	3	Canteens
Miejsca	252	479	509	509	Places

Źródło: dane Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Source: data of the Ministry of Science and Higher Education.

TABL. 9 (89). **STUDENCI UCZELNI OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS AND GRANTS^a

UCZELNIE	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19			HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	
				ogółem ^b total ^b	w tym otrzymujący stypendia of which scholarship recipients	otrzy- mujący stypendia w % ogółu studentów danej gru- py szkół scholarship recipients in % of total students of a given type of higher education institutions		
					socjalne social	rektora dla naj- lepszych studentów scholar- ship for outstand- ing students awarded by the rectors		
OGÓŁEM.....	29475	22445	19573	18290	8696	9149	17,8	TOTAL
w tym:								of which:
Uniwersytety	7915	6805	5249	5345	2640	2429	15,5	Universities
Uczelnie techniczne	4459	3742	3261	2923	1410	1512	18,3	Higher schools of technology
Uczelnie rolnicze	2780	1836	1838	1629	909	781	20,4	Higher schools of agriculture
Uczelnie ekonomiczne..	5879	4324	4528	4017	1590	2277	21,1	Higher schools of economics
Uniwersytety medyczne	1469	1244	1267	1264	667	544	17,3	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego.....	1127	770	758	643	402	272	28,5	Higher schools of sport
Uczelnie artystyczne.....	654	508	492	429	233	208	19,8	Higher schools of arts

a Od roku akademickiego 2010/11 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. b W podziale według rodzajów stypendiów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Źródło: dane Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

a Since the 2010/11 academic year excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. b In distribution by type of scholarships one person may be included more than once.

Source: data of the Ministry of Science and Higher Education.

TABL. 10 (90). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	SPECIFICATION
Szkoły.....	89	97	114	116	Schools
w tym:					of which:
sportowe i mistrzostwa sportowe- go.....	3	5	3	4	sports and athletic
artystyczne ^a	3	4	4	4	arts ^a
Oddziały.....	1234	1639	1859	2140	Sections
Uczniowie.....	27119	34191	36379	41244	Pupils
w tym kobiety.....	13256	16758	17744	20056	of which females
w tym I klasa.....	5434	7649	4524	5088	of which grade 1
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowe- go.....	981	2237	1420	2065	sports and athletic
artystyczne ^a	599	797	844	893	arts ^a
Absolwenci.....	4270	5029	x	.	Graduates
w tym kobiety.....	2061	2535	x	.	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowe- go.....	191	279	x	.	sports and athletic
artystyczne ^a	106	106	x	.	arts ^a
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę.....	305	352	319	356	school
1 oddział.....	22	21	20	19	section

a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (91). GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	SPECIFICATION
Gimnazja.....	68	69	21	21	Lower secondary schools
w tym:					of which:
sportowe i mistrzostwa sportowe- go.....	–	–	–	–	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	2	3	2	1	with job-training section ^a
Oddziały.....	596	584	417	220	Sections

a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

a Based on the curriculum of grade 6 of primary school.

TABL. 11 (91). **GINNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
 LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	SPECIFICATION
Uczniowie	14057	13043	9383	4984	Pupils
w tym kobiety	6809	6218	4675	2514	of which females
w tym I klasa	4735	4477	x	x	of which grade 1
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowe- go	–	–	–	–	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	534	438	257	102	with job-training section ^a
Absolwenci	4429	4067	4192	.	Graduates
w tym kobiety	2172	1976	2082	.	of which females
w tym szkoły:					of which schools:
sportowe i mistrzostwa sportowe- go	56	167	–	.	sports and athletic
z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	144	121	58	.	with job-training section ^a
Liczba uczniów na:					Number of pupils per:
1 szkołę	207	189	447	237	school
1 oddział	24	22	23	23	section

a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.
 Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Based on the curriculum of grade 6 of primary school.
 S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 12 (92). **BRANŻOWE SZKOŁY I STOPNIA^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
 STAGE I SECTORAL VOCATIONAL SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	SPECIFICATION
Szkoły	13	13	13	14	Schools
Oddziały	96	85	82	84	Sections
Uczniowie	2176	1727	1638	1577	Students
w tym kobiety	724	577	552	536	of which females
w tym I klasa	974	633	674	616	of which grade 1
Absolwenci ^b	649	525	418	.	Graduates ^b
w tym kobiety	186	166	135	.	of which females

a Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe i od roku szkolnego 2017/18 łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. b Absolwenci zasadniczych szkół zawodowych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Until the 2016/17 school year, basic vocational schools and since the 2017/18 school year, including basic vocational school sections. b Graduates of basic vocational schools.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABLE 13 (93). **UCZNIOWIE BRANŻOWYCH SZKÓŁ I STOPNIA^a I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**

STUDENTS OF STAGE I SECTORAL VOCATIONAL SCHOOLS^a AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY NARROW FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^b	2015/16	2017/18	2018/19	2016/17	2017/18	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students			absolwenci ^c graduates ^c		
O G Ó Ł E M.....	1727	1638	1577	424	418	TOTAL
Artystyczna	–	58	93	–	–	Arts
Biznesu i administracji.....	99	106	136	28	13	Business and administration
Inżynieryjno-techniczna.....	627	577	530	143	122	Engineering and engineering trade
Produkcji i przetwórstwa.....	208	218	206	16	8	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa.....	151	113	96	25	37	Architecture and construction
Rolnicza.....	5	3	–	–	–	Agriculture
Usług dla ludności.....	637	563	516	71	57	Personal services

a Do roku szkolnego 2016/17 zasadnicze szkoły zawodowe i od roku szkolnego 2017/18 łącznie z oddziałami zasadniczych szkół zawodowych. b Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia ISCED–F 2013. c W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Until the 2016/17 school year, basic vocational schools and since the 2017/18 school year, including basic vocational school sections. b According to the International Classification of Fields of Education and Training ISCED–F 2013. c In distribution by narrow fields of education, data concern the graduates who passed examination confirming vocational qualifications (carried out both on the basis of the former and the new core curriculum for vocational education).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABLE 14 (94). **LICEA OGÓLNOKSZAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**

GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	SPECIFICATION
Szkoły.....	44	41	43	43	Schools
Oddziały.....	524	440	432	447	Sections
Uczniowie.....	14356	11920	11990	12267	Students
w tym kobiety.....	8391	7143	7313	7510	of which females
w tym I klasa.....	4796	4012	4280	4374	of which grade 1
Absolwenci.....	5105	3783	3649	.	Graduates
w tym kobiety.....	3009	2284	2241	.	of which females

a W roku szkolnym 2010/11 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2010/11 school year, including supplementary general secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABLE 15 (95). **TECHNIKA DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**

TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	SPECIFICATION
Szkoły.....	22	21	21	21	Schools
Oddziały.....	300	316	343	354	Sections
Uczniowie.....	7379	7830	8515	8844	Students
w tym kobiety.....	2579	2928	3110	3177	of which females
w tym I klasa.....	2091	2487	2470	2643	of which grade 1
Absolwenci.....	1560	1426	1637	.	Graduates
w tym kobiety.....	577	506	640	.	of which females

a W roku szkolnym 2010/11 łącznie z technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2010/11 school year, including supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 (96). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA

STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY NARROW FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2015/16	2017/18	2018/19	2016/17	2017/18	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students			absolwenci ^b graduates ^b		
O G Ó Ł E M	7830	8515	8844	1649	1637	TOTAL
Artystyczna	131	209	260	16	20	Arts
Społeczna.....	365	379	361	74	73	Social and behavioural sciences
Biznesu i administracji.....	910	972	1074	168	152	Business and administration
Technologii teleinformatycznych	1618	1953	2096	210	245	Information and communica- tion technologies
Inżynieryjno-techniczna	2133	2347	2396	237	322	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa.....	210	168	167	36	24	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	756	711	751	122	102	Architecture and construction
Rolnicza.....	30	37	50	6	6	Agriculture
Weterynaryjna	187	252	252	56	56	Veterinary
Medyczna	65	66	54	1	1	Health
Usług dla ludności	1237	1141	1072	208	207	Personal services
Ochrona i bezpieczeństwo	–	30	44	–	–	Security services
Usług transportowych	188	250	267	8	20	Transport services

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia ISCED–F 2013. b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training ISCED–F 2013. b In distribution by narrow fields of education, data concern the graduates who passed examination confirming vocational qualifications (carried out both on the basis of the former and the new core curriculum for vocational education).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17 (97). SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIEN ZAWODOWYCH ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły.....	6	6	6	6	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych.....	3	2	2	2	of which educating only in art subjects
Uczniowie	858	1107	1241	1277	Pupils
w tym kobiety	509	674	779	793	of which females
Absolwenci	135	146	59	.	Graduates
w tym kobiety	79	96	43	.	of which females

TABL. 17 (97). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	6	6	7	7	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	2	2	3	3	of which educating only in art subjects
Uczniowie	942	976	1227	1187	Pupils
w tym kobiety	655	733	959	942	of which females
Absolwenci	147	128	159	.	Graduates
w tym kobiety	100	92	118	.	of which females
W tym ogólnokształcące szkoły artystyczne Of which general art school					
Szkoły	4	4	4	4	Schools
Uczniowie	730	728	754	744	Pupils
w tym kobiety	530	548	581	573	of which females
Absolwenci	124	102	113	.	Graduates
w tym kobiety	86	78	88	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 18 (98). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	SPECIFICATION
Szkoły	79	64	61	56	Schools
Oddziały	430	410	445	413	Sections
Uczniowie	10939	9771	9524	9988	Students
w tym kobiety	6889	6618	6199	6621	of which females
Absolwenci	2507	2745	3310	.	Graduates
w tym kobiety	1693	1911	2290	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (99). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY NARROW FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2015/16	2017/18	2018/19	2016/17	2017/18	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students			absolwenci ^b graduates ^b		
O G Ó Ł E M	9771	9524	9988	2748	3310	TOTAL
Artystyczna	926	889	774	96	125	Arts
Społeczna	39	88	115	18	35	Social and behavioural sciences
Dziennikarstwa i informacji	62	91	71	11	-	Journalism and information

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia ISCED-F 2013. ^b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training ISCED-F 2013. ^b In distribution by narrow fields of education, data concern the graduates who passed examination confirming vocational qualifications (carried out both on the basis of the former and the new core curriculum for vocational education).

TABL. 19 (99). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (dok.)**STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)
BY NARROW FIELDS OF EDUCATION (cont.)

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2015/16	2017/18	2018/19	2016/17	2017/18	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students			absolwenci ^b graduates ^b		
Biznesu i administracji.....	1995	2000	2163	147	118	Business and administration
Technologii teleinformatycznych	951	835	1013	71	75	Information and communication technologies
Inżynieryjno-techniczna.....	43	–	–	–	–	Engineering and engineering trades
Architektury i budownictwa.....	87	77	73	8	2	Architecture and construction
Weterynaryjna.....	254	276	400	25	45	Veterinary
Medyczna.....	1906	1966	2719	550	471	Health
Opieki społecznej.....	182	171	134	71	46	Welfare
Usług dla ludności.....	1240	1207	1275	206	274	Personal services
Higieny i bezpieczeństwa pracy.....	981	978	739	73	57	Hygiene and occupational health services
Ochrony i bezpieczeństwa.....	386	296	275	88	86	Security services
Usług transportowych.....	11	1	–	2	1	Transport services
Pozostałe podgrupy.....	708	649	237	465	83	Other narrow fields

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia ISCED–F 2013. b W podziale według podgrup kierunków kształcenia dane dotyczą absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje w zawodzie.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training ISCED–F 2013. b In distribution by narrow fields of education, data concern the graduates who passed examination confirming vocational qualifications (carried out both on the basis of the former and the new core curriculum for vocational education).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (100). **UCZELNIE**

HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Uczelnie Higher education institutions	Nauczyciele akademicki ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION
OGÓŁEM.....					TOTAL
2010/11	26	8738	133084	36826	
2015/16	24	8379	114771	28908	
2017/18	23	8214	108655	27177	
2018/19	22	8119	102472	.	
Uniwersytety.....	1	2844	34486	7609	Universities
Uczelnie techniczne.....	1	1288	15942	5224	Higher schools of technology
Uczelnie rolnicze.....	1	765	7984	2544	Higher schools of agriculture
Uczelnie ekonomiczne.....	5	751	19030	5203	Higher schools of economics
Uniwersytety medyczne.....	1	1236	7320	1628	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego.....	1	220	2257	902	Higher schools of sport
Uczelnie artystyczne.....	2	501	2172	656	Higher schools of arts
Pozostałe uczelnie.....	10	515	13281	3411	Other higher education institutions

a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty; nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 15 na str. 126. b W podziale według typów uczelni – osoby, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów wyższych w okresie od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r.

Źródło: dane Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

a Full-time and part-time employed converted into full-time equivalent units; teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 15 on page 126. b According to type of higher education institutions – persons who obtained higher education diplomas between 1st December 2017 and 31st December 2018.

Source: data of the Ministry of Science and Higher Education.

TABLE 21 (101). **FILE, ZAMIEJSCOWE PODSTAWOWE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE ORAZ ZAMIEJSCOWE OŚRODKI DYDAKTYCZNE UCZELNI WEDŁUG LOKALIZACJI W ROKU AKADEMICKIM 2018/19**
BRANCHES, BRANCH BASIC ORGANISATIONAL UNITS AND BRANCH TEACHING CENTRES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY LOCATION IN THE 2018/19 ACADEMIC YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Filie i zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne Branches and branch basic organisational units	Studenci Students				Absolwenci ^a Graduates ^a			
		ogółem total	w tym kobiety of which females	z liczby ogółem na studiach of total number, in		ogółem total	w tym kobiety of which females	z liczby ogółem na studiach of total number, in	
				stacjonarnych full-time programmes	niestacjonarnych part-time programmes			stacjonarnych full-time programmes	niestacjonarnych part-time programmes
OGÓŁEM..... TOTAL	15	10687	6211	1696	8991	2087	1320	278	1809
lokalizacja według województw: location by voivodships:									
Lubuskie	1	664	342	664	–	133	77	133	–
Mazowieckie	1	114	54	96	18	–	–	–	–
Pomorskie	1	414	215	77	337	152	81	29	123
Śląskie	5	6201	3456	632	5569	1314	834	94	1220
Warmińsko-mazurskie	2	265	117	–	265	74	40	–	74
Wielkopolskie	3	321	267	84	237	101	91	–	101
Zachodniopomorskie	2	2708	1760	143	2565	313	197	22	291

a Osoby, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów wyższych w okresie od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r.

U w a g a. Ponadto w roku akademickim 2018/19 na terenie Poznania funkcjonowała 1 zamiejscowa podstawowa jednostka organizacyjna (1616 studentów i 293 absolwentów z roku akademickiego 2017/18) uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza Poznaniem.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

a Persons who obtained higher education diplomas between 1st December 2017 and 31st December 2018.

N o t e. Moreover, in the 2018/19 academic year in Poznań there was 1 basic organisational units in another location (1616 students and 293 graduates from 2017/18 academic year) which headquarters were seated outside the territory of Poznań.

S o u r c e: data of the Ministry of Science and Higher Education.

TABLE 22 (102). **STUDENCI UCZELNI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW UCZELNI**

STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY MODE OF STUDY AND TYPE OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

TYPY UCZELNI	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of grand total number, in				TYPY WYŻSZEJ UCZELNI TYPES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS
			stacjonarnych full-time programmes		niestacjonarnych part-time programmes		
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM.....							TOTAL
2010/11	133084	78301	72538	41925	60546	36376	
2015/16	114771	67715	73577	44519	41194	23196	
2017/18	108655	63837	72044	43726	36611	20111	
2018/19	102472	60697	68159	41338	34313	19359	
Uniwersytety	34486	23779	27308	18820	7178	4959	Universities
Uczelnie techniczne	15942	5125	12326	4406	3616	719	Higher schools of technology
Uczelnie rolnicze	7984	4783	5672	3651	2312	1132	Higher schools of agriculture
Uczelnie ekonomiczne	19030	10965	8858	5023	10172	5942	Higher schools of economics
Uniwersytety medyczne	7320	5465	6305	4665	1015	800	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego	2257	1237	2079	1156	178	81	Higher schools of sport
Uczelnie artystyczne	2172	1552	1931	1397	241	155	Higher schools of arts
Pozostałe uczelnie	13281	7791	3680	2220	9601	5571	Other higher education institutions

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

S o u r c e: data of the Ministry of Science and Higher Education.

TABL. 23 (103). **ABSOLWENCI UCZELNI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW UCZELNI**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY MODE OF STUDY AND TYPE OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

TYPY UCZELNI	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of grand total number, in				TYPES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	
			stacjonarnych full-time programmes		niestacjonarnych part-time programmes			
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females		
OGÓŁEM	2010/11	36826	23283	19456	11767	17370	11516	TOTAL
	2015/16	28908	18310	18498	11782	10410	6528	
	2016/17	32250	20171	20889	13185	11361	6986	
	2017/18^a	27177	17050	18001	11517	9176	5533	
Uniwersytety.....		7609	5805	5901	4456	1708	1349	Universities
Uczelnie techniczne.....		5224	1817	3966	1544	1258	273	Higher schools of technology
Uczelnie rolnicze.....		2544	1691	1934	1328	610	363	Higher schools of agriculture
Uczelnie ekonomiczne.....		5203	3409	2708	1755	2495	1654	Higher schools of economics
Uniwersytety medyczne.....		1628	1274	1353	1041	275	233	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego.....		902	565	807	510	95	55	Higher schools of sport
Uczelnie artystyczne.....		656	455	609	420	47	35	Higher schools of arts
Pozostałe uczelnie.....		3411	2034	723	463	2688	1571	Other higher education institutions

a Osoby, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów wyższych w okresie od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r.
Źródło: dane Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

a Persons who obtained higher education diplomas between 1st December 2017 and 31st December 2018.

Source: data of the Ministry of Science and Higher Education.

TABL. 24 (104). **NAUCZYCIELE AKADEMICY^a W UCZELNIACH**
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/ /11	2015/ /16	2017/ /18	2018/ /19	2010/ /11	2015/ /16	2017/ /18	2018/ /19	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym kobiety of which females				
OGÓŁEM	8738	8379	8214	8119	3831	3812	3667	3788	TOTAL
Profesorowie.....	2044	2023	2019	1974	494	579	590	609	Professors
w tym z tytułem naukowym profesora.....	1051	1089	1010	945	219	265	253	249	of which with academic title of professor
Docenci.....	72	12	3	3	16	2	1	1	Associate professors (docents)
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego.....	2	–	–	–	–	–	–	–	of which with degree of habilitated doctor ^b
Adiunkci.....	3733	3728	3544	3232	1676	1813	1714	1608	Assistant professors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego.....	378	773	815	883	114	297	326	401	of which with degree of habilitated doctor ^b
Asystenci.....	943	747	810	823	496	353	388	401	Assistant lecturers
Pozostali.....	1946	1868	1838	2087	1149	1066	975	1169	Others

a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty; nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 15 na str. 126.

Źródło: dane Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

a Full-time and part-time employed converted into full-time equivalent units; teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 15 on page 126. b The habilitated doctor's degree (second doctorate), which is higher than a doctorate, is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

Source: data of the Ministry of Science and Higher Education.

TABL. 25 (105). **CUDZOZIEMCY^a – STUDENCI I ABSLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW UCZELNI**
FOREIGNERS^a – STUDENTS AND GRADUATES BY MODE OF STUDY AND TYPE OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci Students		Absolwenci ^b Graduates ^b		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM	1749	874	291	161	TOTAL
2010/11	2924	1477	482	243	
2015/16	4750	2431	732	408	
2017/18	5251	2805	.	.	
2018/19	4984	2638	700	383	full-time programmes
studia: stacjonarne	267	167	32	25	part-time programmes
niestacjonarne.....	1107	732	100	79	Universities
Uniwersytety	304	64	98	21	Higher schools of technology
Uczelnie techniczne.....	99	44	26	16	Higher schools of agriculture
Uczelnie rolnicze	1302	647	89	51	Higher schools of economics
Uczelnie ekonomiczne.....	1018	532	157	75	Medical universities
Uniwersytety medyczne.....	23	2	5	2	Higher schools of sport
Akademie wychowania fizycznego.....	109	73	41	26	Higher schools of arts
Uczelnie artystyczne.....					Other higher education institutions
Pozostałe uczelnie.....	1289	711	216	138	

a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. b W podziale według form studiów i typów uczelni – osoby, które uzyskały dyplomy ukończenia studiów wyższych w okresie od 1 grudnia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r. Źródło: dane Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

a Also shown in other tables regarding students and graduates. b According to mode of study and type of higher education institutions – persons who obtained higher education diplomas between 1st December 2017 and 31st December 2018.

S o u r c e: data of the Ministry of Science and Higher Education.

TABL. 26 (106). **STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL PROGRAMMES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19
	słuchacze studiów podyplomowych ^a postgraduate students ^a				uczestnicy studiów doktoranckich doctoral students			
OGÓŁEM	13791	11244	11329	10459	3107	3143	2968	2783
TOTAL								
w tym kobiety	9310	7658	7997	7497	1595	1649	1564	1482
of which females								
Uniwersytety	2645	2095	1448	1233	1365	1345	1315	1255
Universities								
Uczelnie techniczne.....	1700	951	654	553	569	541	522	494
Higher schools of technology								
Uczelnie rolnicze	556	390	355	378	206	304	321	316
Higher schools of agriculture								
Uczelnie ekonomiczne.....	5584	4944	5442	5436	601	438	333	234
Higher schools of economics								
Uniwersytety medyczne.....	320	482	440	229	180	171	167	173
Medical universities								
Akademie wychowania fizycznego.....	217	123	172	121	92	91	59	44
Higher schools of sport								
Uczelnie artystyczne.....	37	11	–	–	–	94	122	109
Higher schools of arts								

a Do roku akademickiego 2011/12 dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 grudnia.

a Until the 2011/12 academic year for studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31st December.

TABL. 26 (106). **STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE (dok.)**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL PROGRAMMES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19
	słuchacze studiów podyplomowych ^a postgraduate students ^a				uczestnicy studiów doktoranckich doctoral students			
Pozostałe uczelnie..... Other higher education institutions	2732	2197	2818	2474	–	–	–	–
Instytuty naukowo-badaw- cze; placówki naukowe PAN..... Research institutes; scien- tific units of the Polish Academy of Sciences	–	51	–	35	94	159	129	158

^a Do roku akademickiego 2011/12 dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

^a Until the 2011/12 academic year for studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31st December.

Source: data of the Ministry of Science and Higher Education.

TABL. 27 (107). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
POSTGRADUATE PROGRAMMES BY NARROW FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2017/18	2018/19	2016/17	2017/18	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	słuchacze students		wydane świadectwa certificates issued		
OGÓŁEM.....	11329	10459	9322	9159	TOTAL
Pedagogiczna.....	3450	3424	2400	2740	Education
Artystyczna.....	109	81	90	100	Arts
Humanistyczne (z wyłączeniem języ- ków).....	112	112	1	45	Humanities (except languages)
Językowa.....	117	79	43	82	Languages
Społeczna.....	782	629	737	540	Social and behavioural sciences
Dziennikarstwa i informacji.....	74	33	46	55	Journalism and information
Nauki społeczne, dziennikarstwo i informacja gdzie indziej nieskasy- fikowane.....	139	132	125	138	Social sciences, journalism and in- formation not elsewhere classified
Biznesu i administracji.....	3939	3613	3664	3238	Business and administration
Prawna.....	251	200	85	177	Law
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji związanych z prowa- dzeniem działalności gospodarczej, administracją i prawem.....	38	95	14	28	Inter-disciplinary programmes or qualifications involving business, administration and law
Biologiczna.....	–	11	11	–	Biological and related sciences
Nauk o środowisku.....	–	9	46	–	Environment
Fizyczna.....	52	42	84	49	Physical sciences
Matematyczna i statystyczna.....	63	34	46	24	Mathematics and statistics
Technologii teleinformatycznych.....	417	417	317	367	Information and Communication Technologies (ICTs)

^a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia ISCED–F 2013.

^a According to the International Classification of Fields of Education and Training ISCED–F 2013.

TABL. 27 (107). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (dok.)**
POSTGRADUATE PROGRAMMES BY NARROW FIELDS OF EDUCATION (cont.)

PODGRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2017/18	2018/19	2016/17	2017/18	NARROW FIELDS OF EDUCATION ^a
	sluchacze students		wydane świadectwa certificates issued		
Inżynierijno-techniczna	47	53	57	55	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa.....	105	103	101	108	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa.....	26	12	19	8	Architecture and construction
Interdyscyplinarnych programów i kwalifikacji obejmujących technikę, przemysł i budownictwo.....	–	14	25	1	Inter-disciplinary programmes or qualifications related with involving engineering, manufacturing and construction
Rolnicza.....	94	144	96	110	Agriculture
Leśna.....	178	188	174	194	Forestry
Medyczna	685	528	573	448	Health
Opieki społecznej	–	16	24	–	Welfare
Usług dla ludności	47	28	40	38	Personal services
Higieny i bezpieczeństwa pracy	306	238	294	318	Hygiene and occupational health services
Ochrony i bezpieczeństwa.....	212	153	143	215	Security services
Usług transportowych.....	86	71	67	81	Transport services

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia ISCED–F 2013.

Źródło: dane Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training ISCED–F 2013.

S o u r c e: data of the Ministry of Science and Higher Education.

TABL. 28 (108). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoly Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates		
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
Szkoly podstawowe Primary schools	2010/11	1	2	196	102	10	4
	2017/18	2	1	4	1	x	x
	2018/19	2	5	38	7	.	.
Gimnazja	2010/11	4	18	514	128	105	39
	2015/16	5	17	421	130	132	64
	2017/18	1	12	374	107	165	51
	2018/19	1	7	301	99	.	.
Licea ogólnokształ- cące ^a	2010/11	49	219	6491	2675	1280	613
	2015/16	30	139	4745	2058	1403	650
	2017/18	28	136	4290	1864	1305	583
	2018/19	26	119	4074	1761	.	.
Technika ^b	2010/11	10	27	668	200	145	59

a, b Łącznie z: a – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i liceami profilowanymi (w roku szkolnym 2010/11), b – technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b Including: a – supplementary general and specialised secondary schools (in the 2010/11 school year), b – supplement-ary technical secondary schools.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 29 (109). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010/11	2015/16	2017/18	2018/19	SPECIFICATION
Placówki	262	290	317	324	Establishments
Przedszkola	195	231	243	251	Nursery schools
w tym specjalne	4	5	7	8	of which special
Oddziały przedszkolne przy szko- łach podstawowych	63	49	60	56	Pre-primary sections of primary schools
Zespoły wychowania przedszkol- nego	–	–	–	–	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	4	10	14	17	Pre-primary points
Miejsca:					Places:
Przedszkola	17463	19202	20661	21409	Nursery schools
w tym specjalne	113	133	189	191	of which special
Zespoły wychowania przedszkol- nego	–	–	–	–	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	100	294	380	404	Pre-primary points
Dzieci	18630	18178	20972	21339	Children
w tym w wieku: 6 lat	3462	941	4933	5144	of which aged: 6 years
5 lat	4983	5923	5471	5286	5 years
Przedszkola	16565	16716	19122	19574	Nursery schools
w tym specjalne	107	113	143	141	of which special
w tym w wieku: 6 lat	1978	506	3716	4017	of which aged: 6 years
5 lat	4564	5068	5191	5015	5 years
Oddziały przedszkolne przy szko- łach podstawowych	1993	1256	1559	1447	Pre-primary sections in primary schools
w tym w wieku 6 lat	1484	418	1175	1089	of which aged 6 years
Zespoły wychowania przedszkol- nego	–	–	–	–	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	72	206	291	318	Pre-primary points
Dzieci w placówkach wychowa- nia przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3–6 lat	919	.	958	979	3–6
3–5	952	995	969	977	3–5
6 lat	800	.	925	983	6
5 lat	1026	1062	1029	1023	5
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3–6 lat	818	.	876	901	3–6
3–5	921	936	936	944	3–5
6 lat	457	.	697	768	6
1 przedszkole	85	72	79	78	Nursery school
100 miejsc	95	87	93	91	100 places

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ X OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

CHAPTER X HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w dziale dane o opiece zdrowotnej nie obejmują informacji dotyczących ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Dane o ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji oraz do 2011 r. – Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

3. Podstawę prezentowanych w dziale danych o ochronie zdrowia stanowią:

1) ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2190), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Ustawa określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, sanatoria i od 2014 r. oddziały opieki paliatywnej).

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) – lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarek lub położnych;

- 2) ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarzy i położnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 576);
- 3) ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 537);
- 4) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1373), która reguluje warunki udzielania i zakres świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia;
- 5) ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1056);

General notes

1. Data presented in the chapter do not include information concerning health care in prisons.

2. Data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration and until 2011 – the Internal Security Agency.

3. The basis of data presented in this chapter of the health care are provided by:

1) the Law on Health Care Activities, dated 15th April 2011 (uniform text Journal of Laws 2018 item 2190), replacing the Law on Care Health Facilities. The law specifies, among others, the rules of performing health care activities and the functioning of health care units.

Data presented in the chapter concerns the units performing health care activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patients departments including: health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
- b) in-patient health care (hospitals – general, psychiatric and health resorts, detoxification centres, addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, sanatoria and since 2014 palliative care wards).

Under that law, health care activity can be carried out also by professional practices (individual or group) – doctors, dentists and nurses or midwives;

- 2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 15th July 2011 (Journal of Laws 2019 item 576);
- 3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5th December 1996 (uniform text Journal of Laws 2019 item 537);
- 4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27th August 2004 (uniform text Journal of Laws 2019 item 1373), governing the provision conditions and the scope of health services, the rules and the method of their financing and the activities of the National Health Fund;
- 5) the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts, the Areas of Health Resort Protection and Health Resort Gminas, dated 28th July 2005 (uniform text Journal of Laws 2017 item 1056);

6) ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 993), która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego;

7) ustawa z dnia 6 września 2001 r. prawo farmaceutyczne (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 499).

4. Dane o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarkę, a przez położną – również położnego.

5. **Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów** podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

6. Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

7. Dane o **stacjonarnej opiece zdrowotnej** nie obejmują opieki dziennej (dotyczy: szpitali, łóżek i leczonych).

Dane o **łóżkach** w placówkach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla pacjentów, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

8. Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

9. Dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 listopada 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 listopada 2011 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 979); wcześniej, będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

10. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

6) the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8th September 2006 (uniform text Journal of Laws 2019 item 993), specifying the organisational rules, the functioning and financing of the State Emergency Medical Services;

7) the Pharmaceutical Law, dated 6th September 2001 (uniform text Journal of Laws 2019 item 499).

4. Data regarding **medical personnel** concerns persons employed in: units engaged in health care activities, professional practices, pharmacies, and social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern persons working directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, central or local government administration unit and the National Health Fund.

Data includes persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships. These people regardless of their working hours are counted once.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife – also as a male midwife.

5. **Consultations provided by doctors and dentists** are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

6. Data on hospitals comprises health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

7. Data on **in-patient health care** do not include day-care (concerns: hospitals, beds and in-patients).

Data regarding **beds** in in-patient health care units concern permanent beds in-patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

8. Data regarding **beds in general hospitals** do not include day-time places in hospital wards and until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.

9. Data on **emergency medical services and first-aid** concerns units covered by the State Emergency Medical Services system (emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).

Hospital emergency wards since 8th November 2011 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3rd November 2011 (uniform text Journal of Laws 2018 item 979); earlier operated on the basis of the regulation on health care facilities.

10. **Generally available pharmacies** do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

11. Dane o **opiece nad dziećmi do lat 3** prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. (jednolity tekst Dz. U. z 2019 r. poz. 409 z późn. zm.), na podstawie której opieka może być organizowana w formie żłobka oraz od 2011 r. – klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię.

12. Dane dotyczące **wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej** prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.).

13. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych – zapewnia dziecku: opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań;
- 2) **specjalistycznej** – organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię;
- 3) **pracy podwórkowej** (od 2012 r.) – realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych;
- 4) **w połączonych formach** (od 2012 r.), tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

Wspieranie rodziny może być prowadzone w formie usług asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej, przez rodzinę wspierającą, placówki wsparcia dziennego lub w formie poradnictwa specjalistycznego.

14. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalno-rekreacyjnych i religijnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) **rodziny zastępcze**:
  - a) spokrewnione,
  - b) niezawodowe – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczniego rodzeństwa),
  - c) zawodowe – umieszcza się w nich w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczniego rodzeństwa), w tym:
    - zawodowe specjalistyczne – umieszcza się w nich w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub

11. Data on **childcare for children up to the age of 3** are presented according to the law dated 4th February 2011 (uniform text Journal of Laws 2019 item 409 with later amendments). Childcare can be organised in the form nurseries as well as since 2011 – children's clubs, provided by day carer and nanny.

12. Data concerning **family support and foster care** are presented according to the Law on Family Support and Foster Care System, dated 9th June 2011 (uniform text Journal of Laws 2019 item 1111 with later amendments).

13. Day-support centre – supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- 1) **general care centre**, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres – provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests;
- 2) **specialised centre** – organises sociotherapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy;
- 3) **street work** (since 2012) – carries out motivating and sociotherapeutic activities, conducted by a street worker;
- 4) **in a combination of the forms** (since 2012) i.e. combining tasks of the general care, specialised and street work centres.

Family support shall be provided in the form of family assistant's services, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job, as a supporting family, day-support centre or a specialists guidance.

14. Family foster care shall be exercised in the case when it is impossible for parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture, recreation and religious.

The forms of family foster care are the following:

- 1) **foster families**:
  - a) related,
  - b) not professional – in which not more than 3 children may be placed at the same time (except for numerous siblings),
  - c) professional – in which not more than 3 children may be placed at the same time (except for numerous siblings) – among which there are also:
    - professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disa-

orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 969), małoletnie matki z dziećmi,

– zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego – przyjmują dzieci na podstawie orzeczenia sądu gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art.12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.);

2) **rodzinne domy dziecka** – w tym samym czasie może w nich przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa).

15. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

1) **placówki opiekuńczo-wychowawczej**, która jest prowadzona jako placówka typu:

a) **interwencyjnego** – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej; w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,

b) **rodzinnego** – wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,

c) **socjalizacyjnego** – zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,

d) **specjalistyczno-terapeutycznego** (od 2012 r.) – sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;

bility, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26th October 1982 (uniform text Journal of Laws 2018 item 969), underage mothers with children,

– professional that performs the function of a family emergency house shall receive a children on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29th July 2005 (Journal of Laws 2015 item 1390 with later amendments);

2) **foster homes** – in which not more than 8 children may be placed at the same time (except for numerous siblings).

15. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

1) **care and education centre** run as:

a) an **intervention** – provides immediate care for a child in the crisis situation; especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,

b) a **family** – educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperates with a family foster care coordinator and a family assistant,

c) a **socialisation** – provides a child with full-time care and education, and fulfils its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to the age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,

d) a **specialist therapy** (since 2012) – provides care for a child with individual needs, in particular: a child with legal confirmation of disability or a legal confirmation of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with developmental and emotional retardation. The centre provides educational, socio-therapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children;

2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** (od 2012 r.) – umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;

3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** (od 2012 r.) – umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku, w tym samym czasie, można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

16. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.).

17. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1508 z późn. zm.).

18. Świadczeniami pomocy społecznej są:

1) świadczenia pieniężne, m.in.: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy, pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki.

Zasiłek stały – przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy – przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy – przyznawany jest w celu m.in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej;

2) świadczenia niepieniężne, m.in.: praca socjalna, bilet kredytowany, schronienie, posiłek, ubranie, sprawienie pogrzebu, mieszkanie chronione.

Mieszkanie chronione jest formą pomocy przygotowującą, pod opieką specjalistów, osoby w nim przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu.

2) **regional care and therapy centre** (since 2012) – a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time;

3) **pre-adoptive intervention centre** (since 2012) – a centre where children up to the 1 year old shall be placed requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

16. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions for which the founding bodies are: local government units, associations, social organisations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of social welfare homes and facilities are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12th March 2004 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1508 with later amendments).

17. Data on social assistance benefits are presented according to the Law on Social Assistance of 12th March 2004 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1508 with later amendments).

18. Social assistance benefits are:

1) monetary benefits, among others: permanent benefit, temporary benefit, appropriated benefit, assistance to reach financial self-dependence and continue education.

A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to permanent benefit.

A person or a family is entitled to a temporary benefit because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. It may be given to a person or a family which incurred losses as a result of fortuitous event, or natural or ecological disaster;

2) non-monetary benefits, among others: social work, credited ticket, shelter, meal, clothing, burial, dwelling protected.

Dwelling protected is a form of social assistance preparing people staying there, under the care of professionals, for independent living or supporting these persons in their daily functioning.

TABL. 1 (110). PRACOWNICY MEDYCZNI^a

Stan w dniu 31 grudnia
MEDICAL PERSONNEL^a
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Lekarze.....	2319	2523	2379	Doctors
w tym kobiety.....	1414	1537	1485	of which women
Lekarze dentyści.....	102	103	82	Dentists
w tym kobiety.....	77	82	58	of which women
Farmaceuci.....	825	900	877	Pharmacists
w tym kobiety.....	717	772	737	of which women
Pielęgniarki.....	4626	4763	4423 ^b	Nurses
Położne.....	950	945	972 ^c	Midwives
Fizjoterapeuci ^d	344	355	374	Physiotherapists ^d
Diagności laboratoryjni ^e	544	541	533	Laboratory diagnosticians ^e

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 150; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. b–c W tym magistrzy: b – pielęgniarstwa – 1006, c – położnictwa – 398. d Z wyższym wykształceniem. e Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

a See general notes, item 4 on page 150; data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and National Health Fund. b–c Of which masters: b – of nursing – 1006, c – of midwifery – 398. d By tertiary education. e Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

SOURCE: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration, and in regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 (111). AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a

OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII).....	484	525	521	Out-patients departments (as of 31 XII)
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII).....	101	102	96	Medical practices ^b (as of 31 XII)
Porady udzielone ^c w tys.....	6757,9	7050,1	7147,3	Consultations provided ^c in thousands
lekarskie.....	5996,6	6306,0	6414,4	doctors
w tym specjalistyczne.....	3417,2	3684,4	3716,6	of which specialised
stomatologiczne.....	761,3	744,2	732,9	stomatological

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 149. b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

a See general notes, item 2 on page 149. b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. c Including consultations paid by patients (non-public funds).

SOURCE: data of the Ministry of Health, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Central Statistical Office.

TABL. 3 (112). **SZPITALA OGÓLNE^a**
GENERAL HOSPITALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Szpitala ogólne (stan w dniu 31 XII)	19	20	20	General hospitals (as of 31 XII)
Łóżka (stan w dniu 31 XII).....	6140	5854	5643	Beds (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności.....	113,2	108,7	105,2	per 10 thousand population
Leczeni ^b	302648	303805	307196	In-patients ^b
Zmarli.....	4056	4494	4419	Deaths
Leczeni ^b na: 10 tys. ludności.....	5557	5631	5714	In-patients ^b per: 10 thousand population
1 łóżko ^c	50,9	51,9	51,9	bed ^c
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,2	5,0	5,0	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	266	261	261	Average bed use in days

a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 i 8 na str. 150. b Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. c Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną miesięczną liczbę łóżek.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a See general notes, item 7 and 8 on page 150. b Excluding inter-ward patient transfer. c Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards; for calculating of indice was used the average monthly number of beds.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of the Interior and Administration.

TABL. 4 (113). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a**

Stan w dniu 31 grudnia

EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego ..	14	14	15	15	Emergency rescue teams
podstawowe.....	8	9	11	11	basic
specjalistyczne	6	5	4	4	specialists
Szpitalne oddziały ratunkowe	4	3	3	3	Hospital emergency wards
Izby przyjęć ^b	1	2	2	2	Admission rooms ^b
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	Medical air rescue ^c
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					Calls to the occurrence places ^d :
w tysiącach	42,9	54,0	57,1	52,8	in thousands
na 1000 ludności	77,1	99,1	105,8	98,1	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					Persons who received health care benefits in the place of occurrence ^d :
w tysiącach	43,6	54,0	57,1	52,8	in thousands
w tym:					of which:
dzieci i młodzież w wieku do 18 lat.....	2,8	2,5	3,1	2,9	children and youth up to 18 years of age
w wieku 65 lat i więcej	15,0	20,1	21,1	21,2	aged 65 and more
na 1000 ludności	78,4	99,2	105,8	98,1	per 1000 population

a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 150. b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratownicze. d W ciągu roku.

a See general notes, item 9 on page 150. b Organisation cells of hospitals applied to cooperate with emergency medical system. c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. d During the year.

TABL. 5 (114). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE^a**

Stan w dniu 31 grudnia

GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES^a

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Apteki.....	251	282	309	300	Pharmacies
w tym prywatne.....	248	279	306	297	of which private
Liczba ludności na 1 aptekę.....	2214	1923	1743	1788	Population per pharmacy
Farmaceuci pracujący w aptekach..	675	719	761	763	Pharmacists employed in pharmacies
w tym prywatnych.....	666	711	754	756	of which private

a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 150.

a See general notes, item 10 on page 150.

TABL. 6 (115). **KRWIODAWSTWO^a**BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII).....	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII).....	15	13	13	13	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy.....	49320	46582	48318	48213	Blood donors
w tym honorowi.....	49307	46497	48250	48184	of which voluntary
Liczba donacji ^b krwi pełnej.....	84322	89327	95434	96322	Number of collected donations ^b of whole blood
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^c	87502	90984	98811	100700	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^c

a Bez danych resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji. b Donacja to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. c Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Źródło: dane Narodowego Centrum Krwi.

a Excluding data of the Ministry of National Defence as well as the Ministry of the Interior and Administration. b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. c One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

Source: data of the National Blood Centre.

TABL. 7 (116). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE**

Stan w dniu 31 grudnia

NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Żłobki.....	14	74	96	100	Nurseries
Oddziały żłobkowe.....	–	–	1	–	Nursery wards
Kluby dziecięce.....	x	8	8	9	Children's clubs
Miejsca:					Places:
w żłobkach.....	1015	2994	3913	4341	in nurseries
w klubach dziecięcych.....	x	135	130	144	in children's clubs

a Miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi.

a Places and children – including nursery wards.

TABL. 7 (116). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE (dok.)**

Stan w dniu 31 grudnia

NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS (cont.)

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Dzieci przebywające (w ciągu roku):					Children staying (during the year):
w żłobkach.....	2052	4323	5651	5929	in nurseries
w klubach dziecięcych.....	x	141	163	135	in children's clubs
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3.....	55,9	186,5	223,9	243,2	Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych:					Children staying in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3....	64,9	166,9	205,9	211,4	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc.....	116,2	89,5	92,0	86,9	per 100 places

a Miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi.

a Places and children – including nursery wards.

TABL. 8 (117). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**

DAY-SUPPORT CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII) centres (as of 31 XII)				wychowankowie residents				
O G Ó Ł E M.....	15	22	20	21	1182	952	862	962	TOTAL
Opiekuńcze.....	11	12	12	12	1032	343	333	372	General care
Specjalistyczne.....	4	7	5	6	150	550	434	503	Specialized
Pracy podwórkowej.....	–	2	2	2	–	38	65	72	Street work
W połączonych formach....	–	1	1	1	–	21	30	15	In a combination of the forms

TABL. 9 (118). **RODZINY ZASTĘPCZE^a**

Stan w dniu 31 grudnia

FOSTER FAMILIES^a

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M.....	405	452	439	408	TOTAL
Spokrewnione.....	339	285	284	260	Related
dzieci ^b	430	352	353	321	children ^b
Niezawodowe.....	54	138	128	123	Non-professional
dzieci ^b	70	162	147	140	children ^b
Zawodowe ^c	12	29	27	25	Professional ^c
dzieci ^b	33	86	89	75	children ^b

a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za 2010 r. z powodu zmiany przepisów prawnych. b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, od 2012 r. – w wieku do 25 lat. c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem.

a Some data are not fully comparable with data for 2010 due to changes of the provisions of the law. b Until 2011 – up to the age of 18, since 2012 – up to the age of 25. c Until 2011 professional, not related to the child foster families.

TABL. 10 (119). INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a
INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
PLACÓWKI (stan w dniu 31 XII) CENTRES (as of 31 XII)					
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	11	12	13	13	Care and education centres
rodzinne.....	5	5	6	6	family
socjalizacyjne	2	2	2	2	socialisation
inne ^b	4	5	5	5	others ^b
WYCHOWANKOWIE (stan w dniu 31 XII) RESIDENTS (as of 31 XII)					
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	178	197	189	181 ^c	Care and education centres
rodzinne.....	29	32	35	33	family
socjalizacyjne	36	36	34	40	socialisation
inne ^b	113	129	120	108	others ^b
WOLONTARIUSZE VOLUNTEERS					
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	100	113	96	34	Care and education centres
rodzinne.....	8	7	20	15	family
socjalizacyjne	5	9	5	4	socialisation
inne ^b	87	97	71	15	others ^b

a Patrz uwagi ogólne, ust. 15 na str. 152. b Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne. c W tym 6 wychowanków w wieku 0–3 lata i 8 w wieku 4–6 lat.

a See general notes, item 15 on page 152. b Combining tasks of the intervention, specialisation and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres. c Of which 6 residents at age 0–3 and 8 at age 4–6.

TABL. 11 (120). POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a

Stan w dniu 31 grudnia

STATIONARY SOCIAL WELFARE^a

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	19	20	22	22	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca (łącznie z filiami):					Places (including branches):
ogółem.....	1233	1442	1467	1414	total
na 10 tys. ludności.....	22,2	26,6	27,2	26,4	per 10 thousand population
Mieszkańcy (łącznie z filiami):					Residents (including branches):
ogółem.....	1170	1235	1258	1339	total
w tym kobiety	476	662	669	721	of which women
w tym do 18 lat.....	55	68	47	73	of which up to the age of 18
w tym umieszczeni w ciągu roku	755	1120	3535	1102	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności.....	21,1	22,8	23,4	20,5	per 10 thousand population
Osoby oczekujące na umieszczenie	269	430	365	326	Persons awaiting a place

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy.

a Including community self-help homes.

TABL. 12 (121). PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW

Stan w dniu 31 grudnia

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^b	19	20	22	22	Homes and facilities (excluding branches)^b in which may be:
w których mogą przebywać:					
Osoby w podeszłym wieku	6	3	5	4	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorzy	3	3	3	3	Chronically ill with somatic disorders
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie ...	2	3	3	4	Mentally retarded
Dzieci i młodzież niepełnosprawna					
intelektualnie	1	1	1	2	Children and youth mentally retarded
Niepełnosprawni fizycznie	–	1	1	2	Physically handicapped
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety					Mothers with dependent children and
w ciąży	1	–	–	–	pregnant women
Bezdomni	5	9	9	9	Homeless
Inne osoby	1	1	1	1	Other persons
Mieszkańcy (łącznie z filiami)	1170	1235	1258	1339	Residents (including branches) in homes and facilities for:
w domach i zakładach dla:					
Osób w podeszłym wieku	313	264	316	282	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorych	344	342	344	345	Chronically ill with somatic disorders
Dorosłych niepełnosprawnych intelektu-	20	25	26	116	Mentally retarded
alnie					
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych					
intelektualnie	60	60	60	73	Children and youth mentally retarded
Niepełnosprawnych fizycznie	–	19	20	22	Physically handicapped
Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet					Mothers with dependent children and
w ciąży	37	–	–	–	pregnant women
Bezdomnych	371	490	459	469	Homeless
Innych osób	25	35	33	32	Other persons

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców.

^a Including community self-help homes. ^b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few groups of residents.

TABL. 13 (122). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^aSOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający Beneficiaries	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	SPECIFICATION	
O G Ó Ł E M	2015	17218	56802,4	TOTAL
	2017	15021	61695,4	
	2018	14576^b	61377,1	
Pomoc pieniężna	13169	13169	30843,9	Monetary assistance of which:
w tym:				
Zasilek stały	1883	1883	9058,6	Permanent benefit
Zasilek okresowy	4471	4471	6765,8	Temporary benefit
Zasilek celowy	6767	6767	14799,6	Appropriated benefit
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kon-				Assistance to reach self-dependence
tynuowanie nauki	31	31	129,6	and to continue education
Pomoc niepieniężna	7451	7451	30533,2	Non-monetary assistance of which:
w tym:				
Schronienie	316	316	882,7	Shelter
Posilek	3150	3150	5073,5	Meals
Sprawienie pogrzebu	133	133	337,7	Burial
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi				Attendance services and specialized
opiekuńcze	3672	3672	24220,4	attendance services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich war-				Assistance in gaining adequate hous-
unków mieszkaniowych, zatrudnienia				ing conditions, gaining employment
i na zagospodarowanie	4	4	15,1	and for running one's own household

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 18 na str. 153. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie. Źródło: dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 18 on page 153. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

S o u r c e : data of the Ministry of Family, Labour and Social Policy.

DZIAŁ XI KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. **Książka** jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, **broszura** – o objętości od 5 do 48 stron. Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

2. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych. **Czasopisma** (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne – fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

3. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Czytelnik (użytkownik aktywnie wypożyczający) – to użytkownik zarejestrowany w bibliotece, który wypożyczył na zewnątrz co najmniej jedną pozycję w ciągu roku.

4. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

5. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

6. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się: **miniplexy** – od 3 do 7 sal projekcyjnych i **multiplexy** – posiadające 8 sal projekcyjnych i więcej.

Turystyka

1. **Termin turystyka** – zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r. – oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy

CHAPTER XI CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. A **book** is understood as a publication containing more than 48 pages, while a **pamphlet** contains from 5 to 48 pages. These publications are considered to be non-periodic publications.

2. Newspapers and magazines are periodic publications. **Newspapers** (general information periodicals) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign events. **Magazines** (other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialised and scientific issues as well as government publications.

3. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

Reader/borrower (user actively borrowing books) – a person registered in the library, who borrowed at least one volume in reported year.

4. Information concerning **art galleries** includes entities in which exhibiting is the basic type of activity.

5. Information regarding **theatres and music institutions** concerns professional artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, distinguished in terms of their legal, organisational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

6. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish **miniplexes** – equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** – equipped with 8 screens and more.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council (EU) in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than

niż 1 rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy.

2. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty (od 2011 r. posiadające 10 i więcej miejsc noclegowych; do 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych).

W ramach:

- obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi typowe dla hoteli (np. zajazdy, gościńce),
- pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla poszczególnych rodzajów obiektów oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, ośrodki sportowo-rekreacyjne, ośrodki kolonijne, zakłady uzdrowiskowe).

3. W informacjach o obiektach i miejscach noclegowych turystyki nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Turystycy zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazywany wielokrotnie, jeśli podczas jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

5. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub pokoi jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub wynajętych pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

Sport

1. Dane o klubach sportowych publikowane są łącznie z uczniowskimi klubami sportowymi UKS i wyznaniowymi klubami sportowymi.

2. W kategoriach ćwiczących, trenerów i instruktorów sportowych w klubach sportowych osoba uprawiająca lub prowadząca zajęcia w kilku rodzajach sportu jest wykazywana tylko jeden raz.

3. Informacje o klubach sportowych opracowywane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

4. Informacje o wybranych obiektach sportowych opracowywane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co cztery lata.

5. W ramach obiektów sportowych:

- boiska znajdujące się w płycie głównej stadionu nie są wykazywane ponownie jako boiska do gier wielkich,
- boiska, na których można przeprowadzić kilka różnych gier (np. koszykówkę, siatkówkę, piłkę

a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited

2. Tourist accommodation establishments include hotels and similar facilities and other facilities (since 2011 with 10 and more bed places; until 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings).

Within:

- hotels and similar facilities, the group “other hotel facilities” has covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns),
- other facilities, the group “miscellaneous facilities” includes facilities which do not correspond to conditions expected in particular facilities, and other facilities used for tourism (e.g. student dormitories, boarding schools, weekend and holiday accommodation establishments, sport and recreational centres, holiday youth centres as well as health establishments).

3. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding **facilities and the number of bed places for tourists**.

4. Foreign tourists using tourist accommodation establishments are registered according to the country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.

5. Occupancy rate of bed places or rooms is a relation of the number of overnight stays or rooms rented in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

Sport

1. Data on sports clubs are published including student sports clubs UKS and religious sports clubs.

2. In the category of persons practising sports, coaches and sports instructors in sports clubs a person practising or conducting training in several kinds of sports is recognised only once, instead of many times, as before.

3. Information on sports clubs has been compiled on the basis of periodic survey conducted every two years.

4. Information on selected sport facilities has been compiled on the basis of periodic survey conducted every four years.

5. Within sports facilities:

- sports fields located on the main surface of the stadium are not recognised again as sports fields for big games,
- sports fields on which several different games can be played (e.g. basketball, volleyball, handball)

ręczną), wykazywane są raz, jako boiska uniwersalne (wielozadaniowe),

- boiska kryte znajdujące się w halach sportowych lub salach gimnastycznych nie są wykazywane oddzielnie, lecz traktowane jako hale sportowe lub sale gimnastyczne w zależności od typu obiektu, w którym się znajdują.

Informacje o obiektach dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych dotyczą obiektów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo lub o innym niż ruchowy rodzaju niepełnosprawności.

Ścieżka rowerowa (droga dla rowerów) jest to droga lub jej część przeznaczona do ruchu rowerów jednośladowych, oznaczona odpowiednimi znakami drogowymi. Dane dotyczące ścieżek rowerowych obejmują samodzielne drogi dla rowerów (położone w pasie drogi), drogi wydzielone z jezdni, drogi wydzielone z chodnika oraz drogi zawarte w ciągach pieszo-rowerowych. W danych uwzględniono łączną długość ścieżek będących w zarządzie gminy, starostwa powiatowego i urzędu marszałkowskiego (bez długości szlaków rowerowych położonych np. w lesie).

are recognised once as universal and multi-purpose sports fields,

- indoor sports fields located in sports halls or gyms are not recognised separately but treated as sports halls or gyms, depending on the type of facility where they are located.

Information on sports facilities adapted to the needs of the disabled refer to facilities adapted to the needs of people with physical disability and other than physical type of disability.

Cycle path (bikeway) is a path or its part dedicated to cycling, marked with appropriate traffic signs. Data concerning cycle paths include separated in-roadway bikeways, physically separated in-road bikeways, shared-use paths, shared in-road bikeways. Data include a total length of cycle paths being managed by gmina, powiat and marshal's office (excluding length of cycle routes located e.g. in forests).

Kultura Culture

TABL. 1 (123). **KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE^a**
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	liczba tytułów number of titles				
O G Ó Ł E M	1904	2334	2254	2336	TOTAL
Wydawnictwa naukowe.....	675	628	735	771	Scientific publications
Podręczniki dla szkół wyższych...	123	61	53	67	University textbooks
Wydawnictwa zawodowe.....	47	86	84	68	Professional publications
Podręczniki szkolne.....	22	37	53	16	School textbooks
Wydawnictwa popularne.....	518	683	657	613	Popular science
Literatura piękna.....	519	839	672	801	Belles-lettres
w tym dla dzieci i młodzieży	129	270	176	249	of which for children and youth

a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.

a According to published place.

Source: data of the National Library.

TABL. 2 (124). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE^a**
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	liczba tytułów number of titles				
O G Ó Ł E M	382	392	432	406	TOTAL
ukazujące się:					published as specified:
W tygodniu:					Weekly:
6–2 razy.....	1	1	1	2	6–2 times
1 raz.....	7	11	13	16	once
W miesiącu:					Monthly:
3–2 razy.....	2	2	1	1	3–2 times
1 raz.....	77	70	73	73	once
1 raz:					Once:
na 2 miesiące	59	61	78	80	bimonthly
w kwartale.....	98	98	105	101	quarterly
w półroczu	28	25	28	25	half-yearly
w roku.....	56	40	53	44	yearly
Nieregularnie	54	84	80	64	Irregularly

a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Biblioteki Narodowej.

a According to published place.

Source: data of the National Library.

TABL. 3 (125). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII).....	57	43	41	41	Libraries (as of 31 XII)
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.....	1531,6	1609,6	1682,5	1667,4	Collection (as of 31 XII) in thousand vol.
Czytelnicy w tys.....	93,0	86,8	79,4	80,7	Borrowers in thousands
Wypożyczenia ^a :					Loans ^a :
w tysiącach woluminów	1846,8	1573,9	1618,7	1574,1	in thousand volumes
na 1 czytelnika w wol.....	19,9	18,1	20,4	19,5	per borrower in vol.

a W 2010 r. bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a In 2010 excluding interlibrary lending.

TABL. 4 (126). **MUZEJA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	21	19	20	20	Museums with branches ^a
Muzealia ^a w tys.....	308,9	389,0	397,0	400,7	Museum exhibits ^a in thousands
Wystawy czasowe:					Temporary exhibitions:
własne ^b	60	47	31	41	own ^b
obce ^c	15	9	8	7	exterior ^c
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	293,4	321,3	367,7	403,7	Museum and exhibition visitors in thousands
w tym młodzież szkolna ^d	63,0	47,7	59,1	67,6	of which primary and secondary school students ^d

a Stan w dniu 31 grudnia. b W kraju. c Krajowe i z zagranicy. d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31st December. b In Poland. c Domestic and foreign. d Visiting museums in organized groups.

TABL. 5 (127). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Galerie (stan w dniu 31 XII).....	8	8	7	7	Galleries (as of 31 XII)
Wystawy ^a	71	68	102	98	Exhibitions ^a
Ekspozycje ^a	74	68	102	98	Expositions ^a
Zwiedzający w tys.....	125,1	79,0	60,3	62,4	Visitors in thousands

a W kraju.

a In Poland.

TABL. 6 (128). **TEATRY I INSTYTUCJE MUZYCZNE^a**
THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Teatry i instytucje muzyczne (stan w dniu 31 XII).....	9	9	11	11	Theatres and music institutions (as of 31 XII)
Miejsca na widowni w stałej sali (stan w dniu 31 XII).....	3351	3444	4293	4415	Seats in a fixed hall (as of 31 XII)
Przedstawienia i koncerty.....	2756	2673	3426	3351	Performances and concerts
w województwie wielkopolskim	2632	2535	3288	3248	in Wielkopolskie Voivodship
w tym w stałej sali.....	1444	1397	1550	1602	of which in a fixed hall
w innych województwach.....	124	138	138	103	outside home voivodship
Widzowie i słuchacze.....	651756	493149	569583	616796	Audience
w województwie wielkopolskim	624658	464328	539431	549981	in Wielkopolskie Voivodship
w tym w stałej sali.....	396662	354246	367570	353840	of which in a fixed hall
w innych województwach.....	27098	28821	30152	66815	outside home voivodship

a Według siedziby.

a By the seat.

TABL. 7 (129). **CENTRA KULTURY^a, DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY**

Stan w dniu 31 grudnia

CENTRES OF CULTURE^a, CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Instytucje	30	28	28	28	Institutions
centra kultury	–	1	1	2	centres of culture
domy kultury	14	13	13	13	cultural establishments
ośrodki kultury	6	3	3	2	cultural centres
kluby	10	11	11	11	clubs
Pracownie specjalistyczne.....	.	69	71	77	Specialised workshops
Imprezy (w ciągu roku)	2665	3382	4325	3762	Events (during the year)
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	200,8	438,1	521,0	425,0	Event participants (during the year) in thousands
Kursy (w ciągu roku).....	144	214	244	270	Courses (during the year)
Absolwenci kursów (w ciągu roku)	2500	2860	4536	3985	Course graduates (during the year)
w tym dzieci i młodzież szkol- na ^b	630	825	1111	864	of which primary and second- ary school students ^b
Grupy (zespoły) artystyczne.....	170	96	101	86	Artistic groups (ensembles)
Członkowie (grup) zespołów artystycznych.....	2900	1841	1625	1639	Members of artistic groups (ensembles)
w tym dzieci i młodzież szkol- na ^b	1458	1052	969	855	of which primary and second- ary school students ^b
Koła (kluby/sekcje)	220	343	351	341	Groups (clubs/sections)
Członkowie kół (klubów/sekcji)....	6004	18146	8440	8292	Members of groups (clubs/ sections)
w tym dzieci i młodzież szkol- na ^b	1294	6448	3033	2649	of which primary and second- ary school students ^b

a W 2009 r. ujmowane w grupie domów kultury lub ośrodków kultury. b Do 2013 r. dzieci i młodzież w wieku poniżej 15 lat. U w a g a. Do 2011 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 2 lata.

a In 2009 presented among cultural establishments or cultural centres. b Until 2013 children and youth below the age of 15. N o t e. Until 2011 data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 8 (130). **KINA STAŁE**

FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	8	11	11	11	Cinemas (as of 31 XII)
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII).....	60	63	71	72	Screens (as of 31 XII)
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII).....	16109	16467	17790	17280	Seats (as of 31 XII)
Seanse	88884	98368	116808	131633	Screenings
na 1 kino	11111	8943	10619	11967	per cinema
Widzowie	2437293	2562987	3131570	3558291	Audience
na 1 kino	304662	232999	284688	323481	per cinema
na 1 seans	27	26	27	27	per screening

Turystyka Tourism

Uwaga do tablic 9–12

Dane za lata 2017 i 2018 opracowano z uwzględnieniem imputacji dla jednostek, które odmówiły udziału w badaniu.

Note to tables 9–12

Data for 2017 and 2018 were compiled with consideration imputation for units, which refused to participate in the survey.

TABL. 9 (131). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII).....	75	88	95	95	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne.....	75	88	95	95	of which open all year
Obiekty hotelowe.....	53	68	73	72	Hotels and similar facilities
w tym hotele.....	47	54	57	57	of which hotels
Pozostałe obiekty.....	22	20	22	23	Other facilities
w tym:					of which:
szkolne schroniska młodzieżowe ...	3	3	3	3	school youth hostels
hostele.....	7	9	10	8	hostels
pokoje gościnne.....	.	2	4	5	rooms for rent
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII).....	8173	8857	9379	9410	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne.....	8165	8857	9354	9410	of which open all year
Obiekty hotelowe.....	6185	7257	7756	7820	Hotels and similar facilities
w tym hotele.....	5929	6612	6986	7089	of which hotels
Pozostałe obiekty.....	1988	1600	1623	1590	Other facilities
w tym:					of which:
szkolne schroniska młodzieżowe ...	253	253	253	253	school youth hostels
hostele.....	322	434	491	385	hostels
pokoje gościnne.....	.	46	107	125	rooms for rent
Korzystający z noclegów.....	582975	819695	878064	916458	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni.....	163071	190911	206146	208499	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe.....	456999	664769	726050	738794	Hotels and similar facilities
w tym hotele.....	443201	617061	664797	679481	of which hotels
Pozostałe obiekty.....	125976	154926	152014	177664	Other facilities
w tym:					of which:
szkolne schroniska młodzieżowe ...	20112	14995	12850	12765	school youth hostels
hostele.....	17035	33354	40560	31799	hostels
pokoje gościnne.....	.	1801	5392	6059	rooms for rent
Udzielone noclegi.....	986480	1300768	1437617	1484056	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym.....	300651	343670	388350	391402	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe.....	744468	1065150	1198649	1208467	Hotels and similar facilities
w tym hotele.....	717048	969011	1081739	1099329	of which hotels
Pozostałe obiekty.....	242012	235618	238968	275589	Other facilities
w tym:					of which:
szkolne schroniska młodzieżowe ...	32926	26870	29591	29309	school youth hostels
hostele.....	29397	60831	67725	60740	hostels
pokoje gościnne.....	.	7768	17036	17798	rooms for rent

a W 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2015–2018 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

a In 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2015–2018 concern establishments possessing 10 and more bed places.

TABL. 10 (132). **TURYSŃCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a**
 FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	163071	190911	206146	208499	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe.....	153496	182826	193614	196595	Hotels and similar facilities
w tym hotele.....	148304	175970	183678	185318	of which hotels
Pozostałe obiekty.....	9575	8085	12532	11904	Other facilities
w tym:					of which:
szkolne schroniska młodzieżowe ...	837	684	884	1022	school youth hostels
hostele.....	4173	3066	5787	3387	hostels
pokoje gościnne.....	.	88	678	282	rooms for rent
Udzielone noclegi	300651	343670	388350	391402	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe.....	278740	329105	361526	366128	Hotels and similar facilities
w tym hotele.....	265574	313542	338570	341727	of which hotels
Pozostałe obiekty.....	21911	14565	26824	25274	Other facilities
w tym:					of which:
szkolne schroniska młodzieżowe ...	1618	1522	6006	5786	school youth hostels
hostele.....	8639	6634	10957	6986	hostels
pokoje gościnne.....	.	236	2208	1081	rooms for rent

a W 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2015–2018 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

a In 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2015–2018 concern establishments possessing 10 and more bed places.

TABL. 11 (133). **WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^{ab}**
 OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^{ab}

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych				stopień wykorzystania pokoi				
	occupancy rate of bed places				occupancy rate of rooms				
w % in %									
Obiekty hotelowe.....	33,0	41,0	43,4	43,4	41,0	52,5	55,0	56,8	Hotels and similar facilities
w tym hotele.....	33,1	40,8	43,5	44,0	40,9	52,8	55,8	57,8	of which hotels
Pozostałe obiekty.....	33,4	39,7	41,2	44,8	x	x	x	x	Other facilities

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 161. b W 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2015–2018 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

a See general notes, item 5 on page 161. b In 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2015–2018 concern establishments possessing 10 and more bed places.

TABL. 12 (134). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a W UKŁADZIE BYŁYCH DELEGATUR URZĘDU MIASTA POZNAŃ**
 TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a IN THE BREAKDOWN OF FORMER OFFICE
 AGENCIES OF POZNAŃ CITY HALL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	75	88	95	95	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	75	88	95	95	of which open all year
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	8173	8857	9379	9410	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	8165	8857	9354	9410	of which open all year
Korzystający z noclegów	582975	819695	878064	916458	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	163071	190911	206146	208499	of which foreign tourists
Wynajęte pokoje	519727	746476	819721	842622	Tourists accommodated
w tym turystom zagranicznym	202455	236543	255100	260639	of which foreign tourists
Udzielone noclegi	986480	1300768	1437617	1484056	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	300651	343670	388350	391402	of which foreign tourists
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w %	33,1	40,8	43,0	43,7	Occupancy rate of bed places in %
Stopień wykorzystania pokoi w %	41,0	52,5	55,0	56,8	Occupancy rate of rooms in %
GRUNWALD					
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	14	18	21	21	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	14	18	21	21	of which open all year
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	1042	1375	1476	1452	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	1042	1375	1451	1452	of which open all year
Korzystający z noclegów	66714	148852	155194	156281	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	7700	32973	30296	33580	of which foreign tourists
Wynajęte pokoje	57349	143628	155867	157378	Tourists accommodated
w tym turystom zagranicznym	8345	31527	31022	34252	of which foreign tourists
Udzielone noclegi	103435	213862	234215	231464	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	13161	44571	42447	47364	of which foreign tourists
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w %	27,4	41,4	44,1	42,7	Occupancy rate of bed places in %
Stopień wykorzystania pokoi w %	35,4	54,2	59,4	58,7	Occupancy rate of rooms in %
JEŻYCE					
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	16	19	20	20	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	16	19	20	20	of which open all year
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	1701	1743	1791	1855	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	1693	1743	1791	1855	of which open all year
Korzystający z noclegów	102326	144531	171382	175212	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	29028	38134	54775	55467	of which foreign tourists
Wynajęte pokoje	91013	142707	170261	173696	Tourists accommodated
w tym turystom zagranicznym	42818	53765	71778	75300	of which foreign tourists
Udzielone noclegi	184217	244227	268155	275079	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	54420	69779	94901	100693	of which foreign tourists
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w %	30,1	39,5	41,6	42,0	Occupancy rate of bed places in %
Stopień wykorzystania pokoi w %	39,6	53,7	58,6	59,5	Occupancy rate of rooms in %

^a W 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2015–2018 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

^a In 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2015–2018 concern establishments possessing 10 and more bed places.

TABL. 12 (134). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI^a W UKŁADZIE BYŁYCH DELEGATUR URZĘDU MIASTA POZNAŃA (dok.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a IN THE BREAKDOWN OF FORMER OFFICE AGENCIES OF POZNAŃ CITY HALL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
NOWE MIASTO					
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	10	11	11	11	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	10	11	11	11	of which open all year
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	987	1023	1046	1049	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	987	1023	1046	1049	of which open all year
Korzystający z noclegów	47564	82036	72193	72412	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	14721	19450	15110	14637	of which foreign tourists
Wynajęte pokoje	41748	62378	68951	70081	Tourists accommodated
w tym turystom zagranicznym	15032	12987	13383	12238	of which foreign tourists
Udzielone noclegi	85131	118364	133617	135182	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	30148	27234	33582	31503	of which foreign tourists
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w %	23,7	32,2	35,1	33,2	Occupancy rate of bed places in %
Stopień wykorzystania pokoi w %	35,5	51,1	51,9	50,2	Occupancy rate of rooms in %
STARE MIASTO					
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	27	32	35	34	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	27	32	35	34	of which open all year
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	3692	3818	4157	4128	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	3692	3818	4157	4128	of which open all year
Korzystający z noclegów	292724	320971	360801	368577	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	110155	98250	102368	99548	of which foreign tourists
Wynajęte pokoje	317098	365290	388609	407295	Tourists accommodated
w tym turystom zagranicznym	134838	135913	135296	134522	of which foreign tourists
Udzielone noclegi	488364	565093	638245	648001	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	200553	198373	211195	203149	of which foreign tourists
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w %	36,1	41,8	44,2	44,4	Occupancy rate of bed places in %
Stopień wykorzystania pokoi w %	43,2	51,8	52,6	56,2	Occupancy rate of rooms in %
WILDA					
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	8	8	8	9	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	8	8	8	9	of which open all year
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	751	898	909	926	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	751	898	909	926	of which open all year
Korzystający z noclegów	73647	123305	118494	143976	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	1467	2104	3597	5267	of which foreign tourists
Wynajęte pokoje	12519	32473	36033	34172	Tourists accommodated
w tym turystom zagranicznym	1422	2351	3621	4327	of which foreign tourists
Udzielone noclegi	125333	159222	163385	194330	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	2369	3713	6225	8693	of which foreign tourists
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w %	45,4	47,3	48,0	58,3	Occupancy rate of bed places in %
Stopień wykorzystania pokoi w %	49,8	50,0	54,2	57,1	Occupancy rate of rooms in %

a W 2010 r. bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych; w latach 2015–2018 dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

a In 2010 excluding rooms for rent and agrotourism lodgings; in 2015–2018 concern establishments possessing 10 and more bed places.

Sport Sport

TABLE 13 (135). **KLUBY SPORTOWE**

Stan w dniu 31 grudnia

SPORTS CLUBS

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2016	2018	SPECIFICATION
Jednostki organizacyjne	137	126	149	162	Organisational entities
Członkowie	13604	13355	16936	18051	Members
Ćwiczący	11248	12870	15228	17566	Persons practising sports
mężczyźni	7900	9025	10715	12168	males
kobiety	3348	3845	4513	5398	females
w tym w wieku do 18 lat.....	7340	9676	9427	10840	of which aged up to 18 years
Sekcje sportowe	275	261	318	325	Sports sections
Trenerzy	384	417	524	575	Coaches
Instruktorzy sportowi.....	315	307	340	380	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	121	98	120	134	Other persons conducting sports activities

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

N o t e. Data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABLE 14 (136). **WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2018 R.**

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2018

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym dostosowane do potrzeb niepeł- nosprawnych osób ćwiczących Of which adapted for the disabled persons practising sports	SPECIFICATION
Stadiony ogółem ^b	13	10	Stadiums total ^b
w tym piłkarskie	4	2	of which football
Boiska do gier wielkich ^c	43	40	Fields for big games ^c
w tym piłkarskie	39	36	of which football
Boiska do gier małych ^c	70	70	Fields for small games ^c
w tym:			of which:
koszykówki	26	26	basketball
piłki ręcznej.....	16	16	handball
piłki siatkowej.....	15	15	volleyball
Boiska uniwersalne (wielozadani- owe).....	13	11	Universal and multipurpose sports fields
Korty tenisowe	64	40	Tennis courts
Hale sportowe.....	14	11	Sports halls
Sale gimnastyczne ^d	9	5	Gyms ^d
Pływalnie	7	7	Swimming pools
Tory sportowe	11	8	Sports tracks
Lodowiska sztucznie mrożone.....	3	2	Artificial ice rinks
Ścieżki rowerowe ^e w km.....	242,5	x	Bicycle paths ^e in km

a Bez obiektów przyszkolnych. b Łącznie z deklarowanymi obiektami niespełniającymi wymogów przewidzianych dla stadionów, np. widowni. c Łącznie z obiektami niepełnowymiarowymi. d Łącznie z salami pomocniczymi. e Bez szlaków rowerowych.

a Excluding schools facilities. b Including declared facilities not satisfying the requirements for stadiums, e.g. the seating. c Including non-full-size facilities. d Including auxiliary gym. e Excluding bicycle trails.

Uwagi ogólne

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:
  - 1) **lasów publicznych** stanowiących własność:
    - a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w całości przez:
      - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”), nadzorowane przez Ministra Środowiska,
      - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
      - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolniczego (do 31 sierpnia 2017 r. – Agencja Nieruchomości Rolnych),
    - b) gmin (w tym gmin mających również status miasta na prawach powiatu),
    - c) innych jednostek publicznych, np. uczelni, instytucji naukowych itp.;
  - 2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:
    - a) osób fizycznych,
    - b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
    - c) spółdzielni produkcji rolniczej,
    - d) innych osób prawnych.
2. **Powierzchnia gruntów leśnych** obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

  - pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
  - przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestru zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

  - 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
  - 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

General notes

1. Information within the scope of forestry concerns:
  - 1) **public forests** owned by:
    - a) the State Treasury – managed and utilised temporarily or perpetually by:
      - State Forests National Forest Holding (abbreviated as „State Forests”) supervised by the Minister of the Environment,
      - nature protection units (national parks),
      - organisational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the National Support Centre for Agricultural (until 31st August 2017 – the Agricultural Property Agency),
    - b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status),
    - c) other public units, e.g. higher education institutions, science institutions etc.;
  - 2) **private forests** owned by:
    - a) natural persons,
    - b) land held in common by all or part of the residents of a village,
    - c) agricultural production cooperatives,
    - d) other legal persons.
2. **Forest land** includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0.1 ha:

  - covered by forest vegetation (wooded area),
  - temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Renewals are understood as new tree stands formed in place of removed stands:

  - 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
  - 2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie zakładów przemysłowych i przy nich. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni w miastach i wsiach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Lesistość (wskaźnik lesistości) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni geodezyjnej miasta.

4. Dane o **pozyskaniu drewna** w podziale według sortymentów drzewnych opracowano na podstawie klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities and rural, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. Forest cover (the forest cover indicator) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total geodesic area of the city.

4. Data on **removals** in the rows according to wood assortments were compiled on the quality-size classification defined by Polish Norms.

TABL. 1 (137). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 grudnia

FOREST LAND

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha.....	4157,8	4249,6	4265,5	4265,9	T O T A L in ha
Lasy	3618,4	3855,8	3888,8	3888,3	Forests
Publiczne	3298,2	3414,7	3451,4	3453,2	Public
w tym:					of which:
własność Skarbu Państwa.....	1235,2	1230,9	1230,7	1231,1	owned by the State Treasury
w tym w zarządzie Lasów Państwowych	1228,2	1223,8	1223,8	1224,2	of which managed by the State Forests
własność gmin	2063,0	2177,6	2214,5	2215,9	gmina owned
Prywatne.....	320,2	441,1	437,4	435,1	Private
Grunty związane z gospodarką leśną	539,4	393,8	376,7	377,6	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	13,8	14,7	14,8	14,8	FOREST COVER in %

TABL. 2 (138). **LASY PRYWATNE I GMINNE**

PRIVATE AND GMINA FORESTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Powierzchnia gruntów leśnych w ha (stan w dniu 31 XII).....	2896,2	2985,7	3001,8	3002,0	Forest land in ha (as of 31 XII)
w tym lasów ochronnych	2895,2	2618,7	3001,8	3002,0	of which protectional forest
Odnowienia i zalesienia w ha	2,0	4,5	11,4	9,3	Renevals and afforestations in ha
w tym zalesienia ^a	–	2,9	3,0	0,1	of which afforestations ^a
Pozyskiwanie drewna (grubizny) w m ³	5610	6072	3871	4405	Removals (of timber) in m ³

a Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego.

a Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan.

DZIAŁ XIII PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych, według PKD 2007, do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 18.

3. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 8 na str. 19.

4. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne – na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) – czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

CHAPTER XIII INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply", as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities", as an additional grouping.

2. Data were compiled using the **enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 18.

3. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;
- 3) flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent's fee in the case of concluding an agency agreement;
- 4) the value of products in the form of settlements in kind;
- 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 8 on page 19.

4. In data concerning production, the value of out-work is included.

Outwork in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.

5. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”. Podmioty gospodarcze zwie się dalej podmiotami budowlanymi.

2. Dane według działów PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 18.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceń (tj. na rzecz obcych zleceńodawców) przez podmioty budowlane.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Informacje o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów):

- w zakresie liczby budynków obejmują tylko budynki nowo wybudowane,
- w zakresie kubatury budynków obejmują budynki nowo wybudowane i rozbudowane (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. Data regarding **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** concerns hired employees, i.e. persons employed on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation) and includes full- and part-time paid employees, within the country, in terms of full-time employees.

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2 in the section “Construction”. Economic entities are referred to hereafter as construction entities.

2. Data according to NACE Rev. 2 divisions were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 18.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realised domestically and includes construction works with an investment and a restoration – conservation character as well as temporary construction on construction sites realised by construction entities on the basis of the contract system (i.e. for outside clients).

4. The division of construction and assembly production by type of constructions as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Constructions (PKOB).

5. Information regarding **buildings completed** (by all investors):

- within the scope of the number of buildings includes only newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings includes newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

6. Data regarding **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation) and includes full- and part-time paid employees, within the country, in terms of full-time employees.

Przemysł Industry

TABL. 1 (139). PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (ceny bieżące)

SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2017	2018		
	w mln zł in million PLN				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM TOTAL	28966,0	36326,1	45902,5	43710,6	100,0	
sektor publiczny..... public sector	3383,5	3118,6	3371,5	3453,2	7,9	
sektor prywatny..... private sector	25582,5	33207,5	42531,0	40257,4	92,1	
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	25000,9	32596,9	41617,7	39661,9	90,7	
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych..... Manufacture of food products	2792,9	3885,8	4976,9	3447,9	7,9	
Produkcja wyrobów tekstylnych..... Manufacture of textiles	25,1	17,3	44,0	37,1	0,1	
Produkcja odzieży..... Manufacture of wearing apparel	81,8	92,2	104,2	95,5	0,2	
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ ..... Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ	48,8	188,1	165,3	164,9	0,4	
Produkcja papieru i wyrobów z papieru..... Manufacture of paper and paper products	910,5	1481,9	1377,9	1460,0	3,3	
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji..... Printing and reproduction of recorded media	190,5	391,6	360,2	409,0	0,9	
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	886,6	1141,5	1421,0	1409,6	3,2	
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	1670,8	2382,1	2600,2	2780,8	6,4	
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych..... Manufacture of other non-metallic mineral products	224,3	919,5	1321,9	1719,5	3,9	
Produkcja metali..... Manufacture of basic metals	75,2	198,5	303,3	278,9	0,6	
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..... Manufacture of metal products ^Δ	560,3	785,9	911,3	955,2	2,2	
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych..... Manufacture of computer, electronic and optical products	174,5	409,7	409,7	351,0	0,8	
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..... Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	744,5	692,2	668,4	668,6	1,5	
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego.... Manufacture of other transport equipment	98,5	#	#	292,4	0,7	
Produkcja mebli..... Manufacture of furniture	182,7	290,1	355,0	444,2	1,0	
Pozostała produkcja wyrobów..... Other manufacturing	99,4	98,6	86,4	97,9	0,2	
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń..... Repair and installation of machinery and equipment	242,3	442,3	536,0	459,8	1,1	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ..... Electricity, gas, steam and air conditioning supply	3323,5	#	3473,4	3184,5	7,3	

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (140). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	50708	48123	50844	51458	T O T A L
sektor publiczny.....	11259	6852	7001	7043	public sector
sektor prywatny.....	39449	41271	43844	44415	private sector
w tym:					of which:
Przetwórstwo przemysłowe	39541	40835	43582	44073	Manufacturing
w tym:					of which:
Produkcja artykułów spożywczych..	5030	5070	5462	4898	Manufacture of food products
Produkcja wyrobów tekstylnych.....	263	98	179	203	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży.....	1226	979	868	771	Manufacture of wearing apparel
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	317	540	676	1142	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z pa- pieru.....	1113	1476	1469	1593	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji.....	1225	1652	1448	1503	Printing and reproduction of record- ed media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych.....	1417	1513	1670	1800	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów z gumy i two- rzyw sztucznych.....	3280	3784	3966	4082	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemeta- licznych.....	789	1089	2006	2180	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali.....	550	626	662	635	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	2946	2976	3032	3582	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych.....	698	903	976	912	Manufacture of computer, electro- nic and optical products
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	3444	2613	2419	1676	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego.....	613	#	#	560	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli.....	1331	1439	1685	1742	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów.....	600	545	669	708	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowa- nie maszyn i urządzeń.....	1719	1450	1482	1290	Repair and installation of machine- ry and equipment
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ.....	9033	5346	5381	5479	Electricity, gas, steam and air conditioning supply

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; bez zatrudnionych za granicą.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 3 (141). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a
 AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w zł in PLN				
O G Ó Ł E M.....	4558,60	5385,42	6142,65	6405,84	T O T A L
sektor publiczny	5347,45	5905,25	6820,42	7199,18	public sector
sektor prywatny.....	4333,45	5299,12	6034,29	6280,04	private sector
w tym:					of which:
Przetwórstwo przemysłowe.....	4294,27	5270,03	6007,08	6256,60	Manufacturing
w tym:					of which:
Produkcja artykułów spożywczych ..	3864,41	4892,49	5218,53	4952,72	Manufacture of food products
Produkcja wyrobów tekstylnych.....	1942,87	3333,16	3062,48	3608,74	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	1630,68	2082,78	2482,29	2571,71	Manufacture of wearing apparel
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	2115,88	2710,74	2954,44	2722,94	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z pa- pieru.....	4186,97	4685,47	4677,67	5275,44	Manufacture of paper and paper products
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	2891,09	3504,29	4138,82	4259,03	Printing and reproduction of record- ed media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych.....	4429,84	4392,10	4908,18	5330,76	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów z gumy i two- rzyw sztucznych	4071,16	5019,23	5642,73	5876,71	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemeta- licznych.....	3337,19	3935,74	4439,79	4662,92	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	2520,52	2966,25	3402,71	3750,22	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	3056,88	3537,67	3937,72	4605,45	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	3852,87	5013,47	5813,35	6268,13	Manufacture of computer, electro- nic and optical products
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	3722,60	5180,41	5725,31	6350,13	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego.....	3642,90	#	#	5719,88	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	2363,87	2839,73	3292,96	3835,66	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	1879,14	3656,97	4311,31	4858,56	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowa- nie maszyn i urządzeń.....	3357,74	4672,01	5208,25	5541,14	Repair and installation of machine- ry and equipment
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ.....	5840,51	6423,15	7542,45	7824,49	Electricity, gas, steam and air conditioning supply

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; bez zatrudnionych za granicą.
 a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo Construction

TABLE 4 (142). PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
O G Ó Ł E M	2327,8	2952,4	2359,2	2966,4	T O T A L
Budowa budynków ^Δ	734,7	595,6	583,1	607,1	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	1064,3	1809,1	1301,5	1816,7	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne..	528,8	547,8	474,6	542,6	Specialised construction activities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie Poznania, siłami własnymi bez podwykonawców. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.

^a Realised by enterprises which have a seat of board in the Poznań without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABLE 5 (143). PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
		Total	Works with an investment character	Works with a renovation (restoration) character	
		w mln zł in million PLN			
O G Ó Ł E M	2010	2327,8	1715,8	611,9	T O T A L
	2015	2952,4	2323,9	628,6	
	2017	2359,2	1845,7	513,4	
	2018	2966,4	2534,4	432,0	
Budynki		1054,4	837,4	217,0	Buildings
Budynki mieszkalne.....		385,1	312,7	72,4	Residential buildings
budynki mieszkalne jednorodzinne		37,6	16,8	20,8	one-dwelling buildings
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe		329,8	284,2	45,6	two- and more dwelling buildings
budynki zbiorowego zamieszkania		17,7	11,7	6,0	residences for communities
Budynki niemieszkalne		669,3	524,7	144,6	Non-residential buildings
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego.....		31,1	#	#	hotels and similar buildings
budynki biurowe.....		48,3	#	#	office buildings
budynki handlowo-usługowe		106,2	87,2	19,0	wholesale and retail trade buildings
budynki transportu i łączności		3,0	2,9	0,1	traffic and communication buildings
budynki przemysłowe i magazynowe		364,1	303,6	60,5	industrial buildings and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej		89,9	69,8	20,1	public entertainment, education, hospital or institutional care buildings
pozostałe budynki niemieszkalne		26,7	18,1	8,7	other non-residential buildings

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie Poznania, siłami własnymi bez podwykonawców. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.

^a Realised by enterprises which have a seat of board in the Poznań without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (143). PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANÝCH (dok.)CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym Works with an investment character	Roboty o charakterze remontowym Works with a renovation (restoration) character	SPECIFICATION
		w mln zł in million PLN		
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	1911,9	1697,0	215,0	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	1492,2	#	#	Transport infrastructures
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	133,4	#	#	highways, streets and roads
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych ..	#	#	#	railways, suspension and elevated railways
drogi lotniskowe	#	#	–	airfield runways
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	11,7	#	#	bridges, elevated highways, tunnels and subways
budowle wodne	2,8	#	#	harbours, waterways, dams and other water works
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	322,8	281,0	41,8	Pipelines, communication and electricity lines
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	42,4	31,1	11,2	long-distance pipelines, communication and electricity power lines
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	280,5	249,9	30,6	local pipelines and cables
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	55,0	47,5	7,5	Complex constructions on industrial sites
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	41,9	#	#	Other civil engineering works

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie Poznania, siłami własnymi bez podwykonawców. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.

a Realised by enterprises which have a seat of board in the Poznań without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 6 (144). BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA

BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Budynki ^a	609	463	457	524	Buildings ^a
Budynki mieszkalne	512	370	398	444	Residential buildings
jednorodzinne ^b	444	324	346	365	single-family ^b
wielorodzinne ^c	63	45	52	78	multi-family ^c
domy letnie, domki wypoczynkowe i rezydencje wiejskie ^d	3	1	–	–	summer homes, holiday cottages and rural residences ^d
budynki zbiorowego zamieszkania	2	–	–	1	residences for communities

a Nowe. b Budynki mieszkalne o jednym lub dwóch mieszkaniach; bez domów letnich, domków wypoczynkowych i rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania. c Budynki mieszkalne o trzech lub więcej mieszkaniach. d Nieprzystosowane do stałego zamieszkania (budynki te są zaliczane do mieszkalnych, jednak nie ma w nich mieszkań).

a New. b Residential buildings with one or two dwellings; excluding summer homes, holiday cottages and rural residences not adapted for permanent residence. c Residential buildings with three or more dwellings. d Not adapted for permanent residence (these buildings are classified as residential, however there are no dwellings in them).

TABLE 6 (144). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA (cd.)**
BUILDINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Budynki^a (dok.)					Buildings^a (cont.)
Budynki niemieszkalne	97	93	59	80	Non-residential buildings
budynki hoteli.....	1	–	1	1	hotels buildings
budynki zakwaterowania turystycznego pozostałe	–	–	–	1	other short-stay accommodation buildings
budynki biurowe.....	6	11	6	10	office buildings
budynki handlowo-usługowe	15	18	15	21	wholesale and retail trade buildings
budynki łączności, dworców i terminali	2	–	–	–	communication buildings, stations, terminals and associated buildings
budynki garaży	36	30	20	24	garage buildings
budynki przemysłowe	5	6	2	2	industrial buildings
zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	22	16	10	14	reservoirs, silos and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne	–	–	–	–	public entertainment buildings
budynki muzeów i bibliotek.....	–	–	–	–	museums and libraries
budynki szkół i instytucji badawczych.....	3	3	2	3	school, university and research buildings
budynki szpitali i zakładów opieki medycznej.....	1	2	–	2	hospital or institutional care buildings
budynki kultury fizycznej.....	2	5	1	–	sport halls
budynki gospodarstw rolnych	–	–	–	1	non-residential farm buildings
budynki przeznaczone do sprawowania kultury religijnej i czynności religijnych	2	1	–	1	buildings used as places of worship and for religious activities
obiekty budowlane wpisane do rejestru zabytków i objęte indywidualną ochroną konserwatorską oraz nieruchomości, archeologiczne dobra kultury.....	–	–	–	–	buildings entered into the register of historical monuments and subject to individual protection, immovable archaeological cultural goods
pozostałe budynki niemieszkalne, gdzie indziej nie wymienione	2	1	2	–	other non-residential buildings not elsewhere classified
Kubatura^b w dam³	1234,3	1999,8	1373,4	1809,7	Cubic volume^b in dam³
Budynki mieszkalne.....	759,9	909,8	942,7	1042,3	Residential buildings
jednorodzinne ^c	268,2	267,9	265,5	284,3	single-family ^c
wielorodzinne ^d	457,0	641,7	677,2	731,4	multi-family ^d
domy letnie, domki wypoczynkowe i rezydencje wiejskie ^e	0,4	0,2	–	0,1	summer homes, holiday cottages and rural residences ^e
budynki zbiorowego zamieszkania	34,3	–	–	26,6	residences for communities
Budynki niemieszkalne	474,3	1090,0	430,7	767,4	Non-residential buildings
budynki hoteli.....	0,5	–	2,8	20,7	hotels buildings
budynki zakwaterowania turystycznego pozostałe	–	–	–	3,1	other short-stay accommodation buildings
budynki biurowe.....	58,1	266,5	122,6	67,1	office buildings
budynki handlowo-usługowe	56,0	253,2	159,9	255,5	wholesale and retail trade buildings

a Nowe. b Budynków nowych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy). c Budynki mieszkalne o jednym lub dwóch mieszkaniach; bez domów letnich, domków wypoczynkowych i rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania. d Budynki mieszkalne o trzech lub więcej mieszkaniach. e Nieprzystosowane do stałego zamieszkania (budynki te są zaliczane do mieszkalnych, jednak nie ma w nich mieszkań).

a New. b Of new and expanded buildings (only concerning the expanded part). c Residential buildings with one or two dwellings; excluding summer homes, holiday cottages and rural residences not adapted for permanent residence. d Residential buildings with three or more dwellings. e Not adapted for permanent residence (these buildings are classified as residential, however there are no dwellings in them).

TABL. 6 (144). BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)

BUILDINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Kubatura^a w dam³ (dok.)					Cubic volume^a in dam³ (cont.)
Budynki niemieszkalne (dok.)					Non-residential buildings (cont.)
budynki łączności, dworców i terminali	6,4	–	–	1,0	communication buildings, stations, terminals and associated buildings
budynki garaży	5,2	4,5	4,3	3,8	garage buildings
budynki przemysłowe	25,3	76,2	27,1	80,0	industrial buildings
zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	121,2	174,5	38,3	220,9	reservoirs, silos and warehouses
ogólnodostępne obiekty kulturalne	–	–	–	–	public entertainment buildings
budynki muzeów i bibliotek	–	–	–	–	museums and libraries
budynki szkół i instytucji badawczych	122,2	141,4	36,8	81,7	school, university and research buildings
budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	6,8	29,4	26,5	23,1	hospital or institutional care buildings
budynki kultury fizycznej	64,1	130,6	9,8	0,1	sport halls
budynki gospodarstw rolnych	–	–	–	1,5	non-residential farm buildings
budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	8,4	13,6	–	8,5	buildings used as places of worship and for religious activities
obiekty budowlane wpisane do rejestru zabytków i objęte indywidualną ochroną konserwatorską oraz nieruchomości, archeologiczne dobra kultury	–	–	–	–	buildings entered into the register of historical monuments and subject to individual protection, immovable archaeological cultural goods
pozostałe budynki niemieszkalne, gdzie indziej nie wymienione	0,2	0,1	2,5	0,4	other non-residential buildings not elsewhere classified

a Budynków nowych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a Of new and expanded buildings (only concerning the expanded part).

TABL. 7. (145). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^aAVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	11563	7684	7385	7463	Average paid employment
sektor publiczny	631	811	722	669	public sector
sektor prywatny	10932	6873	6663	6794	private sector
Budowa budynków ^Δ	3014	2306	2259	2228	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	5234	3123	2991	3119	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	3315	2254	2135	2116	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	3371,84	4271,22	4685,82	5083,76	Average monthly gross wages and salaries in PLN
sektor publiczny	3994,66	4925,28	5335,99	5577,34	public sector
sektor prywatny	3335,89	4194,04	4615,37	5035,15	private sector
Budowa budynków ^Δ	3370,32	3869,21	4233,35	4521,17	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	3297,22	4770,75	5184,02	5726,42	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne	3491,02	3992,28	4466,63	4728,83	Specialised construction activities

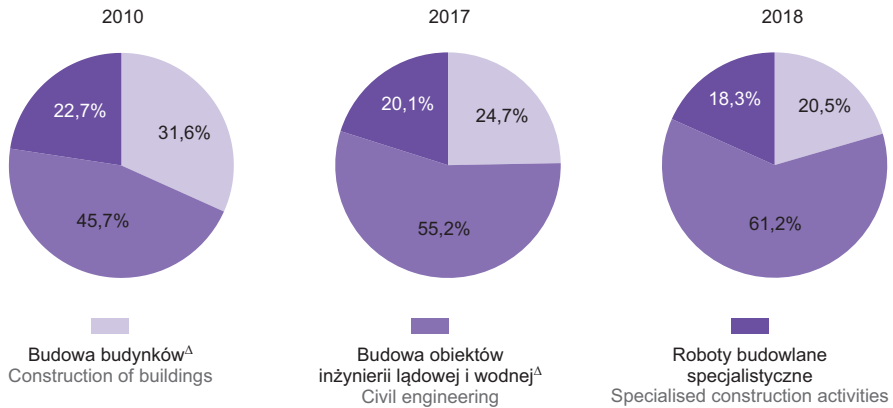
a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

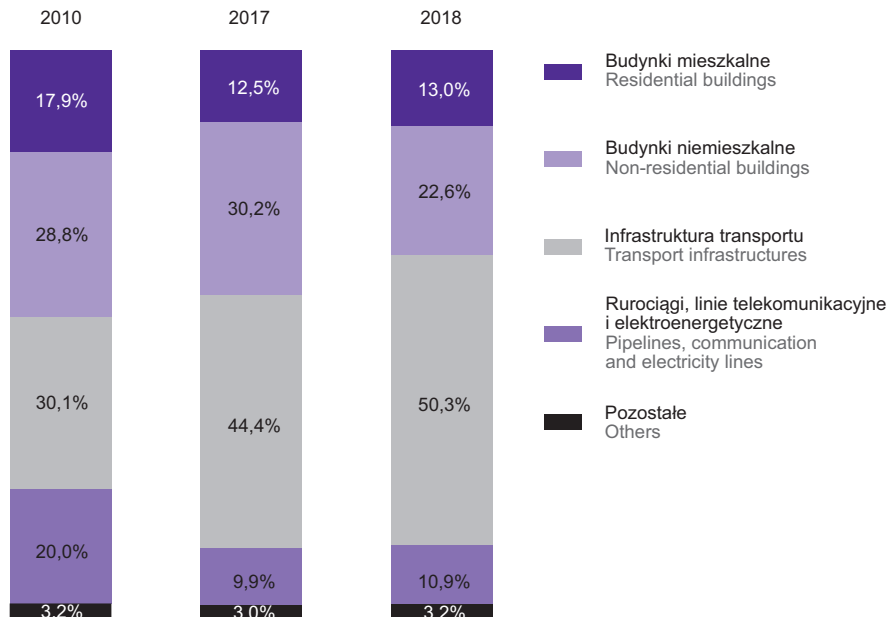
STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a (ceny bieżące)

STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WEDŁUG DZIAŁÓW BY DIVISIONS

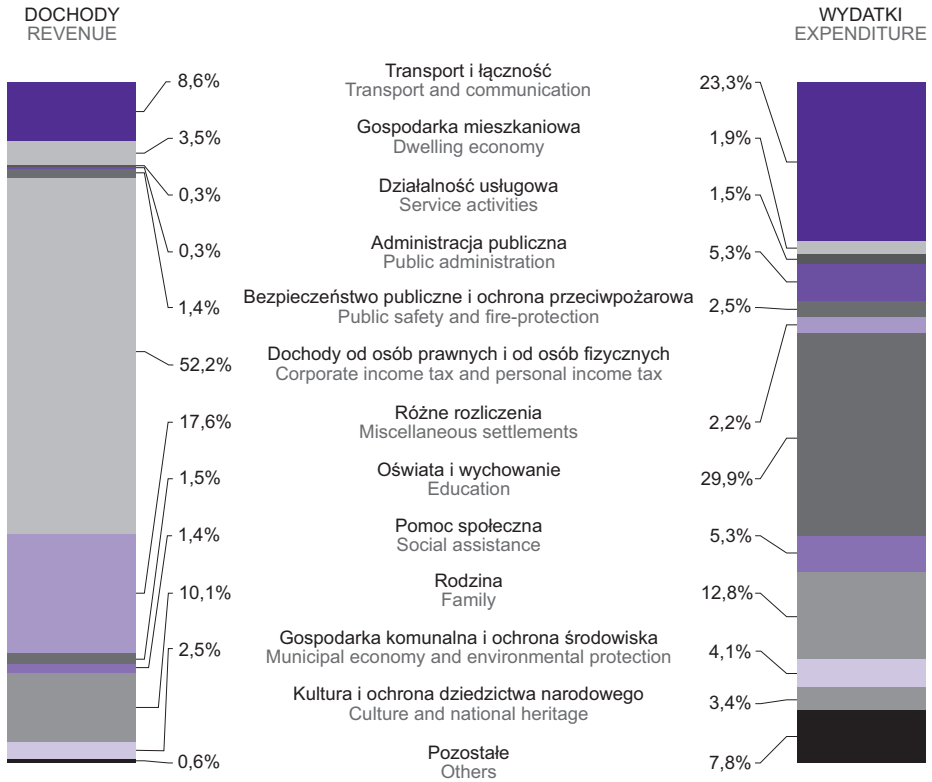
WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH BY TYPE OF CONSTRUCTIONS

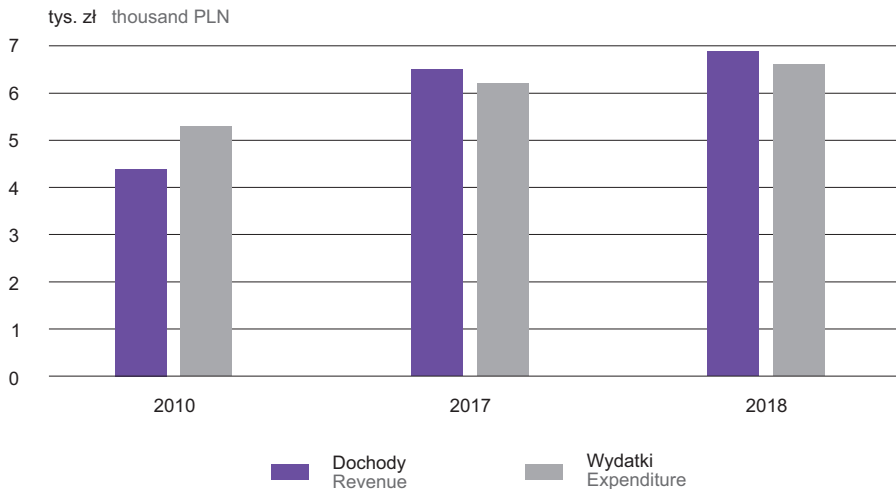
^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie Poznania, siłami własnymi bez podwykonawców; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.

^a Realised by enterprises which have a seat of board in the Poznań without subcontractors participation; data concern economic entities employing more than 9 persons.

STRUKTURA DOCHODÓW I WYDATKÓW BUDŻETU MIASTA WEDŁUG DZIAŁÓW W 2018 R.
STRUCTURE OF REVENUE AND EXPENDITURE OF CITY BUDGET BY DIVISIONS IN 2018

DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU MIASTA NA 1 MIESZKAŃCA
REVENUE AND EXPENDITURE OF CITY BUDGET PER CAPITA

DZIAŁ XIV TRANSPORT

Uwagi ogólne

1. **Drogi publiczne** ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 1440) na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wcześniej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

2. Dane o **pojazdach samochodowych i ciągnikach** zarejestrowanych według stanu w dniu 31 grudnia prezentowane są według centralnej ewidencji pojazdów (CEPiK) prowadzonej przez Ministerstwo Cyfryzacji (do 26 listopada 2016 r. – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych). Dane nie obejmują pojazdów wyrejestrowanych oraz w 2010 r. – również pojazdów posiadających pozwolenie czasowe wydawane w końcu danego roku.

Pozwolenie czasowe wydawane jest na okres do około 30 dni w celu załatwienia wszystkich formalności związanych z rejestracją pojazdu i niezbędnych do otrzymania docelowego dowodu rejestracyjnego.

3. Dane dotyczące **transportu lotniczego** obejmują przewoźników transportu lotniczego rozkładowego (transport pasażerów lub ładunków na stałych trasach i według stałych rozkładów lotów). Informacje o przewozach ładunków transportem lotniczym obejmują przewozy przesyłek towarowych, pocztowych oraz bagażu płatnego.

4. Dane o **wypadkach drogowych** obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób. Każdy wypadek drogowy jest wynikiem najczęściej kilku przyczyn (przyjęto maksymalnie 5), w związku z czym suma przyczyn może być większa od liczby wypadków.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

CHAPTER XIV TRANSPORT

General notes

1. On account of functions in a road network **public roads** are divided, according to the Law on Public Roads dated 21st March 1985 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1440), into following categories: national, regional, district and communal roads.

District roads include roads other than those mentioned earlier, which link district capital cities with commune capital cities and commune capital cities with other such cities.

Communal roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

2. Data on **road motor vehicles and tractors** registered as of 31st December have been presented according to the central vehicle register maintained by the Ministry of Digital Affairs (until 26th November 2016 – Ministry of Interior). Data does not include vehicles being devoid of car registration and in 2010 – also vehicles having temporary permission given by the end of reference year.

Temporary permission is passed by about 30 daily period with the aim of take care of formality be connected with vehicle registration and received ordinary registration book.

3. Data concerning **air transport** include carriers of scheduled air transport (the transport of passengers or freight on permanent routes and according to established flight schedules). Information regarding transports of freight by air transport includes transports of cargo, mail and paid baggage.

4. Data regarding **road traffic accidents** cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred. Every traffic accident has usually several causes (a maximum of 5 was adopted) in connection with which the sum of causes can be greater than the number of accidents.

A **road traffic accident fatality** is a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is a person who incurred injuries and received medical attention.

TABL. 1 (146). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**

Stan w dniu 31 grudnia
HARD SURFACE PUBLIC ROADS
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w km in km				
Powiatowe	263	263	264	263	District
w tym o nawierzchni ulepszonej...	262	263	264	263	of which improved
Gminne	538	567	574	583	Communal
w tym o nawierzchni ulepszonej...	530	561	570	579	of which improved

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

TABL. 2 (147). **POJAZDY SAMOCHODOWE^a I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE**

Stan w dniu 31 grudnia
REGISTERED ROAD VEHICLES^a AND TRACTORS
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	364824	430763^b	469409^b	489479^b	T O T A L
w tym:					of which:
Samochody osobowe	285411	338984	371610	388958	Passenger cars
Autobusy.....	1053	1120	1215	1243	Buses
Samochody ciężarowe ^c i ciągniki siodłowe.....	62512	71511	75617	77085	Lorries ^c and road tractors
Ciągniki balastowe i rolnicze	2959	2596	2476	2536	Ballast and agricultural tractors
Motocykle	10727	13971	15622	16591	Motorcycles

a Bez trolejbusów. b Łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku. c Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

Źródło: dane Ministerstwa Cyfryzacji.

a Excluding trolleybuses. b Including road vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year. c Including vans.

Source: data of the Ministry of Digital Affairs.

TABL. 3 (148). **RUCH PASAŻERÓW^a W PORCIE LOTNICZYM „ŁAWICA”**

PASSENGER TRAFFIC^a AT AIRPORT „ŁAWICA”

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Pasażerowie przybyli ^b z portów:					Passenger arrivals ^b from airports:
krajowych.....	54354	46850	82957	91943	domestic
zagranicznych.....	642383	685049	845900	1148609	foreign
Pasażerowie odprawieni ^c do portów:					Passenger departures ^c to airports:
krajowych.....	54493	46134	82964	92435	domestic
zagranicznych.....	639395	705777	835352	1137117	foreign

a Dane nie obejmują dzieci do 2 lat. b, c Pasażerowie, dla których port Poznań-Ławica jest: b – portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, c – portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.

a Data do not include children below the age of 2. b, c Passengers for whom the indicated domestic airport is: b – the final destination of a journey begun at a domestic or foreign airport, c – the point of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

TABL. 4 (149). PRZEŁADUNEK^a ŁADUNKÓW W PORCIE LOTNICZYM „ŁAWICA”
FREIGHT LOADED AND UNLOADED^a AT AIRPORT „ŁAWICA”

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w tonach in tonnes				
Ładunki przybyłe z portów ^b :					Freight arrivals from airports ^b :
krajowych.....	628	202	42	25	domestic
zagranicznych.....	29	33	1023	1154	foreign
Ładunki odprawione do portów ^b :					Freight departures to airports ^b :
krajowych.....	505	231	49	33	domestic
zagranicznych.....	61	21	873	1236	foreign

a W lotach komunikacyjnych. b Łącznie z pocztą.

a In transport flights. b Including mail.

TABL. 5 (150). WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018 ^b	SPECIFICATION
Wypadki	408	306	896	866	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^c	11,2	7,1	19,1	17,7	Per 10 thousand registered motor vehicles and tractors ^c
Ofiary wypadków					Road traffic casualties
Śmiertelne.....	26	14	20	26	Fatalities
na 100 tys. ludności.....	4,7	2,6	3,7	4,8	per 100 thousand population
Ranni.....	481	330	1049	1001	Injured
na 100 tys. ludności.....	86,4	60,6	194,4	186,2	per 100 thousand population

a Zarejestrowane przez Policję. b Dane z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWIK) według stanu na 25 lutego 2019 r. c Pojazdy według stanu w dniu 31 grudnia; w latach 2015–2018 łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe (na okres 30 dni) wydane w końcu roku.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. b Data from Accident and Collision Register System as of 25th February 2019. c Vehicles as of 31st December; in 2015–2018 including road vehicles having temporary permission (for the period of 30 days) issued at the end of the year.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 6 (151). WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYN I RODZAJÓW POJAZDÓW
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a BY CULPRITS MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018 ^b	SPECIFICATION
Wypadki	306	896	866	Accidents
Ważniejsze przyczyny wypadków				Major causes of accidents
Z winy kierujących pojazdami.....	211	774	739	Guilt of drivers
w tym:				of which:
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu.....	24	112	141	inappropriate speed for road conditions
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu.....	66	266	258	non-compliance with vehicle right of way
nieprawidłowe wyprzedzanie.....	6	11	9	incorrectly overtaking
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego.....	63	158	125	incorrectly behaviour towards the pedestrian
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami.....	8	65	53	not keeping a safe distance between vehicles
Z winy pieszych.....	47	72	69	Guilt of pedestrians
w tym nieostrożne wejście na jezdnię....	21	32	25	of which carelessly entering to the roadway

a Zarejestrowane przez Policję. b Dane z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWIK) według stanu na 25 lutego 2019 r.

a Registered by the Police. b Data from Accident and Collision Register System as of 25th February 2019.

TABL. 6 (151). WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYŃ I RODZAJÓW POJAZDÓW (dok.)
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a BY CULPRITS MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018 ^b	SPECIFICATION
Wypadki według pojazdu sprawcy	211	774	739	Accident by culprit's vehicle
Samochody osobowe	166	605	564	Passenger cars
Motocykle	8	15	25	Motorcycles
Rowery	15	48	53	Bicycles
Motorowery.....	2	7	3	Motor-bicycles
Samochody ciężarowe	9	43	46	Lorries
Inne pojazdy ^c	11	56	48	Other vehicles ^c

a Zarejestrowane przez Policję. b Dane z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolidji (SEWIK) według stanu na 25 lutego 2019 r. c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. b Data from Accident and Collision Register System as of 25th February 2019. c Including unidentified vehicles.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

Uwagi ogólne

1. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechnie są to sklepy o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m², prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku oraz dodatkowo często nabywanych towarów nieżywnościowych.

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do **pozostałych sklepów** zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

2. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

3. **Magazyny handlowe** (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

General notes

1. The division of **stores by organisational form** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores divided into separate departments, each selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales area from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hypermarkets are stores with a sales area 2500 m² and more, selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Universal stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption and also often purchased non-foodstuff goods, with a sales area from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales area up to 119 m².

Shops include public pharmacies.

2. **Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Mobile retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

3. **Trade warehouses** (wholesale and retail distribution) are organisational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing commodities, occupying separate storage area, equipped with the technical and organisational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering amount and the changes in stocks.

4. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej, w tym informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dane o sprzedaży hurtowej, działalności gastronomicznej i magazynach handlowych dotyczą wyłącznie jednostek o liczbie pracujących powyżej 9. Dane o sklepach i stacjach paliw dla jednostek o liczbie pracujących do 9 uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzanego na 4% próbie tych jednostek.

5. **Targowiska** są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

4. Data regarding trade and catering activity including information about shops and petrol stations are compiled on the basis of reporting. Data regarding whole-sale, catering activity and trade warehouses concern exclusively entities employing more than 9 persons. Data regarding shops and petrol stations for entities employing up to 9 persons have been generalized on the basis of the result of a sample survey conducted on a 4% sample of these entities.

5. **Marketplaces** are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (152). SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^a

Stan w dniu 31 grudnia

SHOPS BY ORGANISATIONAL FORM AND PETROL STATIONS^a

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Sklepy	1594	1748	2011	1954	Shops
Domy towarowe	3	3	3	3	Department stores
Domy handlowe	7	6	4	3	Trade stores
Supermarkety	86	123	138	142	Supermarkets
Hipermarkety	19	17	13	13	Hypermarkets
Sklepy powszechne	82	69	85	84	Universal stores
Sklepy wyspecjalizowane	893	1104	1293	1291	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^b	504	426	475	418	Other shops ^b
Stacje paliw	78	77	81	78	Petrol stations

a Jednostki o liczbie pracujących powyżej 9; według lokalizacji sklepu/stacji paliw. b Łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a Units employing more than 9 persons; according to location of shop/petrol station. b Including public pharmacies.

TABL. 2 (153). GASTRONOMIA^aCATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	225	724	326	339	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	101	111	96	95	of which restaurants
Sprzedaż z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł ...	250392	401067	470905	539314	Sales from catering activity (current prices) in thousand PLN
w tym:					of which:
produkcja gastronomiczna	200145	339467	412034	474443	catering production
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	33181	34734	32571	44519	alcoholic beverages and tobacco

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 3 (154). MAGAZYNY HANDLOWE^a

Stan w dniu 31 grudnia

TRADE WAREHOUSES^a

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2012	2015	2018	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:					Secured warehouses:
liczba	1010	999	657	1017	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	846,7	963,8	717,4	1079,6	storage area in thousand m ²
Magazyny zadaszone:					Roofed warehouses:
liczba	84	106	141	93	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	29,1	71,6	72,9	133,4	storage area in thousand m ²
Place składowe:					Storage sites:
liczba	146	114	119	144	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	246,5	232,1	237,4	287,4	storage area in thousand m ²
Silozy i zbiorniki:					Silos and reservoirs:
liczba	110	148	146	223	number
pojemność w tys. m ³	11,4	47,9	564,7	38,6	capacity in thousand m ³

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność hurtową o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

a Data concern enterprises conducting wholesale activity employing more than 9 persons.

N o t e. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 4 (155). **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 grudnia
MARKETPLACES
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					Permanent marketplaces:
liczba	19	18	10	10	number
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetailicznej.....	17	16	10	10	of which with predominance of small-retail sales
powierzchnia w m ²	199426	175097	33483	29226	area in m ²
w tym sprzedażowa	51216	22274	11265	9314	of which sales area
stałe punkty sprzedaży drobnodetailicznej.....	2902	2490	2090	1610	permanent small-retail sales outlets
w tym na targowiskach czynnych codziennie.....	2902	2463	2071	1591	of which at marketplaces opened daily
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	1	1	1	1	Seasonal marketplaces ^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł.....	4050,4	1811,8	-	-	Annual receipts from marketplace fees in thousand PLN

a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

a Number of marketplaces or places located on streets and squares opened periodically.

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 351).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne (związane pośrednio z podstawową działalnością podmiotu), do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności społecznej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa, przychody związane ze zdarzeniami losowymi od 2016 r.;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrze-

General notes

1. Financial results of enterprises are adjusted to the Accounting Act dated 29th September 1994 (uniform text Journal of Laws 2019 item 351).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in the agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net revenues from sale of products (goods and services), including subsidies on products;
- 2) net revenues from sale of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
- 3) other operating revenues (indirectly related to entity's main activity): profit on disposal of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge (including donations), damages, provision reversal, revaluation of non-financial assets, revenues from social activities, revenues from the rent or lease of fixed assets or from investments in real estate and rights, revenues from extraordinary events since 2016;
- 4) financial revenues, i.e. revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due from dividends and profit shares, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profit on disposal of investments, decrease in revaluation write-offs of the investment value in view of total or partial cessation of reasons causing permanent impairment, net foreign exchange gains.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) cost of products sold (goods and services), i.e. the total costs decreased by the costs of generat-

by jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;

- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne (związane pośrednio z działalnością podmiotu), do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzycelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe, straty związane ze zdarzeniami losowymi od 2016 r.;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych do 2015 r. (zyski i straty nadzwyczajne) to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

Od 2016 r. wszelkie zdarzenia związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, które dotychczas wpływały na zyski i straty nadzwyczajne, są zaliczane odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych i pozostałych kosztów operacyjnych.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, do 2015 r. korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznaných ulg. Obejmuje on:

ing benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;

- 2) value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;
- 3) other operating costs (indirectly related to the entity's main activity): loss on disposal of non-financial fixed assets, i.e. surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (losses from business transactions in progress), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining social facilities, donations or fixed assets received free of charge, from extraordinary events since 2016;
- 4) financial costs, in particular, interest on contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on disposal of investments, write-offs updating the value of investment, net foreign exchange.

4. Revenues and costs of revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices, taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Result on extraordinary events until 2015 (extraordinary profits and losses) are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, in particular, the result of coincidental events.

Since 2016 all economic effects of the events which previously affected the extraordinary profits and losses are classified as other operating revenues or other operating costs, respectively.

7. The gross financial result (profit or loss) is the result on economic activity, until 2015 corrected by result on extraordinary events.

8. Obligatory encumbrances on gross financial result include corporate income tax and personal income tax and other payments under separate regulations. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obliged to pay after considering abatements granted. It includes:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego (w związku z przejściowymi różnicami między wynikiem finansowym brutto a podstawą opodatkowania, wynikającymi z odmienności momentu ujęcia przychodu i kosztu zgodnie z przepisami o rachunkowości a przepisami podatkowymi) na koniec i początek okresu sprawozdawczego.

9. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

10. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu**:
  - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
  - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej**:
  - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
  - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
  - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

11. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

12. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego.

Do 2015 r. obejmowały również należne wpłaty na kapitał podstawowy oraz udziały (akcje) własne.

Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych – kapitał zakładowy,

- the current part, i.e., the tax presented in the tax declaration for a given reporting period,
- the deferred part, i.e. a difference between the state of provisions and assets, by virtue of deferred tax (because of the temporary differences between gross financial result and taxable base resulting from differences in the time of recognition of revenue and cost according to accounting and tax regulations) at the end and the beginning of the reporting period.

9. The **net financial result** (profit or loss) is derived after reducing the gross financial result by obligatory encumbrances.

10. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate**:
  - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
  - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of**:
  - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
  - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities excluding special funds,
  - **third degree** as the relation of current assets (stocks, short-term dues, short-term investments and short-term inter-period settlements) to short-term liabilities excluding special funds.

11. Current assets include stocks and short-term receivables: investments (cash equivalents, short-term securities), prepayments and accruals.

Receivables from deliveries and services are included in short-term receivables (irrespective of their due date).

12. Share equity (funds) is recorded in accounting ledgers according to type and principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), supplementary capital (fund), revaluation reserve (fund), other capital reserves (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year.

Until 2015 it also included share capital (fund) not paid up and entity's shares (stock).

Share capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- initial capital – in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,

- w przedsiębiorstwach państwowych – fundusz założycielski,
- w spółdzielniach – fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, partnerskich, cywilnych – kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

13. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

14. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

- founders' capital – in state owned enterprises,
- participation fund – in cooperatives,
- owners' capital – in limited partnership, unlimited partnership, professional partnership and civil law partnership companies.

Share capital (fund) in joint stock companies, limited liability companies and in cooperatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is reduced by the declared but not transferred capital contribution.

13. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans. They are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

14. Data concerning finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended their activity or were liquidated within the course of the year.

TABLE 1 (156). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
Przychody z całokształtu działalności	93943,0	115394,8	135335,0	142907,1	Revenues from total activity
sektor publiczny	12452,3	13059,7	13905,4	14709,0	public sector
sektor prywatny.....	81490,6	102335,0	121429,6	128198,2	private sector
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wytworów i usług)	46809,5	56479,6	66915,5	68536,2	Net revenues from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	43271,4	55071,3	62705,1	68340,0	Net revenues from sale of goods and materials
Przychody finansowe.....	1916,4	1861,8	3410,4	3168,5	Financial revenues
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności.....	87831,5	109781,7	129283,2	135334,8	Costs of obtaining revenues from total activity
sektor publiczny	11544,9	11200,1	12265,5	13489,2	public sector
sektor prywatny.....	76286,6	98581,6	117017,7	121845,6	private sector
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wytworów i usług)	47982,0	59920,4	70750,3	72391,1	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	35919,3	45692,2	51743,5	57269,5	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe.....	2068,2	2146,8	3703,5	3519,2	Financial costs
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	6111,5	5613,1	6051,8	7572,4	Financial result on economic activity
Sektor publiczny	907,5	1859,7	1639,9	1219,8	Public sector
Sektor prywatny.....	5204,0	3753,4	4411,9	6352,6	Private sector

TABL. 1 (156). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (dok.)

REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
Wynik zdarzeń nadzwyczajnych ..	-1,6	0,5	x	x	Result on extraordinary events
sektor publiczny	-0,4	0,0	x	x	public sector
sektor prywatny	-1,2	0,4	x	x	private sector
Zyski nadzwyczajne.....	2,7	1,0	x	x	Extraordinary profits
Straty nadzwyczajne.....	4,3	0,5	x	x	Extraordinary losses
Wynik finansowy brutto	6109,9	5613,5	6051,8	7572,4	Gross financial result
sektor publiczny.....	907,1	1859,7	1639,9	1219,8	public sector
sektor prywatny	5202,8	3753,8	4411,9	6352,6	private sector
Zysk brutto.....	6726,2	6734,0	7932,1	8404,4	Gross profit
Strata brutto.....	616,4	1120,4	1880,3	832,0	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	1141,7^a	891,7	1295,0	1418,3	Obligatory encumbrances on gross financial result
sektor publiczny.....	154,9	202,9	188,4	125,9	public sector
sektor prywatny	986,7	688,8	1106,6	1292,4	private sector
W tym podatek dochodowy	1141,7	891,7	1295,0	1418,3	Of which income tax
Wynik finansowy netto.....	4968,2	4721,8	4756,8	6154,0	Net financial result
sektor publiczny.....	752,1	1656,8	1451,5	1093,8	public sector
sektor prywatny	4216,1	3065,0	3305,3	5060,2	private sector
Zysk netto.....	5555,8	5784,9	6738,3	7113,6	Net profit
Strata netto.....	587,6	1063,1	1981,5	959,6	Net loss

a Obejmują tylko podatek dochodowy.

a Include only income tax.

TABL. 2 (157). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności Revenues from total activity	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności Costs of obtaining revenues from total activity	Wynik finansowy brutto Gross financial result	Obowiązkowe obciążenia wyniku finan- sowego brutto Obligatory en- cumbrances on gross financial result	Wynik finansowy netto Net financial result
		w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM TOTAL	2010	93943,0	87831,5	6109,9	1141,7 ^a	4968,2
	2015	115394,8	109781,7	5613,5	891,7	4721,8
	2017	135335,0	129283,2	6051,8	1295,0	4756,8
	2018	142907,1	135334,8	7572,4	1418,3	6154,0
w tym: of which:						
Przemysł..... Industry		55096,3	51341,1	3755,2	553,4	3201,9
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing		42368,8	40027,6	2341,2	421,7	1919,5
Budownictwo..... Construction		4573,4	4365,6	207,8	35,0	172,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		57266,2	55667,9	1598,3	458,7	1139,6
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage		2711,1	2568,1	143,0	38,8	104,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ		368,7	353,0	15,7	2,6	13,1
Informacja i komunikacja..... Information and communication		5238,2	4438,5	799,7	179,1	620,6
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities		3345,6	3085,5	260,1	50,7	209,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities		1372,3	1281,2	91,1	17,2	73,9
Działalność profesjonalna, naukowa i tech- niczna..... Professional, scientific and technical activities		3075,3	2718,2	357,1	22,6	334,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ .... Administrative and support service activities		4243,0	4078,9	164,1	29,6	134,6
Edukacja..... Education		267,0	264,4	2,6	2,6	0,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities		1042,6	1003,7	38,9	7,5	31,4
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities		317,1	230,0	87,1	16,9	70,2

a Obejmują tylko podatek dochodowy.

a Include only income tax.

TABL. 3 (158). PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba przedsiębiorstw Number of enterprises	Z wynikiem finansowym brutto With gross financial result			Z wynikiem finansowym netto With net financial result			
		dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	
		w % ogółu przedsiębiorstw			in % of total of enterprises			
OGÓŁEM TOTAL	2010	1314	78,5	21,5	0,1	77,8	22,0	0,2
	2015	1381	81,0	18,9	0,1	80,2	19,7	0,1
	2017	1388	79,0	20,6	0,4	78,3	21,5	0,2
	2018	1409	79,5	20,3	0,2	79,1	20,9	0,1
sektor publiczny ..... public sector		48	68,8	31,3	–	66,7	33,3	–
sektor prywatny..... private sector		1361	79,9	19,9	0,2	79,5	20,4	0,1
w tym: of which:								
Przemysł..... Industry		250	77,6	22,4	–	76,8	23,2	–
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing		227	78,4	21,6	–	77,5	22,5	–
Budownictwo ..... Construction		117	82,9	16,2	0,9	82,9	16,2	0,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		352	78,7	21,3	–	78,7	21,3	–
Transport i gospodarka magazynowa ..... Transportation and storage		63	79,4	20,6	–	77,8	22,2	–
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ		39	71,8	28,2	–	71,8	28,2	–
Informacja i komunikacja ..... Information and communication		149	81,2	18,1	0,7	79,2	20,8	–
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities		38	73,7	26,3	–	73,7	26,3	–
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities		55	85,5	14,5	–	85,5	14,5	–
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities		174	81,0	18,4	0,6	81,0	19,0	–
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ .... Administrative and support service activities		97	83,5	16,5	–	83,5	16,5	–
Edukacja..... Education		15	53,3	46,7	–	53,3	46,7	–
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities		33	81,8	18,2	–	81,8	18,2	–
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities		10	90,0	10,0	–	90,0	10,0	–

TABL. 4 (159). RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	Wskaźnik rentowności obrotu Turnover profitability rate		Wskaźnik płynności finansowej Financial liquidity ratio of the			
		brutto gross	netto net	I stopnia first degree	II stopnia second degree	III stopnia third degree	
				w % in %			
OGÓŁEM ..... TOTAL	2010	93,5	6,5	5,3	60,2	126,0	166,3
	2015	95,1	4,9	4,1	48,8	118,4	164,9
	2017	95,5	4,5	3,5	38,2	96,5	135,6
	2018	94,7	5,3	4,3	35,8	96,8	132,5
sektor publiczny..... public sector		91,7	8,3	7,4	78,0	143,9	172,7
sektor prywatny..... private sector		95,0	5,0	3,9	31,3	91,8	128,3
w tym: of which:							
Przemysł..... Industry		93,2	6,8	5,8	33,1	87,0	131,0
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing		94,5	5,5	4,5	24,2	72,6	122,7
Budownictwo..... Construction		95,5	4,5	3,8	25,8	112,4	159,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		97,2	2,8	2,0	26,1	85,6	143,7
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage		94,7	5,3	3,8	44,6	158,4	162,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ		95,7	4,3	3,5	31,7	56,1	63,4
Informacja i komunikacja..... Information and communication		84,7	15,3	11,8	124,2	212,3	243,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities		92,2	7,8	6,3	22,1	80,9	81,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities		93,4	6,6	5,4	119,1	161,7	199,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities		88,4	11,6	10,9	104,8	143,5	162,6
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ .... Administrative and support service activities		96,1	3,9	3,2	26,0	125,6	130,9
Edukacja..... Education		99,0	1,0	0,0	58,4	93,2	113,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities		96,3	3,7	3,0	29,2	79,4	91,6
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities		72,5	27,5	22,1	201,5	329,4	358,0

TABL. 5 (160). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 grudnia

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31st December

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy			
			razem total	w tym		
				materiały materials	półprodukty i produkty w toku semi-finished products and work in progress	
w mln zł						
1	OGÓŁEM 2010	32241,8	6914,2	1525,4	945,2	
2	TOTAL 2015	39947,0	10054,8	2391,8	1597,6	
3	 2017	47658,1	11998,4	3304,5	2125,2	
4	2018	48838,6	11555,1	2368,5	1755,4	
5	sektor publiczny ..... public sector	6097,0	744,4	113,5	249,5	
6	sektor prywatny ..... private sector	42741,6	10810,7	2255,0	1505,9	
	w tym: of which:					
7	Przemysł ..... Industry	14734,9	4546,5	1967,6	828,5	
8	w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	10423,3	4107,7	1874,0	828,0	
9	Budownictwo ..... Construction	2481,4	605,2	113,1	290,6	
10	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	14760,6	5415,3	103,2	51,6	
11	Transport i gospodarka magazynowa ..... Transportation and storage	1435,8	21,6	18,9	–	
12	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	68,2	6,0	3,3	–	
13	Informacja i komunikacja ..... Information and communication	2596,3	133,3	13,8	31,8	
14	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... Financial and insurance activities	6417,2	5,5	0,5	–	
15	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	869,5	47,8	4,4	15,1	
16	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	2796,5	220,9	12,0	194,8	
17	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities	1067,3	15,9	4,6	0,2	
18	Edukacja ..... Education	54,7	5,0	0,1	0,4	
19	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	229,0	21,1	20,2	–	
20	Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	143,4	10,5	5,8	0,3	

Stocks		Należności krótkoterminowe		Inwestycje krótkoterminowe	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	Lp. No.
of which		Short-term dues				
produkty gotowe finished products	towary goods	razem total	w tym z tytułu dostaw i usług of which from deliveries and services	Short-term investments	Short-term inter-period settlements	
in million PLN						
977,3	3302,2	12754,2	10088,7	11664,8	908,6	1
1483,0	4466,8	16854,7	12094,7	11830,0	1207,5	2
1432,9	5002,8	20488,4	14777,8	13413,0	1758,3	3
1376,3	5874,2	22507,7	15656,6	13175,2	1600,5	4
28,9	350,5	2325,6	1569,8	2752,4	274,7	5
1347,5	5523,8	20182,2	14086,8	10422,9	1325,9	6
1232,2	493,3	6065,1	4528,9	3725,2	398,1	7
1231,6	150,0	4108,9	3206,8	2054,1	152,6	8
31,0	159,3	1344,9	1265,0	400,6	130,7	9
38,5	5131,5	6115,8	5595,5	2684,6	544,9	10
–	2,1	1006,1	930,5	394,2	13,8	11
0,0	1,9	26,2	13,6	34,2	1,9	12
52,9	28,0	940,5	786,7	1326,5	196,0	13
–	3,9	4629,2	634,6	1736,0	46,4	14
9,6	18,2	186,2	158,6	520,3	115,3	15
2,7	8,1	664,1	523,6	1803,3	108,2	16
0,0	8,9	811,9	595,2	212,1	27,5	17
1,1	0,1	16,8	14,1	28,3	4,6	18
–	0,7	125,6	118,0	73,0	9,3	19
–	4,4	51,3	35,0	80,7	1,0	20

TABL. 6 (161). KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 grudnia

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which			
			kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplement- ary capital (fund)	niepodzielony wynik finan- sowy z lat ubiegłych undistributed financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
			w mln zł in million PLN			
OGÓŁEM	2010	44800,7	18109,6	16879,6	334,2	4918,0
TOTAL	2015	53503,1	19505,7	22849,3	66,7	4574,5
	2017	63081,0	19708,2	32784,5	-1492,9	4545,8
	2018	68935,6	19702,9	32076,6	2054,3	5913,2
sektor publiczny..... public sector		22774,0	8120,1	5919,6	2265,1	1093,8
sektor prywatny..... private sector		46161,6	11582,8	26157,0	-210,8	4819,4
w tym: of which:						
Przemysł..... Industry		35228,2	10504,0	12140,7	2922,2	3141,3
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing		14118,5	3515,5	6953,3	522,9	1858,9
Budownictwo..... Construction		1362,8	189,6	637,2	-75,9	170,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		9215,9	2639,7	4180,2	-55,0	1147,4
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage		1370,3	1001,0	200,6	25,5	104,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ		105,8	146,1	107,9	-159,0	13,0
Informacja i komunikacja..... Information and communication		10344,9	158,4	9811,1	-266,5	587,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities		1264,2	523,1	476,6	-138,7	202,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities		4291,8	2119,2	1701,7	-10,6	74,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities		2892,3	1416,1	1375,9	-237,0	168,6
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities		1206,0	392,0	645,8	-1,0	134,6
Edukacja..... Education		27,5	11,7	28,1	-19,7	0,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities		318,9	192,6	155,6	-51,5	31,4
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities		129,2	19,2	48,0	-18,6	70,2

TABL. 7 (162). KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK^a

Stan w dniu 31 grudnia

SHARE CAPITAL OF COMPANIES^a

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie Of which estate			
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagranicznych of foreign persons
		w mln zł in million PLN			
OGÓŁEM 2010	16091,6	6321,5	361,1	1149,2	5335,3
TOTAL 2015	17427,0	5141,1	414,4	1214,1	5166,0
..... 2017	18108,2	5188,7	247,0	1140,7	5511,6
..... 2018	18143,4	5227,5	246,0	985,2	5566,1
sektor publiczny ..... public sector	7952,3	5224,5	245,7	6,6	–
sektor prywatny..... private sector	10191,0	2,9	0,3	978,7	5566,1
w tym: of which:					
Przemysł..... Industry	10473,1	5220,7	87,8	257,3	2615,3
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	3488,8	163,7	87,8	245,7	2183,4
Budownictwo ..... Construction	178,2	1,7	17,3	77,3	1,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	2599,5	–	19,8	307,7	1811,9
Transport i gospodarka magazynowa ..... Transportation and storage	991,5	–	113,2	11,3	167,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	140,0	–	–	9,0	83,8
Informacja i komunikacja ..... Information and communication	159,1	0,8	1,1	21,4	106,6
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities	522,7	–	–	16,9	23,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	850,4	1,2	–	24,3	17,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	1240,4	3,0	2,0	190,6	642,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..... Administrative and support service activities	384,4	–	4,8	36,8	22,8
Edukacja..... Education	11,7	–	–	0,6	0,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	184,8	–	–	20,0	0,1
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	17,5	–	–	0,5	10,6

a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 8 (163). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 grudnia

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term			
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which		
					kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deli- veries and services	
		w mln zł		in million PLN			
OGÓŁEM	2010	32641,5	13099,8	5971,1	19541,7	2443,1	10569,6
TOTAL	2015	55521,3	31178,8	22592,0	24342,5	5625,6	13541,8
	2017	75198,9	39624,6	26617,7	35574,2	11496,6	15648,2
	2018	76252,3	38891,7	26013,9	37360,6	10867,5	16516,7
sektor publiczny..... public sector		16147,0	12587,1	3229,4	3559,9	334,6	1418,3
sektor prywatny..... private sector		60105,3	26304,6	22784,5	33800,7	10532,8	15098,4
w tym: of which:							
Przemysł..... Industry		25724,4	14445,5	5737,6	11278,9	2062,5	6484,4
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing		11427,2	2916,5	2546,6	8510,7	1804,0	5273,7
Budownictwo..... Construction		1869,8	312,1	178,3	1557,6	168,7	838,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		16524,0	6238,1	4393,6	10285,9	1431,0	6991,3
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage		5762,2	4876,2	4775,3	886,0	386,7	265,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ		213,7	105,5	102,7	108,2	31,9	47,9
Informacja i komunikacja..... Information and communication		6509,2	5438,5	5253,4	1070,6	188,5	308,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities		13220,5	5351,6	3826,1	7868,9	5940,2	111,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities		1089,9	543,8	439,1	546,2	108,9	218,8
Działalność profesjonalna, naukowa i tech- niczna..... Professional, scientific and technical activities		2810,7	751,0	610,9	2059,7	219,7	229,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ .... Administrative and support service activities		1093,9	273,5	187,3	820,4	134,0	437,1
Edukacja..... Education		50,0	1,6	1,6	48,4	26,9	10,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities		341,3	89,2	68,2	252,1	94,3	119,3
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities		122,0	80,3	65,8	41,7	7,4	20,4

DZIAŁ XVII FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdyponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pozyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej. Podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 869) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 z późn. zm.). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 511 i 512) oraz ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1530 z późn. zm.).

1. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące **dochodów i wydatków** budżetów jednostek samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem dotacji celowych z budżetu państwa oraz subwencji ogólnej z budżetu państwa.

2. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określone w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej. Powyższa uwaga dotyczy również samorządowych zakładów budżetowych.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadą

CHAPTER XVII PUBLIC FINANCE

General notes

Public finance include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units (i.e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships), incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget. The legal basis defining the above mentioned processes provide the Law on Public Finances, dated 27th August 2009 (uniform text Journal of Laws 2019 item 869) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241 with later amendments). With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Law on Gmina Local Government, dated 8th March 1990, the Law on Powiat Local Government, dated 5th June 1998, the Law on Voivodship Local Government, dated 5th June 1998 (uniform text Journal of Laws 2019 items 506, 511 and 512) as well as the Law on Incomes of Local Government Units, dated 13th November 2003 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1530 with later amendments).

1. The presented data include information regarding **revenue and expenditure** of local government units budgets, taking into account the targeted grants from the state budget and general subvention from the state budget.

2. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Law on Public Finance.

City with powiat status fulfils the tasks of a gmina as well as of a powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received by both the gmina and the powiat) as well as expenditure realised jointly by the gmina and the powiat. Therefore in the tables revenue and expenditure of gminas are given without data for cities with powiat status, while revenue and expenditure of cities with powiat status are given jointly with gmina and powiat part of revenue and expenditure. The above note concerns also local government budgetary establishment.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions set forth in the Law on Public Finance,

mi określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. w podziale na działy – określające rodzaj działalności, oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Dane opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.).

Prezentowane dane o dochodach i wydatkach według działów obejmują wszystkie paragrafy dochodowe/wydatkowe zrealizowane w danym dziale.

4. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
  - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
  - b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolno-, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową,
  - c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
  - d) środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł;
- 2) dotacje:
  - a) z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
  - b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200, 620 oraz od 2015 r. – 205 i 625), według szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.),
  - c) otrzymane z funduszy celowych,
  - d) pozostałe dotacje;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

5. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu publicznego,
- wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

6. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

i.e. they are grouped into divisions – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue, income or expenditure. The data were compiled in accordance with the decree of the Minister of Finance, dated 2nd March 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws 2014 item 1053 with later amendments).

The presented data on revenue and expenditure by divisions covers all paragraphs grouping types of revenue/expenditure generated in a particular division.

4. Budget revenue of local government units comprise:

- 1) own revenue, i.e.:
  - a) revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
  - b) receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, of which the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, stamp duty,
  - c) revenue from property, e.g., revenue from renting and leasing as well as agreements with a similar character,
  - d) funds for additional financing of own tasks from other sources;
- 2) grants:
  - a) grants from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, and tasks realised on the basis of agreements with government administration bodies,
  - b) provided under programmes financed with the European funds and other foreign funds that are not reimbursable and payments from the European funds budget (paragraphs 200, 620 and since 2015 – 205 and 625), according to the detailed classification of incomes, expenses, revenues and expenditures, and funds from foreign sources, according to regulation of the Minister of Finance dated 2nd March 2010 (Journal of Laws 2014 item 1053 with later amendments),
  - c) received from appropriated funds;
  - d) other grants;
- 3) general subvention from the state budget, comprising: equalisation, educational, compensating, balancing and regional parts.

5. Expenditure of local government units budgets are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, i.a.:

- expenditure on wages and salaries (including derivatives),
- expenditure on the purchase of materials and services,
- grants, among others, for organisational and legal units operating within local government units budgets,
- expenditure on public debt servicing,
- expenditure related to granting endorsements and guarantees.

6. Information concerning budgets of local government units is compiled on the basis of the Ministry of Finance budgetary reporting.

TABL. 1 (164). DOCHODY BUDŻETU MIASTA POZNAŃ WEDŁUG RODZAJÓW
REVENUE OF POZNAŃ CITY BUDGET BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
O G Ó Ł E M	2442487,3	3321659,3	3510026,0	3698759,7	T O T A L
Dochody własne	1736618,9	2004613,9	2298017,3	2451093,5	Own revenue
w tym:					of which:
Udziały w podatku dochodowym	785141,8	964465,1	1122608,1	1262191,5	Share in income tax
od osób prawnych	100929,3	116551,8	130169,8	144986,8	corporate income tax
od osób fizycznych	684212,5	847913,3	992438,3	1117204,7	personal income tax
Podatek od nieruchomości	295923,6	388371,0	402467,3	419710,0	Tax on real estate
Podatek rolny.....	402,5	612,8	557,4	498,9	Agricultural tax
Podatek od środków transportowych	18527,8	23809,4	31689,2	33024,7	Tax on means of transport
Podatek od czynności cywilnoprawnych	64816,1	40874,9	62847,9	81032,2	Tax on civil law transactions
Opłata skarbowa.....	15928,6	14717,6	20140,8	23297,9	Stamp duty
Dochody z majątku	55088,2	80967,7	140412,3	97464,5	Revenue from property
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze	14396,0	21798,1	20762,2	32497,3	of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł...	110968,1	5110,9	2914,6	3067,2	Funds for additional financing of own tasks from other sources
Dotacje	219489,5	747820,4	604818,2	630283,6	Grants
Dotacje celowe	184119,1	226906,2	537955,6	540218,6	Targeted grants
z budżetu państwa.....	170478,8	196019,5	493242,0	492416,4	from the state budget
na zadania:					for tasks:
z zakresu administracji rządowej	137700,8	134276,5	436624,4	434770,7	for government administration tasks
własne.....	32341,5	61365,7	56424,0	57372,7	for own tasks
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej.....	436,5	377,3	193,6	272,9	realized on the basis of agreements with government administration bodies
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego....	12710,4	28018,0	38474,2	43074,8	for tasks realised on the basis of agreements between local government units
otrzymane z państwowych funduszy celowych.....	929,9	2868,7	6120,5	2957,0	received from state appropriated funds
Dotacje z paragrafów 200 i 620 oraz 205 i 625 ^a	35370,4	520914,3	66862,6	90065,0	Grants from paragraphs 200 and 620 as well as 205 and 625 ^a
Subwencja ogólna z budżetu państwa	486378,9	569225,0	607190,6	617382,7	General subvention from the state budget
W tym część oświatowa	454291,7	539267,7	563245,8	587216,9	Of which educational part

a Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

a Of the classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2 (165). DOCHODY BUDŻETU MIASTA POZNAŃ WEDŁUG DZIAŁÓW
REVENUE OF POZNAŃ CITY BUDGET BY DIVISIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
O G Ó Ł E M	2442487,3	3321659,3	3510026,0	3698759,7	T O T A L
w tym:					of which:
Rolnictwo i łowiectwo.....	133,9	184,6	196,7	200,1	Agriculture and hunting
Transport i łączność	174786,7	441993,7	268987,5	319795,9	Transport and communication
Gospodarka mieszkaniowa	133019,5	148916,2	216589,8	129481,0	Dwelling economy
Działalność usługowa	2313,0	4602,7	7756,0	11964,7	Service activity
Administracja publiczna.....	7623,6	8819,3	10107,8	9475,6	Public administration
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa.....	37530,6	40280,0	50548,8	50213,0	Public safety and fire protection
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej.....	1264252,0	1523462,5	1730851,5	1931916,1	Income taxes from legal persons, natural persons and other organisational units without legal personality
Różne rozliczenia	494604,8	633355,5	647378,5	651879,3	Miscellaneous settlements
Oświata i wychowanie	19076,6	46303,0	56015,4	55367,8	Education
Ochrona zdrowia	1953,9	854,7	1383,3	2068,0	Health care
Pomoc społeczna	112047,1	128174,5	51268,9	53560,1	Social assistance
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.....	9495,8	9627,7	1639,9	1826,1	Other tasks in sphere of social policy
Rodzina	x	x	364249,7	374692,4	Family
Edukacyjna opieka wychowawcza	1438,8	2045,9	1321,6	1327,8	Educational care
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska.....	26982,5	305856,3	92865,2	92001,6	Municipal economy and environmental protection
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1480,5	18877,4	589,5	612,3	Culture and national heritage
Kultura fizyczna ^a	149042,5	696,9	845,2	1829,1	Physical education ^a

a W 2010 r. – kultura fizyczna i sport.

a In 2010 – physical education and sport.

TABL. 3 (166). WYDATKI BUDŻETU MIASTA POZNAŃ WEDŁUG RODZAJÓW
EXPENDITURE OF POZNAŃ CITY BUDGET BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
O G Ó Ł E M	2946734,1	3106225,8	3348446,2	3552627,0	T O T A L
Wydatki bieżące	2074135,8	2335873,0	2908667,0	3056569,9	Current expenditure
w tym:					of which:
Dotacje	330750,2	313258,9	392075,2	428665,6	Grants
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych	109735,9	23194,0	25009,8	27517,1	of which for local government budgetary establishments
Świadczenia na rzecz osób fizycznych.....	136177,4	151518,9	417043,8	424567,6	Benefits for natural persons

TABL. 3 (166). WYDATKI BUDŻETU MIASTA POZNAŃ WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)
EXPENDITURE OF POZNAŃ CITY BUDGET BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
Wydatki bieżące (dok.)					Current expenditure (cont.)
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	1496601,4	1765544,4	1999072,1	2101666,0	Current expenditure of budgetary units
w tym:					of which:
wynagrodzenia	570997,8	765111,8	850898,2	909846,5	wages and salaries
w tym osobowe	518556,2	699785,6	782410,3	836424,8	of which personal
pochodne od wynagrodzeń ^a	91049,6	135898,0	150468,4	159958,4	wages and salaries related expenditures ^a
zakup materiałów i usług	734535,6	734643,1	854554,0	906652,8	purchase of materials and services
Obsługa długu publicznego	31482,3	39116,0	29536,2	23226,4	Public debt servicing
Wydatki majątkowe	872598,3	770352,9	439779,2	496057,1	Property expenditure
W tym inwestycyjne ^b	872598,3	748783,9	410339,2	455257,5	Of which investment expenditure ^b

a Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytalny Pomostowych. b Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych, w 2010 r. gospodarstw pomocniczych i funduszy celowych.

a Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. b Including allocations for financing investment tasks of budgetary establishments, in 2010 auxiliary units and appropriated funds.

TABL. 4 (167). WYDATKI BUDŻETU MIASTA POZNAŃ WEDŁUG DZIAŁÓW
EXPENDITURE OF POZNAŃ CITY BUDGET BY DIVISIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
O G Ó Ł E M	2946734,1	3106225,8	3348446,2	3552627,0	T O T A L
w tym:					of which:
Rolnictwo i łowiectwo	940,3	482,7	1051,3	1107,2	Agriculture and hunting
Transport i łączność	801406,6	889906,6	793322,7	828015,1	Transport and communication
Gospodarka mieszkaniowa	64637,4	69330,2	89325,9	66668,7	Dwelling economy
Działalność usługowa	30734,5	35259,4	48442,0	54057,2	Service activity
Administracja publiczna	152909,0	149462,3	170360,9	188709,0	Public administration
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	69672,0	64859,2	89383,2	88941,7	Public safety and fire care
Obsługa długu publicznego	31504,9	39116,0	29536,2	23226,4	Public debt servicing
Oświata i wychowanie	694900,6	838553,1	961784,1	1063646,1	Education
Ochrona zdrowia	67392,8	36439,6	34526,2	39404,3	Health care
Pomoc społeczna	245995,1	284694,5	182983,3	186623,9	Social assistance
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	28209,7	37500,9	14626,5	15340,9	Other tasks in sphere of social policy
Rodzina	x	x	440026,4	453859,9	Family
Edukacyjna opieka wychowawcza	45587,0	60656,1	66190,9	72081,6	Educational care
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	86630,9	368782,2	161931,9	145199,8	Municipal economy and environmental protection
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	87908,3	97967,4	109930,6	122308,3	Culture and national heritage
Kultura fizyczna ^a	433623,3	44218,7	56321,3	90095,2	Physical education ^a

a W 2010 r. – kultura fizyczna i sport.

a In 2010 – physical education and sport.

TABL. 5 (168). WYDATKI BUDŻETU MIASTA POZNAŃ W DZIALE OŚWIATA I WYCHOWANIE
EXPENDITURE OF POZNAŃ CITY BUDGET IN DIVISION EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
O G Ó Ł E M	694900,6	838553,1	961784,1	1063646,1	T O T A L
w tym:					of which:
Szkoły podstawowe.....	180783,4	217175,4	253132,6	333406,3	Primary schools
Szkoły podstawowe specjalne.....	22412,9	29104,8	32061,2	51009,0	Special primary schools
Dowożenie uczniów do szkół.....	7252,0	9509,2	10079,1	10512,1	Pupil commuting to school
Gimnazja.....	106742,8	107592,2	109783,8	62829,5	Lower secondary schools
Gimnazja specjalne.....	12553,8	15613,8	14290,7	9007,4	Special lower secondary schools
Przedszkola.....	116030,5	168696,1	203127,9	213758,4	Nursery schools
Licea ogólnokształcące.....	103044,6	101146,3	106664,5	114710,8	General secondary schools
Szkoły zawodowe.....	82161,4	93170,2	108272,8	12712,8	Vocational schools
Szkoły zawodowe specjalne.....	10632,7	10865,4	12461,4	13808,3	Special vocational schools

TABL. 6 (169). WYDATKI BUDŻETU MIASTA POZNAŃ W DZIALE POMOC SPOŁECZNA
EXPENDITURE OF POZNAŃ CITY BUDGET IN DIVISION SOCIAL ASSISTANCE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
O G Ó Ł E M	245995,1	284694,5	182983,3	186623,9	T O T A L
w tym:					of which:
Domy pomocy społecznej.....	38232,9	45248,1	52452,7	52593,3	Social welfare homes
Placówki opiekuńczo-wychowawcze ^a	16259,1	17563,8	x	x	Care and education facilities ^a
Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.....	22711,5	18435,1	16777,9	16267,0	Benefits and assistance in nature and in the form of contributions to social security
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.....	14407,2	16590,3	23635,7	22819,3	Care services and specialised care services
Ośrodki pomocy społecznej.....	21616,1	23527,7	26197,4	28350,1	Social welfare centres
Rodziny zastępcze ^a	7959,4	13437,6	x	x	Foster families ^a

a Rozdział przeniesiony do działu Rodzina od 1 stycznia 2017 r.

a Chapter moved to Family Division since 1st January 2017.

TABL. 7 (170). WYDATKI BUDŻETU MIASTA POZNAŃ W DZIALE RODZINA
EXPENDITURE OF POZNAŃ CITY BUDGET IN DIVISION FAMILY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN		
O G Ó Ł E M	440026,4	453859,9	T O T A L
w tym:			of which:
Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	37815,1	38363,7	Formation and functioning of nurseries
Rodziny zastępcze.....	17985,2	18501,4	Foster families
Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych.....	21070,6	23732,4	Activity of care and education facilities

TABL. 8 (171). WYDATKI BUDŻETU MIASTA POZNAŃ W DZIALE GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA

EXPENDITURE OF POZNAŃ CITY BUDGET IN DIVISION MUNICIPAL ECONOMY AND ENVIRONMENTAL PROTECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
O G Ó Ł E M	86630,9	368782,2	161931,9	145199,8	TOTAL
w tym:					of which:
Oczyszczanie miasta.....	1606,6	385,9	600,8	428,6	Municipal waste management
Utrzymanie zieleni	21997,9	26031,6	34868,0	49927,2	Green area treatment
Oświetlenie ulic, placów i dróg	21788,3	24015,8	21329,5	21819,5	Illumination of streets, squares and roads
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	25917,1	33026,8	2468,6	3068,5	Waste water management and water protection
Gospodarka odpadami	9540,9	278878,1	85414,2	59321,3	Waste management
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	–	736,1	4619,5	1482,1	Climate and air protection

TABL. 9 (172). WYDATKI BUDŻETU MIASTA POZNAŃ W DZIALE KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO

EXPENDITURE OF POZNAŃ CITY BUDGET IN DIVISION CULTURE AND NATIONAL HERITAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w tys. zł in thousand PLN				
O G Ó Ł E M	87908,3	97967,4	109930,6	122308,3	TOTAL
w tym:					of which:
Biblioteki	16602,4	19315,6	21559,8	22950,4	Libraries
Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	280,5	325,1	370,8	465,8	Cultural centres and establishments, community centres and clubs
Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	2396,0	1648,3	4819,5	4770,1	Protection and care of historic monuments
Galerie i biura wystaw artystycznych	1541,8	1830,8	1940,1	2562,1	Art galleries and art exhibition offices
Teatry	17069,5	18997,7	22700,3	24084,9	Theatres
Centra kultury i sztuki	10705,2	12331,7	14537,0	14466,3	Centres of culture and art
Muzea	9394,9	9077,0	12052,5	13465,8	Museums
Filharmonie, orkiestry, chóry i kapele	200,0	666,2	685,9	507,2	Philharmonic halls, orchestras, choirs and bands
Pozostałe instytucje kultury	8747,9	13112,7	15889,4	23293,1	Other cultural institutions

DZIAŁ XVIII INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

W przypadku ujemnych różnic kursowych walut suma nakładów na poszczególne grupy rodzajowe może być większa od nakładów na środki trwałe ogółem.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty nie związane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

3. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne

CHAPTER XVIII INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Investment outlays are financial or material expenditures, aimed at creating new fixed assets or improving (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernisation) existing fixed capital items as well as outlays on so-called initial equipment for the investment.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include expenditures on:

- buildings and structures (include buildings and premises as well as civil and engineering structures), including, among others, construction and assembly works, design-cost-estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and equipment),
- transport equipment,
- others, i.e. irrigation and drainage, land quality improvements as well as, since 1995, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and loans for the period of investment implementation.

In the case of foreign exchange losses of currencies, the sum of outlays on particular groups of assets may exceed the total value of outlays on fixed assets.

Other outlays are expenditures on so-called initial equipment for the investment and other costs related to the implementation of the investment. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning e.g.: residential buildings and premises, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

3. The value of investment outlays incurred by:

- legal persons and organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- legal persons and organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity and civil law part-

prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne – ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonych w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 stycznia 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują:

- wartości gruntów uznanych od 1 stycznia 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529),
- prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 stycznia 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 351 z późn. zm.).

2. **Wartość brutto środków trwałych** jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w **bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 grudnia od 1995 r. należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
  - przed 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
  - po 1 stycznia 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia;
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 stycznia 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 stycznia 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 stycznia 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

nerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction, was estimated.

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., do not include the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, irrigation and drainage, water structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1st January 2002 cooperative ownership right to residential premise and cooperative right to non-residential (of utility character) premises.

Data regarding fixed assets do not include:

- value of land recognised, since 1st January 1991, as a fixed assets, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12th December 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529),
- right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1st January 2002, in accordance with Accounting Act, dated 29th September 1994 (uniform text Journal of Laws 2019 item 351 with later amendments).

2. The **gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31st December since 1995:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
  - before 1st January 1995 – the value at replacement prices of September 1994,
  - after 1st January 1995 – the purchase or manufacturing value at current prices;
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1st January 2005 – also revaluation according to fair value.

The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1st January 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20th January 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. Dane według sekcji PKD 2007 – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano metodą przedsiębiorstw, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

Wartość dróg publicznych, ulic i placów zaliczono do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

3. Data by sections of the NACE Rev. 2 – unless otherwise indicated – were compiled using the enterprise method, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate activities”.

The value of public roads, streets and squares is included in the section “Transportation and storage”.

Inwestycje Investments

TABLE 1 (173). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
O G Ó Ł E M	2909,2	3629,8	4118,5	4651,1	T O T A L
sektor publiczny.....	628,1	958,1	839,5	988,8	public sector
sektor prywatny.....	2281,1	2671,7	3279,0	3662,3	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	9,7	10,8	12,9	23,5	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł.....	1084,7	1829,2	1580,3	1924,6	Industry
górnictwo i wydobywanie.....	1,1	2,0	0,8	0,7	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe.....	783,7	1297,5	1186,3	1440,2	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	157,7	222,9	320,4	354,8	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	142,2	306,8	72,8	128,9	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo.....	80,0	106,7	104,6	69,0	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	488,5	425,5	1137,3	1110,5	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa.....	449,7	326,1	266,6	283,7	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	26,2	38,2	54,4	50,3	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja.....	133,1	305,5	221,5	295,4	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	98,6	51,0	160,9	141,8	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	105,8	86,0	144,6	224,6	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	149,3	193,0	67,1	74,3	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	61,0	73,3	84,2	102,4	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	–	–	–	–	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja.....	40,9	7,3	21,2	32,4	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	162,2	155,0	222,9	286,3	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	14,6	15,3	32,4	21,5	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa.....	4,9	7,0	7,7	10,8	Other service activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; według lokalizacji inwestycji.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

Środki trwałe Fixed assets

TABL. 2 (174). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 grudnia

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	w mln zł in million PLN				
O G Ó Ł E M	45502,7	57927,3	58316,1	58823,7	T O T A L
sektor publiczny.....	12634,9	16416,0	16974,2	17665,5	public sector
sektor prywatny	32867,8	41511,3	41341,9	41158,2	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1452,9	1198,4	379,7	380,3	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł.....	17551,2	21656,7	22684,3	22946,7	Industry
górnictwo i wydobywanie.....	12,8	6,2	6,8	2,7	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	12061,1	15467,5	15371,3	15216,9	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	3894,5	4896,3	5880,6	6243,7	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	1582,8	1286,8	1425,6	1483,4	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	2055,9	1098,7	717,4	673,9	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	4423,1	5845,7	11323,5	10453,9	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	5737,2	8664,7	5253,5	5490,1	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	729,5	858,1	916,3	979,1	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja.....	4737,4	6198,9	5058,3	5419,9	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	1024,7	1082,6	1063,9	1085,4	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3490,5	4170,8	3969,4	4033,9	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	1195,1	2596,5	1680,4	1633,9	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	870,7	1123,8	1240,8	1475,6	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	–	–	–	–	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja.....	206,5	207,4	301,1	302,5	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	1581,9	2417,2	2846,0	3032,9	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	369,3	689,7	756,9	786,5	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa.....	76,8	118,2	124,5	129,1	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

DZIAŁ XIX RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26 czerwca 2013 r. z późn. zm.).

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

3. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

4. **Wartość dodana brutto (WDB)** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

5. Grupowanie danych z rachunków regionalnych w przekroju regionów/województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

6. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 (niezależnie od formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi seksualne).

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług seksualnych przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami oraz przemysłu papierosów.

CHAPTER XIX REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the “European System of Accounts 2010 (the ESA 2010)”, introduced by Regulation No. 549/2013 of the European Parliament and of the Council (EU) of 21st May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26th June 2013 with later amendments).

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

3. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

4. **Gross value added (GVA)** measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

5. Grouping regional accounts data by regions/voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

6. The estimation of hidden economy and illegal activities is included in regional accounts. **Hidden economy** covers the legal concealed production estimated for registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form), employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity (including persons providing sexual services).

Within **illegal activities** there were included estimations concerning activity of persons deriving profits from exploiting sexual services, production and trafficking in narcotics and smuggling of cigarettes.

7. Dane z rachunków regionalnych zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych. Zmiany wynikają z wytycznych zawartych w najnowszym Podręczniku Deficytu i Długu Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych (MGDD, edycja 2019), dotyczących traktowania składek podlegających zwrotowi. Ponadto do sektora instytucji rządowych i samorządowych przeklasyfikowane zostały jednostki z sektora przedsiębiorstw niefinansowych, sektora instytucji finansowych oraz sektora instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, które zgodnie z ESA 2010 spełniają kryteria zaliczania do tego sektora. Zmienione zostały również dane o dochodach w sektorze gospodarstw domowych z tytułu włączenia danych o wynagrodzeniach pracowników instytucji ekstraterytorialnych.

8. Opis wprowadzonych do rachunków narodowych zmian został zawarty w informacji sygnałnej „Informacja Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie skorygowanego szacunku produktu krajowego brutto za 2018 rok” z dnia 4 października 2019 r., dostępnej na stronie <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/informacja-glownego-urzedu-statystycznego-w-sprawie-skorygowanego-szacunku-pkb-za-2018-rok,9,5.html>.

9. Informacje dotyczące rachunków regionalnych zamieszczono w publikacji „Kompendium wiedzy o rachunkach regionalnych”.

7. Data from regional accounts were changed in relation to those previously published, following revision in annual national accounts. The changes result from guidelines included in the latest edition of the "Manual on Government Deficit and Debt" (MGDD, 2019 edition) concerning the treatment of refundable contributions. Moreover, units were reclassified into the general government sector from the non-financial corporations sector, the financial corporations sector and the non-profit institutions serving households sector, which according to the ESA 2010 meet the criteria for classifying into this sector. Data on income in the households sector were also changed due to inclusion of data on wages and salaries of extraterritorial institutions' employees.

8. Description of introduced in national accounts changes was included in the Statistics Poland news release "Revised estimate of gross domestic product for the year 2018" of 4th October 2019, available at website <https://stat.gov.pl/en/topics/national-accounts/annual-national-accounts/revised-estimate-of-gross-domestic-product-for-the-year-2018,7,5.html>.

9. Information concerning regional accounts are placed in the publication "Kompendium wiedzy o rachunkach regionalnych".

TABLE 1 (175). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

LATA YEARS	W mln zł In million PLN	Województwo wielkopolskie = 100 Wielkopolskie Voivodship = 100	Polska = 100 Poland = 100	Rok poprzedni = 100 Previous year = 100
2010.....	41217	30,4	2,9	.
2015.....	50327	28,5	2,8	103,3
2016.....	52065	28,3	2,8	103,5
2017.....	55767	28,3	2,8	107,1

TABLE 2 (176). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT PER CAPITA (current prices)

LATA YEARS	W zł In PLN	Województwo wielkopolskie = 100 Wielkopolskie Voivodship = 100	Polska = 100 Poland = 100	Rok poprzedni = 100 Previous year = 100
2010.....	74034	187,6	197,3	.
2015.....	92409	181,8	197,4	103,7
2016.....	96138	181,9	198,5	104,0
2017.....	103359	182,9	199,6	107,5

TABLE 3 (177). **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące)**
GROSS VALUE ADDED BY KINDS OF ACTIVITIES (current prices)

LATA YEARS	W mln zł In million PLN	Podregion = 100 Subregion = 100	Województwo wielkopolskie = 100 Wielkopolskie Voivodship = 100	Polska = 100 Poland = 100	Rok poprzedni = = 100 Previous year = = 100
---------------	----------------------------	------------------------------------	---	------------------------------	--

OGÓŁEM
TOTAL

2010.....	36217	100,0	30,4	2,8	.
2015.....	44659	100,0	28,5	2,8	103,4
2016.....	45999	100,0	28,3	2,8	103,0
2017.....	48975	100,0	28,3	2,8	106,5

ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO
AGRICULTURE, FORESTRY AND FISHING

2010.....	22	0,1	0,4	0,1	.
2015.....	23	0,1	0,4	0,1	88,5
2016.....	26	0,1	0,4	0,1	113,0
2017.....	33	0,1	0,4	0,1	126,9

TABL. 3 (177). WARTOŚĆ DODANA BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (dok.)

GROSS VALUE ADDED BY KINDS OF ACTIVITIES (cont.)

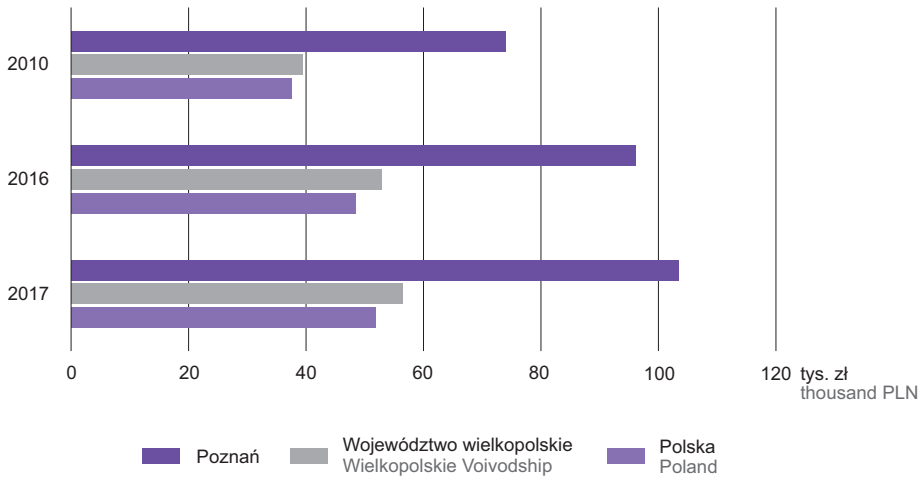
LATA YEARS	W mln zł In million PLN	Podregion = 100 Subregion = 100	Województwo wielkopolskie = 100 Wielkopolskie Voivodship = 100	Polska = 100 Poland = 100	Rok poprzedni = = 100 Previous year = = 100
PRZEMYSŁ INDUSTRY					
2010.....	7660	21,2	23,6	2,4	.
2015.....	9239	20,7	19,6	2,1	102,8
2016.....	9450	20,5	18,9	2,1	102,3
2017.....	9181	18,7	18,2	2,0	97,2
W tym przetwórstwo przemysłowe Of which manufacturing					
2010.....	5988	16,5	21,6	2,4	.
2015.....	6961	15,6	16,9	2,0	102,5
2016.....	7255	15,8	16,5	2,0	104,2
2017.....	7005	14,3	15,7	1,9	96,6
BUDOWNICTWO CONSTRUCTION					
2010.....	2790	7,7	26,0	2,6	.
2015.....	3146	7,0	26,2	2,5	112,1
2016.....	2670	5,8	24,0	2,3	84,9
2017.....	2923	6,0	24,0	2,3	109,5
HANDEL; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH ^A ; TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA; ZAKWATEROWANIE I GASTRONOMIA ^A ; INFORMACJA I KOMUNIKACJA TRADE; REPAIR OF MOTOR VEHICLES ^A ; TRANSPORTATION AND STORAGE; ACCOMMODATION AND CATERING ^A ; INFORMATION AND COMMUNICATION					
2010.....	13089	36,1	37,0	3,5	.
2015.....	15141	33,9	32,9	3,3	101,9
2016.....	15779	34,3	33,5	3,3	104,2
2017.....	17597	35,9	33,7	3,4	111,5
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA; OBSŁUGA RYNKU NIERUCHOMOŚCI ^A FINANCIAL AND INSURANCE ACTIVITIES; REAL ESTATE ACTIVITIES					
2010.....	2971	8,2	31,6	2,5	.
2015.....	3933	8,8	34,8	2,8	95,2
2016.....	4449	9,7	36,2	2,9	113,1
2017.....	4757	9,7	37,2	3,0	106,9
POZOSTAŁE USŁUGI ^a OTHER SERVICES ^a					
2010.....	9686	26,7	36,9	3,1	.
2015.....	13178	29,5	38,0	3,3	106,4
2016.....	13624	29,6	38,0	3,3	103,4
2017.....	14485	29,6	38,3	3,3	106,3

a Patrz uwagi ogólne do publikacji, ust. 2, pkt 1 na str. 17.

a See general notes to the publication, item 2, point 1 on page 17.

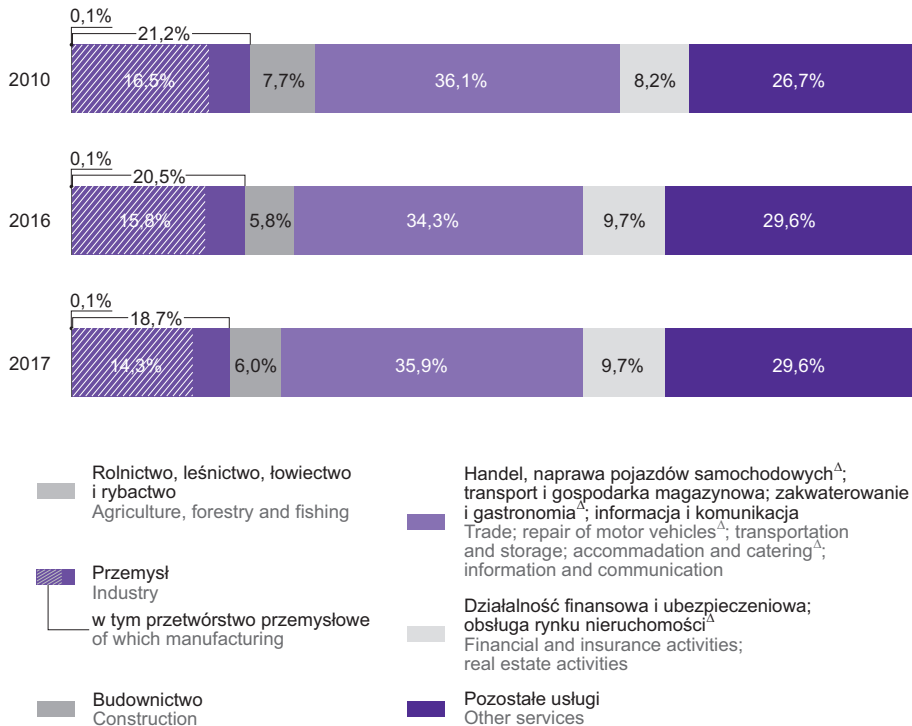
PRODUKT KRAJOWY BRUTTO NA 1 MIESZKAŃCA (ceny bieżące)

GROSS DOMESTIC PRODUCT PER CAPITA (current prices)

STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące)

STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED BY KINDS OF ACTIVITIES (current prices)

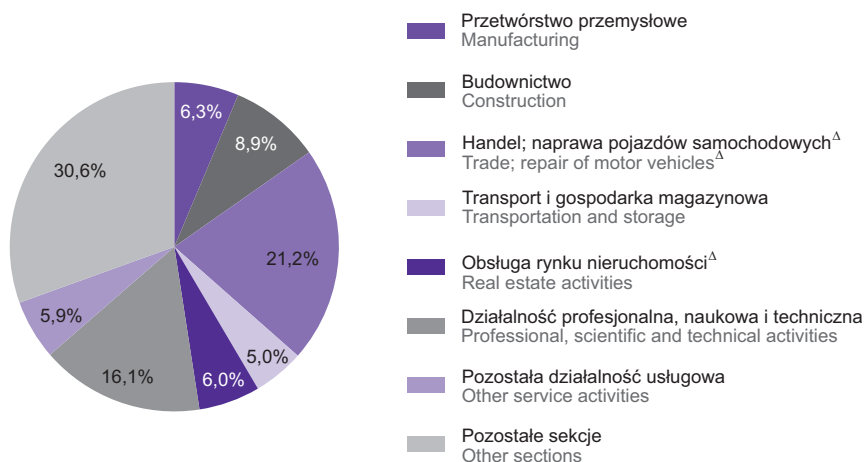

STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a WEDŁUG SEKCJI W 2018 R.

Stan w dniu 31 grudnia

STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a BY SECTIONS IN 2018

As of 31st December

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

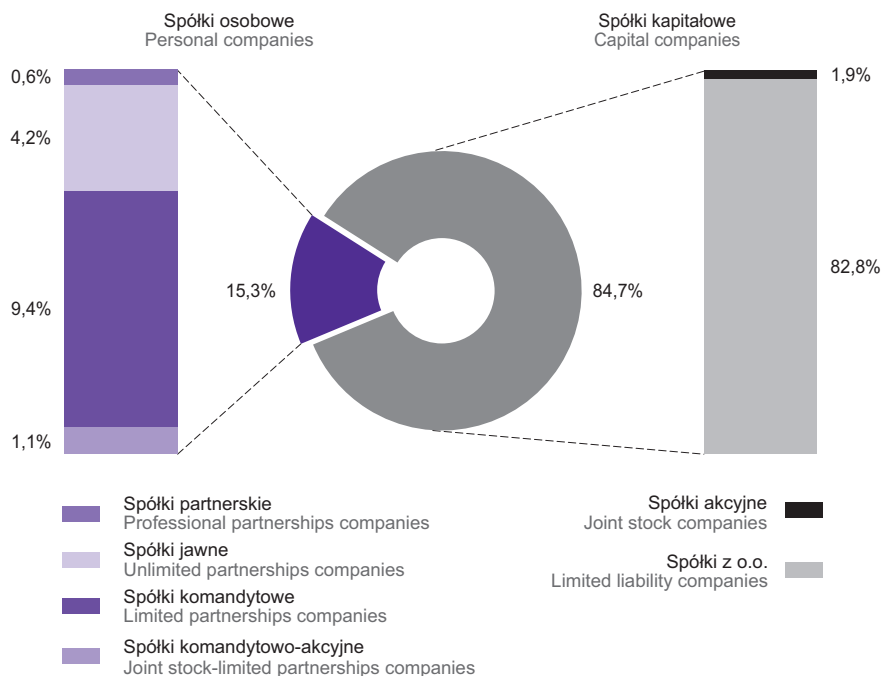
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH W 2018 R.

Stan w dniu 31 grudnia

COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS IN 2018

As of 31st December

DZIAŁ XX PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prezentowane w tablicach dane dotyczące **podmiotów gospodarki narodowej** wpisanych do rejestru REGON obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 649 z późn. zm.) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. (Dz. U. poz. 2009 z późn. zm.) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest na bieżąco aktualizowany na podstawie danych o podmiotach gospodarki narodowej, przekazywanych drogą elektroniczną z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru Sądowego, Systemu Informacji Oświatowej oraz Centralnego Rejestru Podmiotów Krajowej Ewidencji Podatników, a także – w przypadku pozostałych podmiotów – na podstawie wniosków zgłaszanych do właściwych urzędów statystycznych. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku. Ponadto od 2011 r. do aktualizacji rejestru wykorzystywane są informacje z Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) dotyczące zgonów osób fizycznych, które były wpisane do rejestru REGON.

CHAPTER XX ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

The data presented in tables concerning **entities of the national economy** recorded in the REGON register and include legal persons, organisational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29th June 1995 (uniform text Journal of Laws 2019 item 649 with later amendments) and the provisions of the decree of the Council of Ministers of 30th November 2015 (Journal of Laws item 2009 with later amendments) on the mode and methodology of running and updating the National Official Business Register, application, questionnaire, certificate specimens and detailed condition.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on a current basis with the use of data on entities of the national economy transferred through the electronic system from the Central Registration and Information on Business, the National Court Register, the Educational Information System as well as the Central Business Entity Register of the National Taxpayer Register, and – for the remaining entities – on the basis of applications submitted to the relevant statistical offices. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above-mentioned obligation. In addition, since 2011 the register has been updated with information from the Common Electronic System of Population (PESEL) on the deaths of natural persons, who were registered in the REGON.

TABL. 1 (178). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON

Stan w dniu 31 grudnia

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
OGÓŁEM	98092	108821^b	112548^b	111670^b	TOTAL
sektor publiczny.....	1648	1554	1543	1381	public sector
sektor prywatny.....	96444	105134	108127	107052	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe.....	9	3	3	2	State owned enterprises
Spółki.....	22412	32598	36715	34378	Companies
w tym:					of which:
handlowe.....	13439	23196	27331	24948	commercial
cywilne.....	8967	9396	9378	9424	civil
Spółdzielnie.....	291	320	323	177	Cooperatives
Fundacje.....	526	926	1129	1125	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne.....	2038	2485	2673	2507	Associations and social organisations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.....	68926	67473	66451	68431	Natural persons conducting economic activity

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale na sektory własności – bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. b In division by ownership sectors – excluding entities, for which information on ownership form does not exist in the REGON register.

TABL. 2 (179). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI

Stan w dniu 31 grudnia

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organisational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity	
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which						
				razem total	spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives		
					jednoosobowe Skarbu Państwa sole-share holder companies of the State Treasury	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation				
OGÓŁEM	2010	98092	29166	9	13439	17	2761	8967	291	68926
TOTAL	2015	108821	41348	3	23196	12	3644	9396	320	67473
	2017	112548	46097	3	27331	13	4034	9378	323	66451
	2018	111670^b	43239	2	24948	10	3161	9424	177	68431
w tym: of which:										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....		484	256	–	188	–	34	17	15	228
Agriculture, forestry and fishing										

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale według sekcji PKD – bez podmiotów, dla których informacja o rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. b In division by PKD sections – excluding entities for which the information on dominate type of conducted activity does not exist in the REGON register.

TABL. 2 (179). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (cd.)**

Stan w dniu 31 grudnia

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organisational entities without legal personality						Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity		
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which					spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives
				spółki handlowe commercial companies		z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation	spółki cywilne civil law partnerships			
				razem total	w tym of which					
Przemysł..... Industry	7777	3322	2	2420	5	388	869	16	4455	
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing	7074	2767	2	1895	2	279	845	16	4307	
Budownictwo ..... Construction	9974	3374	–	2587	–	281	752	15	6600	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ	23696	8707	–	4979	–	914	3651	29	14989	
Transport i gospodarka magazynowa ..... Transportation and storage	5603	1124	–	882	–	148	233	2	4479	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	3103	1368	–	726	–	126	620	9	1735	
Informacja i komunikacja .... Information and communication	7996	3508	–	3117	3	323	381	2	4488	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..... Financial and insurance activities	3757	1215	–	1039	–	76	135	2	2542	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..... Real estate activities	6734	5247	–	1920	–	228	270	53	1487	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..... Professional, scientific and technical activities	17943	5721	–	4379	2	377	1250	9	12222	

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 (179). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 grudnia

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organisational entities without legal personality						Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity		
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which					spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives
				spółki handlowe commercial companies		z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation	spółki cywilne civil law partnerships			
				razem total	w tym of which					
jednoosobowe Skarbu Państwa sole-share holder companies of the State Treasury	razem total	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation	spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives						
Administrowanie i działalność wspierająca ^a ..... Administrative and support service activities	4702	1766	–	1410	–	172	328	15	2936	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ..... Public administration and defence; compulsory social security	96	93	–	1	–	1	–	–	3	
Edukacja ..... Education	3716	1573	–	359	–	27	170	3	2143	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ..... Human health and social work activities	7266	837	–	456	–	19	317	5	6429	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją ..... Arts, entertainment and recreation	1725	821	–	233	–	21	138	–	904	
Pozostała działalność usługowa ..... Other service activities	6541	3750	–	229	–	25	293	2	2791	

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 3 (180). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a WEDŁUG SEKTORÓW I FORM WŁASNOŚCI ORAZ W UKŁADZIE BYŁYCH DELEGATUR URZĘDU MIASTA POZNAŃA**

Stan w dniu 31 grudnia

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a BY SECTORS AND FORMS OF OWNERSHIP AS WELL AS IN THE BREAKDOWN OF FORMER OFFICE AGENCIES OF POZNAŃ CITY HALL

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Grunwald	Jeżyce	Nowe Miasto	Stare Miasto	Wilda
OGÓŁEM TOTAL	2010	98092	22624	16005	20484	29888	9091
	2015	108821 ^b	25445	19213	20891	33279	9855
	2017	112548 ^b	26271	19752	20961	34788	10154
	2018	111670^b	26010	19535	20866	34083	10204
sektor publiczny public sector	2010	1648	257	208	195	875	113
	2015	1554	254	249	165	779	107
	2017	1543	256	222	170	779	115
	2018	1381	239	190	134	721	95
sektor prywatny private sector	2010	96444	22367	15797	20289	29013	8978
	2015	105134	24781	18326	20532	31741	9617
	2017	108127	25410	18823	20425	33077	9848
	2018	107052	25080	18596	20308	32364	9870
w tym: of which:							
Przedsiębiorstwa państwowe State owned enterprises	2010	9	–	1	4	4	–
	2015	3	–	1	2	–	–
	2017	3	–	1	2	–	–
	2018	2	–	1	1	–	–
Spółki handlowe Commercial companies	2010	13439	3336	2689	2345	4166	903
	2015	23196	5791	5084	3181	7418	1588
	2017	27331	6743	5640	3652	8877	1813
	2018	24948	6088	5118	3202	7949	1645
Spółdzielnie Cooperatives	2010	291	64	59	42	91	35
	2015	320	66	56	63	98	37
	2017	323	66	52	70	97	38
	2018	177	24	29	57	45	21
Fundacje Foundations	2010	526	109	101	69	211	36
	2015	926	202	191	122	345	65
	2017	1129	254	242	139	407	85
	2018	1125	496	474	290	796	184
Stowarzyszenia i organizacje społeczne Associations and social organisations	2010	2038	434	395	355	679	175
	2015	2485	539	500	424	806	216
	2017	2673	584	534	451	868	236
	2018	2507	524	527	445	786	225
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity	2010	68926	15850	10627	15580	20063	6806
	2015	67473	15648	10925	14801	19430	6666
	2017	66451	15428	10843	14354	19140	6674
	2018	68431	15944	11224	14768	19529	6947

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale na sektory własności – bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejscu zamieszkania i formie własności nie występuje w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. b In the division by ownership sectors – excluding entities, for which information about the address of seat/place of residence and form of ownership does not exist in the REGON register.

TABL. 4 (181). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a WEDŁUG SEKCJI I W UKŁADZIE BYŁYCH DELEGATUR URZĘDU MIASTA POZNAŃ**

Stan w dniu 31 grudnia

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a BY SECTIONS AND IN THE BREAKDOWN OF FORMER OFFICE AGENCIES OF POZNAŃ CITY HALL

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Grunwald	Jeżyce	Nowe Miasto	Stare Miasto	Wilda
OGÓŁEM	2010	98092	22624	16005	20484	29888	9091
TOTAL	2015	108821 ^b	25445	19213	20891	33279	9855
	2017	112548 ^b	26271	19752	20961	34788	10154
	2018	111670^b	26010	19535	20866	34083	10204
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	2010	530	126	106	131	137	30
	2015	469	114	85	108	122	39
	2017	514	112	90	112	154	40
	2018	484	112	84	108	131	41
Przemysł..... Industry	2010	8608	2180	1404	1936	2278	810
	2015	8491	2157	1437	1826	2321	746
	2017	8421	2146	1413	1807	2282	745
	2018	7777	1949	1307	1718	2041	711
w tym przetwórstwo przemysłowe.. of which manufacturing	2010	8142	2064	1302	1849	2158	769
	2015	7742	1973	1301	1716	2067	681
	2017	7696	1957	1292	1691	2043	690
	2018	7074	1761	1188	1611	1814	657
Budownictwo	2010	9674	2287	1525	2094	2670	1098
Construction	2015	9471	2267	1566	1994	2588	1049
	2017	9831	2332	1667	2029	2678	1081
	2018	9974	2346	1723	2061	2656	1111
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	2010	25051	5916	4069	5693	6936	2437
	2015	26219	6350	4388	5548	7410	2466
	2017	25413	6088	4297	5211	7242	2379
	2018	23696	5597	4012	4908	6636	2247
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	2010	6343	1442	870	1590	1744	697
	2015	5766	1352	857	1390	1532	624
	2017	5655	1313	841	1307	1542	611
	2018	5603	1292	844	1278	1519	604
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ..... Accommodation and catering ^Δ	2010	2469	460	385	468	933	223
	2015	2828	569	446	485	1087	241
	2017	2999	597	462	507	1177	246
	2018	3103	625	473	519	1206	262
Informacja i komunikacja..... Information and communication	2010	3945	951	675	701	1306	312
	2015	6659	1374	1793	939	2064	455
	2017	7613	1593	1804	1112	2373	536
	2018	7996	1705	1744	1245	2437	605

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. W podziale według sekcji PKD – bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejscu zamieszkania i rodzaju przeważającej działalności nie występuje w rejestrze REGON.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture. ^b In division by PKD sections – excluding entities for which information about the address of seat/place of residence and on dominate type of conducted activity does not exist in the REGON register.

TABL. 4 (181). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWE^J WEDŁUG SEKCJI I W UKŁADZIE BYŁYCH DELEGATUR URZĘDU MIASTA POZNAŃ (dok.)

Stan w dniu 31 grudnia

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a BY SECTIONS AND IN THE BREAKDOWN OF FORMER OFFICE AGENCIES OF POZNAŃ CITY HALL (cont.)

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Grunwald	Jeżyce	Nowe Miasto	Stare Miasto	Wilda
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	2010	3720	848	555	784	1187	346
	2015	3921	946	614	734	1261	365
	2017	3791	883	627	683	1254	329
	2018	3757	873	628	678	1220	336
Obsługa rynku nieruchomości ^A ..... Real estate activities	2010	4343	888	807	427	1945	276
	2015	5767	1253	1172	565	2370	406
	2017	6417	1353	1184	674	2700	494
	2018	6734	1461	1259	727	2749	515
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	2010	13657	2949	2380	2674	4516	1138
	2015	16413	3712	2949	2945	5409	1387
	2017	17601	4037	3148	3026	5841	1518
	2018	17943	4121	3180	3073	5935	1565
Administrowanie i działalność wspierająca ^A Administrative and support service activities	2010	3384	743	508	741	1058	334
	2015	4136	913	644	840	1285	450
	2017	4516	993	729	870	1447	458
	2018	4702	1059	767	898	1494	442
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	2010	105	11	19	8	60	7
	2015	102	10	20	9	59	4
	2017	97	11	18	8	55	5
	2018	96	12	18	7	53	6
Edukacja..... Education	2010	2837	628	433	616	898	262
	2015	3527	787	553	713	1150	324
	2017	3714	839	603	728	1202	340
	2018	3716	854	590	719	1209	341
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	2010	5800	1585	1053	1042	1674	446
	2015	6648	1754	1248	1181	1916	548
	2017	6961	1904	1324	1195	1958	577
	2018	7266	2010	1377	1233	2013	627
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Professional, scientific and technical activities	2010	1532	360	222	314	500	136
	2015	1610	388	279	327	479	136
	2017	1718	451	281	331	503	149
	2018	1725	452	296	334	491	144
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	2010	6090	1250	993	1265	2043	539
	2015	6618	1452	1128	1268	2171	595
	2017	6852	1506	1177	1318	2226	610
	2018	6541	1409	1118	1292	2104	598

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5 (182). SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I RODZAJU KAPITAŁU ORAZ W UKŁADZIE BYŁYCH DELEGATUR URZĘDU MIASTA POZNAŃ

Stan w dniu 31 grudnia

COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND TYPES OF CAPITAL AS WELL AS IN THE BREAKDOWN OF FORMER OFFICE AGENCIES OF POZNAŃ CITY HALL

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Grunwald	Jeżyce	Nowe Miasto	Stare Miasto	Wilda
OGÓŁEM	2010	13439	3336	2689	2345	4166	903
TOTAL	2015	23196 ^a	5791	5084	3181	7418	1588
	2017	27331 ^a	6743	5640	3652	8877	1813
	2018	24948^a	6088	5118	3202	7949	1645

WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH BY SELECTED FORMS OF LEGAL

Akcyjne.....	2010	462	115	98	69	163	17
Joint-stock	2015	584	124	146	80	203	28
	2017	619	138	167	83	196	29
	2018	477	106	140	63	136	21
Z ograniczoną odpowiedzialnością....	2010	11417	2826	2279	2003	3521	788
Limited liability	2015	19659	4906	4385	2644	6305	1292
	2017	23177	5683	4777	3029	7614	1486
	2018	20666	4969	4232	2569	6665	1320
Jawne.....	2010	923	218	184	193	263	65
Unlimited partnerships	2015	1060	251	203	221	300	84
	2017	1069	242	207	217	320	80
	2018	1046	243	200	217	302	82
Komandytowe.....	2010	501	155	101	74	142	29
Limited partnerships	2015	1450	404	275	192	425	151
	2017	2065	588	409	292	587	181
	2018	2353	680	468	322	682	182

WEDŁUG RODZAJU KAPITAŁU^b BY TYPES OF CAPITAL^b

Skarbu Państwa.....	2010	33	7	5	5	8	8
State Treasury	2015	27	4	8	6	6	3
	2017	27	5	9	6	4	3
	2018	21	5	7	4	2	3
Państwowych osób prawnych.....	2010	215	50	42	37	64	22
State legal persons	2015	254	60	47	40	83	24
	2017	303	79	55	45	95	28
	2018	164	52	37	18	44	11
Samorządu terytorialnego.....	2010	30	10	5	1	10	4
Local self-government	2015	32	10	6	3	9	4
	2017	35	9	6	3	11	6
	2018	34	7	6	3	12	6
Prywatnego krajowego.....	2010	11689	2924	2316	2031	3616	802
Private domestic	2015	18810	4844	3960	2685	5889	1344
	2017	22012	5554	4472	2992	7090	1502
	2018	19789	4983	4022	2557	6269	1315
Zagranicznego.....	2010	2761	650	577	521	857	156
Foreign	2015	3644	878	763	549	1207	200
	2017	4034	955	783	559	1383	213
	2018	3161	690	588	413	1110	167

^a Bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejsu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON
^b Suma pozycji nie jest równa ogólnej liczbie spółek, bowiem spółki o mieszanym kapitale mogą występować w kilku pozycjach.

^a Excluding entities for which information about the address of seat/place of residence does not exist in the REGON register. ^b The sum of positions doesn't equal the total number of companies, because the companies with mixed capital participation may belong to several positions.

Uwaga do tablic 1–4

Tablice przygotowano na podstawie danych Międzynarodowych Targów Poznańskich.

Note to tables 1–4

Tables have been prepared on the basis of data of Poznań International Fair.

TABL. 1 (183). WYSTAWCY ORAZ FREKWENCJA NA TARGACH „INNOWACJE – TECHNOLOGIE – MASZyny POLSKA (ITM POLSKA)” W POZNANIU

EXHIBITORS AND ATTENDANCE ON THE “INNOVATIONS – TECHNOLOGIES – MACHINES POLAND (ITM POLAND)” IN POZNAŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018	SPECIFICATION
CZAS TRWANIA DURATION				
Termin.....	09 VI–12 VI	06 VI–09 VI	05 VI–08 VI	Term
Liczba dni	4	4	4	Number of days
PAŃSTWA, WYSTAWCY STATES, EXHIBITORS				
Państwa biorące udział w targach	27	27	28	States taking part in the fair
Wystawcy	754	758	762	Exhibitors
krajowi	377	400	430	domestic
zagraniczni	377	358	332	foreign
FREKWENCJA ATTENDANCE				
Liczba zwiedzających w tys.....	13,3 ^{ab}	15,8 ^{abc}	17,0 ^{bcd}	Number of visitors in thousands

a–d Łącznie z targami: a – Bezpieczeństwo Pracy w Przemśle, b – SUBCONTRACTING – Targi Kooperacji Przemysłowej, c – MODERNLOG – Targi Logistyki, Magazynowania i Transportu, d – FOCAS T – Forum Odlewnicze oraz 3D SOLUTIONS – Targi Druku i Skanu 3D.

a–d Including fair: a – Work Safety in Industry Exhibition, b – SUBCONTRACTING – Industrial Subcontracting Exhibition, c – MODERNLOG – Trade Fair of Logistics, Transport and Storage, d – FOCAS T – Foundry Forum and 3D SOLUTIONS – Trade Fair of 3D Printing and Scanning.

TABL. 2 (184). POWIERZCHNIA WYSTAWIENNICZA NA TARGACH „INNOWACJE – TECHNOLOGIE – MASZyny POLSKA (ITM POLSKA)” W POZNANIU

EXPOSITIONAL AREA ON THE “INNOVATIONS – TECHNOLOGIES – MACHINES POLAND (ITM POLAND)” IN POZNAŃ

POWIERZCHNIA	2015	2017	2018	AREA
	w tys. m ² in thousand m ²			
O G Ó Ł E M.....	20,4	24,0	25,1	TOTAL
Sprzedana	20,4	23,4	24,8	Sold
kryta.....	20,2	23,4	24,8	covered
krajowa	15,3	17,7	19,1	domestic
zagraniczna	4,9	5,7	5,7	foreign
otwarta.....	0,2	–	0,0	open
krajowa	0,2	–	0,0	domestic
zagraniczna	–	–	0,0	foreign
Specjalna.....	–	0,6	0,3	Special

TABL. 3 (185). **IMPREZY WYSTAWIENNICZE NA MIĘDZYNARODOWYCH TARGACH POZNAŃSKICH W POZNANIU**
EXPOSITIONAL EVENTS ON POZNAŃ INTERNATIONAL FAIR IN POZNAŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Imprezy	57	57	73	Events
Wystawcy	9656	9057	11034	Exhibitors
krajowi	7637	7447	8904	domestic
zagraniczni	2019	1610	2130	foreign
Zwiedzający w tys.....	634,4	711,2	902,9	Visitors in thousands
Powierzchnia wystawiennicza w tys. m ²	404,6	383,8	515,3	Expositional area in thousand m ²
sprzedana	379,7	365,3	494,9	sold
otwarta	78,7	28,3	96,4	open
krajowa	73,6	27,9	93,3	domestic
zagraniczna	5,2	0,4	3,1	foreign
kryta	301,0	337,0	398,5	covered
krajowa	265,3	304,5	360,6	domestic
zagraniczna	35,7	32,4	37,9	foreign
specjalna	24,8	18,5	20,3	special

TABL. 4 (186). **WYBRANE IMPREZY WYSTAWIENNICZE ORGANIZOWANE (WSPÓLORGANIZOWANE) PRZEZ MIĘDZYNARODOWE TARGI POZNAŃSKIE W 2018 R.**

SELECTED EXPOSITIONAL EVENTS ORGANISED (COORGANISED) BY POZNAŃ INTERNATIONAL FAIR IN 2018

NAZWA IMPREZY NAME OF EVENT	Państwa uczestniczące States taking part	Wystawcy Exhibitors		Zwiedzający w tys. Visitors in thousands
		ogółem total	w tym zagraniczni of which foreign	
POLAGRA – PREMIERY – Międzynarodowe Targi Rolnicze POLAGRA – PREMIERY – International Agricultural Fair	16	274	42	24,9
BUDMA – Międzynarodowe Targi Budownictwa i Architektury BUDMA – International Construction and Architecture Fair	27	782	172	→ 35,2
KOMINKI – Międzynarodowe Targi Kominkowe KOMINKI – International Fireplaces Exhibition	7	69	18	
INTERMASZ – Międzynarodowe Targi Maszyn Budowlanych, Pojazdów i Sprzętu Specjalistycznego INTERMASZ – Construction Machines, Vehicles and Auxiliary Equipment	4	32	7	
RYBOMANIA POZNAŃ – Targi Wędkarskie / KNIEJE – Targi Myslistwa i Strzelectwa / BOATEX – Targi Sprzętu Pływającego i Sportów Wodnych RYBOMANIA POZNAŃ – Angling Exhibition / KNIEJE – Hunting and Shooting Fair / BOATEX – Floating, Equipment and Water Sports Trade	14	394	26	→ 32,1
SURVIVAL FORCE EXPO – Targi Wyposażenia Survivalowego i Militarnego SURVIVAL FORCE EXPO – Survival and Military Equipment Fair	1	25	–	
TOUR SALON – Targi Regionów i Produktów Turystycznych TOUR SALON – Trade Fair of Regions and Tourist Products	15	204	50	8,8
CAVALIADA LUBLIN – Targi Sprzętu i Akcesoriów Jeździeckich CAVALIADA LUBLIN – Horse-Riding Equipment Fair	4	63	6	12,1
TARGI MODY POZNAŃ (Wiosna) POZNAŃ FASHION FAIR (Spring)	13	153	30	2,5
GARDENIA – Międzynarodowe Targi Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu GARDENIA – International Garden and Landscape Architecture Fair	14	467	57	→ 18,9
SPECIAL DAYS – Targi Produktów Świątecznych i Okazjonalnych SPECIAL DAYS – Holiday and Special Occasion Products Fair	7	67	9	
SPORT INVEST – Targi Branży Sportowej i Rekreacyjnej SPORT INVEST – Sports and Recreational Trade Fair Sport Invest	2	12	1	
CAVALIADA WARSZAWA – Targi Sprzętu Jeździeckiego CAVALIADA WARSZAWA – Horse-Riding Equipment Fair	3	60	4	17,0

TABL. 4 (186). WYBRANE IMPREZY WYSTAWIENNICZE ORGANIZOWANE (WSPÓLORGANIZOWANE) PRZEZ MIĘDZYNARODOWE TARGI POZNAŃSKIE W 2018 R. (cd.)

SELECTED EXPOSITIONAL EVENTS ORGANISED (COORGANISED) BY POZNAŃ INTERNATIONAL FAIR IN 2018 (cont.)

NAZWA IMPREZY NAME OF EVENT	Państwa uczestniczące States taking part	Wystawcy Exhibitors		Zwiedzający w tys. Visitors in thousands
		ogółem total	w tym zagraniczni of which foreign	
AGRO-PARK LUBLIN – Targi Rolnicze ..... AGRO-PARK LUBLIN – Agricultural Fair	5	213	37	27,4
MEBLE POLSKA – Targi Mebli ..... MEBLE POLAND – Furniture Fair	14	241	38	→ 23,6
HOME DECOR – Targi Wnętrz ..... HOME DECOR – Interior Design Fair	14	166	31	
ARENA DESIGN.....	12	120	22	
RYBOMANIA SOSNOWIEC – Targi Wędkarskie ..... RYBOMANIA SOSNOWIEC – Angling Fair	4	101	7	9,9
SALMED – Międzynarodowe Targi Sprzętu i Wyposażenia Medycznego ..... SALMED – International Trade Fair of Medical Equipment and Instruments	9	201	26	4,1
EDUTEK – Targi Technologii i Wyposażenia dla Edukacji / Targi Edukacyjne / PEGAZIK – Poznańskie Targi Książki ..... EDUTEK – Exhibition for Technology and Equipment in Education / Educational Fair / PEGAZIK – Books for Children, Young, Adults and Parents	11	373	19	42,4
LOOK – Forum Fryzjerstwa / BEAUTY VISION – Forum Kosmetyki ... LOOK – Hairdressing Forum / BEAUTY VISION – Cosmetics Forum	6	238	10	18,2
DREMASILESIA SOSNOWIEC – Targi Maszyn i Narzędzi do Obróbki Drewna ..... DREMASILESIA SOSNOWIEC – Exhibition of Woodworking Machines and Tools	4	69	3	1,5
TTM – Targi Techniki Motoryzacyjnej ..... TTM – Automotive Technology Fair	15	255	69	→ 139,3
POZNAŃ MOTOR SHOW.....	4	141	5	
SAKRALIA – Targi Wyposażenia Kościołów, Przedmiotów Liturgicznych i Dewocjonalów ..... SAKRALIA – Tade Fair of Church Furnishings, Liturgical Objects and Devotional Items	3	33	2	1,7
POZNAŃ SPORT EXPO (Wiosna)..... POZNAŃ SPORT EXPO (Spring)	3	64	2	32,9
INSTALACJE – Międzynarodowe Targi Instalacyjne / TCS – Targi Ciepła Systemowego ..... INSTALACJE – International Trade Fair of Installations and Equipment / TCS – System Heat Fair	12	237	47	→ 27,6
SECUREX – Międzynarodowe Targi Zabezpieczeń ..... SECUREX – International Security Fair	18	243	50	
EXPOPOWER – Międzynarodowe Targi Energetyki ..... EXPOPOWER – International Power Industry Fair	6	54	5	
GREENPOWER – Międzynarodowe Targi Energii Odnawialnej ..... GREENPOWER – International Renewable Energy Fair	4	45	8	→ 27,6
SAWO – Międzynarodowe Targi Ochrony Pracy, Pożarnictwa i Ratownictwa ..... SAWO – International Fair of Work Protection, Fire-Fighting and Rescue Equipment	25	256	97	
POLAGRA-FOOD – Międzynarodowe Targi Wyrobów Spożywczych .. POLAGRA-FOOD – International Trade Fair for Food	17	156	58	2,9
POZNAŃ AIR SHOW.....	2	31	1	53,9

TABL. 4 (186). WYBRANE IMPREZY WYSTAWIENNICZE ORGANIZOWANE (WSPÓLORGANIZOWANE) PRZEZ MIĘDZYNARODOWE TARGI POZNAŃSKIE W 2018 R. (cd.)

SELECTED EXPOSITIONAL EVENTS ORGANISED (COORGANISED) BY POZNAŃ INTERNATIONAL FAIR IN 2018 (cont.)

NAZWA IMPREZY NAME OF EVENT	Państwa uczestniczące States taking part	Wystawcy Exhibitors		Zwiedzający w tys. Visitors in thousands
		ogółem total	w tym zagraniczni of which foreign	
FIT-EXPO – Fitness & Sport Park	5	100	35	6,1
INNOWACJE – TECHNOLOGIE – MASZYNY POLSKA (ITM POLSKA) / 3D SOLUTIONS – Targi Druku i Skanu 3D / MODERNLOG – Targi Logistyki, Magazynowania i Transportu / FOCAST – Forum Odlewnicze	28	762	332	→ 17,0
INNOVATIONS – TECHNOLOGIES – MACHINES POLAND (ITM POLAND) / 3D SOLUTIONS – Trade Fair of 3D Printing and Scanning / MODERNLOG – Trade Fair of Logistics, Transport and Storage / FOCAST – Foundry Forum				
SUBCONTRACTING – Targi Kooperacji Przemysłowej	6	92	7	
SUBCONTRACTING – Industrial Subcontracting Exhibition				
Roltechnika – Wystawa Rolnicza – Wilkowice	1	19	–	21,2
Roltechnika – Agricultural Exhibition – Wilkowice				
TARGI MODY POZNAŃ (Jesień)	13	187	77	2,1
POZNAŃ FASHION FAIR (Autumn)				
DREMA – Międzynarodowe Targi Maszyn i Narzędzi dla Przemysłu Drzewnego i Meblarskiego	18	369	100	→ 15,7
DREMA – International Trade Fair of Machines and Tools for Wood and Furniture Industries				
FURNICA – Międzynarodowe Targi Komponentów do Produkcji Mebli	14	86	44	
FURNICA – International Fair of Components for Furniture Production				
SOFAB – Międzynarodowe Targi Materiałów Obiciowych i Komponentów do Produkcji Mebli Tapicerowanych	10	30	15	
SOFAB – International Trade Fair of Upholstery Fabrics and Components for Upholstered Furniture				
HAPPY BABY – Targi Zabawek i Artykułów dla Dzieci	4	82	7	3,8
HAPPY BABY - Fair of Toys and Goods for Children				
Caravans Salon Poland – Kampery, Przyczepy kempingowe, Campingi	1	19	–	3,2
Caravans Salon Poland – Campers, Caravans, Camping				
SMAKI REGIONÓW	6	174	6	21,9
TASTES OF THE REGIONS FAIR				
POLAGRA-TECH – Międzynarodowe Targi Technologii Spożywczych	22	225	62	→ 21,8
POLAGRA-TECH – International Trade Fair of Food Processing Technologies				
POLAGRA GASTRO – Międzynarodowe Targi Gastronomii / INVEST-HOTEL – Targi Wyposażenia Hoteli	8	97	12	
POLAGRA GASTRO – International Trade Fair for Gastronomy / INVEST-HOTEL – Hotel Equipment Trade Fair				
POLIMER-TECH – Targi Technologii dla Przetwórstwa Polimerów	3	4	2	
POLIMER-TECH – Technology of Polymer Processing Fair				
TAROPAK – Międzynarodowe Targi Techniki Pakowania i Etykietowania	19	346	105	→ 23,8
TAROPAK – International Trade Fair of Packaging Technology and Labeling				
4 PRINT WEEK – 3D, DIGITAL, INDUSTRY, OFFSET	6	40	9	
PGA (Poznań Game Arena) – Targi Rozrywki i Multimediów	11	194	19	55,6
PGA (Poznań Game Arena) – Entertainment and Multimedia Fair				
VIVA SENIORZY! Aktywność. Zdrowie. Profilaktyka	1	106	–	3,9
VIVA SENIORS! Activity. Health. Prevention				
POZNAŃ SPORT EXPO (Jesień)	2	83	11	23,8
POZNAŃ SPORT EXPO (Autumn)				

TABL. 4 (186). WYBRANE IMPREZY WYSTAWIENNICZE ORGANIZOWANE (WSPÓŁORGANIZOWANE) PRZEZ MIĘDZYNARODOWE TARGI POZNAŃSKIE W 2018 R. (dok.)

SELECTED EXPOSITIONAL EVENTS ORGANISED (COORGANISED) BY POZNAŃ INTERNATIONAL FAIR IN 2018 (cont.)

NAZWA IMPREZY NAME OF EVENT	Państwa uczestniczące States taking part	Wystawcy Exhibitors		Zwiedzający w tys. Visitors in thousands
		ogółem total	w tym zagraniczni of which foreign	
POL-ECO-SYSTEM – Międzynarodowe Targi Ochrony Środowiska ... POL-ECO-SYSTEM – International Trade Fair of Environmental Protection	14	304	71	6,8
RETRO MOTOR SHOW	3	155	2	} → 36,9
HOBBY – Spotkania ludzi z pasją	4	93	5	
HOBBY – Meetings of people with passion				
Aqua Zoo – Salon Zoologiczny	1	3	–	
Aqua Zoo – Zoological Exhibition				
STREET FOOD SPOT	2	29	1	13,1
STONE – Targi Branży Kamieniarskiej	20	183	108	} → 4,5
STONE – Stone Industry Fair				
GLASS – Targi Branży Szklarskiej	11	46	21	
GLASS – Glass Industry Fair				
MEMENTO POZNAŃ – Targi Funeralne	12	64	15	1,4
MEMENTO POZNAŃ – Funeral Fair				
Międzynarodowa Wystawa Psów Rasowych	2	70	1	20,0
International Dog Show				
OPTYKA – Targi Optyczne	9	155	22	4,4
OPTYKA – Optical Fair				
CAVALIADA POZNAŃ – Targi Sprzętu Jeździeckiego	7	134	13	} → 32,5
CAVALIADA POZNAŃ – Horse-Riding Equipment Fair				
Festiwal Sztuki i Przedmiotów Artystycznych	9	214	13	
Art & Craft Festival				
Narodowa Wystawa Rolnicza	1	219	–	14,9
National Agricultural Exhibition				
RYBOMANIA WARSZAWA – Targi Wędkarskie	4	84	3	7,3
RYBOMANIA WARSZAWA – Angling Fair				

Uwagi ogólne

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy istniejącej.

Działalność ta obejmuje:

- **badania podstawowe**, tj. oryginalne prace badawcze eksperymentalne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobywania nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktach bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne;
- **badania stosowane** (aplikacyjne), tj. prace badawcze podejmowane w celu zdobycia nowej wiedzy zorientowane przede wszystkim na zastosowanie w praktyce. Prowadzone są w celu opracowywania nowych produktów, procesów i usług lub wprowadzania znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów i usług. Badania te uwzględniają tworzenie elementów składowych systemów złożonych, budowę prototypów w środowisku laboratoryjnym lub w środowisku symulującym istniejące systemy;
- **prace rozwojowe**, tj. nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i działalności gospodarczej oraz innej wiedzy i umiejętności do planowania produkcji oraz tworzenia i projektowania nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów i usług.

Dane z zakresu działalności badawczej i rozwojowej (B+R) prezentuje się, zgodnie z metodologią stosowaną przez Eurostat w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)** oraz w układzie **sektorów instytucjonalnych**.

Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 995/2012 z dnia 26 października 2012 r. statystyki dotyczące działalności badawczo-rozwojowej na poziomie regionalnym od 2012 r. zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych. Dane dotyczące podmiotów w tabl. 1 opracowano metodą przedsiębiorstw.

1. Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują:

- 1) **podmioty wyspecjalizowane badawczo**, tj. podmioty, których głównym (statutowym) celem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych bądź ich bezpośrednie wsparcie; są to:

General notes

Research and experimental development (R&D) comprise all activities consisting in conducting and supporting scientific research and experimental development. It is creative work, conducted in methodological manner, undertaken to increase the stock of knowledge including knowledge of humankind, culture and society, and to devise new applications of available knowledge. It includes:

- **basic research**, i.e. original experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundation of phenomena and observable facts, without any direct commercial application or use in view;
- **applied research** (of which industrial research), i.e. research undertaken in order to acquire new knowledge, directed primarily towards application or use in practice. It is conducted to develop new products, processes and services. This type of research comprises the creation of components in laboratory environment or in environment simulating existing systems;
- **experimental development**, i.e. acquiring, combining, shaping and using existing scientific, technological, business and other relevant knowledge and skills for the purpose of producing plans and arrangements or designs for new, altered or improved products, processes and services.

Data on research and experimental development are presented, in accordance with methodology applied by Eurostat, in breakdown by **Statistical Classification of Economic Activities in the European Community (NACE Rev. 2)** and by **institutional sectors**.

According to Commission Implementing Regulation (EU) No 995/2012 of 26th October 2012 statistics on Research and Development at regional level since 2012 have been compiled on the basis of local units data. Data on entities in table 1 were compiled using an enterprise method.

1. Information regarding research and development covers:

- 1) **dedicated research entities**, i.e. entities whose main (statutory) aim is conducting scientific research and experimental development or their direct support; they include:

- a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1183),
- b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1350),
- c) uczelnie, działające zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zm.); w prezentowanych statystykach B+R termin „uczelnie” obejmuje wszystkie uniwersytety, uczelnie techniczne itp., ale nie obejmuje innych instytucji szkolnictwa wyższego, uniwersyteckich instytutów lub ośrodków badawczych, szpitali i klinik uniwersyteckich oraz organizacji badawczych, których działalność B+R jest kontrolowana przez sektor szkolnictwa wyższego,
- d) pozostałe, tj. pozostałe podmioty zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace badawczo-rozwojowe” oraz inne powiązane z nimi instytucjonalnie jednostki pomocnicze lub nadzorujące, zaklasyfikowane bądź niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **podmioty gospodarcze**, które obok swojej podstawowej działalności prowadzą prace badawczo-rozwojowe.
- 2. Do pracujących w działalności B+R zaliczono:**
- 1) **badaczy**, tj. osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne;
- 2) **techników i pracowników równorzędnych**, tj. pracowników, którzy uczestniczą w działalności B+R wykonując zadania naukowe i techniczne związane z zastosowaniem pojęć i metod operacyjnych oraz wykorzystaniem sprzętu badawczego, zazwyczaj pod kierunkiem badaczy;
- 3) **pozostały personel pomocniczy**, do którego należą wykwalifikowani i niewykwalifikowani pracownicy na stanowiskach robotniczych oraz pracownicy administracji, sekretariatów i biur, zaangażowani w projekty B+R lub bezpośrednio związani z takimi projektami.
- 3. Dane o personelu B+R** dotyczą osób bezpośrednio zaangażowanych w prace B+R.
- Dane o **pracujących – personelu wewnętrznym** – obejmują zatrudnionych w danej jednostce na podstawie stosunku pracy lub stosunku służbowego (tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania) oraz pracodawców i pracujących na własny rachunek, agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych, osoby wykonujące pracę nakładczą i członków spółdzielni produkcji rolniczej. Dane te prezentowane są w dwóch ujęciach, tj. w osobach (tabl. 2) oraz w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (tabl. 1).
- a) scientific institutes of the Polish Academy of Sciences operating on the basis of the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30th April 2010 (uniform text Journal of Laws 2019 item 1183),
- b) research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30th April 2010 (uniform text Journal of Laws 2019 item 1350),
- c) higher education institutions, operating under the Law on Higher Education and Science (Journal of Laws 2018 item 1668, with later amendments); in presented R&D statistics the term „higher education institutions” comprises all universities, colleges of technology etc., but it does not include other tertiary level education institutions, university research institutes or centres, university hospitals or clinics and research organisations, the R&D of which is controlled by the higher education sector,
- d) others, i.e. other entities classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development” or other institutionally linked auxiliary or supervising units, classified or unclassified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”;
- 2) **economic entities** which apart from their main activity conduct research and development.
- 2. Employment persons in R&D include:**
- 1) **researchers (RSE)**, i.e. persons conducting research and improving or developing concepts, theories, models, techniques, instrumentation, soft-ware or operational methods;
- 2) **technicians and equivalent staff**, i.e. persons who participate in R&D by performing scientific and technical tasks involving the application of concepts and operational methods and the use of research equipment, normally under the supervision of researchers;
- 3) **other supporting staff**, including skilled and unskilled craftsmen, as well as administrative, secretarial and clerical staff, participating in R&D projects or directly associated with such projects.
- 3. Data on R&D personnel** cover personnel directly engaged in R&D.
- Data on **employed persons – internal personnel** – cover persons employed in a given entity under employment relationship (i.e. under a contract of employment, election or appointment) as well as employers and self-employed, agents employed under agency contracts, home workers (outwork) and members of agricultural production cooperatives. Data are presented in two approaches, i.e. in persons (table 2) and in full-time equivalents (tables 1).

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby osób faktycznie zaangażowanych w działalność B+R. Jeden EPC oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność B+R.

Osoby niezaliczone do pracujących w danej jednostce, a zaangażowane w jej projekty B+R zaliczane są do **personelu zewnętrznego**.

4. Statystyki dotyczące nakładów na B+R zazwyczaj przedstawiają **nakłady wewnętrzne**, tj. wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez jej własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania. Natomiast dane o nakładach na B+R w przypadku działalności innowacyjnej w przemyśle uwzględniają również **nakłady zewnętrzne**, które określane są jako wartość prac badawczych i rozwojowych w danej jednostce nabytych od innych jednostek (krajowych i zagranicznych).

Nakłady inwestycyjne na działalność B+R obejmują nakłady poniesione na środki trwałe łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych. Od 2016 r. zawierają także m.in. nakłady poniesione na wartości niematerialne i prawne oraz oprogramowanie komputerowe, które do 2015 r. zaliczono do nakładów bieżących.

5. **Działalność innowacyjna** obejmuje wszystkie działania o charakterze rozwojowym, finansowym i komercyjnym podejmowane przez przedsiębiorstwo, których zamierzonym celem jest innowacja. Prezentowane w dziale dane obejmują działalność innowacyjną w przemyśle i dotyczą opracowania i wprowadzania na rynek nowych lub ulepszonych produktów (wyrobów, usług) – **innowacja produktowa** oraz wprowadzenia nowych lub ulepszenia procesów biznesowych w przedsiębiorstwie – **innowacja procesów biznesowych**.

Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek nowego lub ulepszanego produktu (wyrobu lub usługi), znacznie różniących się od poprzednio oferowanych przez przedsiębiorstwo wyrobów lub usług.

Innowacja procesów biznesowych to wprowadzenie nowych lub ulepszenie procesów biznesowych w przedsiębiorstwie, w ramach jednej lub wielu funkcji biznesowych, które znacząco zmieniają dotychczas stosowane procesy biznesowe.

Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: działalność badawczą i rozwojową (B+R), własny personel pracujący nad innowacjami, materiały oraz usługi obce zakupione w celu realizacji działalności innowacyjnej, nakłady inwestycyjne na środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne (w tym na zakup i rozwój oprogramowania oraz własności intelektualnej) oraz pozostałe przygotowania (w tym projektowanie produktu, definiowanie sposobu świadczenia usług, przygotowanie produkcji/dystrybucji dla realizacji innowacji, szkolenie i rozwój zawodowy personelu, marketing) do wdrożenia innowacji.

Full-time equivalent (FTE) is a conversion unit used to determine the number of persons actually engaged in research and development. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

Persons not employed in a given entity but engaged in its R&D projects are included in **external personnel**.

4. Statistics on R&D expenditures usually present **intramural expenditures**, i.e. the value of research and development works of a given entity carried out by its own research facilities, regardless of their sources of financing. However, data on R&D expenditures in case of innovation activities in industry include also **extramural expenditures** which are defined as the value of research and development works of a given entity purchased from other (domestic and foreign) entities.

Capital R&D expenditures include expenditure on fixed assets together with costs of purchasing or manufacturing research equipment necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in records of fixed assets until completion of the project. Since 2016 they included also i.a. expenditures on intangible assets and computer software which up to 2015 were included in current expenditures.

5. **Innovation activity** include all developmental, financial and commercial activities undertaken by the enterprise that are intended to result in an innovation. Data presented in the chapter include innovation activity in industry and concern the development and introduction on the market of new or improved products (goods, services) – **product innovation** and bringing into use in the enterprise new or improved business process – **business process innovation**.

Product innovation is the introduction of a new or improved good or service that that differs significantly from the enterprise's previous goods or services.

Business process innovation is a new or improved business process for one or more business functions that differs significantly from the firm's previous business processes and that has been brought into use in the enterprise.

Expenditures on innovation activity include expenditures on: R&D, own personnel working on innovation, services, materials and supplies purchased from other parties for innovation, capital expenditures on tangible and intangible assets (including acquisition and development of software and intellectual property rights) and other preparations for introducing innovation (including product/service design, preparation of production/distribution for innovation activities, training and professional development for innovation activities, marketing of innovations).

Produkt nowy lub ulepszony to wyrób lub usługa, który znacząco różni się od poprzednich produktów przedsiębiorstwa jedną lub wieloma cechami lub parametrami technicznymi. Zmiany te obejmują dodanie nowych lub ulepszenie istniejących funkcji bądź użyteczności. Istotne cechy funkcjonalne obejmują jakość, parametry techniczne, niezawodność, trwałość, wydajność w użytkowaniu, przystępność, wygodę, użyteczność oraz łatwość obsługi.

6. Wynalazek podlegający opatentowaniu – bez względu na dziedzinę techniki – jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

7. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

New or improved product is a new or improved good or service that differs significantly from the enterprise's previous goods or services with one or more characteristics or performance specifications. This includes the addition of new functions, or improvements to existing functions or user utility. Relevant functional characteristics include quality, technical specifications, reliability, durability, economic efficiency during use, affordability, convenience, usability, and user friendliness.

6. A patentable invention – regardless of the field of technology – is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

7. An utility model eligible for protection – a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object permanent form.

TABL. 1 (187). **PODMIOTY ORAZ PRACUJĄCY (personel wewnętrzny) W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**

ENTITIES AND INTERNAL PERSONNEL IN RESEARCH AND DEVELOPMENT

A. PODMIOTY^aENTITIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	209	231	T O T A L
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo.....	59	62	of which R&D dedicated entities
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	5	5	scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
instytuty badawcze	7	7	research institutes
uczelnie ^b	13	13	higher education institutions ^b
pozostałe	34	37	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	#	#	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł.....	69	78	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	66	73	of which manufacturing
Budownictwo	#	#	Construction
Usługi ^c	137	150	Services ^c

B. PRACUJĄCY (personel wewnętrzny)^dINTERNAL PERSONNEL^d

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017		2018			SPECIFICATION
	ogółem total		badacze researchers	technicy i pracownicy technicians and equivalent staff	pozostały personel pomocniczy other supporting staff	
O G Ó Ł E M	5725,4	5902,2	4413,7	757,9	730,6	T O T A L
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	4723,0	4795,2	3617,3	541,6	636,3	of which R&D dedicated entities
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk.....	566,7	581,5	473,3	65,4	42,8	scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
instytuty badawcze	755,7	694,2	468,0	142,0	84,2	research institutes
uczelnie ^b	3196,0	3284,9	2507,6	#	#	higher education institutions ^b
pozostałe	204,6	234,6	168,4	#	#	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	#	#	#	#	#	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł.....	628,2	623,7	472,4	#	#	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe.....	#	615,6	468,8	87,8	59,0	of which manufacturing
Budownictwo	#	#	#	#	#	Construction
Usługi ^c	5094,4	5269,5	3934,3	668,9	666,3	Services ^c

a Stan w dniu 31 grudnia. b Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 234. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U). d W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC).

a As of 31st December. b See general notes, item 1 on page 234. c Other kinds of activity (G–U). d In full-time equivalents (FTE).

TABL. 2 (188). PRACUJĄCY (personel wewnętrzny)^a W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIAINTERNAL PERSONNEL^a IN RESEARCH AND DEVELOPMENT BY EDUCATIONAL LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z wykształceniem With level of education					pozostałym other
		wyższym higher				pozostali others	
		z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		pozostali others		
doktora habilitowa- nego habilitated doctor ^b (HD)	doktora doctor (PhD)						
OGÓŁEM.....	2017	12149	1069	1856	3512	4280	1430
TOTAL	2018	12634	1050	1997	3435	4710	1442
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo..... of which R&D dedicated entities		11083	1032	1981	3329	3485	1256
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk ..... scientific institutes of the Polish Academy of Sciences		855	66	75	215	#	#
instytuty badawcze ..... research institutes		950	#	#	166	509	190
uczelnie ^c ..... higher education institutions ^c		8991	931	1852	2905	#	#
pozostałe ..... others		287	#	#	43	#	#
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo .. Agriculture, forestry and fishing		#	#	#	#	#	#
Przemysł..... Industry		764	#	#	#	620	#
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing		741	#	#	#	605	#
Budownictwo ..... Construction		#	#	#	#	#	#
Usługi ^d ..... Services ^d		11844	1037	1989	3390	4077	1351

a W osobach; w 2017 r. – stan na 31 grudnia; w 2018 r. – wszystkie osoby, które przeznaczyły na działalność B+R minimum 10% całkowitego czasu pracy lub ich wkład w działalność B+R był bardzo istotny. c Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 234. d Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).

a In persons; in 2017 – as of 31st December; in 2018 – all persons who allocated a minimum 10% of their total working to R&D or their contribution to the R&D was very significant. b The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions. c See general notes, item 1 on page 234. d Other kinds of activity (sections G–U).

TABL. 3 (189). NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)
EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2017		2018			
	ogółem grand total		nakłady bieżące current expenditures		nakłady inwestycyjne ^b capital expenditures ^b	
			razem total	w tym osobowe of which labour costs	razem total	w tym maszyny i wyposażenie ^c of which machinery and equipment ^c
w tys. zł in thousand PLN						
OGÓŁEM ..... TOTAL	847605,7	1098516,5	955666,6	559105,8	142849,9	112551,4
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo..... of which R&D dedicated entities	677988,5	851376,7	788307,6	456544,5	63069,1	45415,0
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk ..... scientific institutes of the Polish Academy of Sciences	98541,1	109763,9	103549,1	56447,4	6214,8	#
instytuty badawcze ..... research institutes	126058,3	120375,2	110187,5	62038,4	10187,7	#
uczelnie ^d ..... higher education institutions ^d	427687,0	588621,7	545451,5	322028,1	43170,2	31898,0
pozostałe ..... others	25702,1	32615,9	29119,5	16030,6	3496,4	2555,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo .. Agriculture, forestry and fishing	#	#	#	#	#	#
Przemysł..... Industry	114877	179022,8	#	65399,2	#	59724,5
w tym przetwórstwo przemysłowe ..... of which manufacturing	#	176248,9	106985,0	64519,3	69263,9	#
Budownictwo ..... Construction	#	#	#	#	#	#
Usługi ^e ..... Services ^e	732612,2	917615,8	844227,3	492623,4	73388,5	52826,9

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. b Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 236. c Dotyczy maszyn i urządzeń technicznych, narzędzi, przyrządów, ruchomości, wyposażenia oraz środków transportu (grupy 3–8 KST). d Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 234. e Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets. b See general notes, item 4 on pages 236. c Concerns machinery and technical equipment, tools, instruments, movable properties, equipment not elsewhere classified and means of transport (groups 3–8 according to Classification of Fixed Assets). d See general notes, item 1 on page 234. e Other kinds of activity (sections G–U).

TABL. 4 (190). **NAKLĄDY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI B+R (ceny bieżące)**
EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT BY TYPE OF R&D (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Badania Research		Prace rozwojowe Experimental development	SPECIFICATION
		podstawowe basic	stosowane applied		
	w tys. zł in thousand PLN				
O G Ó Ł E M 2017	847605,7	411084,6	191925,5	244595,6	T O T A L
2018	1098516,5	546279,2	193835,7	358401,6	
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo	851376,7	502647,4	178769,4	169959,9	of which R&D dedicated entities
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk.....	109763,9	66825,7	#	#	scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
instytuty badawcze	120375,2	11488,9	48249,3	60637,0	research institutes
uczelnie ^b	588621,7	417701,3	118865,4	52055,0	higher education institutions ^b
pozostałe	32615,9	6631,5	#	#	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	#	#	#	#	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł.....	179022,8	30633,8	#	#	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe.....	176248,9	#	#	141645,3	of which manufacturing
Budownictwo	#	#	#	#	Construction
Usługi ^c	917615,8	515645,4	187119,8	214850,6	Services ^c

a Wewnętrzne; bez amortyzacji środków trwałych. b Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 234. c Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).

a Intramural; excluding depreciation of fixed assets. b See general notes, item 1 on pages 234. c Other kinds of activity (G–U).

TABL. 5 (191). **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI B+R**

Stan w dniu 31 grudnia

DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN R&D

As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	SPECIFICATION
	w %	in %	
O G Ó Ł E M	85,4	80,7	T O T A L
w tym podmioty wyspecjalizowane badawczo.....	86,3	88,7	of which R&D dedicated entities
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	86,0	84,9	scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
instytuty badawcze	87,2	89,9	research institutes
uczelnie ^a	86,5	89,0	higher education institutions ^a
pozostałe	31,9	33,2	others
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	–	–	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł.....	67,8	60,5	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	67,8	60,5	of which manufacturing
Budownictwo	–	–	Constructions
Usługi ^b	86,1	81,8	Services ^b

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 234. b Pozostałe rodzaje działalności (sekcje G–U).

a See general notes, item 1 on pages 234. b Other kinds of activity (G–U).

TABL. 6 (192). UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY OGÓŁEM W PRZEMYSLE^a W 2018 R.

SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a IN 2018

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2016–2018 Products – in % – introduced into the market during 2016–2018		
	ogółem grand total	z tego produkty nowe lub ulepszone of which new or improved products	
		dla rynku to the market	tylko dla przedsiębiorstwa only to the enterprise
OGÓŁEM ..... TOTAL	15,2	1,9	13,3
sektor publiczny..... public sector	1,6	1,1	0,5
sektor prywatny..... private sector	1,5	0,0	1,5
W tym przetwórstwo przemysłowe ..... Of which manufacturing	19,4	2,4	17,0
w tym: of which:			
Produkcja artykułów spożywczych..... Manufacture of food products	6,2	0,4	5,8
Produkcja papieru i wyrobów z papieru .... Manufacture of paper and paper products	2,8	0,7	2,0
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych..... Manufacture of chemicals and chemical products	2,0	1,8	0,2
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ ..... Manufacture of pharmaceutical products ^Δ	3,2	1,2	2,0
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych..... Manufacture of rubber and plastic products	10,9	10,3	0,6
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych..... Manufacture of other non-metallic mineral products	18,0	0,6	17,4
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..... Manufacture of metal products ^Δ	3,4	0,1	3,3
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych..... Manufacture of computer, electronic and optical products	41,1	29,0	12,1
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ ..... Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	6,0	1,0	5,0
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ ..... Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	30,7	0,0	30,7
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego..... Manufacture of other transport equipment	50,5	0,0	50,4
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń..... Repair and installation of machinery and equipment	67,9	46,7	21,2

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta; dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2016–2018.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices; apply to products introduced into the market during 2016–2018.

TABL. 7 (193). NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady na Of which expenditures on				
		działalność badawcza i rozwojowa ^b research and development activity ^b	inwestycje w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne ^c capital on tangible and intangible assets ^c	własny personel pracujący nad innowacjami own person- nel working on innovation	materiały i usługi obce na potrzeby działalności innowacyjnej services, materials and supplies for innovation	
w tys. zł in thousand PLN						
OGÓŁEM..... TOTAL	2017	763964	126201	.	.	.
	2018	824629	180339	406639	12280	1682
W tym przetwórstwo przemysłowe ..... Of which manufacturing		611254	177729	197376	#	1682
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych		18799	5896	#	#	#
Manufacture of food products						
Produkcja papieru i wyrobów z papieru		7207	#	182	#	#
Manufacture of paper and paper products						
Produkcja chemikaliów i wyrobów che- micznych.....		24890	#	#	#	867
Manufacture of chemicals and chemical products						
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ		11702	10554	#	41	-
Manufacture of pharmaceutical products ^Δ						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych.....		5191	#	#	#	-
Manufacture of rubber and plastic products						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ		2524	#	#	-	-
Manufacture of metal products ^Δ						
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń.....		3246	#	#	#	#
Repair and installation of machinery and equipment						

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49. b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. c Na środki trwałe (grupy 0-8 KST), oprogramowanie, ochronę własności intelektualnej oraz zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych.

a Data concern entities employing more than 49 persons. b Intramural and extramural expenditures. c On fixed assets (groups 0-8 according to Classification of Fixed Assets), software, intellectual property rights and aquisition of external knowledge.

TABL. 8 (194). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a W 2018 R.**
 DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a IN 2018

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Wynalazki:		Inventions:
zgłoszone	208	patent applications
udzielone patenty	178	patents granted
Wzory użytkowe:		Utility models:
zgłoszone	41	utility model application
udzielone prawa ochronne	8	rights of protection granted

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.